

The Project Gutenberg eBook of Kristityn vaellus: Tästä maailmasta siihen kun tuleva on, by John Bunyan

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kristityn vaellus: Tästä maailmasta siihen kun tuleva on

Author: John Bunyan

Translator: K. Suomalainen

Release date: February 9, 2016 [EBook #51157]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KRISTITYN VAELLUS: TÄSTÄ MAAILMASTA SIIHEN KUN TULEVA ON ***

E-text prepared by Juhani Kärkkäinen and Tapio Riikonen

KRISTITYN VAELLUS

Tästä maailmasta siihen kuin tuleva on

Kirj.

JOHN BUNYAN

Englanninkielestä suomensi K. Suomalainen

Helsingissä, Kustannusosakeyhtiö Otava, 1903.

Helsingissä 1903,
Osakeyhtiö F. Tilgmannin kirja- ja kivipaino.

SISÄLLYS:

John Bunyanin elämäkerrasta muutama piirre.

Tekijältä kirjansa puolustukseksi.

Tekijä alkaa kertoa unennäöstänsä: — Ryysyihin puettu mies levotonna taakkansa tähden. Pelkää hukkuvansa kotikaupunkinsa hävityksessä.

Mies valittaa tuskaansa omaisilleen, mutta turhaan. — Evankelista osoittaa tien Ahtaalle Portille.

Itsepäinen ja Taipuvainen saavuttavat miehen. Hänen nimensä on

tästä puolin Kristitty.
Itsepäinen ei lähde mukaan. Taipuvainen kääntyy takaisin Epäröimisen
Suosta. Apu auttaa Kristityn ylös.
Maailmanviisas, Järkeilemisen kaupungista, neuvoo Lainkannan luo.
Säikäys Sinain vuoren juurella. Evankelista opastaa jälleen matkalle.
Hyvä Tahto aukaisee Ahtaan Portin.
Kristitty Selittäjän talossa: Himo ja Maltti. Sammutteleminen ja
viritteleminen. Uljas mies.
Epätoivon mies rautaisessa häkissä. Mies, joka oli nähnyt unta
viimeisestä tuomiosta.
Ristin juurella. Taakka kirpoaa harteilta. Kolme loistavaa olentoa.
Kirjoitus mukaan.
Tyhmän, Laiskan ja Pöyhkeän turha herätteleminen. Kristitty kohtaa
Muodon miehen ja Tekopyhän.
Ylös Vastuksien mäkeä. Nukahdus lehtimajassa. Kirjoitus putoaa.
Arka ja Epäileväinen. Kolmasti samoja jälkiä.
Kristityn tie jalopeurain ohitse Komean linnalle. Portinvartija
Valpas rohkaisee. Varovaisuus tutkii ensin, sitten Ymmärrys,
Hurskaus ja Rakkaus. Hänet päästetään sisään.
Kristitty kertoo linnan emännille vaiheistansa. Nukkuu yönsä
Rauhan kammiossa.
Linnan merkillisyydet. Ihanat vuoret, Immanuelin maa. Kristitty
puetaan rautaiseen sotisopaan.
Kristitty Nöyryyden laaksossa. Taistelu Apollyonin kanssa. Voitto.
Kulku Kuoleman Varjon laaksossa. Vakoojain lapset. Vaaroja. Paavin
ja pakanan rotko.
Uskollinen liittyy seuraan. Kertoo näkemistänsä ja kokemistansa.
Liukaskielinen yhtyy Vaeltajiin. Keskustelut hänen kanssaan.
Liukaskielinen luopuu seurasta. Evankelista rohkaisee Vaeltajia.
Turhuuden markkinat.
Vaeltajat Turhuuden markkinoilla. Heitä vainotaan. Heidät vangitaan
ja asetetaan syytöksen alaisiksi.
Oikeuden istunto. Tuomari, jury, vieraat miehet. Uskollisen tuomio
ja kuolema roviolla.
Kristitty pakenee ja jatkaa matkaansa. Hänen seuraansa liittyy
Toivorikas.
Vaeltajat saavuttavat Sivutie nimisen miehen, Korusanan kaupungista.
Sivutie henkiheimolaisineen. Kiinnimaailmassa tuo esiin
mielipiteitäänsä. Ne kumotaan.
Kristitty ja Toivorikas jälleen kahden kesken. Levon vähäinen tasanko.
Voiton mäki. Hopeakaivos. Demas.
Demas kiusaus voitettu. Sivutie seuralaisineen putoavat kaivokseen.
— Vaeltajat suolapatsaan juurella.
Elämän Veden virralla.
Harhatien niitty. — Epäilyksen linnan mailla.
Vaeltajat Epäilyksen linnassa. Jättiläinen Epätoivo vaimonsa
Epäluulon kanssa räikkäivät heitä.
Lupauksen avain aukaisee heille linnan portit. He pääsevät pois
ja saapuvat Ihanille vuorille.
Paimenten neuvot ja opastukset siellä.
Luulottelun maassa he kohtaavat Tietämättömän.
Kieltäjä, Luopumuksen kaupungista.
Vähäuskoisen tarina.
Liehakoitsijan eksytys. Loistava olento rankaisijana ja pelastajana.
Jumalankieltäjä.
Lumotussa seudussa. Toivorikas kertoo kääntymisestään.
Toinen kohtaus Tietämättömän kanssa.
Sillointällöin nimisen miehen tarina.
Kihlauksen kauniissa maassa. Kaupungin portti näkyy. Viimeisen
virran poikki. Kristitty on vähällä hukkaa.
Vaeltajat pääsevät toiselle rannalle.
Vuoren rinnettä ylös Kaupunkia kohti. Enkelit johdattavat ja
kannattelevat heitä Portille.
Sisään Taivaalliseen Kaupunkiin.

JOHN BUNYANIN ELÄMÄKERRASTA MUUTAMA PIIRRE

"Vaeltavan Kristityn historia on Bunyanin omaa historiaa."

Huomattavimpia merkkimiehiä kristillisen kirjallisuuden alalla on kieltämättä englantilainen *John Bunyan* [Lue: Dshon Bönjen]. Tuskin on olemassa kristillistä kansaa, jonka kieleen hänen etevin teoksensa, "Kristityn vaellus", ei olisi käännetty. Ei ole sitä uskonlahkoa, joka ei saisi tyydytystä tästä kirjasta. Lapsi lukee sitä ihastellen, niinkuin aika-ihminenkin: kummankin sielun-elämä saa siitä ravintoa ja kohotusta. Puhtaan evankelisen opin totuuksien sulosuisena saarnaajana ja samalla allegoristisena (vertauskuviin puettuna) romaanina, jolla ei maailmankirjallisuudessa vertoja ole, — sellaisena on "Kristityn Vaellus" Raamatun jälkeen enimmin luettu kirja.

Sen tekijä oli halpa, oppimaton käsityöläinen.

Kuinka tällaisesta kehittyi verraton armon ja rauhan sanansaattaja ja yksi maailman kuuluisimpia kirjailijoita, — siitä tässä moniahta kankea piirre.

* * * * *

John Bunyan oli syntynyt v. 1628 Elstow'in kylässä, lähellä Bedford'in kaupunkia Englannissa, köyhissä ja kurjissa oloissa. Hänen isänsä oli kiertävä kattilanpaikkaaja ja pannuseppä, ja samaa ammattia harjoitti Johnkin, myöhemmin vielä saarnaajatoimensa ohellakin. Tätä tointa, jota siihen aikaan pidettiin hyvin halpa-arvoisena, vastaa nykyjään läkkisepän ja vaskenvalajan ammatti.

Kymmenvuotisena nuori John kävi jonkun aikaa koulua, mutta pian, niinkuin hän itse sanoo, hän unohti melkein kaikki, mitä oli oppinut.

Hänen poikavuosiensa ja nuoruutensa aikaa kuvaillaan usein väärässä valossa. Häntä on esitetty ei ainoastaan jumalattomana, vaan kaikenlaisiin paheisiin vaipuneena nuorukaisena. Tähän on kyllä saattanut aihetta antaa muuan hänen teoksensa, joka tavallaan on hänen omatekoinen; elämäkertansa, ja jossa hän säälimättömin sanoin puhuu omasta itsestään [*Grace abounding to the chief of sinners, or a brief relation of the exceeding mercy of God in Christ to his poor servant, John Bunyan*. Suomeksi: Ylitsevuotava armo syntisistä suurimmalle, eli lyhyt selitys Jumalan ylenpalttisesta laupeudesta Kristuksessa hänen köyhää palvelijaansa, John Bunyania, kohtaan.]. "Ei ollut montakaan lasta, joka olisi minulle vetänyt vertoja kiroilemisessa, valehtelemisessä ja Jumalan pilkkaamisessa", näin hän kertoo aikaisemmasta lapsuudestaan, ja edelleenkin hän ankarin sanoin ja tuomitsemalla puhuu nuoruutensa huimista päivistä ja synnillisestä elämästä. Lähemmältä tutkien tämä elämän huimuus ja rikoksenalaisuus ilmeni yksinomaan lepopäivän pyhyden solvaamisessa tanssimisella, ballaadien (kertovain runojen) lukemisella ja kirkonkellojen soittamisella [Vaikea on käsittää, miksikä kirkonkellojen soittamista pidettiin niin suurena rikoksena. Muutamissa kirkkokunnissa sitä tänäkin päivänä katsotaan Jumalalle otolliseksi työksi. Pohjalla siinä lienee piillyt joku taikaperäinen kammo. Omituista on, että se on sakon uhalla kielletty parlamentin säännössä vuodelta 1657. (Samassa säännössä on niinkään kymmenen shillingin sakon uhalla kielletty tanssit, kisat, paininlyönnit, jopa "turha ja sopimaton käveleminenkin," sunnuntaipäivinä).]. Bunyan oli kansansa lapsi, sen kansan, jossa lepopäivää jo ammoisista ajoista on kunnioitettu ja kunnioitetaan tänäkin päivänä enemmän kuin missään muussa kristityssä kansassa. Siinä syy, miksi hän niin herkällä vaa'alla punnitsi pienimmätkin ylitsekäymisensä tätä, niin sanoaksemme, hänen kansansa henkeen ja vereen imeynyttä käsitystä vastaan. Toiselta puolen ei ole milloinkaan voitu todeksi näyttää hänen olleen juomarin. Samoin ovat aivan perättömiä parjaukset hänen epäsiiveellisestä elämästään. Itsekin hän, joka ei suinkaan säälinyt omaa itseänsä, mitä vakavimmin torjuu päältäään tällaiset syytökset. Hän oli niitä voimakkaita luonteita

ja samalla niitä herkän omantunnon olentoja, joissa synnintunto on herännyt jo aikaisimmassa lapsuudessa. Hän oli niitä kristin-uskon pylväitä, joissa Jumalan Henki tekee ihmeellistä, näkymätöntä ja sittenkin ilmeistä työtään. Sellaisista Hän kasvattaa herättäjiä, johtajia, lähetyssaarnaajia sanan laajimmassa, kauniimmassa merkityksessä. John Bunyanin elämässä toteutuu kristin-uskon ydin: ihmisen ei tarvitse olla törkeitten rikosten tekijä, armoa tarvitaksensa; synty ei kestä pieninkään vanhurskaan Tuomarin edessä. Kristuksessa yksin on pelastus.

Siinä hänen elämänsä perussävel. Ja siltä kannalta on käsitettävä hänen kuolematon teoksensa, "Kristityn Vaellus". Se on pitkällisten, sisällisten taistelujen idättämä, levottoman aikakauden karkaisema, kahdentoista vuoden vankeuden kypsyttämä ihana hedelmä.

Alempana olevat piirteet hänen personastaan noudattavat paraasta päästä hänen äsken mainittua teostansa, "Ylitsevuotava armo".

Niinkuin jo mainittiin, oli synnintunto herännyt hänessä jo aikaisin. Jo 9-10 vuoden vanhana lapsena hän usein näki hirmuisia unia ja näkyjä pahoista hengistä ja viimeisestä tuomiosta. Ne hälvienivät sittemmin, mutta kangastelevat vielä hänen teoksessaankin.

Monasti hän oli hengenvaarassa. Kahdesti hän putosi veteen ja toin tuskin pääsi hengissä ylös. Kerran oli käärme hänet pistää. Sotapalveluksessa ollessaan hänet kerran oli komennettu eräseen tärkeään rynnäkköön. Juuri kuin hän oli valmiina lähtemään, tuli muuan kumppali pyrkimään hänen sijaansa. Bunyan suostui, mutta heti rynnäköön alussa kumppali sai luodin otsaansa ja kaatui hengetönnä maahan. Kuinka syvät jäljet tällaiset kohtaukset jättävät niin herkkään mieleen kuin Bunyanin, on sanomattakin selvä.

Varsin vähän hän itse kertoo sotilas-urastansa, eikä siitä muutoinkaan lähempiä tietoja ole. Sitä kesti vain pari vuotta, kaiketikin vuosina 1644 ja 1645.

Hän erosi sotapalveluksesta ja meni noin 20-vuotisena naimisiin erään peräti köyhän tytön kanssa. Tästä hän kertoo:

"Onni oli, että sain vaimokseni hurskaan miehen tyttären. Olimme avioliittoon mennessämme niin köyhiä, ett'ei kahta sen köyhempää. Ei tuonut taloon kumpikaan mitään, ei lautasta, ei lusikkaa. Kaksi kirjaa vaan toi vaimoni myötäjaisiksi: 'Rehellisen tie taivaaseen' (The plain man's pathway to heaven) ja 'Jumalisuuden harjoitus' (The practice of piety), jonka isä kuollessaan oli jättänyt hänelle perinnöksi."

Tähän saakka olivat jumalaiset kirjat olleet hänestä ikäviä, mutta vaimonsa kehoituksesta he nyt usein lueskelivat näitä kirjoja takkavalkean ääressä. Uskonnollinen mieli sai uutta virikettä ja pyrki ilmenemään jonkunlaisessa ulkonaisessa elämänmuutoksessa. Mutta tyydytystä se ei tuonut. Usein hän, niinkuin hänen oma Toivorikkaansa, sulki silmät valolta ja tukahutti omantunnon äänen. Toivottomuus, epätoivo sai monasti vallan. "Toivoton", arveli hän, "on tilani, jos synneistäni luovun, ja toivoton se on, jos synneissäni pysyn. Kadotukseen minä kumminkin joudun, ja koska se kerran niin on, niin menköön mies sitten kadotukseen yhtä hyvin monen synnin tähden kuin muutamankin."

Vähitellen hän rupesi lukemaan Raamattua, kiintyen varsinkin sen historiallisiin kirjoihin. Hän luopui nyt kirkonkellojen soittamisesta, jopa tanssistakin. Hän rupesi käymään ahkerasti kirkossa ja kuulemaan saarnoja, osoittipa melkein pyhää kunnioitusta "pappeja, alttaria, messupukuja ja sen semmoista kohtaan". Ulkonainen jumalisuus teki sen, että ihmiset alkoivat pitää häntä peräti hurskaana miehenä, ihmetellen sitä suurta muutosta, mikä hänessä oli tapahtunut. Mutta lepoa hän itse ei sisimmissään tuntenut. "Kurja tekopyhä" hän sanoo olleensa näinä aikoina. "Hän oli ilmeinen fariseus", sanoo lord Macaulay, kuuluisa historioitsija, yksi hänen elämäkertansa etevimmistä kirjoittajista.

Poloinen vaeltaja ponnisteleks vielä taakkoinensa Epäröimisen Suossa, ja pitkä on vielä taival ristin juurelle.

Läksi hän sitten kerran, ulkonaisesti jumalaisena miehenä, kattilanpaikkaajan toimissa läheiseen Bedfordin kaupunkiin. Siellä hän tapasi muutamia köyhiä vaimoja istumassa talon ovella ja haastelemassa jumalaisista asioista. Hän astui lähemmäs kuuntelemaan ja keskustelemaan, sillä osasihan hän mielestensä — kuten sittemmin hänen Liukaskielisensä — sujuvasti haastella jumalaisista asioista. Hän kuuli, mutta ei ymmärtänyt. Nuo vaimot puhelivat uudesti-syntymisestä, Jumalan töistä heidän sydämissään, ja mitenkä he olivat havainneet luonnollisen tilansa viheliäisyyden. He puhuivat, kuinka Jumala oli heidän sydämissään syyttänyt rakkauden Vapahtajaan. "Sydämeni vapisi. Minä huomasin, ett'ei uudesti-syntyminen ollut johtunut mieleenikään."

Raamattu kävi hänelle nyt rakkaaksi. Mutta tiedottomuus ja hengellisen opastuksen puute ne sittenkin saattoivat hänet väärin käsittämään Raamatun sanoja, ja näin heräsi hänessä kaikenlaisia kummallisia mielikuvituksia ja mietiskelyjä, yksi toistaan tuskallisempia ja raastavampia. Väliin hän tahtoi saada varman tiedon siitä, oliko hänen uskonsa oikea vai eikö. Se oli muka käyvä selville siitä,

pystyykö hän ihmeitä tekemään. Astuessaan Elstowin ja Bedfordin välistä lokaista tietä, häntä kovasti kiusasi sanomaan lätäköille: "muutu kuivaksi", ja kuiville kohdille: "muutu lätäköksi". Siinä oli oleva hänen uskonsa koetuskivi! Vuoroin häntä taas vaivasi tuo ratkaisematon kysymys, kuuluuko hän valittujen joukkoon. "Ja ellei, kuinkas sitten?" Turhaahan silloin on kaikki pyrintö ja ponnistus.

Hämäryys alkoi vähitellen hälvetä siitä pitäin kuin hän sai käsiinsä erään vanhan kappaleen Lutherin Galatalais-epistolaa, "niin vanhan", sanoo Bunyan, "että lehdet kosketeltaessa tuskin enää koossa pysyivät". Se oli "niinkuin hänen omasta sydämestänsä lähtenyt". Mutta yhä vieläkin painoi vaeltajan harteita taakka. Samassa kuin valo alkoi sarastella, samassa kiusauksiakin karttui. Kaikkialla, kesken töitä, puheita, aterialla ollessa, vuoteella viruessa, — myötäänsä vaivasivat häntä kaikenlaiset epäilykset ja kieltämykset, kunnes hän oli niin nääntynyt näissä raastavissa kamppailuissa, että alkoi pitää itseänsä vihdoin Esauna, joka on myönyt himoruokaan esikois-oikeutensa, Judaksena, joka on myönyt Vapahtajansa.

Puolenkolmatta ajast'aikaa kesti vielä, ennenkuin Raamattu ilmeni hänelle yhtenäisenä, ilmoitettuna sanana, jossa eri kohdat täydentävät ja selittävät toisiansa. Kristus ja yksistään Hän ihmisen vanhurskautena, — se hänelle selvisi, ja silloin pilvet hälvenivät, silloin kiusaukset enää maininkina huojuivat hänen allansa. "Raju-ilma oli mennyt ohitse; muutamia pisaroita tipahteli enää." Silloin hän — niinkuin hänen Kristittynsäkin — saapui ristin juurelle, ja "silloin kirposi taakka hänen harteiltansa."

Paljon on täytynyt kärsiä sisällistä tuskaa ja paljon täytynyt tuntea sanomatonta riemua sen miehen, joka sittemmin piirsi tuon raamatun-omaisesti yksinkertaisen ja samalla niin valtavan kuvan: "Silloin kirposi taakka hänen harteiltansa."

Näin hän sitten, lohdutettuna ja rohkein mielin, lähtee vaeltamaan ylös "Vastuksien mäkeä", kulkee "jalopeurain ohitse" ja saapuu "Komean linnaan". Nyt hän muodollisestikin liittyy jäseneksi Giffordin — hänen Evankelistansa juurikuvan — baptisti-seurakuntaan. Siihen kuuluivat ne hurskaat vaimotkin, jotka ensin olivat avanneet hänen silmänsä, ja jotka sittemmin esiintyvät Komean linnan herttaisina emäntinä. Näinä aikoina — suunnilleen v. 1655 — alkoi hänen saarnatoimensa Giffordin apulaisena. Gifford kuoli 1656, ja seuraavana vuonna valitsi seurakunta johtajakseen "veli Bunyanin". Entistä käsityötään hylkäämättä, hän kierteli ympäri, sanaa saarnaten, ja pian oli maine hänen voimallisista saarnoistansa levinnyt laajalle. Mutta levoton oli aika; kiihkoileva into vallitsi uskonnollisellakin alalla. Toisin uskovia moitittiin, tuomittiin, jopa vainottiinkin. Vihamiehiä karttui tietysti Bunyanillekin. Julkisia syytöksiä virastojen edessä ja salaisia parjauksia jos jonkinlaisista paheista sai hän kestää. Selittämättömäksi jää, mitenkä hän vielä tällä erää pääsi joutumasta vainoojainsa uhriksi.

Englannissa oli tällä välin ollut rauhattomia aikoja. Kaarlo I oli käynyt ankaraa taistelua parlamenttinsa kanssa kuninkaan vallasta. Taistelu oli kiihtynyt ilmeiseksi sodaksi, jossa Bunyanin oli ollut osallisena, ja päättynyt vihdoin parlamentin voittoon ja kuninkaan mestaukseen (1649). Kaksi jättäiläistä oli siinä kamppailut keskenänsä: yhä rajattomampaa valtaa tavoitteleva kuninkuus ja yhä rajoittavampaan valtaan pyrkivä vapaa kansa. Ja vielä kauan edelleenkin oli tätä taistelua kestävä.

Näihin valtiollisiin vaikuttimiin liittyi erottamattomasti uskonnollisiakin, — jos ylipäänsä näitä vaikuttimia kansain vaiheissa ensinkään käy toisistaan erottaminen. — Toisella puolen seisojien juurensa syvälle laskenut protestanttisuus, toisella Roomaa lähentelevä episkopaalinen valtiokirkko. Vankeutta, häpeällisiä rangaistuksia, taloudelliseen perikatoon saattavia sakkoja tuli niitten osalle, jotka rahtusenkaan poikkesivat valtiokirkosta. Tämä kiihoitti puritaanien jo ennestään suurta vakavamielisyyttä ja ankaruutta, ja ne verivirrat, joita protektoraatinkin aikana vuosi, olivat puritaanien mielestä Jumalan tuomioitten täytäntöä.

Cromwellin rautainen sotilashallitus oli suunnannut mielipiteet toisaanne. Protektoraatissa kummitteli itsevaltiuden hirvittävä haahmo, ja niin kutsuttiin kuninkaaksi Kaarlo II. Hän oli, niin luultiin, saattava voimaan perustuslaillisen kuninkuuden. Kansan riemuitessa tämä uusi hallitsija, tämä onnellisen ajan toivottu alkaja, saapui Lontoosen toukokuussa 1660.

Jo ennen maahantuloansa hän oli antanut Englannin kansalle julistuksen, jonka mukaan ei kukaan ole tuleva häirityksi tai syytteen asetetuksi valtiokirkosta eriävään mielipiteittensä vuoksi, elleihän niistä ole valtakunnan turvallisuudelle vaaraa.

Näin oli kuulunut kuninkaan julistus, mutta jo seuraavasta vuodesta ruveten alkoi kuningasmieliseltä parlamentilta ilmestyä säädöksiä, jotka oli tähdätty juuri dissentereitä, s.o. toisin ajattelevia, vastaan. Jo toukokuussa 1662 vahvisti kuningas parlamentin säätämän *Act of uniformity'n*, yhdenmukaisuuden asetuksen, josta oli seurauksena 2000:n presbyteriläisen papin erottaminen virasta. Vuonna 1664 julaistiin *Conventicle act*. kokouslaki, jonka mukaan dissenterien uskonnollisissa kokouksissa ei saanut olla läsnä muuta kuin 5 henkeä enintänsä. Nämä olivat syviä iskuja nonconformisteille (yhdensuuntaisuuteen taipumattomille). Ken suinkin kykeni, pakeni Alankomaihin tai Amerikkaan. Vankihuoneet olivat täynnään jumalaisia, sivistyneitä miehiä. Nuoria ja vanhoja, sairaita ja terveitä

sullottiin yhteen kehojen pahantekijäin kanssa. Pelkästään kväkareita oli vankihuoneissa lähes 8000 henkeä. Bedfordin vankilaan pantiin kerran 60 noncondoemiatia siitä syystä, että olivat pitäneet hartauskokousta.

Kuninkaan ja parlamentin väli oli nyt sangen hyvä, mutta sitä ei kovin pitkälle riittänyt. Kuningas oli näennäisesti, asiain pakosta, taipunut parlamentin tahtoa noudattamaan, mutta salassa hän teki Franskan ja Espanjan kanssa sopimuksia, joitten tarkoituksena oli kuninkaan vallan yhä suurempi riippumattomuus parlamentista ja katolisen uskon yhä laajempi valtaan pääseminen Englannissa. Parlamentti myönsi varoja kuninkaan onnistumattomia sotaretkiä varten, mutta alkoi vähitellen kyllästyä niihin. Samaan aikaan rupesi liikkumaan huhuja kuninkaan salaisista aikeista. Ne paljastuivatkin indulgensi-julistuksessa (1672), joka päästi katolisten kädet vapaiksi. Kuninkaan täytyi peruuttaa se ja lisäksi vahvistaa n.s. valalaki, jonka mukaan sota- ja siviiliviroissa ei suvaittu ketään muita kuin valtiokirkon opin tunnustajia. Kuninkaan ja häntä kannatelleen parlamentin välillä näin puhjennut eripuraisuus ei päässytkään enää tasoittumaan, vaan päin vastoin kiihtyi kiihtymistensä, kuningas kun yhä vehkeili parlamentin seljän takana. Ruvettiin vainuamaan suurta, paavilaismielistä salaliittoa. Kuninkaan veli oli julkisesti kääntynyt katolin-uskoon, ja kun sitten äkkiä levisi huhu, perätön tosin, että paavilaiset aikovat sytyttää tuleen koko Lontoon kaupungin, surmata yhtenä päivänä kaikki protestantit, ja että franskalainen sotajoukko piakkoin hyökkää maahan ja saattaa koko kuningaskunnan katolisuuden ikeen alle, silloin kansa tarttui aseisiin ja pakotti kuninkaan ajamaan kaikki katoliset Lontoosta. Kun parlamentti vihdoin meni liian pitkälle, vaatien, että lailliselta perintöruhtinaalta, Jaakolta, kiellettäisiin perimys-oikeus kruunuun, niin kuningas hajotti parlamentin v. 1679.

Jonkun ajan perästä alkoi parlamentissa uusia virtauksia päästä vallalle. Kuningasmielinen tory-puolue sai johdon. Samalla kasvoi vaino ja sorto dissentereitä kohtaan. Vastustuspuolueessa syntyi salaliitto kuninkaan henkeä vastaan, mutta saatiin ilmi, ja siitä päinvastoin puolue itse sai surmaniskunsa.

Kaarlo II kuoli 1685 ja hänen veljensä Jaakko II nousi valta-istuimelle, lujempaan vallassa kuin veljensä konsanaan oli ollut. Mutta Jaakko II oli katolinen. Hänen lyhyt hallitus-aikansa alkoi jo lyödä katolisuuden leimaa kaikkialle. Taistelu virisi entistä kiivaammaksi, kunnes kuuluisa vallankumous (marraskuuta 1688 helmikuuhun 1689) teki siitä lopun, ja Wilhelm, Oranian prinssi, nousi maalle Lontoossa.

Mutta missä oli tällä välin ollut ystävämme John Bunyan?

Hän oli istunut vankeudessa 12 ajast'aikaa.

Hän, tuo aikaisimmasta lapsuudestaan sisällisiä taisteluita kestänyt, ulkonaisten levottomuuksien pyörteessä liikkunut ja niitten karkaisema mies, ei ollut vielä kovaa kouluansa loppuun käynyt. Pyörre oli viskaava hänet uusiin oloihin. Niissä hänen loppumaton mielikuvituksensa, kaukana ulkopuolisista myrskyistä, oli veistävä marmoriin kuvia, joita ei ajankaan hammas murena.

Hän punoo hesunyöriä, hän istuu sokean tyttärensä kanssa vankihuoneen ovelta, myöskennellen punoksiansa. Siten hän elättää perhettänsä. Ja yksin ollessaan hän kirjoittelee.

Toukokuussa 1660 oli Bunyan yhtä vilpittömästi kuin kukaan toinenkaan riemuinnut Kaarlo II:n maahantulosta. Mutta jo silloin oli kuulunut myrskyn ensimmäisiä möyreitä. Jo ennen kuninkaan tuloa olivat episkopaaliset osoittaneet suurta uskon-intoaan, sen vainoamalla kväkareita ja nonconformisteja. Lahkolaisia oli riistetty vuoteiltansa vankihuoneisiin ja pantu syytöksen-alaisiksi piirioikeuksien edessä.

Tämä sorto ei suinkaan; vähentynyt, kuninkaan otettua hallituksen ohjat käsiinsä. Hartauskokouksia ruvettiin pitämään silmällä ja vainoamaan. Mutta siitä huolimatta pidettiin kaikkialla uskonnollisia yksityiskokouksia, usein öiseenkin aikaan ja syrjäisissä seuduin. Bunyankaan ei lakannut julistamasta evankeliumia Bedfordin läheisyydessä. Varovainen piti kumminkin olla, ja joskus täytyi hänen valepuvussakin vaeltaa toimituspaikkaansa.

Jonkin aikaa sai Bunyan ystävineen vältetyksi polisin vaanimiset. Seurakunta kokoontui salaisesti milloin kaukaisilla seuduilla, milloin ladoissa, milloin navetoissa. Hän itse ei laiminlyönyt tilaisuutta, lohduttaakseen ystäviänsä ja kehoittaakseen heitä kestävyyyteen ja Jumalaan luottamaan. Mutta vihdoin muuan kurja raukka ilmaisi hänet polisille, ja hän vangittiin 12 p. marraskuuta 1660.

Häntä vaadittiin nyt lupaamaan, ett'ei enää milloinkaan saarnaa. Tällainen lupaus olisi hänet pelastanut, mutta silloin hän myös olisi tehnyt sisintä vakuutustansa vastaan, ja niinpä hän, puhdas ilo sydämässään, astui vankihuoneeseen.

Syytöskirjassa häntä vastaan sanotaan, että hän on "pirullisesti ja turmiota tuottavalla tavalla kieltänyt käymästä kirkossa jumalanpalveluksissa ja pitänyt luvattomia kokouksia kaikkien hyväin

alamaisten kiusaukseksi ja hävitykseksi." Muutaman viikon perästä koetettiin Oikeuden edessä saada häneltä saarnaamisesta luopumisen lupausta, mutta turhaan. "Kuule sitten tuomiosi", sanoi vihdoin hänelle tuomari, tyly ja raaka mies, "sinut viedään takaisin vankihuoneeseen, ja elles kolmen kuukauden kuluessa ole suostunut käymään piispallisen (s.o. valtio-)kirkon jumalanpalveluksissa ja luopumaan saarnaamisesta, niin sinut ajetaan maanpakoon, ja jos sinut senjälkeen tavataan maassa ilman kuninkaan erityistä lupaa, niin tuomitaan sinut kuolemaan." Tähän vastasi Bunyan: "Minulla ei ole mitään enempää sanomista, mutta jos minut tänään päästetään vankeudesta, niin huomenna minä Jumalan avulla jälleen julistan evankeliumia."

Kolmen kuukauden perästä hän ei peruuttanut mitään. Hänen maapako-tuomionsa siirtyi kumminkin tuonnemmaksi sen kautta, että kuninkaan kruunauksessa oli luvattu ottaa tutkittaviksi armonomuuksia, joita kahdentoista kuukauden kuluessa tehdään.

Noin vuotta ennen vangitsemistansa oli Bunyan mennyt toisiin naimisiin. Milloinka hänen ensimmäinen vaimonsa kuoli, siitä ei ole tietoa. Tämä hänen toinen vaimonsa, Elisabet, oli yleväsydäminen nainen, arvokas aviokumppali moiselle miehelle ja hellä äiti hänen viidelle lapsellensa ensimmäisestä naimisesta, kolmelle tyttärelle ja kahdelle pojalle. Yhtä pelvoton hän oli kuin Bunyanin pitämään kiinni siitä, mikä oikeata on. Hän otti ajaakseen miehensä asiaa, matkusti Lontooseen ja astui rohkeasti Lordien Huoneeseen. Häntä kohdeltiin siellä ystävällisesti, mutta suuria toiveita hän ei saanut. Tuosta masentumatta, tämä uljas vaimo, jury-oikeuden kokoonnuttua Bedfordiin, antoi kolme kertaa anomuksen, että hänen miestänsä kuulusteltaisiin ja tutkittaisiin laillisen tuomio-istuimen edessä. Lempein sanoin siellä tuomarit selittivät olevansa pahoillaan, ett'eivät saata tässä asiassa mitään auttaa, koskapa Bunyanin omat sanat oli katsottava syyn tunnustamiseksi. Häntä neuvottiin kääntymään suorastaan kuninkaan puoleen. Siitä ei kumminkaan tullut mitään, joko varojen puutteesta tahi, niinkuin yksi Bunyanin elämäkerran kirjoittajista sanoo, siitä syystä, että Bunyan "katsoen velvollisuudekseen saarnata vastoin kieltoakin, oli tehnyt asiansa pahemmaksi kuin se oikeastaan olikaan."

Saarnaamiseen ei häneltä kumminkaan puuttunut tilaisuutta. Hän julisti sanaa vankeustovereilleen. Väliin oli häntä kuulemassa kuusikinkymmentä vankia, jotka oli omantunnon tähden vankeuteen heitetty. Olipa ulkopuolellakin kansaa kuulemassa hänen valtavaa puhettansa, joka oli niin täynnä uskoa ja luottamusta. Usein tuli muualtakin ihmisiä hakemaan häneltä lohdutusta ja neuvoa. Ja niinpä monikin murheellinen ja ahdistettu sydän löysi hänessä uskollisen ja hellän ystävän.

Hänen vankeutensa ei ollut niin sietämätön kuin muutamat väittävät. Hän sai vapaasti tehdä punoustöitensä, ja hän sai kirjoitella ehdoltansa. Vanginvartijoista ainakin yksi piti arvossa ylevät vankiansa ja myönsi hänelle viljalti vapautta. Vankeutensa loppuaikoina hän pääsi saarnaamaan läheisissä kylissä ja metsissä. Sallittiinpa hänen kerran pistäytyä Lontoossakin ystäviänsä tervehtimässä. Tämän viimeksi mainitun asian tähden oli hänen vartijansa vähällä menettää virkansa, ja Bunyanin vartioiminen tehtiin ankarammaksi. Vähitellen tämä ankaruus lieveni, ja kerrotaanpa, että Bunyanin yölliset saarnat antoivat aihetta varsin monen baptisti-seurakunnan perustamiseen.

Seuraavana vuonna 1662 istui jury-oikeus jälleen Bedfordissa, mutta paikkakunnan viran-omaisten vaikutuksesta häntä ei nytkään päästetty puolustamaan itseänsä. Ja näin sulkeutui vankihuoneen ovi hänen perässänsä, ja hän pysyi siellä kuin pysyikin, pientä väliaikaa lukematta, yhtämittaa kaksitoista vuotta, kunnes hän kokonaan vapautettiin salaisen neuvostokunnan (Privy Council'in) käskystä 17 p. toukokuuta 1672.

Vankeudessa häneltä valmistui Kristityn Vaelluksen ensimmäinen osa. Teoksellensa on hän itse kirjoittanut runopukuisen apologian eli puolustuksen. Runollisessa katsannossa se tosin on peräti heikko, niinkuin Bunyanin kaikki muutkin runot, mutta kirjallishistoriallisena todistuskappaleena se ei ole arvoa vailla, siitä kun ilmenee, mitä hän tästä teoksestansa itse ensi alussa arveli. Hän pelkäsi, että raamatun totuuksien esittämistä vertauskuvaisen kertomuksen muodossa pidettäisiin liian kevyenä, liian jokapäiväisenä. Hän epäili, tokko moisen kertomuksen kirjoittaminen lainkaan on soveliasta evankeliumin saarnaajalle. Siksipä hän piti sitä laatikossaan kokonaista kuusi vuotta sen valmistumisen jälkeen, kunnes se vihdoin julaistiin painosta v. 1678. Samana vuonna ilmestyi toinenkin painos, johon tekijä oli lisännyt Maailmanviisaan, Sivutien ja hänen ystävänsä ja muutamia muita huomattavampia henkilöitä. Kirja tuli kerrassaan populaariseksi. Painoksia ilmestyi sittemmin ilmestymistään, ja menekki oli vallan erinomainen.

Jo ennenkin oli häneltä ilmestynyt teoksia. Ensimmäinen niistä oli: "Evankeliumin totuuksia raamattujen mukaan", jossa hän armotta ruoskitsee harhaoppeja (1656). Sitä seurasi "Evankeliumin totuuksien puolustus", jonka hän kirjoitti kväkareita vastaan (1657). Seuraavana vuonna ilmestyi "Muutamia huokauksia helvetistä" ja senjälkeisenä "Mitä laki ja evankeliumi opettavat". Molempain viimeksi mainittujen tekijäksi on merkitty "köyhä ja viheliäinen olento, John Bunyan Bedfordilainen". Kaikki nämä ilmestyivät ennen hänen vankeuttansa. Vankeudessa ollessaan ja siitä päästyänsä hän

kirjoitteli ahkeraan hartauskirjoja, mietelmiä, väittelyjä ja runoja, joita hän ainakin itse piti runoina. Näitten luku nousee yhteensä kuuteenkymmeneen. Tämän kirjoituksen alussa mainittu teos "Ylitsevuotava armo" tuli painosta 1666. Sittenkuin Kristityn Vaelluksen ensimmäinen osa, niinkuin jo sanottu, oli nähnyt päivänvalon v. 1678, ilmestyi v. 1682 "Pyhä Sota", tekijän paras teos edellisen jälkeen, ja kaksi vuotta myöhemmin Kristityn Vaelluksen toinen osa, "Kristityn lesken vaellus", joka, suurella taidolla kirjoitettu sekini, ei läheskään ole ensimmäisen veroinen.

"Kristityn Vaelluksen" omintakeisuudesta ei saata olla pienintäkään epäilystä. Kaikki yritykset, joitten tarkoituksena on ollut riistää Bunyanilta hänen piirrostensa, itsenäinen suunnittelu ja muovailu tai syyttää häntä salaisesta jäljittelemisestä, ovat rauenneet omaan mitättömyyteensä ja todistavat vaan arvostelukyvyyn puutetta yrityksen tekijöissä. Tosin oli vertauskuvissa kirjoitettu ennen Bunyaniakin. Mutta jospa otaksuisikin, että kiertävä kattilanpaikkaaja olisi saanut käsiinsä näitä kirjoja, joista muutamia ei ollut kuin Franskassa ja Hollannissa, niin on niitten ja hänen kuolemattoman allegoriansa välillä niin vähän yhtäläisyyttä, ett'ei huomaa jäljittelemisen merkkiäkään. Silmäänpistäviä yhdennäköisyyksiä kohtaa kyllä "Kristityn Vaelluksessa" ja Spenserin "Keijukaisten kuningattaressa", mutta niinkin nerokas kritikoitsija kuin lord Macaulay, sanoo, että "epäilykset siinäkin suhteessa hälvenevät kokonaan, kun tarkemmin vertaa vastaavia kohtia toisiinsa." Sama arvostelija sanoo myös sattuvasti: "Bunyan ei aavistanutkaan, millaisen mestariteoksen hän oli luonut. Hän ei osannut arvata, kuinka huomattava sija hänen allegoriallaan oli oleva englantilaisessa kirjallisuudessa, sillä englantilaista kirjallisuutta hän ei tuntenut ensinkään." Kaksi kirjaa hänellä vankeudessaan vaan olikin, kertoo muuan silminnäkiä: Raamattu ja Fox'in "*Acts and monuments*". Bunyan itse todistaa teoksensa olevan kokonaan omintakeisen, ja jos kukaan halveksi kavallusta ja inhosi pelkkää ajatustakin toisen vasikalla kyntämisestä, niin juuri John Bunyan.

Onko "Kristityn Vaellusta" pidettävä uskonnollisena allegoriana vai uskonnollisena romaanina? Lord Macaulay sanoo: "Bunyan on epäilemättä suurin allegoristeista, niinkuin Demosthenes oli puhujista suurin, ja Shakespeare suurin dramaturgeista." Muissakin allegoristeissa ilmenee paljon neroa, mutta ei kenkään pysty niin liikuttamaan sydäntä ja herättämään siinä pelvon ja sääliväisyyden ja rakkauden tunteita. Epäilemätöntä kumminkin on, ett'ei se pelkkänä allegoriana olisi saavuttanut kuuluansa ja kunniaansa. Sen yleis-inhimillinen viehätys, sen draamallinen kuvaus, — siinä sen pysyvä voima. Se on kauttaaltansa uskonnollinen kirja ja sen-aikuiselta kannalta punniten sittenkin englantilaisista romaaneista ensimmäinen.

Kaikessa suuruudessaan on Bunyanin nero enemmän muovailevaa kuin luovaa. Sen voima asuu vilkkaassa kuvailussa eikä keksinnössä. Hän näyttää meille sen, minkä hän itse on nähnyt. "Kristityn historia on hänen omaa historiaansa." Ja tämä se luo elämätä jok'ainoan riviin, minkä hän kirjoittaa. Hänen kuvaustensa taustat ja ympäristöt — paitsi silloin kuin hän lainaa Raamatun suuresta aarreatasta — ovat sellaisia, mitä hän itse oli nähnyt, kierrellessään käsityöläisenä kylästä kylään. Nuo laitumet ja purot ja kartanot kaupungeissa ja maalaistalot, — ne ovat vain uskollisia kuvia siitä yksitoikkoisesta sisämaasta, jossa hän oli syntynyt ja elänyt. Hänen mahtavammat kuvansa on otettu Raamatusta, jossa "tuskin lienee seikkaa taikka metaforaa, jota ei olisi esitettyä Kristityn Vaelluksessa."

Sama on hänen henkilöittänsä laitakin. Ei ole heissä kahta samanlaista; niin tarkoin piirtein hän ne on esittänyt, mutta ne ovat muotokuvia, ei mielikuvituksen luomia. Hän oli nähnyt ja tuntenut ne jok'ainoan, ja niitä lukijakin elämässään alinomaan näkee. Ja siksi ne ovat niin ehjiä, niin tenhoavia, nuo hänen henkilönsä. Niitä on pystynyt esittämään ainoastaan se, joka syvästi tunsi ihmis-elämän ja ihmisluonnon. Mutta samalla ne ovat tavallisia ihmisiä, jokapäiväisessä asussaan.

Mutta — puhukoon kirja puolestansa.

* * * * *

Vankeudesta päästessänsä oli Bunyan 44 vuotta vanha. Saatuansa järjestetyksi maallisen ammattinsa hyvään kuntoon — hän hoiti sitä elämänsä loppuun, — ryhtyi hän myös kaikella sielunsa tarmolla lempitoimeensa, saarnaamiseen ja kirjallisiin töihin Herransa kunniaksi. Sielunpaimenena hän oli väsymätön oppimaan sairaita, käymään talosta taloon pitämässä hartaushetkiä ja voimainsa takaa edistämään Kristuksen valtakuntaa. Pian hän olikin baptistien joukossa saanut leikillisen kunnianimen "piispa Bunyan". Lontoossa hän kävi säännöllisesti kerran vuodessa. Siellä pidettiin hänen saarnojaan niin suuressa arvossa, että usein arkipäivinä pimeänä vuoden aikana jo kello 7:ltä aamusilla oli toista tuhatta henkeä hartaita sanankuulijoita koolla.

Bunyanin viimeinen elinvuosi oli erittäin runsas tuloksilleen. Kokonaista kuusi uutta teosta ilmestyi häneltä sinä vuonna, ja toista kuusi hän jätti jälkeensä painokuntoisina. Vallankumousta ei Bunyan nähnyt. Kristityn maallinen vaellus päättyi. Vaeltaja kutsuttiin kulkemaan pimeän virran poikki, jonka yli ei siltaa ole. Hän kutsuttiin pois kesken uskonnollista toimintaansa, ja hänen viimeinen elämäntyönsä oli rakkauden työ. Muuan hänen ystävästäänsä Readingin kaupungissa oli uhannut tehdä

poikansa perinnöttömäksi, ja jo oli isä viimeisillään, eikä vieläkään ollut sovintoa hänen ja pojan välillä saatu aikoin. Poika oli tuosta hyvin huolissansa ja pyysi Bunyania puhumaan hänen puolestansa isälle ja saamaan sovintoa toimeen. Mielellänsä läksikin tämä uskollinen Herran palvelija ratsain pitkälle matkalle Readingiin, ja hänen onnistui kuin onnistuikin saada isä ja poika sovitetuiksi keskenään. Sieltä hän palasi Lontoosen takaisin, mutta tiellä kohtasi häntä rankkasade, jossa hän kastui läpimärjäksi. Vilusta kohmeissaan hän saapui erään ystävänsä taloon Lontoossa ja sairastui siellä ankaraan kuumeeseen. Tautia kesti kymmenen päivää, mutta koko sen ajan hän oli selvässä järjessä. Hänen viimeiset sanansa, kun kuolonkamppaus jo oli alkanut, olivat seuraavat: "Älkäätkä minua itkekö, vaan itkekäätkä itseänne. Minä lähdän Herramme Jesuksen Kristuksen Isän tykö, joka Poikansa ansion tähden minut vastaan-ottaa, vaikka olenkin suuri syntinen. Siellä me toivoaksemme tapaamme toinen toisemme, ja siellä me veisaamme sitä uutta virttä iankaikkisesti autuaina."

Hiljaa ja rauhallisesti hän nukkui 31 päivänä elokuuta 1688.

Hän oli kuollessansa kuusikymmentä vuotta vanha. Kansan syvä suru ja katkera kaipaus saattoivat hänet hänen viimeiseen lepokammioonsa Lontoossa Bunhill'in hautausmaalla, jossa vaeltaja vieläkin kunnioituksella paljastaa päänsä hänen kauniin hautapatsaansa juurella. Lieneekö toista niin kaunopuheliasta hautakirjoitusta kuin hänen? Siinä lukee vain nämä sanat: "TÄSSÄ LEPÄÄ JOHN BUNYAN".

* * * * *

Ensimmäinen *Kristityn Vaelluksen* suomennos oli:

Yhden Kristityn vaellus autuahan ijankaikkisuuteen, joka moninaisilla kauneilla kuvauksilla eteenasettaa katuvaisen ja Jumalata etzivän sielun tilan. Engelskan kielellä kokoonpandu *Johan Bunianilda*, saarnamies Betfordisa. Ja nyt Saxasta Suomexi kääty *Jacob Johan Malmbergilda*. Turusa 1809.

Tätä suomennosta ilmestyi sitten kokonaista 9 painosta, viimeinen (Kristityn vaellus autuaasen ijankaikkisuuteen) Helsingissä 1879.

Sama suomentaja julkaisi myöskin Kristityn lesken vaelluksen, niinkään saksasta suomennettuna:

Christityn lesken ja lasten vaellus ijankaikkisuuteen, jonka *Johan Bunian* on Engelskaksi kirjottanut ja *Jakob Johan Malmberg*, Kuopiosa, Saksasta Suomeksi kääntänyt. Oulusa 1834. (Uusia painoksia 1861 ja 1877).

Molemmat teokset ilmestyivät vielä ruotsista suomennettuina:

Kristityn ja Kristityn lasken vaellus, kirjoittanut *Johan Bunyan*. Helppohintainen painos sunnuntaikouluja ja kotia varten. Kaunistettu 95:llä kuvalla. Uusi suomennos ruotsin kielestä. Suomentanut *B. Lagus*. Helsingissä 1880. (Toinen painos 1899).

Alkukielestä suomennettuna Kristityn vaellus esiintyi ensi kerran v. 1887:

Kristityn vaellus tästä maailmasta tulevaan; kirjoitti *John Bunyan*; sekä John Bunyanin muotokuva ja lyhyt elämäkerta. Englannin kielestä suomentanut *A. Mäkinen*. Tampereella 1887.

Alkukielestä suomennettu on myös Lähetysseuran v. 1902 toimittama painos molempia teoksia:

Kristityn vaellus tästä maailmasta tulevaan, kirjoitti *John Bunyan*, sekä John Bunyanin lyhyt elämäkerta. Uusi suomennos englannin kielestä. Kaunistettu 9:llä kuvalla. Helsingissä 1902.

Kristityn vaellus tästä maailmasta tulevaan. Toinen osa, esitetty unennäön muodossa. Osottava Kristityn lesken ja lasten lähtemisen matkalle, heidän vaarallisen matkansa ja onnellisen saapumisensa toivottuun maahan. Kirjoitti: John Bunyan. Uusi suom. englannin kielestä. Kaunistettu 9 kuvalla. Helsingissä 1902.

Lyhyen mukaelman suomennoksia ovat:

Pyhiin matkustaja eli Kristityn vaellus ijankaikkisuuteen. *Johan Bunianin* alkuteoksen mukaan uudestaan pantu kokoon. Suomentanut *R. Mellin*. Oulussa 1862.

Matkamies. Mukaelma *John Bunyanin* kirjoittamasta englanninkielisestä alkuteoksesta

Kristityn vaellus ijankaikkisuuteen. Suomennos. Porissa 1898.

Bunyanin muita teoksia on suomeksi ilmestynyt:

Se paras sanoma sille pahimmalle ihmiselle, elikkä evangeliumin armo tarjottu erinomattain Jerusalemisille eli suurimmille syntisille. Ruotsista kääty, (1 painos Stockholmissa 1781; 4 painos Turussa 1854).

Taivaasen juoksia, eli selitys ihmisen taivaasen pyrkimisestä ja pääsemisestä. Engelskan kielellä ennen muinen kirjoittanut *Johan Buniani*. Siitä sitten suruttomain synnin unesta herättämiseksi Ruotsin kieleksi käännetty ja nyt viimen Suomeksi kääntänyt J. H: Oikonut ja präntiin kustantanut *H. R[enqvist]*. Kuopiossa 1846. (Toinen painos Sortavalassa 1848, sittemmin vielä 2 painosta, viimeinen Turussa 1877).

Taivaasen juoksia. *Johan Bunianilta*. Suomennos. Helsingissä 1851. (Tähän suomennokseen perustuvat ne painokset, jotka ilmestyivät Oulussa 1897 ja 1900).

Jumalan armo ulottuva suurimmille syntisille elikkä *Johannes Bunianin* kääntymys, kutsumus saarnavirkaan ja vankeus, kirjoitettu häneltä itseltä. Suomenta *Jaakko Aulin*. Vaasassa 1852.

"Yhden Kristityn vaelluksen" kirjoittajan *Johan Bunianin* kertomus hengellisestä koettelemuksestansa. Lyhykäisesti kerrottu. Suomentaja *A. J. Weänänen*. Helsingissä 1856 (mukaelma).

Johan Bunianin kertomus hengellisistä kokemuksistaan. Lyhennetty suomennos. [Suom. *K. J. Gummerus*]. Helsingissä 1863.

Sen ijankaikkisen ja kaikkivaltiaan kuninkaan Jesuksen Kristuksen pyhä sota pimeyden ruhtinata vastaan ihmisen sielusta, jonka ensin *Johannes Bunian*, saarnamies Betfortisa, Engelskan kielellä kirjoitti, ja sitte on Saksan ja Ruotsin kielihin käännetty. *G. M[onell'in]* suomentama Ruotsin kielestä. Helsingissä 1856. (Uusi kielen puolesta korjattu painos Kuopiossa 1891).

Johan Bunyanin Ilmestykset. Kuvaus tulevaisesta elämästä, taivaan autuudesta ja helvetin kauhistuksista. Suomensi *E. T[örmälä]*, Tampereella 1889.

KRISTITYN VAELLUS

Tästä maailmasta siihen kuin tuleva on

UNENNÄKÖNÄ ESITETTY

Jossa selitetään hänen lähtönsä, vaarallinen vaelluksensa ja Onnellinen saapumisensa kaivattuun maahan

Kirjoitti

JOHN BUNYAN

Olen käyttänyt vertauksia. Hos. 12: 11.

TEKIJÄLTÄ KIRJANSA PUOLUSTUKSEKSI

Kun kynän ensin otin kätehen'
Ja työhön ryhdyin, enpä luullut, en,
Ett' tulis siitä kirja tämänlainen:
Sen toisin olin suunnitellut vainen.
Mut tuskin aavistustakaan ol' mulla,
Niin tällainen vain alkoi siitä tulla.

Se kävi näin: Kun kerran evankelin
Mä pyhain miesten teistä kirjoittelin,
Niin äkkiä heidän työnsä, toimens' siin'
Jo alkoi verhoutua vertauksiin.
Kaksikymmentä sai niitä kirjaan heti,
Kaksikymmentä taas taas mukanaan ne veti,
Ja nytkös tuli tuiki taajaan noita,
Kuin ahjon sydet syytää kipunoita.
Ei, aattelin, jos näin te taajenette,
Niin kiinni teidät kytken, muutoin ette
Te malta määrääkään, ja kirja, jolla
Hyv' alku on, ois pian turmiolla.

Niin tein, mut tarkoitus ei ollut mulla
Tän kynänkynnön kaikkein käsiin tulla
Semmoisenaan. En selvill' ollut, miksi
Ma laittelinkaan kirjaa valmihiksi:
En naapurien huvitukseks', en,
Kenties vain omaks' tyydytyksen'.

Ei muuta mulla mieless' ollutkaan.
Ma kirjoittelin ajankuluks' vaan.
Näin mieli pahemmiss' ei askaroinut,
Mi töihin kehnoihin ois viedä voinut.

Ilomielin kynä paperille siirtyi,
Ja aattehet ne siihen pian piirtyi.
Kun metodi oi' selvä sekä kuosi,
Niin puistellen ne paperille vuosi
Mun kynästäin. Ja niinpä nyt
On kirja tähän kokoon syntynyt.

Sai yhteen langan päät. Nyt kirjan' kannoin
Ma muitten nähdä. Heidän päättää annoin,
Se kelpaako, vai onko tuomittapa.
Yks' sanoi: "anna elää", toinen: "tapa";
Tää: "pane pränttiin, John", tuo: "älä väinkään".
"Hyv' on", yks' sanoi, toinen: "eipä lainkaan".

Ma olin ymmällä, mut mietin sitten:
Kun noin te eri tavoin harkitsitten,
Niin pränttiin vainenkin se saakohon;
Saa nähdä sitten, kuka oikeess' on.

Yks', huomaan ma, sois sen niin kyllä käyvän,
Vaikk' ei näy toinen siihen yhdistäyvän.
Mut ken heist' oikein neuvoi, kuka väärään,
Sen itse kirja ratkaiskoon; niin määrään.

Ja mietin taas: jos tekisi nyt toisin
Kuin neuvoi ne, jotk' oitis pränttiin soisi,
Niin turhaan heidän kanssansa vaan kiistäis
Ja mielihyvän suuren heiltä riistäis.

Mut niille, jotka tahtoi kieltää sen,
Mä sanon: enhän moiti teitä, en.
Nuo muut ne tahtoi; siispä säästäkäätte
Te tuomionne, kunnes itse näätte.

Sit' elles lue, jätä ilman muuta;

Yks' lihaa söis, ja toinen kaluais luuta.
Mut paremmin heit' tyynnyttääksen' nyt,
Ma öisin heiltä hiukan kyseltyt.

Miks'en sais käyttää muotoja mä näitä?
Miks'en jo yhteen liittäis langan päitä?
Jos valkea pilvi veden kieltää milloin,
Niin vettä tuopi musta pilvi silloin.
Mut toipa se tai tämä; kun käy vaan
Hopeiset helmet maata kastamaan,
Niin kuminallenkin kiitoksen maa kantaa:
Yhdessähän ne heelmä-aarteet antaa;
Et toisesta siin' erota sä toista.
Maa janoissansa veden ottaa noista,
Mut tarpeensa kun sai, pois liiat luopi,
Ja sade siunaustaan turhaan tuopi.

Te tiedätte, mitenkä kalamies,
Kun kalaan läksi, kaikki keinot ties.
Liikkeellä siinä kalut kaikki: kela
Ja uistin, rysä, onki, verkko, vela.
Mut väliin kala onkeen ota ei,
Mies turhaan verkotkin ja velat vei.
Hän kätens' silloin kiven alle töytää,
Ja koura kalan niskaan kenties löytää.

Kun lintuun lähtee metsämies, ei kukaan
Vois laskea, mit' ottaakaan hän mukaan:
Tuliluikun, verkon, tangon, soihdun, kellon.
[Porokellolla makuusijoiltaan säilytetyt
linnut lensivät typeryneinä soihdun valoa kohti.
Samoin meilläkin takavuosina oltiin
"keppitetrissä". Suomentajan muist.]
Hän astuu, ryömii, kiertää niemen, pellon;
Ei sittenkään vaan mieheen suostu metsä,
Ja turhaan saalistaan nyt silmäilet sä.
Hän viheltää, puhaltaa pilliin hiessään,
Mut turhaan, — saalis yhä vaan on tiessään.

Jos helmi piilee päässä sammakon,
[Ennen vanhaan luultiin, että
sammakon päässä on kivi, peräti
tenhoisa parannus- ja taikakeino.
Suomentajan muist.]
Jos kuoressa se osterinkin on,
Jos sellaista' olennoll' on epatolla,
Mi kultaa kalliimp' on, — ken malttais olla
(Kun vihinkään saa) katsomatta: nääkin
Sen sisältäiskö? Kirjanen niin tääkin,
Vaikk' kuvia se oiskin vailla niitä,
Joit' yks ja toinen tahtois saada siitä,
Sisältää jotain sellaistaikin, mistä
Voi hyvää saada, saada miettimistä.

"Mut kirjanne tää tokko kestää voisi,
Jos kovan tutkimuksen tules' oisi?"

Mitenkä? Onko hämärää se, vai?
"Siin' asiat verhon alla ilmoittai",
Mon' yhtä häämeet sanat verhoon sulki,
Mut totuus kirkkain sätein paistoi julki.
"Mut niiltä pohjaa puuttuu.
Myönnä siekin: Metaforat
[Kuvakielin lausutut sanat.
Suomentajan muist.]
ne heikon harhaan viekin."

Kynänkyntö kyllä pohjan siltä saapi,
Ken jumalallisista kirjoittaapi.
Metaforani muka pohjaa vailla?
Mut ennen muinoinhan samalla lailla
Näin teki itse Herran evankeli:
Kuin ja merkein sekin saarnaeli.
Ei järkimies sitä hyljää niitten tähden,
Elleihän korkein viisus hänen nähden
Ole hyljättävä. Ei. Hän tutkii saarnat:
Mitä tietää niissä silmukset ja vaarnat
Ja kauriit, vuohet, hiehot, oinaha
Ja linnut, leivät, uhrikaritsat;
Mitä Herra niissä haastaa. Autasta,
Ken valon niistä saa, o armon lasta!

[Tässä ja seuraavissa säkeissä viittauksia Vanhan testamentin uhreihin *silmukset ja vaarnat*: 2 Mos. 26: 5; 27: 19; — *kauriit*: 3 Mos. 16: 3, 14, 15; Hebr. 9: 12, 19; — *vuohet*: 3 Mos. 1: 10; 22: 19; — *hiehot*: 3 Mos. 19: 2-9; Hebr. 9: 13; — *oinaat*: 2 Mos. 29: 15-32; 3 Mos. 5: 15, 16; — *linnut*: 3 Mos. 14: 4-39; *leivät, uhrikaritsat*: 2 Mos. 12: 7, 8.]

Älä hätäillen sä tuomioitas ohjaa:
Ett' olen kömpelö ja vailla pohjaa.
Moni näyttää vankalta, mut pohja puuttuu.
Se vääräss' on, ken vertauksiin suuttuu.
Hän paljon pahaa näkee hyväks' vaan
Ja paljon hyvää riistää sielultaan.

On häämeiss' sanoissani totuus mulla,
Kuin lipas kätköön sulkee kalliin kullan.

Kuvissa saarnat profetainkin olit.
Ken näin myös Kristuksen ja apostolit
Vain käsittää, hän selvään huomaa kyllä:
Se puku totuudell' on nytkin yllä.

Mä väitän: pyhä Raamattukin juuri,
Tuo tiedon kaiken aarreaitta suuri,
Himmeihin kuviin, vertauksiin
Puheensa pukee, mutta sittenkin
Juur' siitä säde säihky, valo saapi,
Mi pimeän yönkin päiväks' kirkastaapi.

Se moittija! Jos itseens' silmät lois, niin
Hän piirteit' tummempia nähdä vois siin'
Kuin kirjassain. Näin parhaissaankin hällä
Piirteitä pahoja ois näköksällä.

Kun eessä oikean mielen miesten oisi
Tuo raukka, niin mä vedon lyödä voisin:
Kuvakielein hyvemmäks' he harkitsis
Kuin hänen valheens' hopealippahiss'.
[Tarkoittaa hopealippaita, joita tehtiin
Efesossa. (Ap. 19: 24).]
Niin totuus, kapaloissai harkintaa
Ain' ohjaa hyvään, mielen kirkastaa,
Ylentää ymmärryksen, tahdon taittaa
Se nöyräksi ja muistohonkin laittaa
Se täytteet, mielikuvat tyynnytellen,
Levottomuutta samoin lauhdutellen.

On Timoteuksen määrä: selvä sana,
Pois jutut. Kova Paavali kumminkana
Ei missään häntä kiellä haastamasta
Myös vertauksin. Niissä säilyy vasta
Se kulta, helmet, kalliit kivet aivan,
Joit' etsiskellä kyllä maksais vaivan.

Viel' yksi sana vaan, o Herran mies!
Sa suutuitko? Sa tahdoitko kenties,
Ett' oisi kirja asuun toiseen tullut
Tai ett' ois puhe selvempää siin' ollut?
Nyt kolme seikkaa esiin tuon ja sitten
Jo väistynkin pois eestä väittäjitten.

1. Ei metodillein kieltoa lie sääty.
Ei sanat, asiat ole siinä vääty.
En lukijaa vie harhaan. Vertauskuvat
Ne ilman kulmikkautta luonteutuvat.
Siin' aherran ma puolin sekä toisin,
Vain totuutta kuink' edistää ma voisin.
Vai kielto? Ei; on mulla lupa myös
(Esimerkit malta miesten, jotka työss'
Ja sanoissaan teki Herran tahdon mukaan
Paremmiin kuin juur' nykyisistä kukaan)
On lupa haastaa näin, näin selitellä
Sinulle, mikä korkeint' ihmisellä.

2. Mies moni jalo usein kirjoittaa
Dialogin tapaan. Siit' ei keltään saa
Hän moitetta. Mut totuutta jos milloin
Hän loukkaa — taitoineen mies olkoon silloin
Kirottu. Anna totuuden vain tulla
Ja sydän särkeä sulia sekä mulla
Kuin tahtoo Herra. Kenties miten vielä
— Paremmiin kuin ens'-kynnön neuvon tiellä
[Vrt. Jes. 28: 24-26. Suomentajan muist.]
— Sun heikko kynäs piirroksia piirtää,
Mi maasta mielen taivaallisiin siirtää.

3. Näin usein käyttää pyhä kirjakin
Juur' samaa tapaa: kuvat siinäkin
Ne vuoroin todistaa ja vuoroin kysyy,
Mut totuus kullankirkasna vain pysyy
Ain' ennellään. Näin loistoaan se luokoon
Ja valosäteens' säihkyellä suokoon!
Nyt kynän kytken pois, mut ennen tätä
Mä näytän kirjan hyödyn. Sitten jätän
Sen sekä sun Sen huomaa, joka saa
Maast' ylös heikon, lujan lannistaa.

Tää kirja sulle miehen osoittaapi,
Mi palkintoa ikuist' tavoittaapi,
Se kertoo, mist' on mies ja minne käkee,
Mi tekemättä jää ja mitä tekee,
Mitenkä mies vain juoksemistaan juoksee,
Ja vihdoin Kunnian Portin pääsee luokse.

Se näyttää myös: mon' ikäns' kaiken koittaa,
Kuin tahtois kruunun pysyväisen voittaa,
Se näyttää myös: miks' pahenee hän työhön
Ja mieletönnä nukkuu kuolon yöhön.

Tää kirja vaeltamaan sunkin saa,
Sen neuvoja jos tahdot noudattaa.
Se pyhää maata kohti johtaa sua,
Sen johdoista jos tahdot opastua.
Se laiskan herättää, tarmolla täyttää
Ja kuvat armaat sokealle näyttää.

Pidätkö mistään suurest', arvoisesta?
Ja satuun suljetusta totuudesta?
Oot unhoisa; pyrjitkö muisteluun
Alusta vuoden — loppuun joulukuun?

Nää kuvat takkiaisna sinuun tarttuu
Ja lohdutukseks' avuttoman varttuu.

Näin kirja tää on pantu kuvakieleen:
Jott' asiat kiintyis huolettoman mieleen.
Se outoa lie, mut piirtein evankelin
Ja selvin sanoin kuvat kuvaelin.

Tahdotko välttää alakulouden?
Tahdotko päästä alta jurouden?
Kelpaako arvoitukset, selitykset
Vai mietintä? Kelpaako möyhennykset
Ne vain? Vai miestä silmäs katseleisi
Jok' istuin pilviss', sulle haasteleisi?
Unt' oisko nähdä, vaikk'ei nukuksissa?
Yht'aikaa itkun, naurun purkauksissa?
Tahdotko, ett' ois haaveiluja sulla
Ja, taika taukoo kun, taas itsees tulla?
Tahdotko lukea tätä, vaikk' tiedä,
Se voisko sua siunaukseen viedä?
Jos näin on, niin o käyös tänne siitä
Ja kirja tää, pääs, syämes yhteen liitä.

John Bunyan

KRISTITYN VAELLUS

Vaeltaissani tämän maailman erämaita, jouduin kerran erääsen paikkaan, missä oli luola [Vankihuone]. Siihen laskeusin makaamaan ja maatessani näin unen. Ja katso, minä olin unessa näkevinäni ryysyihin puetun miehen seisovan seljin kotitaloansa kohti, kirja kädessä ja suuri taakka seljässä. Minä katsoin ja näin hänen avaavan kirjansa ja lukevan sitä, ja luettuansa hän rupesi itkemään ja vapisemaan ja kun hän ei enää sen kauemmin voinut itseänsä pidättää, puhkesi hän vaikeroivaan huutoon, sanoen: "Mitä minun pitää tekemän?" [Jes. 64: 6. Ps. 38: 4, Luk. 14: 33, Ap. 2: 37, 16: 30]

Tällaisessa tilassa hän meni kotiansa ja koetti niin kauan kuin suinkin estää vaimonsa ja lastensa havaitsemasta hänen hätäänsä. Kauan hän ei kumminkaan voinut vaieta, sillä hänen levottomuutensa kasvi kasvamistaan. Niinpä hän vihdoin avasi sydämensä vaimolleen ja lapsilleen ja puhui heille näin:

"Oi rakas vaimoni ja te lapset, sydämelleni kalliit! Minä, teidän paras ystävänne, olen hukassa, sillä raskas taakka painaa minua, ja, mikä enämpi on, minä olen saanut varman tiedon siitä, että taivaan tuli on polttava tämän meidän kaupungin, ja sen hirmuisessa hävityksessä meidätkin surkea surma saavuttaa, minut ja sinut, minun vaimoni ja teidät, te suloiset pienokaiseni, ellei mitäkään pelastuksen tietä löydy, jolla turmion voisimme välttää, mutta sellaista en suinkaan tiedä."

KRISTITYN TUSKA TAAKANSÄ TÄHDEN.

Nämä hänen puheensa herättivät heissä tuskallista hämmästystä, ei siitä syystä, että he olisivat hänen sanojansa todeksi uskoneet, vaan sentähden, että he luulivat mielenhoureita hänen päähänsä nousseen. Koska nyt yö jo lähenei, toivoivat he unen häntä rauhoittavan ja saattoivat hänet kiiruimmiten vuoteeseen. Mutta levoton oli hänen yönsä, niinkuin päiväkin oli ollut; unta hän ei silmänsä saanut, vaan huokauksissa ja kyynelissä häneltä yö kului. Kun he sitten, aamun tullen, tiedustivat häneltä, kuinka hän jaksaa, vastasi hän: "yhä huonommin vaan". Sitten rupesi hän jälleen puhumaan heille, mutta he eivät ottaneet hänen sanojansa kuuleviin korviinsakaan. He luulivat niinkään saavansa hänen mielensä raivon karkoitetuksi tylyllä ja jyrkällä kohtelemisella. Ja niinpä he välistä pilkkasivat, toisin vuoroin nuhtelivat häntä, toisin ottein taas eivät hänestä vähääkään välittäneet. Siitäpä syystä hän vähitellen vetäytyi omaan kammioonsa, ja siellä hän rukoili heidän puolestansa, surkutteli heidän tilaansa ja valitteli omaakin viheliäisyyttänsä. Välistä hän käyskenteli kedoilla, vuoroin lukien, vuoroin rukoillen. Ja näin kului häneltä muutamia päiviä.

Kerran taas, kun hän oli lähtenyt kedolle, näin minä hänen lukevan kirjaansa tapansa mukaan ja olevan hyvin suuressa ahdistuksessa. Ja kesken lukuansa hän huudahti jälleen, kuten ennenkin: "Mitä

minun pitää tekemän, että minä autuaaksi tulisin?" [Ap. 16: 30]

Minä näin hänen sitten katselevan milloin tuota tietä pitkin, milloin tätä, ikäänkuin mielisi lähteä juoksemaan, mutta paikallaan hän sittenkin pysyi, sillä, niinkuin minä huomasin, hän ei tiennyt, minne päin mennä. Minä tarkastelin vielä ja, katso, muuan mies, nimeltä *Evankelista* tuli hänen tykönsä ja kysyi: "Miksis huudat?"

Hän vastasi: "Herra, minä näen tästä kirjasta, joka minulla on kädessäni, että minun Hebr. 9: 27. pitää kuoleman sekä senjälkeen tuomiolle tuleman, mutta minä tunnen samalla, ett'en halaja kuolla enkä tuomiollekaan tulla." [Hebr. 9: 27, Job. 16: 21, Hesek. 22: 14]

Silloin sanoi Evankelista: "Mitenkä? Etkö halaja kuolla, vaikka tämä elämä on niin täynnä tuskaa ja vaivaa?"

Mies vastasi: "Minä pelkään tämän taakan minun seljässäni painavan minut hautaakin alemmas, ja minä vajoan kuoppaan. Herra, ellen minä ole valmis vankeuteen menemään, niin en ole valmis tuomiolle enkä rangaistavaksikaan. Tällaisia asioita ajatellessani minun täytyy huutaa." [Jes. 30: 33]

Evankelista sanoi silloin: "Jos niin on laitasi, niin miksikäs vielä asemillasi olet?"

Hän vastasi: "Siksi, ett'en tiedä, kuhunka mennä."

Silloin antoi Evankelista hänelle pergamenttikäärön, johon oli kirjoitettu: "*Paetkaat tulevaista vihaa.*" [Mat. 3: 7]

Mies luki kirjoituksen, katsahti hyvin huolestuneena Evankelistaan ja sanoi: "Kuhunkas minun pitää pakeneman?"

Evankelista viittasi sormellansa kaukaista ketoa kohti ja sanoi: "Näetkös tuota ahdasta porttia tuolla?" [Mat. 7: 13]

"En", virkkoi mies.

"Näetkös valon välkyntää tuolla?" kysyi toinen. [Ps. 119: 105, 2 Piet. 1: 19]

"Luulenpa näkeväni", vastasi mies.

Silloin sanoi Evankelista: "Pidä nyt tuota valoa yhä näkyvissäsi ja kulje suoraan sitä kohti, niin näet portin. Kun sitä sitten kolkutat, niin sinulle sanotaan, mitä sinun tekemän pitää."

Nyt minä näin unessani miehen lähtevän juoksemaan. Mutta ei hän ollut kauaksikaan ennättänyt oman kotiovensa ohitse, niin jo huomasivat hänet hänen vaimonsa ja lapsensa ja alkoivat huutaa häntä palajamaan, mutta mies pisti sormet korviinsa ja juoksi juoksemistaan, huutien: "Elämä, elämä, iankaikkinen elämä!" Eikä hän taaksensa katsonut, vaan kiiruhti halki kedon. [Luuk. 14: 26, 1 Mos. 19: 17]

ITSEPÄINEN JA TAIPUVAINEN SAAVUTTAVAT KRISTITYN.

Naapuritkin astuivat ulos huoneistansa katsomaan hänen juoksuaan. Muutamat rupesivat pilkkaamaan häntä, toiset uhkailemaan, jotkut huusivat häntä palajamaan. Näiden joukossa oli myös kaksi miestä, jotka päättivät noutaa hänet väkivallalla takaisin. Toinen oli nimeltänsä *Itsepäinen*, toinen *Taipuvainen*. Sillä välin oli mies ennättänyt hyvän matkaa heistä edelle, mutta sittenkin he päättivät lähteä hänen jälkeensä, eikä aikaakaan, niin he jo saavuttivatkin hänet. [Jer. 20: 10]

Mies sanoi heille silloin: "Mitäs läksitte, naapurit?"

He vastasivat: "Me tahdomme kehoittaa sinua palajamaan meidän kanssamme."

Mutta hän sanoi: "Se on mahdotonta. Te asutte *Turmion* kaupungissa, missä minäkin olen syntynyt. Niin on asianlaita, sen kyllä näen. Ja jos te siellä ennemmin tai myöhemmin kuolette, niin vaivutte te hautaakin alemmas siihen paikkaan, joka tulessa ja tulikivessä palaa. Malttakaat mielenne, hyvät naapurit, ja lähtekää minun kerallani."

"Mitenkä?" sanoi Itsepäinen. "Hyljätäkö ystävät ja kaikki kotoiset ilot?"

"Niin juuri", sanoi *Kristitty*, — se näet oli miehen nimi — "sillä tuota kaikkea ei sovi verrata pieneenkään osaan sitä nautintoa, jota minä olen lähtenyt etsimään. Ja jos mielitte minun kanssani käydä, niin saavutatte saman kuin minäkin, sillä siellä, minne minä menen, on runsaasti ja yltäkyllä."

Tulkaat, niin saatte nähdä, olenko totta puhunut." [2 Kor. 4: 18, Luk. 15: 17]

Itsepäinen: Mitäs kaikkea sinä etsit, koskapa sen tähden hyljäätkö koko maailman?

Kristitty: Minä etsin katoamatonta ja turmelematonta ja saastuttamatonta perintöä. Se on taivaassa tallella pantu ja aikansa niille annetaan, jotka ahkerasti sen perään pyrkivät. Niin sanoo tässä kirjassa; lukekaat, jos tahdotte. [1 Piet. 1: 4, Hebr. 11: 16]

ITSEPÄINEN KÄÄNTYY TAKAISIN. TAIPUVAINEN LÄHTEE MUKAAN.

Itsepäinen: Ole jo tuossa kirjoinesi! Tuletko meidän kera takaisin vai etkö?

Kristitty: En, en tule, sillä jo olen käteni auraan laskenut [Luk. 9: 62].

Itsepäinen: Lähde pois, naapuri Taipuvainen! Käännyttään takaisin ja mennään kotia ilman häntä. On niitä vaan olemassa sellaisia kieropäisiä hupsuja, että jos heidän päähänsä joku houkuttaa, niin silloin he mielestään ovat viisaammat kuin seitsemän muuta, joilla on edes järkeviä syitä tekoihinsa.

Taipuvainen virkkoi silloin: Älä pilkkasanoja puhu! Jos se on totta, mitä tämä hyvä Kristitty tässä puhuu, niin silloin hän tavoittelee parempata kuin mitä meillä on. Sydämeni olisi taipuvainen lähtemään naapurini kanssa.

Itsepäinen: Kuinka? Yhä siis hupsuja lisää! Otahan toki neuvoni varteen ja käy kanssani takaisin. Ties minne tuollainen sairasmielinen mies meidät viekään! Käy takaisin, käy takaisin ja ole ymmärtäväinen.

Kristitty: Tule vainenkin naapuri Taipuvaisen kanssa. Paljo on saavutettavissa sellaista, mistä jo olen puhunut, ja paljo ihanampana vielä. Elles minua usko, niin lue tästä kirjasta, ja katso, kaikki mitä siinä sanotaan, se on todeksi vahvistettu Hänen verellensä, joka sen tehnyt on. [Hebr. 13: 20, 21]

Taipuvainen: No niin, naapuri Itsepäinen, alanpa jo olla tehtävästäni selvillä. Mieleni tekee lähteä tämän kunnan miehen mukana yhdessä yrittämään. Mutta, toveri hyvä, tiedätkös tietä sinne, johon halajat päästä?

Kristitty: Muuan mies, Evankelista nimeltään, neuvoi minua kiiruhtamaan pienelle portille tuolla edessäpäin. Siellä meille osoitetaan tie.

Taipuvainen: Lähdetään sitten, hyvä naapuri.

Ja he läksivät kahden.

Itsepäinen: Minäpä palajan kotisijoilleni takaisin. En huoli olla tuollaisten harhateille häipyneitten huimapäitten seurassa.

Itsepäisen käännyttyä takaisin, minä näin Kristityn ja Taipuvaisen astuvan yhdessä ketoa pitkin. Ja näin he siinä haastelivat keskenään:

Kristitty: Miltä tuntuu nyt, naapuri Taipuvainen? Mieleni on hyvä, että päätit lähteä minun kanssani. Jos Itsepäinenkin olisi tuntenut, niinkuin minä, kuinka mahtavaa ja kauhistavaista se on, mikä silmiltämme vielä on kätöksessä, niin ei hän olisi niin keveästi meille selkäänsä kääntänyt.

Taipuvainen: Kuulepas, naapuri hyvä! Koska nyt olemme kahden kesken, niin sanos: mitä me oikeastaan olemme lähteneet hakemaan, ja mitenkä me sen saavutamme?

Kristitty: Yhtä vähän sitä ymmärrykselläni käsittän, kuin kielellänikään kykenen lausumaan, mutta koska nyt kerran tietää halajat, niin luen sinulle tästä kirjastani.

Taipuvainen: Luuletko, että se on täyttä totta, mitä kirjassasi sanotaan?

Kristitty: Luulen niinkin, sillä sen on tehnyt Hän, joka ei voi valhetella. [Tit. 1: 2]

Taipuvainen: Hyvä se. Mitäs se sitten on?

Kristitty: Asuinsija valtakunnassa, jolla ei ääriä ole, ja loppumaton elämä meidän elää siinä. [Jes. 45: 17, Joh. 10: 27-29]

Taipuvainen: Sepä hyvä. Mitäs muuta?

Kristitty: Siellä meille annetaan kunnian kruunu ja vaatteet, joissa loistamme kuin aurinko taivaan kannella. [2 Tim. 4: 8]

Taipuvainen: Se on ihanata. Ja mitä muuta? [Ilm. 3: 4, Mat. 13: 43]

Kristitty: Siellä ei enää ole itkua eikä valitusta, sillä sen paikan hallitsija on pyyhkivä kaikki kynelet silmistämme. [Jes. 25: 8, Ilm. 7: 16, 17; 21: 4]

Taipuvainen: Ja kenenkä seurassa saamme siellä olla?

Kristitty: Serafien ja Kerubien, sellaisten olentojen, joita katsellessasi silmiäsi häikäisee. Ja siellä saat kohdata tuhansia ja taas tuhansia, jotka ennen meitä ovat sinne menneet. Eikä heistä kenkään mitään pahaa kellekään tee, vaan kaikki he vaeltavat rakkaudessa ja pyhydessä, seisoen Hänen edessään iankaikkisessa suosiossa. Sanalla sanoen, siellä saamme nähdä vanhimmat kultaisine kruunuinensa; siellä saamme nähdä pyhät neitseet, kultakantelet käsissä; siellä saamme nähdä ne, jotka maailma on palasiksi silponut, polttanut, petojen raadeltaviksi heittänyt, vesiin hukuttanut siitä syystä, että olivat julki tuoneet rakkautensa sen paikkakunnan Herraa kohtaan. Siellä he autuaina asuvat, puettuina kuolemattomuudella, niinkuin vaatteella. [Jes. 6: 2, 1 Tess. 4: 16, 17, Ilm. 4: 4, Ilm. 14: 1-5, Joh. 12: 25, 2 Kor. 5: 2-4.]

Taipuvainen. Sydän riemuitsee jo tätä kuullessakin. Mutta onko tämä saavutettavissa? Mitenkä me pääsemme osallisiksi siitä?

Kristitty. Herra, sen seudun valtias, on sen ilmoittanut tässä kirjassa. Ja tämä on sen ydin: Jos me sitä vilpittömästi halajamme, niin Hän antaa sen meille ilman hintaa. [Jes. 55: 1, 2, Joh. 6: 37, 7: 37, Ilm. 21: 6; 22: 17]

Taipuvainen: Niin, naapuri, iloinen minä olen, tätä kuullessani. Tule, käykäämme kiirein askelin.

Kristitty: Minä en tältä taakaltani jaksa kulkea niin joutuisasti.

MATKAMIEHET JOUTUVAT EPÄRÖIMISEN SUOLLE.

Silloin minä näin unessani, että juuri kuin he olivat tämän puhelunsa päättäneet, he astuivat lähelle erästä ylen mutaista suota kedon keskellä, ja kosk'eivät he olleet eteensä katsoneet, vajosivat he äkkiä kumpikin lietteesen. Se oli *Epäröimisen Suo*. Siinä he sitten vieriskelivät ja kieriskelivät, kauheasti tahrautuen lokaan, kunnes Kristitty, taakkansa painosta seljässään, rupesi uppoamaan liejuun.

Silloin sanoi Taipuvainen: "Voi, naapuri Kristitty, missäs sinä nyt olet?"

"En todellakaan tiedä", vastasi Kristitty.

Nyt suuttui Taipuvainen ja virkkoi vihaisesti toverilleen: "Tällaistaako se onni nyt onkin, josta minulle niin paljon olet puhunut? Jos meidän on näin huonosti käynyt matkaan lähtiessä, niin mitä kaikkea tapahtuneekaani, ennenkuin päähän päästään? Jos tästä vielä hengissä selviää, niin pidä sinä se kaunis maa omina hyvinäsi minusta nähden."

Samassa hän teki epätoivoisen ponnistuksen, teki toisenkin, kunnes pääsi ylös liejusta sille puolen suota, joka lähinnä antoi hänen kotitaloansa kohti. Ja niin hän läksi tiehensä, eikä Kristitty häntä sen koommin enää nähnyt.

APU VETÄÄ KRISTITYN YLÖS EPÄRÖIMISEN SUOSTA.

Siten jäi Kristitty yksinensä reuhtomaan Epäröimisen Suossa. Hän alkoi kumminkin ponnistella sitä suon laitaa kohti, joka oli kau'impana hänen kotitalostansa ja antoi ahtaalle portille päin, mutta ylös hän ei taakaltansa sittenkään päässyt. Silloin minä näin unessani erään miehen, *Apu* nimeltänsä, astuvan hänen luokseen ja kuulin hänen kysyvän Kristityltä, mitä hän siinä tekee.

"Herra", sanoi Kristitty, "muuan mies, Evankelista nimeltään, ohjasi minut tälle tielle. Hän neuvoi minua käymään tuolle portille, välttääkseni tulevaista vihaa. Sitä kohti kalkeissani minä vajosin tähän."

Apu: Miks'et ottanut askeleistasi vaaria? *Kristitty:* Pelko ahdisti minua niin ankarasti, että minä poikkesin oikotielle ja vajosin.

Apu: Ojenna kätesi minulle.

Kristitty ojensi hänelle kätensä, ja Apu veti hänet ylös, asetti hänet lujalle maaperälle ja käski hänen kulkea edelleen. [Ps. 40: 2]

Silloin, minä astuin sen miehen luokse, joka oli Kristityn vetänyt ylös, ja sanoin: "Herra, koska kerran tämä tie viepi Turmion kaupungista tuolle portille, niin miksikä ei ole tätä tasankoa laitettu kuntoon,

jotta poloiset vaeltajat turvallisemmin voisivat perille päästä?"

Hän vastasi: "Tämä mutainen suo on sellainen, ett'ei sitä voi kuntoon laittaa, siihen kun lakkaamatta laskee se rupa ja ruuhka, mikä synnintuntoa seuraa. Siksipä sitä sanotaankin Epäröimisen Suoksi. Kun näet syntinen on herännyt näkemään turmiollisen tilansa, niin nousee hänen sieluunsa kaikenlaista pelkoa ja epäilystä ja huolettavia huomioita. Kaikki ne keräytyvät yhteen ja valuvat tähän paikkaan. Siinä syy, miksi maaperä tässä on niin paha."

"Ei ole Kuninkaan tahto se, että tämä paikka yhä näin pahana pysyisi. Hänen Majesteetinsa päällysmiesten johdolla ovat Hänen työmiehensä jo seitsemättätoista sataa ajast'aikaa [Muistettakoon, että ensimmäinen painos tätä teosta ilmestyi v. 1678] työskennelleet tällä maatilalla, koettaen saada sitä korjatuksi. Ja onpa, mikäli minä tiedän, tähän vedetty, vähintänsä kaksikymmentä tuhatta kuormallista. Niin, miljonittain on siihen tuotu terveellisiä opetuksia pitkin aikaa ja kaikilta haaroin Kuninkaan aluetta, ja niitten mielestä, jotka asian tuntevat, nämä ovatkin kaikkein parhaimpia aineksia maaperän lujittamiseksi. Mutta vaikka siinä on kaikki voitavat tehty, niin Epäröimisen Suo se sittenkin on, ja sellaisena se pysyy." [Jes. 35: 3, 4]

"Lainsäätäjän johdolla on kyllä pantu hyviä ja lujia porrasiltoja aivan tämän suon keskitse, mutta väliin, säitten muuttuessa, laskee siihen lokaa ylen runsaasti. Silloin noita siltoja tuskin erottaa. Ja vaikka erottaisikin, niin saattaa ihmisillä ruveta päästä pyörryttämään, ja silloin he astuvat harhaan ja tahraavat itsensä, vaikka siltoja kyllä olisi. Portin tuolla puolen on maaperä lujaa."

Nyt minä näin unessani Taipuvaisen tähän aikaan palanneen kotiinsa. Naapurit tulivat häntä tervehtimään, ja siinä muutamat sanoivat häntä viisaaksi mieheksi, koskapa oli tullut takaisin; muutamat moittivat häntä mielettömäksi, kun oli Kristityn keralla antautunut vaaroille alttiiksi; muutamat pilkkasivat hänen pelkurimaisuuttansa, sanoen: "kun kerran uhkayritykseen ryhtyy, niin kehno se, ken vähii vastuksia säikähtää". — Ja siinä nyt istui Taipuvainen heidän joukossaan alla päin. Mutta vihdoin hän rohkaisi mielensä, ja silloin läksi puhe käymään uutta suuntaa, ja he rupesivat pilkkaamaan Kristitty parkaa hänen selkensä takana.

Sen verran nyt Taipuvaisesta.

KRISTITTY KOHTAA MAAILMANVIISAAN.

Yksinään tuosta nyt tietään kulkeissansa, huomasi Kristitty kaukaa jonkun astuvan kedon poikki ja lähenevän häntä. Sattumoilta he kohtasivat toisensa juuri tien risteyksissä. Tuon vieraan herran nimi oli *Maailmanviisas*. Hän asui suuressa *Järkeilemisen* kaupungissa, joka oli vallan lähellä Kristityn kotikaupunkia. Tämä herra kohtasi nyt Kristityn, josta hän jo ennaltakin oli vähin kuullut, sillä Kristityn lähtö Turmion kaupungista oli nostanut laajalti hälinää. Hänestä oli tullut yleinen puheen-aine ei ainoastaan omassa kaupungissa, vaan monessa muussakin paikassa.

Vaivalloisesta astunnasta, huokauksista ja valituksista arvasi Maailmanviisas hänet samaksi mieheksi ja kävi pakinoille hänen kanssaan.

Maailmanviisas: Kas niin, mies hyvä! Minnekä matka, noin raskas taakka hartioilla?

Kristitty: Raskas vainenkin, — lieneekö mointa muilla poloisilla kellään? Ja koska te tiedustatte, minne mulla matka, niin kerron teille, herra, että olen menossa ahtaalle portille, mikä tuolla edessäpäin on, sillä siellä — niin on minua neuvottu — osoitetaan minulle tie sinne, missä taakastani pääsen.

Maailmanviisas: Onko sinulla vaimo ja lapsia?

Kristitty: On kyllä, mutta tämä taakka rasittaa minua niin, ett'ei minulla enää Ole mitään iloa heistä, niinkuin ennen; minusta on kuin ei minulla olisi ketään. [1 Kor. 7: 29]

MAAILMAN VIISAAN AJATUKSIA.

Maailmanviisas: Jos sinulle neuvon antaisin, kuuntelisitko sanojani?

Kristitty: Kuuntelisin kyllä, jos neuvo lienee hyvä, sillä hyvän neuvon tarpeessahan minä juuri olen.

Maailmanviisas: Niinpä sua sitten neuvon: heitä itse kiiruimmiten taakkasi pois, muutoin ei mielesi saa rauhaa milloinkaan etkä koskaan pääse nauttimaan kaikkea sitä hyvää, mitä Jumala sinulle siunannut on.

Kristitty: Sitähän minä juuri olen etsimässä, miten päästä raskaasta taakastani, mutta itse en sitä voi ottaa pois, eikä ole meidän maassa sitä miestä, joka sen hartioiltani nostaisi. Siksihän olen, kuten

sanoin, tätä tietä vaeltamassa, jotta taakastani pääsisin.

Maailmanviisas: Kuka sinua käski sitä varten käymään juuri tätä tietä?

Kristitty: Muuan mies, joka minusta näytti varsin suuriarvoiselta ja kunnioitettavalta. Hänen nimensä oli, muistaakseni, Evankelista.

Maailmanviisas: Voi mokomaa neuvoa! Ei ole vaarallisempaa ja vaikeampaa tietä toista, ja sen olet kyllä huomaava, jos hänen neuvoansa noudatat. Olethan jo yhtä ja toista kokenutkin, huomaan minä. Epäröimisen Suossa olet vaatteesi tahrannut, mutta siitä suostapa ne vaikeudet vasta alkavatkin niille, jotka tätä tietä vaeltavat. Kuule minua; minä olen vanhempi sinua. Kaiketi kohtaa sinua matkallasi väsymys, tuska, nälkä, vaarat, alastomuus, miekka, jalopeurat, lohikäärmeet, pimeys, sanalla sanoen, kuolema ja jos mikä! Se on varma, ja siihen on monta todistusta. Ja miksikä vainenkaan ihminen niin huolettomasti heittäytyy turmioon, muukalaisen puhetta kuunnellen?

Kristitty: Voi, herra! Tämä taakka seljässäni on kauheampi kuin kaikki se, mitä mainitsitte. Minusta on kuin en huolisi siitä, mikä minua matkallani kohtaa, kunhan vaan voisın taakastani päästä.

Maailmanviisas: Milläs tavoin sen ensiksi kannettavaksesi sait?

Kristitty: Lukemalla tätä kirjaa, joka minulla on kädessäni tässä.

Maailmanviisas: Johan minä arvasin. Sinun on käynyt, niinkuin monen muun heikon, kun ovat puuttuneet asioihin, jotka ovat heille liian korkeita: he joutuvat äkkiä sekaisin, ja tässä sekaannuksessa heiltä ensinnäkin menee miehen mieli, — niinkuin näkyy sinunkin käyneen — ja sitten he syöksevät epätoivoisiin yrityksiin, tavoitellen jotain, tietämättä itsekään, mitä.

Kristitty: Minä kyllä tiedän, mitä tavoittelen: kevennystä kovalle kuormalleni.

Maailmanviisas: Mutta kuinkas sinä haet kevennystä tällä tiellä, missä niin monet vaarat sua uhkaavat, varsinkin kun minä — jospa vain maltaisit minua kuunnella! — voin opastaa sinua pääsemään toivomustesi perille ilman niitä vaaroja, joihin nyt omin ehdoin syökset? Ja keinohan on olemassa. Sitä paitsi, — olkoon sekin vielä sanottu! — et ainoastaan vaaroja välttä, vaan vieläpä turvallisuutta, ystävyyttä ja tyytyväisyyttäkin sun osallesi tulee.

KRISTITTYÄ NEUVOTAAN LAINKANNAN LUOKSE.

Kristitty: Ilmaiskaa minulle tämä salaisuus, herra, ilmaiskaa.

Maailmanviisas: Kuulehan sitten! Tuossa kylässä tuolla — sen nimi on *Siveys* — asuu *Lainkanta* niminen herra, varsin älykäs mies ja maineellensa ylen kuuluisa. Hän osaa ottaa pois sellaisia taakkoja kuin tuo sinun. Niin, onpa hän, minun tietääkseni, tällä tavoin paljon hyvää aikaan saanut. Hän se myös osaa parantaakin ihmisiä, jotka taakkansa painosta ovat käyneet hiukan heikkopäisiksi. Mene sinä juuri hänen luoksensa, niin avun saat viipymättä. Hänen asuntoonsa ei ole täältä täyttää peninkulmaakaan, ja ellei hän sattuisi itse olemaan kotona, niin on siellä hänen poikansa, sievä nuori mies, nimeltä *Hieno Käytös*. Hän kyllä osaa sen tehdä yhtä hyvin kuin vanha herra itsekin. Siellä, sanon minä, pääset taakastasi, ja elles enää mieli mennä takaisin entiseen asuntoosi — enkä soisi sinun sinne menevänpäkään, — niin pane noutamaan vaimosi ja lapsesi sinne. Siellä kun tähän aikaan on taloja tyhjinä, niin saat helpolla asunnon. Elintarpeet ovat siellä hyviä ja huokeita, ja yhä mieluisampi on sinun siellä olla, koskapa — ole siitä varma! — saat elää siellä kunnan naapurien kera, jotka sinuun luottavat ja sinua arvossa pitävät.

Kristitty seiso hetken aikaa mietteissänsä, mutta äkkiä hän teki tällaisen johtopäätöksen: "Jos se on totta, mitä tämä herra puhuu, niin on viisainta noudattaa hänen neuvoansa." Siksipä hän jälleen jatkoi keskustelua hänen kanssaan.

Kristitty. Mitä tietä sitä mennään tuon kunnan miehen asunnolle?

Maailmanviisas: Näetkö tuota vuorta tuolla? [Sinain vuori.]

Kristitty: Kyllä, vallan hyvin.

Maailmanviisas: Tuota vuorta kohti sinun pitää mennä. Ensimmäinen talo, johonkas tulet, on hänen.

KRISTITTY KOHTAA JÄLLEEN EVANKELISTAN.

Kristitty kääntyi kuin kääntyikin ja läksi herra Lainkannan taloa kohti, apua hakemaan. Mutta koska hän oli tullut ihan vuoren juurelle, niin, katso, se näytti hänestä niin korkealta, ja tänpuoleinen vuoren

rinne kallistui niin uhkaavana tien yli, ett'ei Kristitty enää sen kauemmas rojhennut astua, sillä hän pelkäsi sen kaatuvan hänen päällensä. Hän pysähtyi eikä tiennyt, mitä tehdä. Nyt tuntui hänestä taakka vielä raskaammalta kuin ennen, äskeisellä tiellä. Vuorikin siinä vielä suitsutti tulen leimuja, niin että hän pelkäsi palavansa. Siinä hän nyt hikoili ja vapisi pelvosta, ja nyt tuli hänen myös paha mieli siitä, että oli varteen-ottanut herra Maailmanviisaan neuvoja. Samalla huomasi hän Evankelistan astuvan häntä kohti, ja häntä nähdessänsä hän punastui häpeästä. Evankelista läheni lähenemistään ja, hänen luoksensa tultuaan, loi häneen ankaran ja pelottavan silmäyksen. Ja nyt alkoi tutkistelu. [2 Mos. 19:16,18, Hebr 12: 21]

Evankelista: Mitäs täällä teet, Kristitty?

Kristitty ei tiennyt mitä vastata, vaan seiso i sanatonna hänen edessään.

Silloin sanoi Evankelista: "Etkös sinä ole sama mies, jonka minä löysin vaikeroimassa Turmion kaupungin muurien edustalla?"

Kristitty: Kyllä, hyvä herra. Minähän se olen.

Evankelista: Enkö minä neuvonut sinulle tietä ahtaalle portille?

Kristitty: Neuvoitte, hyvä herra, neuvoitte niinkin.

Evankelista: Minkäs tähden sinä sitten niin pian tieltäsi poikkesit? Nythän olet joutunut tiepuoleen.

Kristitty: Minä kohtasin erään herran, heti kuin olin kulkenut Epäröimisen Suon yli, ja hän vakuutti, että kylässä tuolla edessä päin saan kohdata miehen, joka voi ottaa minulta taakan pois.

Evankelista: Mikä hän oli miehiänsä?

Kristitty: Herralta hän näytti, ja paljon hän minulle haasteli, niin että sai minut vihdoin antamaan perää. Tänne minä sitten tulin, mutta nähdessäni tämän vuoren, nähdessäni sen uhkaavana riippuvan tien yli, minä äkkiä pysähdyin, jott'ei se päälleni kaatuisi.

Evankelista: Mitä se herra sinulle sanoi?

Kristitty: Mitäkö? Hän kysyi minulta, minne minä menen, ja minä sanoin.

Evankelista: Mitäs hän siihen sanoi?

Kristitty: Hän kysyi, onko minulla perhettä, ja minä sanoin, että on; mutta, lisäsin minä, tämä taakka rasittaa minua niin, ett'ei minulla enää ole mitään iloa heistä, niinkuin ennen.

Evankelista: Mitäs hän siihen sanoi?

Kristitty: Hän käski minun kiiruimmiten heittämään taakkani pois, ja sitä huojennustahan minä sanoin lähteneeni hakemaankin. Siksi juuri, sanoin minä, olen kulkemassakin tuota porttia kohti, jotta minua sieltä edemmäs neuvottaisiin, kirvoitukseni paikkaan. Silloin hän sanoi osoittavansa minulle paremman ja lyhyemmän tien, missä ei ole niin monta vastusta kuin siinä, jonne te, herra, minua neuvoitte. Se vie sinut, sanoi hän, sellaisen herran luokse, joka noita taakkoja osaa ottaa pois. Minä uskoin kuin uskoinkin häntä ja poikkesin entiseltä tieltä tälle: mitämaks minä taakastani pääsisin. Mutta tänne tultuani ja nähtyäni, miten asianlaita oli, minä pysähdyin, vaaroja peljäten, niinkuin jo sanoin. Ja nyt en tiedä, mitä tehdä.

Evankelista: Malta sitten hetkinen, niin osoitan sinulle, mitä Jumalan sana ilmoittaa.

Kristitty seiso i vavisten, ja Evankelista lausui:

"Katsokaat, ett'ette Häntä kiellä pois, joka puhuu; sillä jos ei ne paeta saaneet, jotka kielsivät sen, joka maan päällä käskyn antoi, paljon vähemmin me, jos me sitä pyydämme karttaa, joka taivaasta puhuu." [Hebr. 12:25]

Edelleen hän sanoi: "Vanhurskas elää uskosta, ja joka välttää, siihen ei minun sieluni mielisty." [Hebr. 10:38]

MITÄ PITÄÄ KAUISTUA.

Ja hän sovitti nämä sanat näin:

"Sinä olet se mies, joka kurjuuteen syökset; sinä olet alkanut kieltää Korkeimman neuvoa ja vetämään jalkaasi takaisin rauhan tieltä, melkein pä perikatosi uhallakin."

Silloin vaipui Kristitty puolikuolleena hänen jalkainsa juureen, huutaen: "Voi minua, minä olen hukassa!" Evankelista, tuon nähtyänsä, tarttui hänen oikeaan käteensä, sanoen: "Kaikki synti ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi. Älä ole epäuskoinen, vaan uskovainen." [Jes. 6: 5, Mat. 12: 31, Joh. 20: 27]

Nämä sanat rohkaisivat vähän Kristityn mieltä, ja vavisten hän seiso i Evankelistan edessä, niinkuin taanoinkin.

Evankelista jatkoi jälleen: "Ota tarkempi vaari siitä, mitä sinulle nyt sanon. Minä näytän sinulle, mikä se sinut on harhaan vienyt, ja kenenkä tykö hän sinua lähetti. Mies, jonkas tapasit, on muuan Maailmanviisas, ja kohdallaan se nimi hänellä onkin, osaksi siitä syystä, että hän pitää oikeana ainoastaan tämän maailman opin, jonka vuoksi hän ei kirkossakaan käy muualla kuin Siveyden kaupungissa, ja osaksi siitä syystä, että se oppi on hänen mielestensä paras, se kun ei ristiä hänen päällensä pane. Ja lihallisen luontonsa mukaan hän koettaa asetella esteitä minun teilleni, jotka kumminkin oikeat ovat. Kolmea seikkaa tuon miehen opastuksessa pitää sinun kerrassaan kauhistua" [1 Joh. 4: 5, Gal. 6: 12]:

1. Sitä, että hän sai sinut poikkeamaan tieltäsi.
2. Sitä, että koetti tehdä sinulle ristin vihatuksi.
3. Sitä, että hän johti jalkasi sille tielle, joka viepi kuoleman palvelukseen.

"Ensinnäkin pitää sinun kauhistua sitä, että hän sai sinut poikkeamaan tieltäsi ja että itsekkin siihen suostuit, sillä se on Jumalan neuvon hyljäämistä Maailmanviisaan neuvojen tähden. Herra sanoo: 'Pyytäkää ahtaasta portista mennä sisälle', juuri siitä, minkä minä sinulle osoitin, sillä 'ahdas on se portti, joka vie elämään, ja harvat ovat, jotka sen löytävät'. Tältä pieneltä portilta ja sinne vievältä tieltä on tuo jumalaton mies saanut sinut poikkeamaan, ollen vähällä viedä sinut turmioon. Inhoa siis hänen johtamistansa toisille teille ja kauhistu omaa itseäsi siitä, että häntä kuuntelit." [Luk. 13: 24, Mat. 7: 13, 14]

"Toiseksi pitää sinun kauhistua sitä, että hän koetti tehdä sinulle vihatuksi ristin, jota sinun on pitäminen Egyptinkin aarteita kalliimpana. Sitä paitsi on Kunnian Kuningas sanonut sinulle: 'Kuka henkensä vapahtaa tahtoo, hän hukuttaa sen', kuin myös 'Kukana ikänensä minun tyköni tulee ja ei vihaa isäänsä ja äitiänsä ja emäntäänsä ja lapsiansa ja veljiänsä ja sisariansa, se ei taida olla minun opetuslapseni'. Siksi minä sanon sinulle: jos ken koettaa uskotella sinua, että risti sinut surmaan vie — vaikka Totuus on sanonut, ettes ilman sitä voi iankaikkista elämää saada —, niin kauhistu senkaltaista oppia." [Hebr. 11: 25, 26, Mark. 8: 35, Joh. 12: 25, Mat. 10: 37-39, Luk. 14: 26]

"Kolmanneksi pitää sinun vihata sitä, että hän on askeleesi johtanut kuoleman palvelukseen. Ja sitä varten tulee sinun punnita, kenenkä tykö hän sinut lähetti, ja kuinka kykenemätön hän oli sinua kuormastasi kirvoittamaan."

LAIN TÖITTEN KIROUS.

"Se, jonka tykö sinä olit lähetetty, on nimeltään *Lainkanta*. Hänen äitinsä on palkkavaimo, joka nyt on ja on lastensa kanssa orjana ja on salaisella tavalla Sinain vuori, jonka sinä pelkäsit päällesi kaatuvan. Jos hän kerran lapsinensa orjana on, kuinkasta toivot pääseväsi heidän kauttansa vapaaksi? Tuo Lainkanta niin muodoin ei ole mahdollinen sinua taakastasi päästämään. Ei hän tähän saakka ole kenenkään taakkaa pois ottanut, ei, eikä milloinkaan niitä ota. Lain töitten kautta te ette voi vanhurskaiksi tulla, sillä lain töillä ei kukaan elämäpäivinänsä taakastansa pääse. Herra Maailmanviisas on niin muodoin muukalainen ja herra Lainkanta petturi, eikä hänen poikansakaan, Hieno Käytös, maireisine hymyineensä, muuta ole kuin tekopyhä eikä voi sinua auttaa. Usko minua: ei noitten tomppelien jaarituksilla ole muuta tarkoitusta ollutkaan kuin saada sinut pelastukseksi asiassa harhaan, ohjaamalla sinut pois siltä tieltä, johon minä olin sinut saattanut." [Gal. 4: 21 -27.]

Tämän sanottuansa, kutsui Evankelista kovalla äänellä taivaat vahvistamaan hänen sanojansa tosiksi, ja samassa alkoi siitä vuoresta, jonka juurella Kristitty seiso i, sanoja kuulua ja tulta leimuta, niin että hivukset hänen päässänsä nousivat pystyyn. Ja nämä sanat ne silloin lausuttiin: "Sillä niin monta kuin lain töissä riippuvat, ovat kirouksen alla, sillä kirjoitettu on: 'kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikissa kuin lakiraamatussa kirjoitettu on, että hän niitä tekisi'." [Gal. 3: 10]

Kristitty ei osannut enää muuta luullakaan kuin että hän nyt kuolee, ja rupesi suuresti vaikeroimaan, kiroten sitä hetkeä, jolloin oli kohdannut Maailmanviisaan, ja sanoen itseänsä tuhatkertaiseksi hupsuksi, kun oli hänen neuvojansa kuunnellut. Ja kovin häntä; hävetti, että sen herran todistelut, pelkän lihallisen mielen synnyttämät, olivat voineet saada hänet poikkeamaan oikealta tieltä. Senjälkeen hän jälleen lähestyi Evankelistaa niillä sanoilla ja siinä mielessä kuin seuraa:

Kristitty: Mitäs luulette, herra? Onko toivoa vielä? Kääntyisinkö nyt takaisin ja lähtisin käymään ahdasta porttia kohti? Eikö minua tämän tähden hyljätä ja häpeällä takaisin lähetetä? Mieleni on murheellinen, että tuon miehen neuvoja kuuntelin, mutta annettaneeko syntiäni enää anteeksi?

Evankelista: Suuri on sinun syntisi, sillä sinä olet siinä tehnyt kaksi rikosta: olet hyljännyt hyvän tien ja astunut kielletyille poluille. Mutta mies tuolla portilla ottaa sinut vielä vastaan, sillä hänellä on hyvä tahto ihmisiä kohtaan. Kavahda vaan, ettes enää oheen poikkeaa, sillä muutoin sinä tielläsi hukut, koska Hänen vihansa pian syttyy. [Ps. 2: 12.]

Silloin alkoi Kristitty valmistautua palajamaan takaisin. Evankelista antoi suuta hänen, myhäili hänelle ja toivotti hänelle onnellista matkaa.

Ja niin hän läksi astumaan kiirein askelin. Ei hän ketäkään matkan varrella puhutellut ja vaikka joku häneltä jotain kysyi, ei hän mitään vastannut. Hän riensi, niinkuin se, joka koko ajan kulkee kielletyllä maalla, eikä mitenkään tuntenut olevansa turvassa, ennenkuin saapui sille tielle, josta oli poikennut noudattamaan Maailmanviisaan neuvoja.

KRISTITYN TULO AHTAALLE PORTILLE JA SISÄÄNKÄYNTI.

Kului aikaa kotvanen, niin jo saapui Kristitty portille. Sen kamanaan oli kirjoitettuna: "Kolkuttakaat, niin teille avataan." Hän kolkutti kerran, mitäpä toisenkin, sanoen [Mat. 7:7]:

Mies raukalle avaisko oven ken,
Sisälle käydä kapinallisen?
En siellä laulamasta lakkais ma
Hänelle kunniaa korkeudessa.

Vihdoin tuli portille muuan vakavannäköinen mies, nimeltä *Hyvä Tahto*, tiedustellen, ken siellä on, ja mistä vieras tulee, ja mitä on hänellä asiata.

Kristitty: Täällä on taakkansa painama syntis-parka. Minä olen matkalla Turmion kaupungista Sionin vuorelle, välttääkseni tulevaista vihaa. Ja koska minulle on sanottu, että tie sinne kulkee tämän portin kautta, niin sallikaa minun kysyä, herra, tahtoisitteko päästää minut sisään.

Hyvä Tahto: Tahdonpa niinkin, kaikesta sydämestäni.

Sen sanottuansa hän aukaisi portin.

Kun Kristitty oli juuri astumaisillaan porttiin, niin nykäisi Hyvä Tahto hänet äkkiä sisäpuolelle.

"Mitäs tämä merkitsee?" kysyi Kristitty.

Toinen selitti hänelle:

"Vähän matkan päähän tästä portista on rakennettu luja linna, jossa Beelsebub on isäntänä. Sieltä hän sekä ne, jotka hänen kanssaan ovat, ampuvat nuolilla tänne tulevia, surmataksensa heidät, ennenkuin sisälle ennättävät."

Silloin sanoi Kristitty: "Minä riemuitsen ja vapisen."

Heidän astuttuansa sisälle, kysäisi porttimies Kristityltä, kuka häntä oli neuvonut tänne.

Kristitty: Evankelista käski minun tulla tänne ja kolkuttaa, kuten teinkin. Hän se myös sanoi teidän, hyvä herra, ilmoittavan minulle, mitä minun pitää tehdä.

Hyvä Tahto: Avoinna on ovi edessäsi, eikä kenkään voi sulkea sitä. [Ilm. 3: 8]

Kristitty: Nyt alan niin muodoin näyttää uskaliaan yritykseni hedelmiä.

Hyvä Tahto: Mutta miksis tulet yksinäsi?

Kristitty: Siksi, ett'ei kenkään naapureistani pitänyt tilaansa niin vaarallisena kuin minä.

KRISTITTY KERTOO HYVÄLLE TAHDOLLE MATKASTANSA.

Hyvä Tahto: Tiesikö kukaan lähdestäsi tänne?

Kristitty: Kyllä. Vaimoni ja lapseni ne ensiksi näkivät minun lähtevän ja kutsuivat minua palajamaan.

Oli siellä moniaita naapureitakin, jotka seisoivat ja huusivat minua tulemaan takaisin, mutta minä pistin sormet korviini ja kiirehdin pois.

Hyvä Tahto: Eikös kenkään tullut, perässäsi, kutsumaan sinua kotia takaisin?

Kristitty: Kyllä, tuli sekä Itsepäinen että Taipuvainen, mutta nähtyänsä, ett'ei minua saa myöntymään, läksi Itsepäinen sadatellen tiehensä. Taipuvainen tuli vähän matkaa mukana.

Hyvä Tahto: Miks'ei hän tullut koko matkaa?

Kristitty: Yhdessä kyllä tultiin, mutta kun saavuttiin Epäröimisen Suolle, niin siihen me äkkiä vajosimme. Siinä se naapurin rohkeus lannistui, eikä hän enää uskaltanut kauemmas lähteä. Päästyänsä sitten ylös sille puolen suota, missä hänen kotitalonsa oli, hän sanoi minulle: "pidä tuo kaunis maa omina hyvinäsi". Ja niin lähdettiin astumaan, hän omaa tietänsä, minä omaani; hän Itsepäisen jälkeen, minä tälle portille.

Hyvä Tahto: Voi sitä mies parkaa! Onko taivaallinen kunnia hänen mielestänsä niin vähän-arvoista, ett'ei sen saavuttamiseksi kannata antautua moniaan vaaran alaiseksi?

Kristitty: Niin, kyllähän minä sanoin Taipuvaiselle suoran totuuden, mutta jos sanoisin totuuden itsellenikin, niin selvillepä kävisi, ett'en minä ole rahtustakaan parempi häntä. Hän kyllä palasi kotiansa, mutta minä poikkesin syrjään kuoleman teille, noudattaen jonkun herra Maailmanviisaan todisteluita, lihallisessa luonnossa syntyneitä.

Hyvä Tahto: Vai hän se sinut kohtasikin! Ja herra Lainkannalta hän olisi tahtonut panna sinut huojennusta hakemaan! Aika peppureita he ovat, niin toinen kuin toinenkin. Noudatitkos heidän neuvojansa?

Kristitty: Noudatin, kunnes rohkeus petti. Läksin hakemaan herra Lainkantaa, mutta sitten rupesin pelkäämään, että se vuori, joka on hänen talonsa lähellä, kaatuu päälleni, ja silloin minä pakostakin pysähdyin.

Hyvä Tahto: Se samainen vuori on jo monta ihmistä surmaan vienyt, ja yhä useamman se vielä vie. Hyvä on, että pääsit pois, ja ettes sen alle murskautunut.

Kristitty: En todellakaan tiedä, miten minun olisi siellä käynytään, ellei Evankelista olisi minua jälleen kohdannut, seisoissani siinä, raskaat mietteet mielessä. Olipa se Jumalan armo, että hän uudestaan sai luokseni, sillä muutoin en olisi milloinkaan tullut tänne. Mutta nyt olen tässä, sellaisenani kuin olen, vaikka pikemmin olisin ansainnut kuolla vuoren alle kuin seisoa tässä puhelemassa teidän kanssanne, herra. Mutta oi sitä laupeutta, että minun sittenkin sallittiin astua sisään!

MATKAN JATKOA.

Hyvä Tahto: Me emme sysää pois ketään. Ei ketään heitetä ulos, vaikka hän mitä olisi tehnyt ennen tänne tuloansa. Ja niinpä nyt, Kristitty, käy kanssani kappale matkaa, niin osoitan sinulle, mitä tietä sinun on vaeltaminen. Näetkös tuota kaitaa tietä? Sitä sinun pitää kulkea. Sen ovat raivanneet patriarkat, profetat, Kristus ja Hänen apostolinsa, ja suora se on kuin linjaan lyöty. Sitä sinun on astuminen. [Joh. 6: 37]

Kristitty: Mutta eikö siellä ole risteyksiä ja tienhaaroja, jotka muukalaisen pian harhaan vievät?

Hyvä Tahto: Kyllä siitä haaraantuu montakin tietä, mutta ne ovat mutkikkaita ja laveita, ja siitä sinä juuri osaat oikean tien väärästä erottaa, että oikea yksin on suora ja kaita. [Mat. 7: 14]

Minä näin sitten unessani Kristityn kysyvän häneltä, ottaisiko hän auttaakseen häneltä taakkaa hartioilta, sillä tähän saakka hän ei ole vielä taakastansa päässyt eikä siitä millään tavoin päästäkään ilman muitten apua.

Toinen sanoi: "Kanna sinä vain kärsivällisesti taakkaasi, kunnes tulet pelastuksesi paikkaan. Siellä se itsestänsä hartioiltasi putoaa."

Siiloin rupesi Kristitty vyöttämään kupeitansa ja hankkimaan itseänsä matkalle. Toinen selitti hänelle, että hän, kuljettuansa jonkun matkaa portista, saapuu *Selittäjän* asunnolle. Siellä hän kolkuttakoon ovea, ja Selittäjä on osoittava hänelle jotain erinomaista.

Kristitty sanoi nyt jäähyväiset ystävälleen, ja tämä taas toivotti hänelle onnellista matkaa.

Kristitty kulki nyt, kunnes saapui Selittäjän talolle ja alkoi kolkuttaa ovea.

Vihdoin tuli joku ovelle ja kysyi: "Ken siellä?"

Kristitty: Herra, täällä on muuan matkamies, jota eräs tämän talon herran ystävästä käski käymään täällä hankkimassa neuvoa ja ohjausta. Tahtoisin siis puhutella talon isäntää.

Ovelle tullut mies kutsui talon isännän, joka hetken perästä tuli Kristityn luo ja kysyi, mitä hänellä on asiata.

Kristitty: Herra, minä olen muuan mies, matkalla Turmion kaupungista Sionin vuorelle. Hän, joka seisoo portilla tämän tien päässä, sanoi minulle, että jos täällä kävisin, niin näyttäisitte te minulle jotain erinomaista, mistä minulle olisi hyötyä matkallani.

KRISTITTY SELITTÄJÄN TALOSSA.

Selittäjä: Käy sisään, ja minä olen näyttävä sinulle sellaista, josta sinulle neuvoa ja ohjausta saattaa olla.

Hän käski nyt palvelijansa näyttämään heille kynttilää ja pyysi Kristittyä tulemaan mukaansa. Sen jälkeen hän vei Kristityn erinäiseen huoneeseen, ja kun palvelija herransa käskystä oli avannut oven, näki Kristitty erään vakavan miehen kuvan riippuvan seinällä, ja tällainen hän oli nähä: Hänen silmänsä olivat kohotettuina ylös taivaalle; kirjoista paras oli hänellä kädessä; totuuden laki oli kirjoitettuna hänen huulillensa; maailma oli hänen selkänsä takana; hän seiso i kääänkuin rukoillen ja kehoittaen ihmisiä, ja kultainen kruunu riippui hänen päänsä yli. [2 Kor. 5:20]

Kristitty: Mitäs tämä tietää?

Selittäjä: Mies, jonka kuvan tuossa näet, on yksi niistä tuhansista. Hän voi kivulla lapsia vastuudesta synnyttää ja ruokkia heitä niinkuin imettäjä lapsiansa. Ja ettäs näet hänen silmänsä kohotettuina ylös taivaalle, kirjoista parhaan hänen kädessänsä ja totuuden lain kirjoitettuna hänen huulillensa, niin opi siitä, että hänen tehtävänsä on tutkia ja saattaa hämärissä olevia asioita syntisille tunnetuiksi. Niinpä näet hänen myös seisovan ikääänkuin rukoillen ja kehoittaen ihmisiä. Mutta ettäs näet maailman heitettyä hänen selkänsä taakse ja kruunun riippuvan hänen päänsä yli, niin opi siitä, että hän, halpana pitäessään ja ylönkatsoessaan näitä nykyisiä sen rakkauden rinnalla, jolla hän tahtoo Herraansa palvella, varmasti tietää tulevaisessa maailmassa perivänsä palkakseen kunnian. [1 Kor. 4: 15, Gal. 4: 19, 1 Tess 2: 7]

Selittäjä jatkoi: "Minä näytin sinulle tämän kuvan ensiksi siitä syystä, että siinä kuvattu mies on ainoa, jonka sen paikan Herra, minne sinä pyrjit, on valtuuttanut antamaan apua kaikissa vaikeissa kohdissa, mihin matkallasi mahdat joutua. Ota siis tarkka vaari siitä, mitä minä olen sinulle näyttänyt, ja pidä tarkoin mielessäsi, mitä nähnyt olet, siltä varalta, että matkalla sinua joku sellainen kohtaa, joka väittää johtavansa sinut oikealle suunnalle, vaikka hänen tiensä viekin kuoleman alhoon."

Selittäjä otti häntä sitten kädestä ja saattoi varsin avaraan saliin, joka oli täynnä tomua, sitä kun ei milloinkaan oltu la'aistu. Kun Kristitty oli hetken aikaa katsellut huonetta, kutsui Selittäjä erään miehen lakaisemaan. Mutta kun tämä alkoi la'aista, nousi tomu niin sakeana, että Kristitty oli vähällä tukehtua. Silloin sanoi Selittäjä eräälle neitseelle, joka siinä lähellä seiso i: "Tuo vettä tänne ja pirskoita sitä huoneeseen", ja kun se oli tehty, niin oli hauska sitä huonetta la'aista ja puhdistaa.

Kristitty: Mitäs tämä merkitsee?

Selittäjä: Tämä sali on sen ihmisen sydän, jota Evankeliumin suloinen armo ei ole milloinkaan pyhittänyt. Tomu — se on hänen perisyntinsä ja sisällinen turmelluksensa, joka on koko ihmisen saastuttanut. Se, joka ensin alkoi la'aista, on Laki, mutta se, joka vettä toi ja huoneesen pirskoitti, on Evankeliumi. Sinä näit, että heti kuin tuo ensimmäinen alkoi la'aista, nousi niin sakea tomu, ett'ei hän voinut saada huonetta siivotuksi, vaan olit sinäkin vähällä tukehtua: opi tästä, ett'ei Laki voi ihmisen sydäntä (töitten kautta) synnistä puhtaaksi pestä, vaan pikemmin saa synnin virkoamaan, antaa sille lisää voimaa ja kasvattaa sen entistä suuremmaksi sielussa. Se paljastaa synnin ja kieltää syntiä tekemästä, mutta ei anna voimaa sitä voittamaan. [Rom. 7: 9, 1 Kor. 15:56, Rom. 5: 20]

Kun sitä vastoin näit neitsen pirskoittavan huonetta vedellä, jonka jälkeen sitä oli hauska puhdistaa, niin opi tästä, että koska Evankeliumi tuo suloiset ja kalliit vaikutuksensa sydämeen, silloin — samoin kuin neitsyt lakaisi huoneen, pirskoitettuaan permannelle vettä, samoin syntikin voitetaan ja kukistetaan ja sielu puhdistetaan uskon kautta ja niin tavoin tulee mahdolliseksi Kunnian Kuninkaan asua siinä. [Joh. 15: 3, Ef. 5: 26, Ap. 15: 9, Joh. 14: 23]

SELITTÄJÄN TALOSSA. HIMO JA MALTTI.

Edelleen minä näin unessani Selittäjän ottavan häntä kädestä ja vievän pieneen huoneeseen, jossa istui kaksi lasta, tuolillansa kumpikin. Vanhempi oli nimeltään *Himo*, nuorempi *Maltti*. Himo näytti olevan hyvin tyytymätön, mutta Maltti istui aivan rauhassa.

Kristitty kysyi: "Miksikä Himo on niin tyytymätön?"

Selittäjä vastasi: "Kotiopettaja tahtoi, että hän odottaisi parhaita tavaroitansa ensi vuoden alkuun, mutta Himo tahtoo saada kaikki nyt jo. Maltti suostuu odottamaan."

Minä näin silloin jonkun tulevan Himon luokse, mukanansa säkillinen kalliita tavaroita, ja tyhjentävän sen hänen jalkainsa juureen. Himo otti ne ylös ja riemuitsi niistä, samalla pilkallisesti naurahdellen Maltille. Mutta ei aikaakaan, niin jo oli Himo tuhlannut kaikki tavaransa, eikä jäljellä ollut enää muuta kuin repaleita.

Silloin sanoi Kristitty Selittäjälle: "Selittäkääpäs minulle tämä asia tarkemmin."

Selittäjä:: Nämä kaksi lasta ovat kuvauksia: Himo on tämän ja Maltti tulevaisen maailman lapsi. Niinkuin näit, tahtoo Himo saada kaikki nyt, tänä vuonna, se on: *tässä* maailmassa. Niinhän ne tämän maailman lapset tahtovat saada kaiken hyvän nyt jo; he eivät jaksa odottaa onnensa osuutta ensi vuoteen, se on: *tulevaan* maailmaan. Sananparsii "parempi pyy pivossa kuin kaksi katolla" on heistä suuremman-arvoista kuin kaikki jumalalliset todistukset tulevaisen maailman aarteista. Mutta Himo, niinkuin huomasit, kulutti tavaransa ennen pitkää, eikä ole hänellä enää kuin repaleet jäljellä. Ja niin käy kaikkien sellaisten tämän maailman lopulla.

Kristitty: Minä huomaan nyt, että Maltti on ollut ymmärtäväisempi monessakin kohden: ensinnäkin, koska hän ottaa odotellakseen kalliimpia aarteita, ja toiseksi, koska hänellä on oleva riemu niistä silloin kuin toisella ei enää ole kuin repaleita jäljellä.

Selittäjä:: Niinpä niinkin, ja sopii siihen vielä lisätä, että tulevan maailman ihanuus ei milloinkaan katoa, mutta nämä nykyiset ne äkisti menevät. Syyttä suottapa siis Himo Maltille nauroi, koska muka oli kalliit tavaransa ensiksi saanut. Paljoa enemmän olisi Maltilla ollut syytä nauraa Himolle sentähden, että hän saa aarteensa viimeiseksi, sillä ensimmäisen pitää antaa sija viimeiselle, koskapa viimeinen tarvitsee aikaa tullakseen. Viimeinen ei enää sijaa kellenkään tee, sillä sen perästä ei enää mitään tule. Ken siis osansa ensiksi saa, se tarvitsee aikaa sitä käyttäöksensä; mutta ken osansa viimeiseksi saa, siltä ei koskaan lopu. Siksiä sanottiin rikkaalle miehelle: "Sinä sait sinun hyvääs elämässäs, niin myös Latsarus paha; mutta nyt hän lohdutetaan ja sinä vaivataan." [Luuk. 16: 25]

Kristitty: Minä huomaan nyt, ett'ei ole parhainta pyrkiä nykyisten perään, vaan odottaa tulevaisia.

Selittäjä:: Totta puhut, sillä näkyväiset ovat ajallisia, mutta näkymättömät iankaikkisia. Mutta vaikka niin on, ovat nykyiset ja lihallinen himo meissä niin läheisiä naapuruksia ja taas tulevaiset ja lihallinen mieli niin outoja toisilleen, että edelliset äkkiä solmivat ystävyuden liiton, jota vastoin jälkimmäiset pysyvät kaukana toisistansa. [2 Kor. 4: 18]

SELITTÄJÄN TALOSSA. TULI MUURIN SEINUKSELLA.

Sitten minä näin unessani Selittäjän ottavan Kristittyä kädestä ja vievän hänet eräaseen paikkaan, missä tuli paloi muurin seinuksella, ja joku lakkaamatta kaatoi vettä valkeaan, sitä sammuttaaksensa, mutta yhä korkeammalle ja yhä kuumempina vain liekit leimusivat.

"Mitäs tämä on?" kysyi Kristitty.

Selittäjä:: Tämä tuli on Armon työtä, mikä on vireille pantu sydämessä. Se, joka siihen vettä kaataa, sammuttaakseen ja tukauttaakseen sitä, on Perkele, mutta miksikä tuli sittenkin, niinkuin huomaat, yhä korkeammalle ja kuumempina leimuaa, siihen olet pian näkevä syyn.

Sen sanottuansa, Selittäjä vei hänet muurin toiselle puolelle. Siellä oli mies, kädessäsä öljyastia, josta hän salaisesti, mutta yhtämittaa vuodatti öljyä tuleen.

Kristitty: Mitäs tämä tietää?

Selittäjä:: Se on *Kristus*, joka armon öljyllä lakkaamatta ylläpitää sydämessä jo kerran aloitettua työtä. Ja tällä keinoin hänen kansansa sielut, perkeleen töistä huolimatta, kumminkin Hänen armoonsa tyytyvät. Ettäs näit miehen seisovan muurin takana tulta ylläpitämässä, niin opi siitä, että kiusatun ihmisen on vaikea huomata, kuinka tämä armon työ sielussa jatkumistaan jatkuu. [2 Kor. 12: 9]

Taas minä näin Selittäjän ottavan häntä kädestä ja saattavan hänet miellyttävään paikkaan, jossa oli komea linna, kaunis katsella. Sen nähtyään Kristitty ihastui suuresti. Hän katsoi myös ylös linnan

harjalle: siellä käveli ihmisiä, kokonaan kultaisissa vaatteissa.

Kristitty kysyi: "Saammeko me mennä, sinne?"

Selittäjä saattoi hänet linnan portille, ja, katso, siellä oli suuri ihmisten paljous, ikäänkuin pyrkimässä linnaan, mutta uskaltamatta astua sisään. Vähän matkan päässä portista istui muuan mies pöydän takana, kirja ja mustetolppo edessään, kirjaan merkitsemässä sisäänpyrkijäin nimiä. Portille vievällä tiellä näki hän myös useampia, aseilla varustettuja miehiä tietä vartioimassa, valmiina tekemään jokaiselle sisäänpyrkijälle niin paljon vahinkoa ja paha kuin suinkin voivat. Nyt joutui Kristitty hiukan hämille. Kaikkien siinä hämmästyneinä peräytyessä, peljäten tuota aseellista joukkoa, näki Kristitty vihdoin erään miehen, ryhdiltänsä uljaan, tulevan sen luokse, joka istui kirjoittamassa, ja sanovan: "Merkitkää minun nimeni kirjaan, herra!" Sen sanottuansa hän veti miekkansa, pani kypärin päähänsä ja hyökkäsi ovea kohti aseellisten miesten päälle, jotka hurjalla vimmalla rupesivat taistelemaan hänen kanssaan, mutta siitä säikkymättä mies iski ja sivalteli miekkallansa voimainsa takaa. Ja niinpä hän, monta haavaa itse saatuansa ja haavoja niihinkin lyötyänsä, jotka — estellä koettivat, raivasi vihdoin tien itselleen heidän lävitsensä ja tunkeusi linnaan. Silloin kuului mielihyvän huutoja sekä niiltä, jotka sisässä olivat, että niiltäkin, jotka linnan harjalla kävelivät [Ap. 14: 22]:

Käy vieras, sisään saa; Sua ikikunnia odottaa.

Hän astui sisään ja puetettiin samallaisiin vaatteisiin kuin muillakin oli. Silloin myhähti Kristitty, sanoen: "Luulenpa kuin luulenkin tietäväni, mitä tämä merkitsee."

SELITTÄJÄN TALOSSA. EPÄTOIVON MIES.

"Maltahan", sanoi Selittäjä, "kunnes olen vielä jotain sinulle näyttänyt. Sitten saat jatkaa matkaasi." Ja taas hän otti Kristittyä kädestä ja saattoi hänet hyvin pimeään huoneeseen, jossa muuan mies istui rautaisessa häkissä.

Tämä mies näytti hyvin surulliselta: silmät maahan luotuina hän siinä istui, kädet ristissä, ja huokaili niin syvään, että olisi luullut hänen rintansa pakahtuvan.

Kristitty kysyi, mitä tämä merkitsee, mutta Selittäjä käski hänen itsensä puhuttelemaan miestä.

Kristitty: Mikäs mies sinä olet?

Mies: En ennen ollut se, mikä nyt olen.

Kristitty: Mikäs olit ennen?

Mies: Olin ennen oivallinen ja toivorikas tunnustaja sekä omissa silmissäni että muitten. Luulin muinoin olevani otollinen pääsemään Taivaalliseen Kaupunkiin ja riemuitsin tuossa luulossani. [Luuk. 8: 13]

Kristitty: Mutta mitästä olet nyt?

Mies: Nyt olen *Epätoivon mies*, ja se on minut sisäänsä sulkenut, niinkuin tämä rautainen häkki. En pääse enää pois! Voi, en pääse!

Kristitty: Mutta kuinka sinä jouduit tähän tilaan?

Mies: Lakkasin olemasta valpas ja valvovainen; päästin himojeni ohjat höllälleen; tein syntiä Sanan valoa ja Jumalan hyvyttä vastaan. Minä olen Hengen murheelliseksi tehnyt, ja se on minusta paennut. Minä kiusasin perkelettä, ja hän tuli luokseni. Jumalan minä olen yllyttänyt vihaan, ja Hän on hyljännyt minut. Olen paaduttanut sydämeni niin, ett'en enää voi katua.

Kristitty kysyi nyt Selittäjältä: "Eikös moisella miehellä sitten mitään toivoa ole?"

"Kysy häneltä", vastasi Selittäjä.

"Kysykää, herra, te häneltä, olkaa hyvä", virkkoi Kristitty.

Selittäjä: Eikö sinulla ole mitään toivoa? Pitääkö sinun yhä olla suljettuna tuohon epätoivon rautaiseen häkkiin?

Mies: Ei toivoa pienintäkään.

Selittäjä: Kuinka? Onhan Sen Siunatun Poika täynnä armahtavaisuutta.

Mies: Minä olen Hänet itselleni toistamiseen ristiinnaulinnut. Minä olen ylönkatsonut Häntä; minä

olen Hänen vanhurskautensa ylönkatsonut; minä olen Hänen verensä saastuttanut ja Armon Henkeä pilkannut. Senvuoksi olen itseni sulkenut pois kaikista lupauksista. Nyt ei minulla enää ole jäljellä mitään muuta kuin uhkaukset, kauheat uhkaukset, pelottavat uhkaukset varmasta turmiosta ja tulen kiivaudesta, joka minut on syöpä, niinkuin vastahakoisen. [Hebr. 6: 6, Luuk. 19: 14, Hebr. 10: 28, 29]

Selittäjä: Mutta mikä saattoi sinut joutumaan tähän tilaan?

Mies: Himot, huvitukset ja maalliset edut, joitten nautinnosta ennustelin itselleni niin paljon mielihyvää, mutta nyt ne minua kukin kohdastansa polttavaisena matona purevat ja kalvavat.

Selittäjä: Mutta etkös enää voi katua ja kääntyä?

Mies: Jumala on minulta katumuksen kieltänyt. Hänen Sanansa ei anna minulle rohkeutta uskomaan. Hän itse on sulkenut minut tähän rautaiseen häkkiin. Ei kenkään maailmassa voi minua täältä päästää. O iäisyys! iäisyys! Kuinka voinenkaan kestää sitä kurjuutta, mikä minua iäisyudessa kohtaa?

Selittäjä sanoi nyt Kristitylle: "Paina mieleesi tämän miehen kurja tila, ja olkoon sinulle siinä alituinen varoitus."

Kristitty: Kyllä; kauheata tämä vaan on. Jumala auttakoon minua valvomaan ja valppaana pysymään kuin myös rukoilemaan, että voisin välttää kaiken sen, mikä tämän miehen on niin viheliäiseksi tehnyt. Herra, eikö jo ole aika minun lähteä jatkamaan matkaani?

Selittäjä: Viivy hetkinen, kunnes vielä olen näyttänyt sinulle yhden asian. Sitten saat lähteä matkaasi jatkamaan.

Hän otti Kristittyä kädestä taas ja saattoi hänet huoneeseen, missä muuan mies oli nousemassa vuoteeltaan. Saatuaan puvun yllensä, hän alkoi vavista ja väristä. Silloin kysyi Kristitty: "Miksikä tuo mies tuolla lailla vapisee?" Selittäjä käski miehen ilmoittamaan Kristitylle syyn siihen, ja näin hän alkoi puhua:

SELITTÄJÄN TALOSSA. UNI.

"Tänä yönä minä näin maatessani unen: Katso, taivas pimeni kokonaan, ukkonen jyrisi, ja salamet leimahtelivat hirmuisesti, niin että kuolemantuska minut käsitti. Minä katsahdin ylös ja näin pilvien kiitävän tavatonta vauhtia. Senjälkeen minä kuulin kovan pasunan-äänen, ja näin miehen istuvan pilven reunalla, taivasten tuhatlukuiset joukot ympärillensä. He olivat kaikki tulen liekeissä, ja taivaatkin olivat yhtenä tulenleimuna. Ja minä kuulin äänen sanovan: 'Nouskaat, te kuolleet, ja tulkaat tuomiolle!' Silloin kalliot halkeilivat, haudat aukenivat, ja kuolleet, jotka niissä olivat, tulivat esiin. Muutamat heistä olivat hyvin iloisia ja katsoivat ylös; muutamat koettivat lymytä vuorten alle. Sitten minä näin pilvellä istuvan miehen aukaisevan kirjan ja käskevän maaaliman astua lähemmäs. Mutta koska suuri tulen voima leimusi hänen edellensä, niin jäi sovelias tila hänen ja heidän välillensä niinkuin tuomarin ja vankien välillä lakituvassa. Minä kuulin myös huudettavan niille, jotka pilvellä istujan ympärillä olivat: 'Kootkaat yhteen ohdakkeet, ruumenet ja oljet ja viskatkaat ne palavaan järveen!' Samassa aukeni pohjaton kuilu aivan lähelläni, ja sen kidasta syöksyi sakea savu ja tulisia kekäleitä kauhealla räiskinällä. Samoillemiehille sanottiin myös: 'Kootkaat minun nisuni aittaani!' Silloin minä näin, että monet temmattiin ylös ja vietiin pilviin; mutta minä jäin jäljelle. Minä koetin lymytä minäkin, mutta en voinut, sillä se, joka pilvellä istui, katsoi lakkaamatta minuun; minun syntini muistuvat nyt mieleeni, ja omatuntoni kantoi minun päälleni joka taholta. Siihen minä heräsin." [1 Kor. 15: 52, 1 Tess. 4: 16, Jud. 14, Joh. 5: 28, 2 Tess 1: 8, Ilm. 20: 12-14, Jes. 26: 21, Mik. 7: 16,17, Ps. 50: 1-3, Dan. 7: 9,10, Mal. 3: 2,3, Mat. 3: 12, Mat 13: 30, Mal. 4: 1, Luk. 3: 17, 1 Tess. 4: 16, 17, Rom. 2: 14 seur.]

Kristitty: Miksi te niin kovasti säikähditte tätä näkyä?

Mies: Minä ajattelin: nyt on tuomiopäivä tullut, ja minähän en ole vielä valmis. Sitä minä sentään pahimmin säikähdin, kun enkelit veivät joitakuita ylös, mutta minut jättivät. Helvetin kuilu avasi myös kitansa minun lähelläni. Omatuntokin vaivasi minua, ja minusta tuntui kuin Tuomarin katse vihaa täynnä, olisi yhtä mittaa ollut kiinnitetty minuun.

Selittäjä kysyi sitten Kristityltä: "Oletkos nyt punninnut näitä asioita?"

Kristitty: Olen, ja ne ovat herättäneet minussa sekä toivoa että pelkoa.

Selittäjä: Kätke sitten nämä kaikki sydämeesi, jotta ne olisivat tutkaimena sinun sivussasi, ajamassa sinua sille tielle, jota sinun käydä pitää.

Ja Kristitty rupesi vyöttämään kupeitansa ja hankkimaan matkalle.

Silloin sanoi Selittäjä: "Lohduttaja olkoon alati sinun kanssasi, Kristitty hyvä, auttamassa sinua sillä tiellä, joka Kaupunkiin vie."

Kristitty läksi vaeltamaan, sanoen:

Mont' asiaa oon verratonta nähnyt,
Suloista, katkeraa, mi lujaks' tehnyt
On minut alkamissan' aikeissain.
Suo, ettän muistelen niit', oivaltain,
Miks' näytettiin ne minulle. Ja siitä
Sä, sydän, Selittäjää aina kiitä.

Nyt minä näin unessani, että se vallantie, jota myöten Kristityn oli kulkeminen, oli kummaltakin puolen varustettu muurilla, nimeltä *Varjellus*. Tätä tietä läksi nyt Kristitty taakkoinensa rientämään, mutta ei se kulku kuitenkaan suuria vaikeuksia vailla ollut, seljässä kun oli tuo raskas kantamus. [Jes. 26: 1; 35: 8; 4: 6]

TAAKKA PUTOAA HARTEILTA. TYHMÄ, LAISKA JA PÖYHKEÄ.

Saapui hän tuosta sitten vähäiselle mäentörmälle. Siinä seiso i risti, ja hiukan taampana, mäen alla, oli hauta. Silloin minä näin, että samassa kuin Kristitty oli tullut ylös ristin juurelle, samassa kirposi taakka hänen harteiltansa, putosi maahan ja läksi vierimään, kunnes joutui haudan partaalle ja putosi siihen. Sen koommin en sitä enää nähnyt.

Silloin Kristitty ihastui ikihyväksi ja sanoi hilpein mielin: "Hän on tuskillansa minulle levon antanut ja kuolemallansa elämän." Siihen hän sitten hetkiseksi pysähtyi katselemaan ja ihmettelemään, sillä kovin kävi hänen kummaksensa se, että katsaus ristiin oli päästänyt hänet hänen taakastansa. Hän katseli katselemistaan, kunnes lähteistä hänen päässänsä alkoi vettä vuotaa poskille. Siinä hänen katsellessaan ja itkiessään, katso, kolme loistavaa olentoa lähestyi häntä, näin tervehtien: "Rauha olkoon sinulle!" Senjälkeen sanoi ensimmäinen: "Sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi." Toinen riisui ryysyt hänen yltään ja puki hänet juhlavaatteisin. Kolmas pani merkin hänen otsaansa ja antoi hänelle sinetillä varustetun kirjoituksen, johon hänen piti katsoa kulkiessaan, ja joka hänen tuli antaa sisään Taivaan Portilla. Sitten he poistuivat. [Sak. 12: 10, Ef. 1: 3]

Kristitty hyppäsi kolmasti ilosta ja läksi kulkemaan, laulaen:

Ma kaukaa kuljin, synnit taakkanain,
Ei kenkään voinut poistaa pelkoain.
Sain tänne. Paikka verraton on tää!
Alkaisko autuus mulle siinnältää?
Sitehet ratkesko jo raastavat?
Ja taakastaanko pääs' jo hartiat?
Siunattu risti!-hauta! Kolmasti
Siunattu Hän, kuin kanto i häpeäni!

Senjälkeen minä näin unessani hänen kulkevan eteenpäin, kunnes hän tuli eräasen laaksoon. Siellä hän huomasi vähän matkan päässä, tien-ohessa, kolme miestä. He makasivat syvässä unessa, kahleet jaloissa. Ensimmäinen oli nimeltänsä *Tyhmä*, toinen *Laiska*, kolmas *Pöyhkeä*.

Nähdessään heidät tuossa tilassa, astui Kristitty heidän luoksensa, toivoen saavansa heidät kenties hereille, ja huusi: "Te olette niitten kaltaiset, jotka makaavat ylhäällä haahden pielen päässä; allanne on kuollut meri ja kuilu, jossa ei pohjaa ole. Herätkää siis ja tulkaat tänne. Jos vaan tahdotte, niin minä päästän teidät kahleistanne." [Sananl. 23: 34]

Ja hän sanoi heille vielä: "Jos se, joka kulkee ympäri kuin kiljuva jalopeura, teidät saavuttaa, niin te joudutte hänen hampaittensa saaliiksi." He katsahivat häneen ja rupesivat vastaamaan kukin kohdastansa. Tyhmä sanoi: "En minä mitään vaaraa näe." Laiska sanoi: "Vielä pikkuruisen unta." Pöyhkeä sanoi: "Mies se, joka paikkansa pitää." Ja he panivat maata jälleen, mutta Kristitty jatkoi matkaansa. [1 Piet. 5: 3]

KRISTITTY KOHTAA MUODON MIEHEN JA TEKOPYHÄN.

Murhemielin hän mietti nyt, mitenkä ihminen noin suuressa vaarassa saattaa olla niin väliä pitämätön, vaikka toinen ystävällisesti tarjoaa hänelle apuansa. Hänhän oli herättänyt heidät, varoittanut heitä ja tarjoutunut päästämään heidät kahleistakin irti. Tätä murehtiessaan, hän huomasi, kuinka kaksi miestä tulla heilahti muurin yli, vasemmalta puolen kaitaa tietä. He kiiruhtivat hänen luokseen. Toinen heistä

oli nimeltään *Muodon mies*, toinen *Tekopyhä*. He astuivat, niinkuin sanoin, Kristityn luokse, joka alkoi puhella heidän kanssaan.

Kristitty: Mistä matka, hyvät herrat, ja minne?

Muodon mies ja *Tekopyhä*: Me olemme *Turhan Kunnian* maasta kotoisin ja nyt matkalla Sionin vuorelle mainetta hankkimaan.

Kristitty: Miksikäs ette tulleet sisään portista, joka on tämän tien päässä? Ettekös tiedä, mitä kirjoitettu on: joka ei ovesta mene sisälle, vaan astuu siihen muualta, se on varas ja ryöväri? [Joh. 10: 1]

Muodon mies ja Tekopyhä sanoivat, että kaikki heidän puolellaan pitävät portin kautta käymistä kiertotienä, jonka vuoksi heillä on tapana ottaa oikoseen ja kiivetä muurin yli, niinkuin he juuri tekivätkin.

Kristitty: Mutta eikös sitä pidetä rikoksena sitä Herraa vastaan, jonka kaupunkiin me olemme matkalla, ja Hänen ilmoitetun tahtonsa loukkaamisena?

Muodon mies ja Tekopyhä sanoivat siihen, ett'ei Kristityn tarvitse tällä asialla päätänsä vaivata. Heillä on menettelyynsä vanha tapa puolellaan, ja jos tarvis vaatii, niin he voivat näyttää toteenkin, että sellainen on ollut laita jo tuhatkunnan vuotta.

Kristitty: Mutta kestääkö teidän tekonne Lain tutkintoa?

Muodon mies ja Tekopyhä sanoivat hänelle, että koska kerran tapa on ollut käytännössä niinkin kauan kuin toista tuhatta vuotta, niin saa se epäilemättä nyt jo lain arvon jokaisen puolueettoman tuomarin silmissä. "Ja sitä paitsi", arvelivat he, "jos kerran tielle pääsee, niin mitäs sillä on väliä, miten siihen pääsee? Tiellä ollaan kuin ollaankin, ja sillä hyvä. Tiellä sinä olet vasta sinäkin, joka näyt tulleen portin kautta, ja tiellä mekin olemme, jotka hyppäsimme muurin yli. Mitäs sinun tilasi on parempi kuin meidänkään?"

Kristitty: Minä noudatan tielläni Mestarini ohjeita, te omia mitättömiä luulottelujanne. Varkaina teitä tämän tien Herra nyt jo pitää. Siksipä epäilen, tokko teidät matkan päässä uskollisiksi miehiksi havaittane. Omin päin te tulitte sisään, ilman Hänen johtoansa, ja omin päin te lähdette poisikin, ilman Hänen armoansa.

MUODON MIES JA TEKOPYHÄ.

Siihen he eivät paljoa vastanneet; käskiväthän vaan hänen pitämään huolta itsestänsä. Sitten minä näin heidän lähtevän kulkemaan, tietänsä kunkin, sen enempää toisistansa välittämättä. Sen verran nuo kaksi miestä vaan Kristitylle sanoivat, että kyllä he luulevat noudattavansa lakia ja sääntöjä yhtä tunnollisesti kuin hänkin. "Emmekä siis ymmärrä", sanoivat he, "minkä puolesta sinä olet toisenlainen kuin mekään, ellethän tuohon nuttuusi nähden, jonka kaiketikin joku naapureistasi sinulle antoi, alastomuutesi häpeätä peittääksesi."

Kristitty: Laki ja säännöt eivät teitä pelasta, kosk'ette oven kautta sisälle käyneet. Mitä taas nuttuuni tulee, niin sen minä sain sen paikan Herralta, johon matkalla olen, ja sain, niinkuin sanoitte, alastomuuttani peittääkseni. Ja minä kannan sitä merkinä hänen suosioistansa minua kohtaan, sillä ennen ei ollut ylläni kuin ryysyjä vain. Ja sitä paitsi, tällä tapaa minä itseäni matkalla lohduttelen: kaupungin portille tullessani, on Herra minut otolliseksi katsova, koskapa Hänen nuttunsa on minun ylläni, se nuttu, jonka Hän itse antoi minulle sinä päivänä, jolloin Hän ryysyt minun päältäni riisui. Lisäksi on minulla vielä merkki otsassani, jota te kukaties ette ole huomanneet, mutta jonka muuan Herrani läheisimmistä uskotuista siihen painoi sinä päivänä, jolloin taakka harteiltani putosi. Kerronpa vielä, että minulle annettiin sinetillä varustettu kirjoitus, jota minun piti lohdutukseksi lukea, tietä kulkiessani. Ja se minun käskettiin näyttää Taivaan portilla, jolloin minutkin sisälle päästetään. Kaikki tämä, pelkään mä, puuttuu teiltä ja puuttuu siitä syystä, ett'ette ole portin kautta tielle käyneet. [Gal. 2: 16]

Tähän he eivät mitäkään vastanneet. He vain katsahivat toisiinsa ja nauroivat.

KRISTITTY VASTUKSIEN MÄELLÄ.

Sitten minä näin heidän kaikkien lähtevän liikkeelle. Kristitty se vaan astui edellä eikä enää puhellut muuta kuin itsekseen, väliin huokaillen, väliin lohdullisesti. Usein hän myös luki kirjoitusta, jonka yksi noista loistavista olennoista oli hänelle antanut, ja se virkisti häntä.

Minä näin sitten heidän kaikkien kulkevan, kunnes saapuivat *Vastuksien mäen* alle, jossa oli lähde.

Samassa paikassa oli myös kaksi muuta tietä, paitsi sitä, joka tuli suoraan portilta päin: toinen läksi kiertämään mäkeä vasemmalta, toinen oikealta. Kaita tie kulki suoraan mäelle. Sen rinnettä nouseminen on nimeltänsä *Vastus*.

Kristitty astui lähteen luo, joi siitä virkistykseksensä ja läksi sitten nousemaan ylös mäkeä, sanoen [Jes. 49: 10]:

Mäen jyrkänkin yl' aion käydä tän,
Vaikk' ois se vastuksia täynnähän.
Tää tie se elämän on tie, sen näin;
Siis, sydän, mielin rohkein rientämään!
Tie suora paremp' on, jos vaikeekin,
Kuin kiertotie, mi viepi vaivoihin.

Nuo toiset kaksi tulivat mäen alle hekin, mutta nähtyänsä mäen olevan jyrkän ja korkean ja huomattuansa siellä kaksi muutakin tietä sekä arvellen näitten varmaankin mäen toisella puolella jälleen yhtyvän siihen tiehen, jota Kristittykin oli lähtenyt astumaan, päättivät he poiketa näille teille. Toinen näistä teistä oli nimeltään *Vaara*, toinen *Turmio*. Ja niinpä heistä toinen kääntyi Vaaran tielle, joka vei suurelle salolle; toinen kääntyi suoraa päätä Turmion tielle, ja se vei hänet avaralle kedolle, joka oli täynnä synkkiä vuoria. Siellä hän kompastui ja lankesi eikä sen koommin enää noussutkaan.

KRISTITTY NUKAHTAA.

Käännyn sitten katsomaan Kristittyä, nähdäkseni hänen kulkuansa vuorelle, ja huomasin, kuinka hänen juoksunsa hiljeni astunnaksi, ja astunta muuttui nelin kontin kapuamiseksi, rinne kun oli ylen jyrkkä. Puolitiessä kukkulata seisoi ihana lehtimaja, jonka mäen Herra oli rakentanut väsyneitten matkamiesten virkistykseksi. Siihen Kristitty astuikin ja istahti sinne lepäämään. Sitten hän otti kirjoituksen povestansa ja luki sitä lohdutukseksen. Siinä hän myöskin alkoi uudestaan tarkastella nuttuansa eli pukuansa, jonka hän oli saanut, ristin juurella seisoessaan. Hetken aikaa hän tuossa mieltänsä hyvitteli, torkahti sitten ja vaipui vihdoin syvään uneen. Tämä se pidätti häntä lehtimajassa niin kauan, että jo melkein yö oli käsissä, ja siinä häneltä kirjoituskin kädestä kirposi. Hänen tuossa maatessansa, joku astui hänen luokseen ja herätti hänet, sanoen: "Mene, laiska, muurahaisen tykö; katso hänen menoansa ja opi!" Kristitty kavahti pystyyn, läksi matkalle jälleen ja kulki kiiruusti, kunnes saapui mäen kukkulalle. [Sananl. 6:6.]

Sinne päästyänsä, hän näki kaksi miestä juoksujalassa joutuisasti rientävän häntä kohti. Toisen nimi oli *Arka* ja toisen *Epäileväinen*. Kristitty sanoi heille: "Mitäs nyt, hyvät herrat! Väärää tietähän te juoksette!"

Arka vastaten sanoi heidän olleen matkalla Sionin kaupunkiin ja saapuneen tähän vastuksien paikkaan, "mutta", sanoi hän, "mitä kauemmas tästä kulkee, sitä enemmän on vaaroja vastassa; ja siksi me käännymme ja olemme palajamassa takaisin".

"Niin", sanoi Epäileväinen, "aivan tuossa lähellä, tien varrella on pari jalopeuraa (maannevatko ne vai valvonevat, emme tiedä). Jos olisimme niiden saavutettaviin joutuneet, niin varmaankin ne olisivat repineet meidät palasiksi; muutahan emme osanneet luulla."

Kristitty: Johan te minut pelotatte kokonaan, mutta minnekäs minä pakenen, päästäkseni turvaan? Jos palajan kotiseutuuni, jota tuli uhkaa ja tulikivi, niin hukka minut siellä tietenkä perii. Jos Taivaalliseen Kaupunkiin pääsen, niin siellä minä turvan saan, sen tiedän varmaan. Täytyy yrittää. Mennä takaisin — se on mennä surman suuhun; mennä eteenpäin — se tietää tosin kuoleman pelkoa, mutta sen toisella puolella myös iankaikkista elämää. Eteenpäin lähden kuin lähdenkin.

Arka ja Epäileväinen juoksivat alas mäkeä. Kristitty kulki tietänsä.

Miettiessään siinä sitten, mitä nuo miehet olivat sanoneet, tapasi hän kirjoitusta povestansa, lukeakseen siitä lohdutusta, mutta sitäpä ei siinä enää ollutkaan. Silloin joutui Kristitty kovaan tuskaan eikä tiennyt, mitä tehdä, sillä nythän häneltä puuttui se, joka tavallisesti hänen mieltänsä rohkaisi, ja joka oli oleva hänelle pääsykirjana Taivaalliseen Kaupunkiin. Siksi hän oli aivan hämillänsä ja neuvoton. Vihdoinkin johtui hänen mieleensä, että hänhän oli nukkunut lehtimajaan mäen rinteellä. Hän lankesi polvilleen ja rukoili Jumalalta anteeksi tätä mieletöntä tekoansa. Senjälkeen hän palasi kirjoitustaan etsimään.

KOLMASTI SAMOJA JÄLKIÄ.

Mutta ken kykenee kyllin selvästi kuvailemaan sitä, tuskaa, jota Kristitty sydämessään tunsikin koko tämän

palausmatkansa aikana! Vuoroin hän huokaili, vuoroin hän itki, tuon tuostakin nuhdellen itseänsä siitä, että oli, mielettömästi kyllä, uneen uupunut siinä paikassa, joka oli rakennettu sitä varten vain, että hän siinä hiukan levähtäisi vaivoistansa. Ja niin hän astui takaisin päin, huolellisesti katsellen koko ajan puoleen ja toiseen, eikö missä näkisi kirjoitusta, josta hänelle niin monasti oli ollut lohdutusta matkallansa. Hän kulki, kunnes taaskin tuli näkyviin se lehtimaja, missä hän oli istunut ja maannut. Mutta tuo näky se vaan enensi hänen tuskaansa, se kun uudestaan johdatti hänen mieleensä hänen nukkumisensa rikoksen. Hän vaelsi edelleen, vaikeroiden syntistä untansa, sanoen: "Voi minua, miestä viheliäistä, joka päiväs-aikana makasin, joka kesken vastuksia makasin! Kuinka saatoinkaan lihaani hyvittelä siihen määrin, että soin sille lepoa siinä majassa, jonka mäen Herra on rakentanut ainoastaan matkamiesten hengen virvoitukseksi! Kuinka monta askelta olenkaan turhaan astunut! (Samoin kävi Israelin lastenkin heidän syntiensä tähden: heidät lähetettiin takaisin Punaisen Meren rannoille). Minun pitää tuskalla astua ne askeleet, jotka olisin voinut ilolla kulkea, ellei tuota syntistä unta olisi ollut. Kuinka etäälle olisin tällä välin ennättänytään! Kolmasti minun pitää kulkeman samoja jälkiä, vaikka olisin ne yhdellä kertaa voinut käydä. Ja nyt minut jo pian yö yllättää, sillä päivä on jo melkein lopussa. Voi ett'en olisi maannut!" [Ilm. 2: 5, 1 Tess. 5: 6]

Tällä välin hän oli jälleen saapunut lehtimajaan. Hän istahti ja rupesi itkemään, mutta vihdoin hän sattui murhemielin katsahtamaan lavitsan alle, ja siellähän se kirjoitus olikin. Vavisten hän sieppasi sen ylös ja pisti poveensa. Ja ken voi kuvailla miehen riemua, kun hän oli kirjoituksensa jälleen saanut! Siinähän hänen elämänsä kantakirja ja hänen pääsykirjansa kaivattuun satamaan. Niinpä hän kätki sen povellensa, kiitti Jumalaa, joka oli ohjannut hänen silmänsä huomaamaan sen, ja läksi sitten, ilokyyneleitä vuodattaen, jälleen vaeltamaan tietänsä.

Ja kuinka olikaan nyt keveätä hänen kulkunsa mäelle!

Ennenkuin hän pääsi mäen kukkulalle, meni aurinko mailleen hänen nähtensä. Tämä saattoi hänet toistamiseen miettimään, kuinka mieletöntä hänen nukahtamisensa oli ollut, ja silloin hän alkoi taaskin surkutella omaa itseänsä: "Voi sinuasi, sinä syntinen uni! Sinun tähtesi oli vähällä yö minut matkallani yllättää! Minun täytyy kulkea päivänvaloa vailla; pimeys peittää polvun mun jalkaini alla, ja minun täytyy kuulla petojen karjuntaa syntisen uneni tähden!"

Samalla muistui hänen mieleensä myös, mitä Epäileväinen ja Arka olivat kertoneet säikäyksestensä, jalopeuroja nähdessään.

Silloin puheli Kristitty itseksensä: "Nuo pedot vaanivat yöllä saalistansa, ja jos he pimeässä minut kohtaavat, niin mitenkä minä heistä pääsen? Mitä minä teen, jott'eivät mua palasiksi revi?"

KRISTITTY KOMEAN LINNAN EDUSTALLA.

Hän kulki tuosta edelleen, mutta, valitellessaan äsköistä kovan onnen erehdystä, hän nosti silmänsä, ja katso, aivan vallantien varrella hänen edessänsä seiso i upea linna, nimeltä *Komea*.

Niinpä näin minä unessani hänen jouduttavan askeleitaan, saadakseen, jos mahdollista, yösijaa linnassa. Ennen pitkää hän astui hyvin kapealle tielle, jota vielä oli lähes neljännes virstaa portinvartijan majalle. Tähestellen siinä hyvin tarkasti eteensä, hän huomasi tiellä, kaksi jalopeuraa.

KRISTITTY PYRKII YÖKSI KOMEAAN LINNAAN.

"Tuossahan ne on", ajatteli hän, "ne vaarat, jotka Aran ja Epäileväisen pakottivat kääntymään takaisin." (Jalopeurat olivat kytketyt kahleisiin, mutta sitä hän ei nähnyt). Häntä alkoi hirvittää, ja hän aikoi kääntyä takaisin hänkin, sillä — ajatteli hän — surman suuhunhan tässä muutoin joutuu kuin joutuukin. Mutta koska portinvartija, nimeltänsä *Valpas*, huomasi Kristityn pysähtyneen, valmiina palajamaan takaisin, huusi hän hänelle:

"Senkö verran sinussa onkin voimaa? Älä jalopeuroja pelkää, sillä ne ovat kahleissa. Ne on pantu uskon koettelemiseksi sellaisissa, joissa uskoa on, ja sellaisten ilmisaamiseksi, joissa ei uskoa ole. Pysyttele keskellä tietä, niin ei sinulle mitään pahaa tapahdu." [Mark. 4:40]

Minä näin hänen sitten kulkevan pelvosta vavisten, mutta tarkoin noudattaen portinvartijan neuvoa. Hän kuuli jalopeurain kiljuvan, mutta mitään pahaa ne eivät hänelle tehneet. Hän paukutti ilosta käsiänsä ja astui edelleen, kunnes saapui portille, missä portinvartija oli.

Silloin sanoi Kristitty portinvartijalle:

"Herra, mikä talo tämä on, ja saako tässä yösijaa?"

Portinvartija vastasi:

"Tämän talon on mäen Herra rakentanut matkamiesten suojaksi ja leposijaksi."

Portinvartija kysyi, mistä hän on, ja minne hänellä matka.

Kristitty: Tulen Turmion kaupungista ja olen matkalla Sionin vuorelle, mutta koska aurinko on jo mailleen mennyt, niin tahtoisin olla yötä tässä, jos saan.

Portinvartija: Mikä teidän nimenne?

Kristitty: Nimeni on nyt Kristitty, mutta ennen se oli *Armoa vailla*. Minä olen Jafetin sukua, jonka Jumala on sallinut asua Semin majoissa. [1 Mos. 9: 27]

Portinvartija: Mutta miksikäs te näin myöhään tulette? Aurinko on jo laskenut.

Kristitty: Olisin ollut täällä ennenkin, mutta — voi minua viheliäistä! — minä nukahdin lehtimajassa mäen rinteellä. Olisin minä sentään ollut täällä jo aikaisemminkin, ellen olisi maatessani kadottanut matkakirjaani ja tullut ilman sitä mäen kukkulalle. Turhaan sitä tapailtuani, täytyi minun, suru sydämessä, kääntyä takaisin siihen paikkaan, missä maannut olin. Sieltä sen löysin ja nyt olen täällä.

Portinvartija: No niin. Minä kutsun yhden tämän talon neitseistä, ja jos teidän puheenne hänelle kelpaa, niin hän saattaa teidät muun perheen keskuuteen, niinkuin talon säännöt määräävät.

Valpas soitti kelloa, ja kohta senjälkeen tuli ovelle arvokas, kaunis neitsyt, nimeltä *Varovaisuus*, ja kysyi, mitä varten hänet oli tänne kutsuttu.

Portinvartija vastasi:

"Tämä mies on matkalla Turmion kaupungista Sionin vuorelle, mutta koska hän on väsynyt, ja yö hänet yllätti, niin kysyi hän minulta, saisiko hän yösjäätä täällä. Minä sanoin kutsuvani sinut, ja sinä saat, haasteltuasi hänen kanssaan, tehdä, minkäs hyväksi näet, niinkuin säätää talon laki."

Neitsyt tiedusti nyt, mistä vieras on tullut, ja minne hän on matkalla. Kristitty kertoi. Sitten kysyi neitsyt, mitä hän oli matkallaan nähnyt, ja ketä kohdannut, ja Kristitty ilmoitti senkin. Vihdoin tiedusti neitsyt hänen nimeänsä, ja Kristitty sanoi:

"Nimeni on Kristitty, ja sitä enemmän halajaisin viettää täällä yöni, kun kuulin mäen Herran rakentaneen tämän talon matkamiehille leposijaksi ja suojaksi."

KRISTITYN KESKUSTELU HURSKAUDEN KANSSA.

Neitsyt myhähti, mutta kyneleitä kiertyi hänen silmiinsä. Tuokion kuluttua hän virkkoi:

"Minä käyn kutsumassa tänne pari kolme perheen jäsentä lisäksi."

Sen sanottuansa hän juoksi ovelle, ja hänen kutsustansa tulivat ulos *Ymmärrys*, *Hurskaus* ja *Rakkaus*, jotka, hetken aikaa haasteltuansa Kristityn kanssa, veivät hänet perheenjäsenten piiriin. Useat heistä tulivat häntä vastaan kynnykselle, sanoen: "Käy sisään, sinä Herran siunattu! Mäen Herra on rakentanut tämän kartanon nimenomaa sinun kaltaistesi vaeltajain vierasmajaksi." Hän kumarsi ja seurasi heitä kartanoon.

Kun hän oli sisälle tullut ja istahtanut, toivat he hänelle juotavaa. Sitten he suostuivat keskenänsä siitä, että muutamat heistä, illallista laitettaessa, erikseen ryhtyvät keskustelemaan Kristityn kanssa; sitenhän aika saadaan parhaiten kulumaan. Siihen määrättiin Hurskaus, Ymmärrys ja Rakkaus. Ja näin he aloittivat:

Hurskaus: Kas niin, Kristitty hyvä, koska te olette suosiomme niin saavuttanut, että me olemme teidät talohomme täksi yöksi ottaneet, niin ruvetkaamme — kenties siitä meille itsellemmekin on hyötyä — haastelemaan kaikesta siitä, mitä teille on matkallanne tapahtunut.

Kristitty: Aivan kernaasti, ja olenpa iloinen, että se teitä miellyttää.

Hurskaus: Mikä se teidät ensinnä sai lähtemään matkalle?

Kristitty: Minut ajoi pois kotiseudustani muuan hirvittävä ääni, joka korvissani soi, ilmoittaen, että turmio minut väkisinkin perii, jos vielä entisessä paikassa viivyn.

Hurskaus: Mutta miten käs te juuri tätä tietä läksitte kotiseudustanne kulkemaan?

Kristitty: Jumalan tahdosta se tapahtui. Turmion pelvossa en näet tiennyt, mitä tehdä, mutta parhaillaan tuossa vavistessani ja itkiessäni, tuli sattumoisin luokseni muuan mies, nimeltä Evankelista,

ja hän se neuvoi minua ahtaalle portille, jota muutoin en olisi milloinkaan löytänyt. Ja niin hän ohjasi minut sille tielle, joka suoraa päätä johdatti minut tähän taloon.

Hurskaus: Mutta ettekö te tullutkaan Selittäjän talotse?

Kristitty: Tulin niinkin ja näin siellä sellaista, mikä ei elämäpäivinäni enää mielestäni mene. Kolme seikkaa semminkin mun muistooni jäi, nimittäin: kuinka Kristus, vastoin saatanan ponnisteluita, voimassa-pitää armonsa vaikutuksia sydämessä; kuinka ihminen oli tehnyt syntiä niin paljon, ett'ei hän enää toivonutkaan Jumalalta armoa; ja kolmanneksi se uni, jossa muuan mies näki tuomiopäivän tulleen.

Hurskaus: Kuinka? Kuulitteko hänen kertovan unensa!

Kristitty: Kuulin kyllä, ja kauhea oli se uni. Luulin, sitä kuullessani, sydämeni pakahtuvan, mutta iloinenpa olen, että sen kuulin.

Hurskaus: Siinäkö kaikki, mitä Selittäjän talossa näitte?

Kristitty: Ei. Hän vei minua edelleen ja näytti minulle upean linnan ja kulttiin puettuja ihmisiä siinä. Minä sain nähdä, kuinka muuan pelvoton mies raivasi itselleen tien niitten aseellisten miesten keskitse, jotka seisovivat ovella häntä estämässä, ja kuinka hänet kutsuttiin sisään, ikuisen kunnian osallisuuteen. Tunsin, tuota nähdessäni, sydämeni riemastuvan. Olisin tuon hyväntahtoisen miehen talossa mielelläni vuoden umpeenkin viipynyt, mutta tiesinhän, että minun oli jälleen lähteminen matkalle.

Hurskaus: Mitäs muuta tiellänne näitte?

Kristitty: Muutako? Hiukan verran vain kuljettuani, minä näin erään olennon — niin minun silmäni otti — verisenä riippuvan puussa, mutta samassa kuin sen olin nähnyt, kirposi taakkakin harteiltani. Olin näet huokaillut raskaan kantamuksen alla, mutta siellä se putosi pois. Kummalliselta se minusta tuntui, sillä mointa seikkaa en ollut vielä milloinkaan nähnyt. Niin, seistessäni siinä ja katsellessani — en saattanut olla katselematta — tuli kolme loistavaa olentoa tyköni: yksi heistä vakuutti minulle, että syntini ovat annetut anteeksi; toinen riisui yltäni ryysyt ja antoi minulle tämän kirjatun nutun, minkä tässä näette; kolmas painoi tämän merkin otsaani, tämän tässä, ja antoi minulle tämän kirjoituksen.

Sen sanottuaan hän veti sen povestansa esille.

Hurskaus: Mutta näittehän vieläkin jotain, eikö niin?

Kristitty: Nämä nyt kertomani seikat olivat näkemistäni parhaat. Näin minä muutakin, nimittäin kolme miestä, Tyhmän, Laiskan ja Pöyhkeän, makaavan tien ohessa, kahleet jaloissa. Mutta luuletteko, että minä sain heidät hereille? Näin myöskin Muodon miehen ja Tekopyhän tulla heilahtavan muurin ylitse, mennäksensä, niinkuin väittivät, Sionin vuorelle, mutta he hukkuivat pian, niinkuin minä olin heille sanonut, vaikk'eivät sanojani uskoneet. Mutta ennen kaikkea oli mielestäni vaikea kulkea tätä mäkeä ylös, ja vaikea oli myös päästä jalopeurain kidan ohitse, ja ellei vain olisi portilla ollut portinvartijata, hyvää miestä, niin enköhän vainenkin olisi kääntynyt takaisin! Mutta nyt kiitän Jumalata, että olen täällä, ja kiitän teitä, että olette minut ottaneet vastaan.

KRISTITYN KESKUSTELU YMMÄRRYKSEN KANSSA.

Senjälkeen näki *Ymmärrys* hyväksi tehdä hänelle muutamia kysymyksiä ja halusi niihin vastausta.

Ymmärrys: Ettekö välistä muistele kotimaatanne, josta tullut olette?

Kristitty: Kyllä, mutta suurella häpeällä ja inholla. Jos todellakin olisin kaihonnut maata, josta lähtenyt olen, niin olisin kyllä saanut tilaisuutta palajamaan takaisin, mutta nyt minä pyrjin parempaan kotimaahan, nimittäin taivaalliseen. [Hebr. 11: 14-16]

Ymmärrys: Mutta ettekö vielä kanno kerallanne jotain sellaista, mistä ennen olitte kiinni riippunut?

Kristitty: Kyllä, mutta aivan vastoin tahtoani, liiatenkin sydämessä lihallisia ajatuksia, jotka sekä maanmiehilleni että itsellenikin olivat niin mieluisia, ne tuovat minulle pelkkää tuskaa, ja jos ne vaan oman valintani varassa olisivat, niin kokonaan ne karkoittaisiin pois, mutta juuri kuin olen tekemäisilläni sitä, mikä paras on, silloin se, kuin pahin on, minussa asuu. [Rom. 7]

Ymmärrys: Eikö tunnu välistä, ikäänkuin jo olisitte voittanut sen, mikä toisin vuoroin taas saattaa teidät neuvottomaksi?

Kristitty: Kyllä, vaikka ylen harvoin. Mutta kultaisia hetkiä ne minulle ovat, jolloin sellaista sattuu.

Ymmärrys: Muistatteko, millä tavoin te huomaatte saavanne välistä kiusauksista voiton?

Kristitty: Se tapahtuu, muistelllessani, mitä minä ristin juurella näin; se tapahtuu, silmäillessäni kirjattua nuttuani; se tapahtuu, katsellessani kirjoitusta, jota povellani kannan; ja silloinkin se tapahtuu, kun mieleni palaa, ajatellessani, minne olen matkalla.

Ymmärrys: Ja mikäs teidät saattaa sellaisella kaipauksella vaeltamaan Sionin vuorelle?

Kristitty: Mikäkö? Siellähän toivon saavani nähdä elossa Hänet, joka kuolleena ristillä riippui. Siellä toivon pääseväni kaikesta siitä, mikä minua hamaan tähän päivään asti on kiusannut. Siellä, sanotaan, siellä ei enää kuolemata ole, ja siellä saan elää niitten kanssa, jotka minulle rakkaimpia ovat. Ja, totta puhuen, minä rakastan Häntä, sillä Hän on minut taakastani päästänyt, ja minä olen väsynyt sisälliseen sairauteeni. Mielelläni minä olisin siellä, missä ei minua enää kuolema kohtaa, niitten kanssa, jotka lakkaamatta huutavat: Pyhä, pyhä, pyhä! [Jes. 25: 8, Ilm. 21: 4]

KRISTITYN KESKUSTELU RAKKAUDEN KANSSA.

Silloin sanoi *Rakkaus* Kristitylle: "Onko teillä perhettä? Oletteko nainut mies?"

Kristitty: On minulla vaimo ja neljä pientä lasta.

Rakkaus: Miks'ette tuonut heitä mukanne?

Kristitty rupesi silloin itkemään ja sanoi: "Voi, kuinka mielelläni sen olisin tehnytkin, mutta kaikki he niin kovin vastustivat lähtöäni tälle matkalle."

Rakkaus: Mutta teidän olisi pitänyt puhua heille ja koettaa osoittaa heille, mikä vaara heitä uhkaa, jos jäljelle jäävät.

Kristitty: Niinpä teinkin ja kerroin heille, mitä Jumala oli minulle ilmoittanut meidän kaupunkia uhkaavasta turmiosta. Mutta minä olin heidän silmissänsä niinkuin se, joka leikkiä laskee, eivätkä he minua uskoneetkaan. [1 Mos. 19: 24]

Rakkaus: Rukoilittekos Jumalalta siunausta kehoituksillenne?

Kristitty: Rukoilin ja hartaasti rukoilinkin, sillä tietäkää, että vaimoni ja lapseni ovat minulle ylen kalliita.

Rakkaus: Mutta sanoittekos heille, kuinka te itsekkin murehditte ja pelkäätte uhkaavaa turmiota? Olihan kaiketi tuo turmio kyllä selvänä silmienne edessä?

Kristitty: Sanoin myötääni ja monistellen. Lukivathan he minun pelkoni kasvoistani ja kyyneleistäni; näkiväthän he, kuinka minä tuskasta vapisin, kauhistuessani turmiota, joka meidän päämme päällä häilyi, mutta ei mikään voinut heitä saada lähtemään mukaani.

Rakkaus: Mutta millä he sitten itseänsä estelivät?

Kristitty: Vaimoani pelotti luopuminen tästä maailmasta, ja lapseni olivat kiinni nuoruuden mielettömissä huvituksissa. Yhdellä oli yksi syy, toisella toinen, ja niin he jättivät minut yksinäni vaeltamaan.

Rakkaus: Mutta etteköhän te omalla turhamaisella elämällänne tehnyt tyhjäksi niitten sanojenne vaikutusta, joilla kehoititte heitä tulemaan kerallanne?

Kristitty: Enhän minä osaa elämätäni kiitellä, sillä monta puutetta kyllä itsessäni tiedän olevan. Tiedän senkin, että ihminen saattaa teoillansa kumota kaiken sen hyvän, mitä hän vakuuttavilla todistuksilla on koettanut lähimmäisensä aikaan saada. Sen minä kumminkin saatan sanoa, että koetin kaikin tavoin karttaa antamasta heille millään sopimattomalla teolla aihetta vastenmielisyyteen tätä retkeä kohtaan. Siitäpä syystä juuri he sanoivat minun olevan turhantarkan ja kieltäytyvän heidän tähtensä sellaisesta, mitä he eivät pahana pitäneet. Niin, saatanpa senkin sanoa: jos he minkään minussa huomasivat heille esteitä eteen panevan, niin oli se se, että niin huolellisesti vältin tekemästä syntiä Jumalaa vastaan ja vääryyttä naapuriani kohtaan.

Rakkaus: Niinpä niinkin: Kain vihasi veljeänsä, koska hänen omat työnsä olivat pahat, mutta hänen veljensä vanhurskaat. Ja jos vaimosi ja lapsesi näistä syistä sinuun pahenivat, niin ovat he osoittaneet mahdolltomiksi hyvään, ja sinä olet sielusi heidän verestänsä vapahtanut. [1 Joh. 3: 12, Hebr. 3: 19]

KRISTITYLLE NÄYTETÄÄN LINNAA.

Minä näin unessani heidän tällä tavoin haastelevan, kunnes illallinen joutui. Sitten he istuivat pöytään aterioitsemaan. Pöytä oli runsaasti varustettu ruuilla ja selkiällä ja puhtaalla viinillä. Ja heidän puheensa aineena pöydässä oli yksinomaa mäen Herra, nimittäin, mitä Hän oli tehnyt, ja miksikä juuri niin tehnyt, ja mitä varten Hän oli tämän kartanon rakentanut. Ja siitä, mitä he keskenänsä haastelivat, minä huomasin, että Hän oli ollut suuri sotasankari ja oli voittanut sen, jolla Kuoleman valta on, itsekin kyllä vaarassa ollen, ja siitä syystä minä vielä enemmän häntä rakastan. [Hebr 2: 14 ja seur.]

Niin he sanoivat. "Ja minä uskon sen", virkkoi Kristitty, "että Hän on sitä tehdessään saanut vuodattaa paljon verta. Mutta mikä erittäinkin armon kunniaa kaikkeen siihen luo, minkä Hän on tehnyt, on se, että Hän teki sen sulasta rakkaudesta maatansa kohtaan."

Sitä paitsi oli talonväessä muutamia, jotka olivat nähneet Hänet ja puhuneet Hänen kanssansa silloin kuin Hän kuoli ristillä, ja he todistivat kuulleensa Hänen omasta suustansa, että Hän rakastaa poloisia vaeltajia niin paljon, ett'ei sen vertaa löydy auringon noususta hamaan sen laskuun asti.

Sen lisäksi he todistivat oikeaksi senkin, että Hän oli omasta kunniaustansa luopunut, antaaksensa sen köyhille. He olivat kuulleet Hänen sanovan ja vakuuttavan, ett'ei Hän tahdo yksinänsä asua Sionin vuorella. Ja lisäksi he kertoivat Hänen tehneen päämieheksi monenkin vaeltajan, joka oli ollut kerjäläinen synnyltänsä ja tomusta alkujansa. [Fil. 2:6 ja seur., 1 Sam. 2: 8, Ps. 113: 7]

Näinhe haastelivat keskenänsä myöhäiseen yöhön saakka, jättivät itsensä sitten Herran huomaan ja menivät levolle. Matkamiehelle he laittoivat sijan yläkerrassa avaraan huoneeseen, jonka akkuna antoi päivännousua kohti. Tämän huoneen nimi oli *Rauha*, ja siinä hän nukkui hamaan aamun koittoon saakka. Silloin hän heräsi ja lauloi:

Miss' olenkaan! Ah, matkamiestä tässä
On Jesus rakkaudellaan aina lässä!
Ann' anteeks' syntin'. Suo mun näillä teillä
Jo olla taivaan oven lähitteillä.

Aamulla he sitten kaikki heräsivät. Hetken aikaa haasteltuansa, he kielsivät häntä lähtemästä, ennenkuin olivat näyttäneet hänelle talon merkillisyyksiä. Aluksikin he veivät hänet lukusaliin, jossa näyttivät hänelle asiakirjoja vanhimman muinaisuuden ajoilta. Siinä hän, mikäli minä untani muistan, sai ensinnä nähdä mäen Herran sukuluettelon, jonka mukaan Hän oli Vanha-ikäisen Poika ja Hänen iankaikkista sukuperäänsä. Siinä oli myös täydellisemmin merkittynä Hänen tekonsa ja työnsä ja ne monet sadat, jotka Hän oli palvelukseensa ottanut. Siinä näki myös, kuinka Hän oli asettanut heidät senkaltaisiin asuinsijoihin, joita ei aikain pituus eikä luonnon katoavaisuus voi hävittää. [Dan. 7: 22]

Sitten he lukivat hänelle muutamista huomiota ansaitsevista töistä, mitä Hänen palvelijansa olivat tehneet: valtakuntia voittaneet, vanhurskautta täyttäneet, lupauksia saaneet, jalopeurain kitoja tukkineet, tulen voimaa sammuttaneet, miekan terää välttäneet, väkeviksi heikkoudesta tulleet, voimallisiksi sodassa kasvaneet ja muukalaisten sotajoukkoja maahan lyöneet. [Hebr. 11: 33,34]

Ja edelleen he lukivat talon aikakirjain toisesta osasta, kuinka heidän Herransa oli valmis suosiohonsa sulkemaan jokaisen, jok'ikisen, vaikka he entis-aikoina paljonkin olisivat pilkanneet Hänen personaansa ja toimiansa. Siinä sai Kristitty kuulla monta muutakin kertomusta kuuluisista tapauksista, sekä muinaisilta päiviltä että nykyajoilta, niinpä profetioista ja ennustuksista, jotka tarkallensa ovat toteen käyneet sekä vihollisille pelotukseksi ja hämmästykseksi että vaeltajille lohdutukseksi ja virvoitukseksi.

Seuraavana päivänä he saattoivat hänet asehuoneeseen. Siellä hän näki kaikenlaisia aseita, joita Herra oli hankkinut vaeltajia varten, niinkuin miekkoja, kilpiä, kypäriä, haarniskoita, jokapäiväisen rukouksen ja jalkineita, jotka eivät milloinkaan kulu. Ja niitä oli niin runsaasti, että niillä olisi voinut varustaa heidän Herransa palvelukseen yhtä suuren miesjoukon kuin taivaalla on tähtiä. [Ef. 6: 10-18, 1 Tess. 5: 8]

Niinikään he näyttivät hänelle työaseita, joilla muutamat Herran palvelijoista olivat ihmeellisiä tekoja toimittaneet. Siellä oli nähtävänä Moseksen sauva; siellä oli vasara ja naulat, joilla Jael naulitsi Siseran; saviastiat, basunat ja lamputkin, joilla Gideon ajoi Midianin sotajoukot pakosalle. Senjälkeen hän näki härän kaareksen, jolla Samgar löi kuusisataa miestä. He näyttivät hänelle samoin leukaluun, jolla Simson teki niin suuria urhotöitä, ja he näyttivät hänelle lingon ja kiven, jolla David löi gatilaisen Goliatin, kuin myös miekan, jolla Herra on kuolijaksi lyöpä synnin miehen sinä päivänä kuin hän nousee saalistansa hakemaan. Sitä paitsi he näyttivät hänelle vielä monta muuta erin omaista esinettä, joita Kristitty suurella mielihyvällä katseli. [Tuom. 4: 21, Tuom. 7: 16-22, 2 Tess. 2: 3-8]

Senjälkeen he laskeusivat jälleen levolle.

Sitten minä näin unessani hänen aamulla nousevan, lähteäksensä matkaansa jatkamaan, mutta he pyysivät häntä jäämään vielä seuraavaankin päivään.

KRISTITTY NÄKEE IHANAT VUORET JA HAARNISKOIDAAN.

"Jos ilma on kirkas", sanoivat he, "niin näytämme teille *Ihanat Vuoret*, joista teille on oleva vielä enemmän lohdutusta, ne kun ovat lähempänä kaipaamaanne satamaa kuin se paikka, jossa nyt olette."

Hän suostui ja jäi olemaan.

Aamun tultua he veivät hänet kartanon harjalle ja käskivät hänen katsomaan etelää kohti. Hän teki niin, ja, katso, hän näki pitkän matkan päässä suloisen vuoriseudun, jota kaunisti metsät ja viinamäet ja kaikenkalaiset hedelmät, kukkasat ja lähteet ja kaivot, ihanat katsella. Hän tiedusti tuon tienoon nimeä, ja he sanoivat: [Jes. 33: 16]

"Se on *Immanuelin maa*, ja yhteinen se on kaikille vaeltajille, niinkuin tämä mäkikin. Ja koskas täältä sinne olet tullut, niin sieltä sinä näet Taivaallisen Kaupungin portin. Paimenet, joita siellä asuu, sen sinulle näyttävät."

Nyt katsoi hän jo ajan olevan lähteä matkalle, ja hekin suostuivat siihen.

"Mutta", sanoivat he, "käydäänpä ensin vielä kerta asehuoneessa!"

Niin tehtiin, ja siellä he vaatettivat hänet taatuilla tamineilla kantapäätä kiireesen asti silta varalta, että hänen päällensä tiellä hyökättäisiin.

Näin varustettuna hän läksi ystävinensä ulos portille. Siellä hän kysyi portinvartijalta, oliko hän nähnyt kenenkään kulkevan tästä ohi.

Portinvartija vastasi: "kyllä".

Kristitty: Tunsitteko häntä?

Portinvartija: Minä tiedustelin hänen nimeänsä, ja hän sanoi olevansa *Uskollinen*.

Kristitty: Oi, minä tunnen hänet. Hän on meidän kaupungista, naapurimies; hän tulee sieltä, mistä minäkin olen syntyisin. Kuinka kauaksi luulisitte hänen jo ennättäneen?

Portinvartija: Hän lienee tähän aikaan päässyt mäen alle.

Kristitty: No niin, vartija hyvä, Jumala suojelkoon sinua ja antakoon sinulle runsaan siunauksen ystävällisyydestäsi minua kohtaan.

Hän alkoi astua eteenpäin, mutta Varovaisuus, Hurskaus, Rakkaus ja Ymmärrys tahtoivat saattaa häntä mäen juurelle asti. Ja niin he kulkivat yhdessä, toistellen entisiä keskustelujansa, kunnes alkoi alamäki. Silloin sanoi Kristitty:

"Jos oli vaikeata mäelle nousu, niin vaarallista on laskukin, mikäli minä osaan nähdä."

"Onpa niinkin", sanoi Ymmärrys, "sillä ylen työlästä on ihmisen laskeutua alas *Nöyryyden laaksoon*, niinkuin sinä nyt, ja katsoa, ett'ei tiellä liukastuisi. Siksipä me läksimme saattamaan sinua mäkeä alas."

Hän alkoi nyt laskeutua hyvin varovasti, mutta sittenkin hän liukastui kerran, jopa toisenkin.

Sitten minä näin unessani, kuinka nuo hyväntahtoiset matkatoverit, Kristityn tultua mäen alle, antoivat hänelle leipäkyrsän, leilin viiniä ja rypäleen rusinoita. [2 Sam. 16:1]

Sitten hän läksi vaeltamaan.

KRISTITTY KOHTAA APOLLYONIN.

Mutta Nöyryyden laaksoon tultuansa, Kristitty joutui kovaan pulaan, sillä tuskin oli vielä pienikään pala tietä katkennut, niin jo näki hän erään ruman vihollisen tulevan kedon poikki häntä kohti. Sen nimi oli *Apollyon*. Kristittyä alkoi hirvittää, ja siinä hän nyt miettimään, olisiko kääntyä takaisin vai pysyäkö paikoillaan. Mutta silloin tuli hän ajatelleeksi, että jos hän kääntyy takaisin, niin hänen selkänsä jää aivan suojattomaksi, ja vihollisen on helppo lävistää hänet nuolillansa. Hän päätti niin muodoin uhallakin olla peräytymättä, "sillä", ajatteli hän, "ellei minulla muuta olisikaan tarkoituksena kuin henkeni pelastaminen, niin paras on siinäkin tapauksessa pitää paikkansa." [Ilm. 9: 11]

Hän astui eteenpäin, ja Apollyon kohtasi hänet. Tuo hirviö oli kamala katsella. Hän oli verhottu suomuksilla kuin kala (ja siitä hän onkin ylpeä); hänellä oli siivet kuin lohikäärmeellä, jalat kuin karhulla, hänen vatsastansa tuprusi tulta ja savua, ja hänen suunsa oli kuin jalopeuran kita. Lähelle tultuansa, hän loi Kristittyyn ylenkatseellisen silmäyksen ja rupesi kyselemään häneltä. [Job. 41: 6 ja

seur.]

Apollyon: Mistä te tulette, ja minne matka?

Kristitty: Tulen Turmion kaupungista, joka on kaiken pahuuden pesä, ja olen matkalla Sionin kaupunkiin.

Apollyon: Siitä huomaan sinun olevan minun alamaisioni, sillä koko se maa on minun, ja minä olen sen ruhtinas ja jumala. Kuinkasta siis olet kuninkaasi tyköä karannut? Ellen minä toivoisi sinulta vielä suurempia palveluksia, niin yhdellä iskulla paiskaisin sinut maahan.

Kristitty: Olen kyllä syntynyt teidän alueillanne, mutta teidän palveluksenne oli kovaa ja palkka teiltä sellainen, ett'ei mies moisella elä, sillä synnin palkka on kuolema. Siksi minä, vanhemmaksi tultuani, tein, mitä muutkin ymmärtäväiset ihmiset tekevät: rupesin miettimään, millä keinoin kenties pääsisi paremmille oloille. [Rom. 6: 23]

Apollyon: Ei ole sitä ruhtinasta, joka niin helpolla alamaisionensa luopuu, enkä minäkään sinua päästä. Mutta koska palvelustasi valitat ja palkkaasi moitit, niin käy tyytyväisenä takaisin. Kaiken sen, minkä meidän maa tuottaa voipi, sen minä lupaan antaa sinulle.

Kristitty: Mutta minähän olen jo palkkautunut toiselle, juuri ruhtinaitten Kuninkaalle. Kuinkas minä enää rehellisenä miehenä saatan sinun kanssasi palata?

Apollyon: Sinun laitasi on, niinkuin sananlasku sanoo: olet tullut ojasta allikkoon. Mutta niin se on tavallisesti käynyt niitten, jotka ovat julistaneet olevansa hänen palveluksessaan: ennen pitkää he hylkäävät hänet ja palajavat minun tyköni. Tee sinäkin niin, ja kaikki käy hyvin. [1 Tim. 5:15]

Kristitty: Minä olen hänelle uskollisuutta luvannut ja kuuliaisuutta vannonut. Jos nyt hänestä luopuisin, niin kavaltajanahan minut hirteen vedettäisiin!

Apollyon: Samaahan olet minullekin luvannut, mutta olkoon sittenkin kaikki unohdettu, jos käännyt ja palajat takaisin.

Kristitty: Mitä sinulle lupasin, sen tein ala-ikäisenä ollessani, ja sitä paitsi minä otan lukuun sen, että se Ruhtinas, jonka lippua nyt seuraan, kykenee päästämään minut tuosta lupauksesta, ja antaa minulle anteeksi sen, minkä tehnyt olen, ruvetessani sinun alamaiseksesi. Mutta lisäksi vielä, o sinä hävityksen mies, Apollyon! Minulle ovat, puhuakseni totuutta, hänen palveluksensa, hänen palkkansa, hänen palvelijansa, hänen hallituksensa, hänen joukkonsa ja maansa kalliimpia kuin sinun. Älä siis minua enää koeta taivutella. Hänen palvelijansa minä olen, ja häntä minä seuraan.

Apollyon: Mietihän vielä kerta tyyneellä mielin, mitä kaikkea sinulle matkallasi saattaa tapahtua. Tiedäthän, että suurin osa hänen palvelijoistansa saapi pahan lopun, koska he minua ja minun teitäni vastaan sotivat. Kuinka moni heistä onkaan kuollut häpeällisen kuoleman! Sitä paitsi: sinun mielestäsi on hänen palveluksessansa parempi olla kuin minun, mutta eipä hän koskaan ole asuinsijastansa astunut ulos, pelastamaan yhtäkään palvelijaansa vihollisten käsistä. Kuinka monasti sen sijaan minä, niinkuin maailma varsin hyvin tietää, olen, milloin väkivallalla, milloin viekkauksella, pelastanut hänen ja hänen joukkonsa käsistä niitä, jotka minua ovat uskollisesti palvelleet. Ja niin minä pelastan sinutkin.

Kristitty: Jos hän täällä ajassa jättää heidät pelastamatta, niin koettelee hän siten heidän rakkauttansa: tahtovatko he riippua hänessä kiinni loppuun asti. Ja mitä heidän pahaan loppuunsa tulee, josta sinä puhuit, niin on se heidän mielestään ihaninta, mitä odottaa osaa. Ajallinen pelastus ei heille kovin suuren-arvoista ole, sillä he odottelevat kunniantansa, ja sen he saavat silloin kuin heidän Ruhtinaansa tulee kunniasiansa enkelijoukkonsa kanssa.

Apollyon: Oletpa jo nytkin ollut uskoton hänen palveluksessansa; miten kās sitten voitkaan odottaa palkkaa häneltä?

Kristitty: Missäkās, o Apollyon, minä olen ollut hänelle uskoton?

Apollyon: Mieleesi rohkeus meni sinulta jo ensi alussa, silloin kuin olit tukehtumaisillasi Epäröimisen Suohon. Sitten yritit käymään vääriä teitä, päästäksesi taakastasi, vaikka sinun olisi pitänyt odottaa, kunnes Ruhtinaasi olisi sen hartioiltasi nostanut. Sinä nukuit syntiseen uneen ja kadotit kallis-arvoisen kappaleen; sinä olit jo melkein valmis kääntymään takaisin, nähtyäsi jalopeurat, ja kun kertoilet matkastasi ja kuulemistasi ja näkemistäsi, niin sydämässä himoitset turhaa kunniaa kaikesta siitä, mitä puhut tahi teet.

Kristitty: Totta on kaikki tämä ja paljon muutakin, jotas et maininnutkaan, mutta Ruhtinas, jota minä palvelen ja kunnioitan, on armollinen ja valmis antamaan anteeksi, ja sitä paitsi, samat virheet minussa olivat jo sinunkin maassasi asuessani; siellähän minä ne itseeni imin. Niitten alla minä olen

huokailut, niitten tähden surrut, ja minun Ruhtinaani on ne minulle anteeksi antanut.

TAISTELU APOLLYONIN KANSSA.

Silloin puhkesi Apollyon kauheaan raivoon, sanoen: "Minä olen tuon ruhtinaan vihollinen. Minä vihaan häntä itseänsä, hänen lakejansa, hänen kansaansa. Minä olen lähtenyt liikkeelle, vastustaakseni sinua."

Kristitty: Varo tekojasi, Apollyon, sillä minä olen Kuninkaan vallantiellä, pyhyiden tiellä. Kavahda siis itseäsi.

Apollyon levitti nyt jalkansa koko tien poikki ja sanoi: "Siitä ei pelkoa. Ole valmis kuolemaan, sillä minä vannon hornaisten alhojeni kautta, ettes tästä enää edemmäs mene; tässä minä sinun sielusi hukutan." Sen sanottuaan, hän heitti tulisen nuolen hänen rintaansa kohti, mutta Kristityllä oli kilpi, jolla hän sen torjui ja siten vältti uhkaavan vaaran. Nyt veti Kristitty miekkansa, huomattessaan, että jo on aika hänenkin ruveta toimimaan. Apollyon ei vitkaillut hänkään, vaan ampui häneen nuolia rankkana raesateena, ja vaikka Kristitty väistikin useimmat niistä, sai Apollyon haavoitetuksi häntä päähän, käteen ja jalkaan. Kristityn täytyi senvuoksi hiukan peräytyä. Apollyon jatkoi nyt rynnäköönsä kaikin voimin, mutta Kristittykin rohkaisi mielensä ja soti vastaan niin miehuullisesti kuin suinkin jaksoi. Tätä kiivasta ottelua kesti yli puolen päivän, kunnes Kristitty melkein kokonaan uupui, sillä ymmärtäähän sen, että haavat tekivät hänet yhä heikommaksi ja heikommaksi.

KRISTITTY VOITTAAPOLLYONIN.

Apollyon, huomattessaan tilaisuuden otolliseksi, ehdisti Kristittyä yhä ankarammin ja painiessaan hänen kanssaan heitti hänet kauhealla voimalla kumoon. Silloin kirposi miekka Kristityn kädestä, ja Apollyon sanoi: "Nyt et minusta enää pääse", ja oli samassa likistää hänet kuolijaksi, niin että Kristitty luuli jo viimeisen hetkensä tulleen. Mutta juuri kuin Apollyon oli tähtäämässä viimeistä iskua, joka täyden lopun oli tekevä tuosta hyvästä miehestä, silloin, Jumalan sallimasta, Kristitty ojensi kätensä miekkaansa kohti ja sieppasi sen, sanoen: "Älä iloitse, minun viholliseni, minusta, että minä lankesin; minä olen taas nouseva." Samassa hän löi Apollyoniin surmaavan iskun, niin että tämä peräytyi, kuten konsanaan se, joka on kuolinhaavan saanut. Sen huomattuansa, Kristitty ryntäsi jälleen hänen päälleen, sanoen: "Mutta niissä kaikissa me voitamme Hänen kauttansa, joka meitä rakastanut on." [Mik. 7:8, Rom. 8:37]

Silloin levitti Apollyon lohikäärmeen siivet seljässänsä ja kiiruhti pois, eikä Kristitty sen koommin häntä enää nähnytkään. [Jak. 4: 7]

Ken ei tätä taistelua ole nähnyt ja kuullut, niinkuin minä, hän ei saata mielessänsä kuvailla sitä ulvontaa ja kamalaa kirkumista, jota Apollyon piti kaiken taistelun ajan, parkuen kuin lohikäärme, eikä toiselta puolen niitä huokauksia ja valituksia, mitä Kristityn sydäimestä puhkesi. En nähnyt koko sinä aikana Kristityn silmissä iloista katsetta, ennenkuin hän huomasi haavoittaneensa Apollyonin kaksiteräisellä miekallansa. Silloin hän myhähti ja nosti silmänsä. Tuo ottelu oli hirveintä, mitä milloinkaan olen nähnyt.

Kun taistelu oli päättynyt, sanoi Kristitty: "Minä tahdon kiittää Häntä, joka pelasti minut jalopeuran kidasta, Häntä, joka oli apunani Apollyonia vastaan." Niin hän tekikin, sanoen:

Suur Beelsebub, tuon pahan päämies, voi,
Mua tahtoi surmata ja hänet haarniskoi,
Hän hornan raivot häneen istutti
Ja kanssain tuimaan taistoon lähetti.
Mut pyhän Mikaelin avuks' sain
Ja pahan pakotin pois miekallain.
Täst' ylistyksen Herralle nyt annan
Ja nimellensä kiitokseni kannan.

Silloin ilmestyi hänen tykönsä käsi, joka toi muutamia lehtiä Elämän puusta. Kristitty otti ne, pani taistelussa saamillensa haavoille ja parani samassa. Ja hän istui maahan syömään sitä leipää ja juomaan siitä leilistä, mitkä hänelle äsken oli annettu. Näin virkistyneenä hän läksi matkaansa jatkamaan, paljas miekka kädessä, "sillä", sanoi hän, "enhän ole varma, vaikka vielä toisenkin vihollisen kohtaisi". Mutta Apollyonin jälkeen ei enää kukaan hänen päällensä koko tässä laaksossa hyökännyt.

KUOLEMAN VARJON LAAKSO.

Tämän laakson päässä alkoi toinen, nimeltä *Kuoleman Varjon* laakso. Kristityn piti kulkea sen kautta, sillä juuri sen keskitse kävi tie Taivaalliseen Kaupunkiin. Ylen on syrjäinen paikka tämä laakso. Profetta Jeremias sanoo, että se on korpi, autia ja erämaa, kuiva ja kuoleman varjon maa, se maa, jossa ei yksikään ihminen vaeltanut (paitsi Kristittyä) eikä asunut. [Jer. 2: 6]

Tässä laaksossa joutui Kristitty vielä pahempaan pulaan kuin taistelu Apollyonin kanssa olikaan, niinkuin seuraavasta saatte nähdä.

Minä näin unessani, että Kristitty, saavuttuansa *Kuoleman Varjon* laitaan, kohtasi kaksi miestä, niitten lapsia, jotka olivat luvatus maan saattaneet pahaan huutoon. He kulkivat kiireissään takaisin päin, ja Kristitty puhutteli heitä näin [4 Mos. 13: 33]:

Kristitty: Minne te olette matkalla?

Miehet: Takaisin, takaisin. Ja tehkää tekin niin, jos henkenne ja rauhanne ovat teille kalliita.

Kristitty: Miksikä niin?

Miehet: Miksikö niin? Me kuljimme samaa tietä kuin tekin nyt ja menimme niin pitkälle kuin rohkeus myöten antoi, mutta vähällä oli palajaminen jäädä sikseen, sillä jos vielä hiukan kauemmas olisimme menneet, niin emme nyt olisi tässä teille tietoja tuomassa.

Kristitty: Mutta mitäs teille tapahtui?

Miehet: Voi, me olimme jo melkein astuneet *Kuoleman Varjon* laaksoon, mutta kaikeksi onneksi katsoimme eteemme ja huomasimme hyvissä ajoissa vaarat.

Kristitty: Mutta mitäs te näitte?

Miehet: Mitäkö näimme? Näimme itse laakson, pilkkoisen pimeän, rotkoissa siellä aaveita, liekkiöitä ja lohikäärmeitä. Laaksosta kuului niinkään lakkaamatonta parkumista ja voitotusta, niinkuin olisi siellä ollut ihmisiä sanomattomassa kurjuudessa, tuskain ja kahleitten kytkyissä, ja laakson yli riippuu mieltä masentavia hämmästyksen pilviä. Kuolemakin kaikkialla levittää siipiänsä sen yli. Sanalla sanoen, se on kauttaaltaan kamala tienoo, jossa ei yhtään järjestystä ole. [Jes. 13: 21,22, Job. 3: 5, Job. 10: 22]

Kristitty: Muuta en teidän puheestanne ymmärrä kuin sen, että tämä tie on minun tieni toivottuun satamaan. [Jer. 2: 6]

Miehet: Olkoon se vaan sinun tiesi; me emme sitä aio käydä.

He läksivät, ja Kristittykin jatkoi matkaansa, mutta yhä vieläkin paljas miekka kädessä, hyökkäyksiä peljäten.

VAAROJA KUOLEMAN VARJON LAAKSOSSA.

Minä näin unessani syvän ojan kulkevan pitkin koko laakson oikeata laitaa. Tämä oja on se kuoppa, johon sokea on sokeata taluttanut kautta kaikkein aikain, ja jossa he molemmat ovat kurjan lopun saaneet. Vasemmalla taas oli vaarallinen neva, sellainen, että jos hyväkin ihminen siihen lankeaa, hän ei löydä jalanpitävätä pohjaa. Tähän nevaan kuningas Davidkin kerran vaipui, ja epäilemättä hän olisi siihen hukkunut, ellei Hän, joka voimallinen on, olisi häntä vetänyt ylös. [Ps. 69: 14,15]

Polku oli laaksossa tavattoman kaita, ja se se pani Kristitty paran yhä tukalampaan tilaan: sillä koettaessaan välttää ojaa toisella puolen, hän oli vähällä vajota nevaan toisella; ja kun hän nevaa koetti karttaa, niin täytyi hänen olla peräti varovainen, ett'ei ojaan suistuisi. Näin hän vaelsi, ja minä kuulin hänen haikeasti huokailevan. Muun vaaran lisäksi oli polku niin pimeäkin, ett'ei hän useinkaan, uutta askelta astuessaan, tiennyt, mihin tai minkä päälle hän jalkansa astuu.

Keskitiessä laaksoa minä huomasin helvetin kidan aukenevan, aivan tien vieressä. "Mitäs minun pitää tekemän?" ajatteli Kristitty. Ja tulta ja savua tuprusi myötäänsä niin valtavasti, säkenöiden ja niin hirveällä pauhulla — ja nehän eivät välittäneet Kristityn miekasta, niinkuin Apollyon taanoin, — että hänen piti panna miekkansa tuppeen ja tarttua toisenlaiseen aseeseen, jonka nimi oli Jokapäiväinen rukous. Ja minä kuulin hänen huutavan: "O Herra, pelasta minun sieluni!" [Ef. 6: 18, Ps. 116: 4]

Sitten hän kulki pitkän taipaleen, vaikka liekit kyllä koettivat tapailla häntä takaapäin. Samalla hän kuuli surkeita huutoja ja tunki sysäyksiä puoleen ja toiseen, ja niinpä hän välistä luuli, että nyt hänet revitään palasiksi tai poljetaan mäsäksi kuin kura kujalla. Tätä kauheata näkyä ja näitä hirveitä huutoja kesti muutamia virstoja yhtämittaa. Tultuaan sitten erääseen kohtaan, jossa hän oli kuulevinaan

kokonaisen vihollisjoukon tulevan edestäpäin häntä vastaan, hän pysähtyi ja alkoi miettiä, mitä nyt olisi paras tehdä. Yhteen aikaan hän jo vähin ajatteli lähteä takaisin. Sitten harkitsi hän taas, että olihan hän käynyt laaksoa jo puolitiehen. Hän muisti, mitenkä hän jo tähän saakka oli monta vaaraa voittanut, ja että takaisinpäin vaeltaminen olisi vaarallisempaakin kuin eteenpäin meneminen. Niinpä hän päätti kuin päättikin lähteä eteenpäin. Viholliset ne kumminkin kuuluivat tulevan yhä lähemmäs. Mutta samassa kuin he olivat ennättäneet melkein hänen luoksensa, samassa hän päästi voimakkaan huudon: "Minä vaellan Herran, Herran väkevyudessa." Silloin he pakenivat eivätkä enää lähemmäksi tulleet. [Ps. 71: 16]

Yhtä seikkaa en saata tässä jättää mainitsematta. Minä näin Kristitty paran nyt joutuneen niin suunniltaan, että hän tuskin enää tunsii omaa ääntänsäkään. Ja tällä tavalla minä sen huomasi. Juuri kuin hän oli tullut leimuavan aukon kohdalle, tuli muuan häijy olento takaapäin, hiipi hiljaa hänen lähellensä ja kuiskutti hänelle monta kauheata sadatusta, joitten hän todellakin luuli tulevan hänen omasta sydämestään. Tämä seikka se enemmän kuin mikään muu tähän-astisista tuotti hänelle tuskaa, hän kun rupesi ajattelemaan, että hän nyt sadattelee sitä, jota hän oli tätä ennen niin paljon rakastanut. Eihän se muussa tapauksessa näin olisi käynyt, mutta joko hän nyt ei kyennyt korviansa sulkemaan tahi ei osannut huomata, mistä nämä sadatukset tulivat.

AAMU SARASTAA.

Kuljettuaan tässä tuskallisessa mielentilassa taas hyvän matkaa, oli hän kuulevinaan jonkun miehen astuvan hänen edellensä ja sanovan: "Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahuutta, ettäs olet kanssani." [Ps. 23: 4]

Silloin hän ihastui, ja tässä syy siihen:

Ensinnäkin: hän tiesi nyt, että toisiakin Jumalata pelkääväisiä on kulkemassa tätä laaksoa, niinkuin hänkin.

Toiseksi: hän huomasi Jumalan olevan heidän kanssansa tässä pimeässä ja kolkossa paikassa. "Miksikäs ei sitten minunkin kanssani", ajatteli hän, "vaikk'en sitä edessäni olevilta esteiltä näekään?" [Job. 9: 11]

Kolmanneksi: hän toivoi pian saavansa seuraa, jahka vaan saavuttaa heidät. Hän jatkoi kulkuansa ja huusi edellä kulkevalle, mutta tämä ei tiennyt, mitä vastata, hän kun luuli kulkevansa yksinään hänkin.

Mutta hetken perästä alkoi aamu sarastaa. Silloin sanoi Kristitty: "Hän on muuttanut kuoleman varjon aamuksi." [Amos 5: 8]

Aamun koittaessa hän katsahti taaksensa, ei palataksensa, vaan nähdäksensä nyt päivän valossa, millaisten vaarain kautta hän oli pimeässä kulkenut. Entistä selvemmin hän näki nyt toisella kädellä ojan ja toisella nevan. Hän näki myös, kuinka kapea niitten välinen polku oli, ja näki aaveet ja liekkiöt ja lohikäärmeet rotkoissa, mutta kaukana olivat jo kaikki nuo. Päivän valjettua ne eivät enää tulleet lähelle, mutta ne saatettiin ilmi hänelle, niinkuin kirjoitettu on: "Hän ilmoittaa pimeät perustukset, ja kuoleman varjon Hän saattaa valkeuteen." [Job. 12: 22]

Syvästi liikutettu oli nyt Kristitty, nähdessään, mistä kaikista vaaroista hän oli yksinäisellä tiellensä pelastunut. Paljon hän oli peljännyt niitä ennen, mutta nyt hän näki ne entistä selvemmin, ne kun päivän valossa esiintyivät vielä enemmän silmiin pistävinä.

Tällöin nousi aurinko, ja tämä oli jälleen uusi armo Kristitylle. Se nimittäin tietäkää, että jos edellinen osa Kuoleman Varjon laaksoa oli ollut vaarallinen, niin jälkimmäinen, jota hänen nyt tuli kulkea, oli, jos mahdollista, vieläkin vaarallisempi: siitä paikasta, jossa hän nyt seiso, hamaan laakson päähän saakka oli tie täynnään ansoja, pauloja, loukkuja, verkkoja ja täynnään rotkoja, pyydysautoja, syvänteitä ja jyrkanteitä. Jos nyt olisi ollut pimeä, kuten oli silloin, kuin hän vaelsi alkupuolta tiestään, niin, vaikka hänellä olisi ollut tuhat henkeä, hän olisi hukuttanut jok'ainoan, mutta, niinkuin sanoin, aurinko nousi nyt juuri. Silloin hän sanoi: "Hänen valkeutensa paistoi minun päälleni, ja minä kävin pimeässä Hänen valkeudessa." [Job. 29: 3]

Tässä valossa saapui Kristitty laakson päähän.

PAKANA KUOLLUT. PAAVI VOIMATONNA.

Nyt minä näin unessani, että tämän laakson päässä oli verta, luita, tuhkaa ja silvotuita ihmisruumiita, niitten vaeltajainkin, joita oli hänen edellensä tätä tietä kulkenut. Mietiskellessäni siinä hetken aikaa, mikä tuohon syynä lienee, huomasi vähän matkan päässä edessäni vuorenrotkon ja siinä kaksi

jättiläistä, *Paavin* ja *Pakanan*. Nämä olivat asuneet siinä jo muinaisilta ajoilta asti, ja heidän väkivaltansa ja hirmuhallituksensa se oli julmalla tavalla surmannut ne ihmiset, joitten luita ja verta j.n.e. siellä oli.

Tämän paikan ohi pääsi Kristitty ilman sen suurempaa vaaraa, mikä minua hiukan kummastutti. Mutta sittemmin sain tietää, että Pakana oli kuollut jo kauan aikaa sitten. Toinen on tosin hengissä vielä, mutta hän on saanut nuoruutensa aikana kestää niin monta rajua rynnäkköä, että on nyt vanhoilla päivillään käynyt kovin raihnaiseksi ja jäsenilleen jäykäksi. Tuskin hän nyt enää muuhun kykenee kuin istumaan rotkonsa suulla, irvistellen ohikulkeville vaeltajille ja kynsiänsä pureksellen, kosk'ei jaksa päästä heihin käsiksi.

Niinpä minä näin Kristityn astuvan edelleen. Hän huomasi tuon vanhan miehen istuvan vuorenrotkon suulla, mutta ei tiennyt, mitä hänestä ajatella, varsinkaan, kun vanha mies, pääsemättä hänen luokseen, puhutteli häntä, sanoen: "Ette te tuostanne parane, ennenkuin vielä useampi teistä roviolla poltetaan." Mutta Kristitty ei ollut tuosta tietääkseenkään, katsahtihan vaan hyvänsävyisesti ja astui ohitse, eikä hänelle mitään pahaa tapahtunut. Ja näin silloin Kristitty lauloi:

O ihmeen maa! (En sanaa löydä toista).
Vaaroista vainenkin jo pääsin noista.
Oi siunattu se käsi, joka mulle
Soi kauniin kirvoituksen, kiusatulle!
Pimeys, horna, synty uhkas' niellä,
Mun vaeltaissain turmaisella tiellä.
Oll' ansat, paulat, verkot vireill' aivan
Mun käydä niihin, alle tuskan, vaivan.
Nyt riemuun ylistykses, sielu, liitä!
Hän, Jesus, kunnian kruunun kantaa siitä.

KRISTITTY JA USKOLLINEN.

Vaellettuansa jonkun verran, saapui Kristitty pienelle mäentörmälle, joka oli luotu vaeltajain tähystellä tietä. Kristitty alkoi astua törmälle, katseli eteenpäin ja näki *Uskollisen* kulkevan hänen edellensä. Kristitty huusi silloin hänelle: "Hoi-hohoi! Malttakaas, niin tulen mukaanne!" Uskollinen katsahti taakseen, ja Kristitty huusi uudestaan: "Malttakaa, malttakaa, minä tulen sinne teidän luoksenne!" Mutta Uskollinen vastasi: "Ei! Tässä on henki kysymyksessä ja Verenkostaja ajaa minua takaa." [5 Mos. 19: 4-6]

Tästä säpsähti Kristitty. Hän ponnisti kaikki voimansa ja saavutti Uskollisen, jopa joutui hänen edelleenkin, niin että viimeinen tuli ensimmäiseksi. Silloin myhähti Kristitty turhamielisesti, hän kun muka oli päässyt veljensä edelle, mutta siinä hän ei ennättänytkään katsoa eteensä, vaan kompastui äkkiä ja kaatui eikä kyennyt nousemaan, ennenkuin Uskollinen auttoi hänet pystyyn.

Minä näin sitten unessani heidän astuvan rakkaasti yhdessä ja suloisesti haastelevan kaikesta siitä kuin heille oli heidän matkallansa tapahtunut, ja näin Kristitty alkoi:

Kristitty: Arvoisa ja rakas veli Uskollinen! Olen iloinen siitä, että saavutin teidät, ja siitä, että Jumala on niin taivuttanut mielemme, että nyt saatamme kumppanuksina kulkea yhdessä tätä miellyttävää polkua.

Uskollinen: Olisin tahtonut, rakas ystävä, kulkea teidän seurassanne hamasta kotikaupungistamme saakka, mutta te kun läksitte ennen minua, niin minun täytyi pakostakin astua näin pitkät matkat yksinäni.

Kristitty: Kuinka kauan te viivytte Turmion kaupungissa, ennenkuin läksitte jälkeeni vaeltamaan?

Uskollinen: Kunnnes en enää kauempaa saattanut viipyä, sillä heti teidän lähdettyänne alkoi siellä liikkua huhuja, että taivaan tuli ennen pitkää polttaa meidän kaupungin ihan perustuksia myöten.

Kristitty: Kuinka? Niinkö ne naapurit haastoivat?

Uskollinen: Jonkun aikaa se paha oli jokaisen suussa.

Kristitty: Ja tekö vain yksin läksitte tuhoa pakoon?

Uskollinen: Puhuttiinhan siellä, niinkuin jo sanoin, paljokin tästä asiasta, mutta en luule heidän oikein uskoneen sitä, sillä keskustelun kiihkossa kuulin muutamain puhuvan ivalla teistä ja teidän hurjasta matkastanne, niinkuin he vaellustanne nimittelivät, mutta minä uskoin ja uskon vieläkin, että tuli ja tulikivi taivaasta on hukuttava meidän kaupungin. Siksi minä pakenin.

Kristitty: Oletteko mitään kuullut naapurista Taipuvaisesta?

Uskollinen: Kyllä, Kristitty. Kuulin hänen kulkeneen kerallanne aina Epäröimisen Suolle saakka. Siellä hän oli vajonnut. Niin ne muutamat kertoivat, vaikk'ei hän itse olisi tahtonut muitten siitä mitään tietävän. Minä puolestani luulen hänen aika lailla tahraantuneen suon mutaan.

Kristitty: Mitä ne naapurit hänelle sanoivat?

Uskollinen: Siitä saakka kuin hän tuli takaisin, ovat ihmiset, jos jonkinlaiset, alkaneet pitää häntä pilkkanansa: muutamat häntä nauravat ja ylenkatsovat, ja tuskin yksikään antaa hänelle työtä. Nyt on hänen tilansa seitsemän kertaa kehnompi kuin jos ei olisi milloinkaan kaupungista lähtenytäkään.

Kristitty: Mutta minkästähdän he ovat niin tylyjä hänelle, koskapa itsekkin halveksivat sitä tietä, jolta hän kääntyi?

Uskollinen: Sepä se! He sanovat: "Vetäkää hirteen se mies; hän on lipilaari; hän on tunnustuksestansa luopunut." Luulenpa Jumalan nostattaneen hänen vihollisensäkin häntä pilkkaamaan ja tekemään hänet sananlaskuksi, koskapa hän tieltä kääntyi. [Jer. 29: 18,19]

Kristitty: Ettekö puhutellut häntä ennen lähtöänne?

Uskollinen: Kerran kohtasin hänet kadulla, mutta hän puikahti toiselle laidalle, niinkuin se, joka tekojansa häpeää. Siten jäi minulta puhelematta hänen kanssaan.

Kristitty: Matkan alussa oli minulla hyviä toiveita miehestä, mutta nyt pelkään hänen hukkuvan kaupungin hävityksessä, sillä hänen on käynyt, niinkuin sananlasku sattuvasti sanoo: Koira syö oksennuksensa ja pesty sika rypee jälleen ropakossa. [2 Piet. 2: 22]

Uskollinen: Samaa minäkin pelkään. Mutta kukapa voi estää sitä, mikä tapahtuva on?

Kristitty: No niin, naapuri Uskollinen, jättäkäämme hänet ja puhukaamme siitä, mikä suorastaan koskee meitä itseämme. Kertokaapas nyt, mitä teille matkallanne on tapahtunut, sillä olisipa ihme ja kumma, ellette olisi yhtä ja toista kokenut.

USKOLLINEN KERTOO KOHTAUKSESTANSA HEKUMALLISEN KANSSA.

Uskollinen: Minä vältin suon, johon huomaa teidän vajonneen, ja tulin turvallisesti portille. Kohtasin vaan erään vaimon, nimeltä *Hekumallinen*, ja hän oli vähällä tehdä minulle pahaa.

Kristitty: Hyvä oli, että pääsitte hänen pauloistansa. Josefin hän oli niihin niinkään kietomaisillaan, mutta Josef pääsi irti, kuten tekin, vaikka oli vähällä menettää henkensä. Mitä hän teille teki? [1 Mos. 39: 10-13]

Uskollinen: Ette usko — ellette sitä jo ennestänne tiedä, — kuinka liukas kieli hänellä oli. Hän koetti kaikin mokomin saada minut poikkeamaan syrjään kanssansa, avaten minulle jos mitäkin mielihyvää.

Kristitty: Puhtaan omantunnon mielihyvää ei toki liene luvannut.

Uskollinen: Ymmärrättehän, mitä minä tarkoitan: kaikellaista lihallista ja maallista mielihyvää.

Kristitty: Kiittäkää Jumalaa, että hänestä pääsitte. Joka ei Herran suosiossa ole, hän lankee syvään kuoppaan. [Sananl. 22: 14]

Uskollinen: Enpä tiedä, lienenkö hänestä kokonaan päässyt?

Kristitty: Mitenkä? Olen toki varma, ett'ette hänen pyyteisensä suostunut.

Uskollinen: En, en niin, että olisin itseni tahrannut, sillä mieleeni muistui muuan vanha kirjoitus, jonka olin lukenut, ja joka sanoo: Hänen askeleensa menevät helvettiin. [Sananl. 5: 5]

Minä suljin silmäni, jott'ei hänen katseensa minua lumoaishi. Silloin hän pilkkasi minua, ja minä läksin matkaani jatkamaan. [Job. 31: 1]

USKOLLINEN JA AATAMI ENSIMMÄINEN.

Kristitty: Tehtiinkö tiellä mitä muita rynnäköitä teitä vastaan?

Uskollinen: Tultuani sen mäen alle, jota Vastuksien mäeksi sanotaan, kohtasin hyvin vanhan miehen, joka minulta tiedusti, kuka olen ja minne minulla matka. Minä sanoin olevani matkamies ja kulkevani

Taivaallista kaupunkia kohti. Vanha mies sanoi silloin: "Näytätpä rehelliseltä mieheltä. Tyytyisitkö olemaan minun kanssani siitä palkasta, minkä sinulle annan?" Minä kysäisin, kuka hän on, ja missä hän asuu. Hän sanoi olevansa *Aatami Ensimmäinen* ja asuvansa *Eksytysten kaupungissa*. Senjälkeen minä tiedustin, mikä toimi hänellä on, ja minkä palkan hän minulle lupaa. Hän sanoi pitävänsä ammattinaan kaikenlaisia huvituksia, ja palkkanani oli oleva se, että hän vihdoin tekee minut perillisiksensä. Kyselin edelleen, millainen oli hänellä talo, ja ketä muita hänellä oli palveluksessaan. Hän sanoi talonsa olevan varustetun kaiken maailman makupaloilla ja palvelijainsa olevan hänen omaa sukujuurtansa. Minä tiedustin sitten, oliko hänellä lapsia. Hän sanoi, ett'ei hänellä ole kuin kolme tytärtä: *Lihan himo*, *Silmäin pyyntö* ja *Elämän koreus* ja että saan ottaa heidät kaikki vaimoikseni, jos tahdon. Kysyin tuosta vihdoin, kuinka kauan hän tahtoi minua elämään tykönänsä, ja siihen hän vastasi: niin kauan kuin hän itsekin elää. [Efes. 4: 22, 1 Joh. 2:16]

Kristitty: No niin, mihinkäs päätökseen tulitte vihdoin vanhan miehen kanssa?

Uskollinen: Olin ensi alussa hiukan taipuvainen lähtemään hänen mukaansa, sillä hän haasteli mielestäni niin kauniisti, mutta kun puhellessamme satuin katsahtamaan hänen otsaansa, niin näin siinä kirjoitettuna: Riisukaat pois teistänne vanha ihminen tekoinensa. [Kol. 3: 9]

Kristitty: Kuinka sitten kävi?

Uskollinen: Sitten iski mieleeni, niinkuin tulella olisi polttanut, että kun hän kerran on minut taloonsa saanut, niin orjaksi hän minut heti myö, puhukoon nyt mitä hyvänsä ja liukastelkoon kuinka paljon tahansa. Minä pyysin häntä vaikenemaan, sillä minä en aio astua hänen majansa ovelienkaan. Silloin hän rupesi pilkkaamaan minua, sanoen, että kyllä hän minun perääni lähettää jonkun toisen, joka tekee tieni katkeraksi hamaan sieluun saakka. Minä käännyin, lähteäkseni pois hänen luotansa, mutta tuskin olin kääntänyt hänelle selkäni, niin jo tunsin hänen tarttuvan lihaani ja nykäisevän minua niin hirmuisesti taaksepäin, että luulin hänen reväisseen irti palasen omaa itseäni. Minä huudahdin: "Minä viheliäinen ihminen!" Sitten läksin edelleen kulkemaan mäen päälle. Puolitiehen päästyäni katsahdin taakseni ja näin jonkun tulevan perässäni tuulen nopeudella. Ja lehtimajan kohdalla hän minut saavutti. [Joh. 8: 34, Gal. 4: 17, Rom. 7: 24]

"Juuri siinä", sanoi Kristitty, "minne minä poikkesin levähtämään. Siellä minut uni petti, ja siellä minä kadotin tämän kirjoituksen povestani."

Uskollinen: Kuunnelkaahan minua loppuun asti, veli hyvä. Heti kuin hän oli minut saavuttanut, alkoi häneltä tuiskuna tulla sekä sanoja että iskuja ja maahan hän minut paiskasi, niin että makasin siinä puolikuolleena. Tultuani hiukan tuntoihini, minä kysyin, miksikä hän minua tällä tavoin kohtelee. Hän sanoi sen tapahtuvan siitä syystä, että minussa oli ollut salaista taipumusta ensimmäiseen Aatamiin ja samassa sain häneltä toistamiseen hirmuisen iskun rintaani, niin että kaaduin takaperin ja makasin jälleen vähissä hengin hänen jaloissansa. Toinnuttuani sitten tuosta, rukoilin minä häneltä armoa, mutta hän ei sanonut tietävänsä armosta, ja silloin hän löi minut jälleen maahan. Epäilemättä hän olisi minusta lopun tehnyt, ellei eräs mies olisi tullut saapuville ja kieltänyt häntä.

USKOLLINEN JA MOSES.

Kristitty: Kukas se oli, joka kielsi?

Uskollinen: Ensi alussa en ollut häntä tuntea, mutta hänen tultuansa lähemmäksi, minä huomasin lävet Hänen käsissänsä ja kyljessänsä. Silloin päätin, että se oli Herra itse. Ja niin siitä sitten tulin mäen huipulle.

Kristitty: Mies, joka teidät saavutti, oli Moses. Hän ei säästä ketään, eikä hän armosta mitään tiedä kelienkään, joka hänen lakinsa rikkoo.

Uskollinen: Sen tiedän vallan hyvin; eikä hän nyt ensi kertaa minua kohdannutkaan. Hänhän se minun luokseni tuli vielä kotonani asuessani, ja hänhän se sanoi poroksi polttavansa majani, jos kauemmin siinä vielä viivyn.

Kristitty: Mutta ettekö huomannut kartanoa mäen päällä, sillä puolen, missä Moses teidät kohtasi?

Uskollinen: Kyllä, ja jalopeurat kanssa, mutta ne näkyivät nukkuvan, sillä silloin oli melkein puolipäivä. Koska nyt iltaan oli vielä niin paljo aikaa jäljellä, niin astuin portinvartijan ohi ja tulin mäen alle.

Kristitty: Hän kertoi minulle nähneensä teidän astuvan ohi. Mutta olisinpa suonut teidän poikkeavan taloon, sillä siellä olisi teille näytetty niin monta merkillistä asiaa, että tuskin olisitte niitä ikinänne voinut unohtaa. Mutta sanokaas, ettekö mitään kohdannut Nöyryyden Laaksossa?

Uskollinen: Kyllä. Kohtasin siellä *Tyytymättömän*, joka mielellään olisi tahtonut saada minut kerallansa takaisin, siitä syystä muka, että tämä laakso on kokonaan kunnian-arvoa vailla. Hän lisäsi, että kaikki ystäväni, niinkuin *Ylpeys*, *Korskeus*, *Ylimielisyys*, *Maallinen kunnia* ynnä muut pitäisivät tässä laaksossa vaeltamistani.

ilmeisenä ylenkatseena heitä kohtaan. Hän tiesi sanoa heidän panevan kovin pahaksensa, jos niin mielettömäksi yllyn, että lähden kulkemaan tämän laakson poikki.

Kristitty: Mitäs vastasitte hänelle?

Uskollinen: Minä sanoin, että vaikka kaikki nuo hänen mainitsemansa ystävät ovat minulle sukuja, niinkuin todella ovatkin, nimittäin lihan puolesta, niin ovat he siitä asti, kuin retkelleni läksin, hyljänneet minut, niinkuin minäkin olen heistä luopunut. Senpä vuoksi he eivät ole minulle sen arvoisempia kuin jos eivät ikinä olisi olleetkaan samaa sukupuuta kuin minä. Sitä paitsi sanoin minä hänen antaneen tästä laaksosta aivan väärän kuvauksen, sillä kunnian edellä käy nöyryys, ja ylpeys käy aina lankeemuksen edellä. Siksi — näin virkoin hänelle — minä kernaammin kuljenkin tämän laakson kautta siihen kunniaan, jota viisaimmatkin ovat kunniana pitäneet, kuin lähden tavoittelemaan sellaista kunniaa, jota meidän hänen mielestensä ansaitsisi harrastaa. [Sananl. 15: 33, Sananl. 16: 18.]

USKOLLINEN JA HÄPEÄ.

Kristitty: Ettekö siellä laaksossa mitään muuta kohdannut?

Uskollinen: Kohtasin minä *Häpeän*, mutta kaikista ihmisistä, joita retkelläni olen tavannut, oli tämä ainoa, jonka nimi ei ollut kohdallaan: muista pääsi edes selityksillä ja sen semmoisilla, mutta tämä julkea Häpeä ei huolinut yhtään mistään.

Kristitty: Mitäs hän sanoi?

Uskollinen: Mitäkö sanoi? Hän vastusti itse jumalisuuttakin. Surkeata, halpamaista, kurjaa hänen mielestään oli jumalisuuden harrastaminen. Herkkä omatunto oli hänestä nähden jotain epämiehekkästä. Jos mies, sanoi hän, pitää vaaria sanoistansa ja toimistansa ja välttää sitä korskeilevaa vapautta, jota nykyajan etevät henget käyttävät, niin joutuu hän aikalaistensa silmissä naurun-alaiseksi. Hän väitti niinikään, että ylen harvat maan mahtavista, rikkaista tai viisaista ovat olleet yhtä mieltä kuin minä, eikä niistäkään kukaan, ennenkuin, muitten puheita kuunnellen, on järkensä menettänyt ja mielettömyydessänsä ehdoin tahdoin alttiiksi pannut kaiken, tavoitellaksensa sellaista, josta ei kukaan tiedä, mitä se on. Edelleen hän huomautti, kuinka alhaisessa asemassa ja kurjalla kannalla vaeltajat enimmäkseen ovat olleet aikalaistensa silmissä: ei heillä ole ollut luonnontieteistäkään mitään tietoa eikä käsitystä. Tähän suuntaan hän haasteli tästä asiasta ja samoin monesta muusta, vaikk'en niitä kaikkia tässä ennätä puheeksi ottaa. Häpeä on, sanoi hän, itkien ja kallotellen kuunnella saarna; häpeä on sitten huokailen ja voitotellen tulla kotia; häpeä on pyytää naapureilta pieniä rikoksia anteeksi tai palkita hänelle sillä, minkäs häneltä ottanut olet. Ja sen hän myöskin sanoi, että jumalisuus vieroittaa ihmistä siitä, mikä suurta on, moniaan virheen vuoksi vaan (joille hän antoi mitä hienoimpia nimityksiä), ja saattaa hänet tuon samaisen jumalisen veljellisyyden nimessä lähenemään ja kunniaassa pitämään halpa-arvoista. Eikös tämäkin ole häpeällistä? sanoi hän. [1 Kor.1: 26, 3: 18, Fil. 3: 7,8, Joh. 7: 48]

USKOLLINEN JA HÄPEÄ.

Kristitty: Ja mitä te hänelle vastasitte?

Uskollinen: Sepä se! Ensi alussa en tiennyt, mitä sanoa. Hän ahdisti minua niin, että veri nousi kasvoihini: ihan olin tuon Häpeä nimisen miehen kourissa menehtymäisilläni. Mutta sitten rupesin miettimään, että se kuin ihmisille on korkea, se on Jumalan edessä kauhistus. Ja taas minä ajattelin: tämä Häpeä sanoo minulle, mitä ihmiset ovat, mutta ei sano mitään siitä, mitä Jumala tai Jumalan sana on. Ajattelin edelleen, ettei meitä tuomiopäivänä tuomita elämään tai kuolemaan maailman korskeahenkisten mietelmän nojalla, vaan Korkeimman lakien ja viisauden mukaan. Siksi, arvelut itsekseni, minkä Jumala parhaimmaksi sanoo, se myös parhainta on, vaikka kaikki ihmiset maailmassa toisin sanoisivat. Koska nyt — ajattelin minä — Jumala pitää arvossa jumalanpelkoa, koska Jumala pitää arvossa herkkää omaatuntoa, ja koska ne, jotka taivaan valtakunnan tähden tyhmiksi tulevat, ovat viisaimmat, ja koska se köyhä, joka Kristusta rakastaa, on rikkaampi kuin maailman mahtavinkin, joka Häntä vihaa, niin sanoin minä hänelle: "Poistu pois, Häpeä, sillä sinä olet minun pelastukseni vihollinen. Pitäiskö minun suostuman sinuun ylimmäistä Herraani vastaan? Kuinka minä voisin Häntä katsella kasvoihin, Hänen tullessansa? Jos minä nyt Hänen teitensä ja palvelijoitansa häpeäisin, kuinkasta voisin toivoa siunausta?" Mutta tämä Häpeäpä oli röyhkeä konna. Tuskin sain hänet hädetyksi luotani. Hän pyrki yhä hierautumaan minun seuraani ja kuiskaili korvaani milloin mitäkin siitä, kuinka heikkoja muka ne ovat, jotka jumalisuudessa kiinni riippuvat. Sanoin hänelle lopuksi, että turhaan hän tässä

enempää yrittelee, sillä sitä, mitä hän halveksii, pidän minä korkeimmassa arvossa. Tällä tavoin vihdoinkin pääsin tästä tungettelevasta miehestä. Ja hänestä erottuani, minä rupesin laulamaan [Luuk. 16:15, Mark. 3:38]:

On monet kovat kestettävä sen,
Ken altis ain' on Herran käskyillen.
Nuo koetukset liha matkaan saa,
Ja taas ja taas ja taas ne palajaa;
Alati meidät saavuttaa ne sois
Ja yllättää ja työntää tieltä pois.
Siis valvoen käy, Vaeltaja, ties
Ja vastaan seiso heitä, niinkuin mies.

Kristitty: Minua ilahduttaa, veli hyvä, että niin urhoollisesti vastustit tätä konnaa. Kaikesta siitä päättäen kuin olet kertonut, ei hänen nimensä minunkaan mielestäni kohdallaan ole. Julkeasti hän jäljissämme kujilla kulkee ja koettaa saada meitä häpeään kaikkein ihmisten edessä, se on: häpeämään sitä, mikä hyvä on. Mutta ellei hän itse niin häpeämätön olisi, ei hän tekisi sitä kuin tekee. Seisokaamme vain häntä vastaan, sillä kerskailuistaan huolimatta, ei hän kumminkaan mitään aikaan saa muissa kuin tyhmissä. Viisaat kunnian perivät, sanoo Salomo, mutta tyhvät häpeän saavat. [Sananl. 3: 35]

Uskollinen: Häpeätä vastaan tulee meidän, luullakseni, huutaa avuksemme Häntä, joka vaatii meitä miehuullisesti puolustamaan totuutta maan päällä.

Kristitty: Niinpä kyllä. Mutta ettekö matkallanne tässä laaksossa muuta kohdannut?

Uskollinen: En, en kohdannut, sillä aurinko paistoi koko loppumatkan, vieläpä Kuoleman Varjon laaksoakin kulkeissani.

Kristitty: Miekkoinen te! Minun kävi aivan toisin. Tuskin olin laaksoon tullut, niin jo täytyi minun kestää pitkälinen ja ankara kamppailu hirmuisen vihollisen, Apollyonin, kanssa. Luulin hänen jo ihan surmaavan minut, varsinkin kun hän paiskasi minut maahan ja rutisti minut allensa: luulin hänen murskaavan minut palasiksi. Maahan kaatuessani kirposi miekka mun kädestäni, ja silloin hän arveli olevansa varma voitostaan. Mutta minä huusin Jumalan puoleen, ja Hän kuuli minua ja pelasti minut kaikesta hädästä. Senjälkeen minä astuin Kuoleman Varjon laaksoon, ja pilkkopimeässä sain sitä astua melkein hamaan puoliväliin. Myötäensä luulin siellä joutuvani surman suuhun. Mutta aamu sarasti vihdoinkin, päivä nousi, ja loppumatka kului helpommin ja rauhallisemmin.

LIUKASKIELINEN LIITTYY SEURAAAN.

Tämän jälkeen minä näin unessani, kuinka Uskollinen, heidän kulkiessansa, sattui katsahtamaan sivulleen ja huomasi erään miehen, nimeltä *Liukaskielinen*, astuvan jonkun matkan päässä heidän kohdallaan (siinä kun oli tilaa heille kaikille). Se oli kookas mies ja hiukan miellyttävämpi kaukaa katsellen kuin läheltä. Uskollinen kääntyi hänen puoleensa seuraavilla sanoilla:

Uskollinen: Minne matka, ystävä hyvä? Pitääkö teidänkin tienne Taivaalliseen maahan?

Liukaskielinen: Sinne juuri olen kulkemassa.

Uskollinen: Sepä hyvä. Sittenhän saamme teistä, toivoakseni, hyvää seuraa.

Liukaskielinen: Mielellänihän minä seuraanne liityn.

Uskollinen: Tulkaa sitten, niin astutaan yhdessä ja haastellaan ajan kuluksi hyödyllisistä asioista.

Liukaskielinen: Ylen mieluista minun onkin haastella hyvistä asioista niin teidän kuin jokaisen muunkin kanssa, ja minua ilahduttaa kohtaamastani niitä, jotka sellaista hyvää harrastavat. Ei totta tosiaankaan niitä monta ole, jotka sillä tapaa tahtovat matkoillaan aikaansa kuluttaa. Useimmat ne mieluummin juttelevat joutavia, ja moiset ovat minulle vastenmielistä väkeä.

Uskollinen: Se on todellakin surkuteltava seikka, sillä mihinkäpä parempaan ihminen voisi maailmassa suutansa ja kieltänsä käyttääkään kuin taivaallisiin?

Liukaskielinen: Minä pidän teistä sanomattoman paljon, teidän sananne kun ovat niin sattuvia. Mikä vainenkaan niin mieluista ja mikä niin hyödyllistä, kuin haastella jumalallisista asioista? Mikä onkaan niin mieluista, jos nimittäin ihminen ilonsa löytää siitä, mikä ihmeellistä on? Jos ihminen esimerkiksi halajaa haastella tapausten kulusta tai asiain salaisesta alkuperästä tai jos hän rakastaa puhella ihmeistä, tunnustähdistä ja merkeistä, niin missäpä niistä olisi niin kauniita kuvauksia ja suloisia

kirjoituksia kuin Pyhässä Raamatussa?

USKOLLISTA MIELLYTTÄÄ LIUKASKIELINEN.

Uskollinen: Totta kyllä, mutta meidän silmämääränämme pitää olla, että me, senkaltaisista asioista puhuessamme, myöskin saamme niistä hyötyä.

Liukaskielinen: Sitä minäkin. Tainkaltaisista asioista puheleminen on hyödyllistä, sillä siinä selviää ihmiselle monta seikkaa, niinkuin näitten maallisten katoavaisuus ja taivaallisten hyödytys. Tämä nyt yleensä. Erityiskohtiin taas menen, oppii siinä tuntemaan uuden syntymisen tarpeellisuuden, meidän omain töittemme riittämättömyyden, Kristuksen vanhurskauden välttämättömyyden y.m. Sitä paitsi oppii sellaisessa puhelussa tietämään, mitkä on katumus, usko, rukous, kärsimys ja niin edespäin. Siinä myös tulee oman mielensä virvoitukseksi tietämään, mitä Evankeliumin lupaukset ja lohdutukset merkitsevät. Edelleen oppii sen kautta vastustamaan harhaluuloja, puolustamaan totuutta ja opettamaan tietämättömiä.

Uskollinen: Aivan oikein, ja ilahduttava on kuulla teiltä tällaisia asioita.

Liukaskielinen: Voi sentään! Tiedon puute näissä asioissa juuri onkin syynä siihen, että niin harva käsittää uskon välttämättömyyttä ja armon töitten tarpeellisuutta sielussansa iankaikkisen elämän saamiseksi. Tiedottomina he elävät lain töissä, joilla ei kukaan millään muotoa voi taivaan valtakuntaan päästä.

Uskollinen: Mutta, sallikaa sanoani, tällaisten taivaallisten asiain tunteminen, sehän on Jumalan lahjaa. Ei kukaan tule siihen omalla ponnistuksellaan eikä pelkällä puhelemisella.

Liukaskielinen: Sen tiedän vallon hyvin, ett'ei ihminen mitään taida ottaa, ellei sitä anneta hänelle taivaasta. Kaikki tulee armosta eikä töitten tähden. Sen voisin todistaa sadoilla kohdilla raamatusta. [Joh. 3: 27]

Uskollinen: No niin, mutta minkäs asian me nyt tällä kertaa panisimme keskustelun pohjaksi?

Liukaskielinen: Minkä vaan tahdotte: minä olen altis puhumaan taivaallisista asioista ja maallisista asioista; lain alalta ja evankeliumin alalta; korkeista asioista jokapäiväisistä; menneistä ja tulevaisista; oleellisista ja satunnaisista, — otaksumalla nimittäin, että tuosta kaikesta on oleva meille hyötyä.

Tämä oli Uskollisen mielestä ihmeellistä. Hän astui Kristityn luo, joka tällä välin oli kulkenut yksinänsä, ja virkkoi hänelle hiljaisella äänellä: "Siitäpä saatiin kelpo toveri matkalle! Hänestä tulee erinomainen vaeltaja."

Kristitty myhähti kuivasti ja sanoi: "Tuo mies, johon te niin olette ihastunut, viepi puheillansa harhaan monet kymmenet, jotka eivät häntä tunne."

Uskollinen: Tunnettekos te sitten hänet?

Kristitty: Minäkö? Tunnen hänet paremmin kuin hän tuntee oman itsensä.

Uskollinen: Mikäs hän sitten oikeastaan on? Sanokaas!

Kristitty: Hänen nimensä on Liukaskielinen. Hän asuu meidän kaupungissa hänkin. Kumma, että hän teille on niin outo, vaikka suurihan se meidän kaupunki tosin on.

USKOLLISEN PETTYMYS.

Uskollinen: Kenenkä lapsia hän on? Ja missä päin hän siellä asuu?

Kristitty: Hän on *Kaunokielisen* poikia ja asuu *Joutavain Juttujen* kadun varrella. Kaikkialla, missä hänellä on ollut tekemistä, tunnetaan kyllä Liukaskielinen Joutavain Juttujen kadun varrelta. Kieli hänellä on kyllä ketterä, mutta viheliäinen raukka tuo mies sittenkin on.

Uskollinen: Päältä iskien hän on sievä mies.

Kristitty: Niitten mielestä niin, jotka eivät häntä perinpohjin tunne. Paras hän on matkan päästä; lähellä kotia ruma kylläkin. Kun sanoitte häntä sieväksi mieheksi päältä iskien, niin muistui mieleeni, mitä olen huomannut maalarin teoksista: hänenkin taulunsa ovat kauniita kaukaa katseltuina, mutta eivät miellytä, kun tulee lähelle.

Uskollinen: Etteköhän vaan laskene leikkiä, koskapa teiltä suu hymyyn meni?

Kristitty: Jumala varjeltiin minua leikkiä laskemasta tällaisista asioista (vaikkapa hymyilinkin) tai tekemästä ketään vastaan väärää syytöksiä! Kerronpa vielä muutakin hänestä. Tämä mies on kaikenlaisessa seurassa ja kaikenlaisessa keskustelussa kuin kotonansa. Yhtä hyvin kuin hän nyt puheli teidän kanssanne, yhtä hyvin hän osaa jutella oluthaarikan ääressä, ja mitä enemmän juoma päähän nousee, sitä enemmän näitä asioita kielelle kiertyy. Jumalisuudella ei ole sijaa hänen sydämessään eikä hänen elämässäänäkään. Kaikki, mitä hänellä on, asuu hänen kielellänsä, ja hänen jumalisuutensa on vaan siinä, että hän sillä kerskailee.

Uskollinen: Niinkö todellakin? Sittenhän minä olen kovasti pettynyt tuossa miehessä.

Kristitty: Pettynytpä vaimonkin! Se on varma se. Muistakaa, mitä Sanassa sanotaan: "Sillä he sanovat ja ei tee", ja taas: "Jumalan valtakunta ei ole puheessa, vaan voimassa." Hän puhuu rukoilemisesta, katumuksesta, uskosta, uudesti-syntymisestä, mutta pelkkään puhumiseenpa tuo häneltä jääkin. Minä olen käynyt heillä ja tarkannut häntä sekä kotona että muualla. Mitä hänestä puhunut olen, sen tiedän todeksi. Hänen kodissansa ei ole jumalanpelkoa sen enempää kuin munanvalkuaisessa on hajua. Ei siellä ole rukousta, ei synnin katumisen merkkiäkään. Totisesti: paljoo paremmin luontokappalekin tavallansa Jumalaa palvelee kuin hän. Hän on jumalisuuden pilkka, solvaus ja häväistys kaikille niille, jotka hänet tuntevat. Tuskin kuulee hyvää sanaa siinä päässä kaupunkia, missä hän asuu, ja siihen on hän syypää. Siksi rahvas, joka hänet tuntee, sanookin hänestä: "Pyhimys kylässä, piru kotona." Poloinen perhe sen kyllä saa tuta! Hän on semmoinen saituri, semmoinen kiukkupussi, ja räyhää palvelijainsa kanssa niin, ett'eivät he tiedä, miten olla, miten hänelle puhua. Kenellä hänen kanssaan on jotain tekemistä, se sanoo: "Paremmiin sitä turkkilaisen kanssa toimeen tulee kuin hänen, sillä sekin toki rehellisemmin menettelee." Tämä Liukaskielinen osaa, jos mahdollista, vieläkin ovelammin kavaltaa ja pettää ja kettää. Sitä paitsi kasvattaa hän poikiansakin noudattamaan isän askeleita. Ja milloin hän yhdessäkään heistä huomaa turhaa arkuutta (sellaiseksi hän sanoo herkän omantunnon ensimmäistä ilmutumista), niin jo moittii heitä hupsuiksi ja tomppeleiksi eikä millään ehdoin usko heille mitään sanottavia toimia eikä milloinkaan heitä suosittelle. Minun luullakseni hän on häijyllä elämällään ollut syynä monen loukkaukseen ja lankeamiseen ja — ellei Jumala estä — on vielä useamman saattava turmioon. [Mat. 23: 3. 1 Kor. 4: 20. Rom. 2: 24, 25.]

KRISTITTY ANTAA LIUKASKIELISESTÄ OIKEAN KUVAN.

Uskollinen: Niin, veli armas, minä uskon kuin uskonkin teitä, en ainoastaan siitä syystä, että sanotte tuntevanne hänet, vaan siitäkin, että te kristittyinä ihmisiä arvostelette. En näet saata ajatella teidän puhuneen pahassa tarkoituksessa, vaan siksi, että asia on juuri niin kuin sanotte.

Kristitty: Ellen olisi häntä tuntenut paremmin kuin te, niin olisin kukaties minäkin ajatellut hänestä samoin kuin tekin ensi alussa. Todellakin, jos moinen lausunto hänestä olisi lähtenyt yksistensä jumalisuuden vihaajilta, niin olisin sitä pitänyt parjauksena. (Ja useinhan paha parjaakin rehellisen ihmisen hyvää nimeä ja toimia). Mutta kaiken tämän, niin, ja monen muunkin pahan, mitä hänessä tunnen, voin minä todeksi osoittaa. Kaikki hyvät ihmiset ne sitä paitsi häpeävät hänen seuraansa eivätkä milloinkaan sano häntä veljekseen tai ystäväkseen. Ken vaan hänet tuntee, se punastuu, kuullessaan jo hänen nimeänsäkin mainittavan.

Uskollinen: Minä huomaan nyt, kuinka puhe ja työ ovat kaksi eri asiaa, ja tahdonpa tästä puolin tarkemmin erottaa näitä molempia toisistaan.

Kristitty: Eri asioita ne tietysti ovat, niin erillaisia kuin sielu ja ruumis, sillä niinkuin ruumis sielua vailla on pelkkä hengetön esine, samoin on pelkkä puhe hengetön esine sekin. Jumalisuuden sielu ilmenee toiminnassa. "Se on Isälle ja Jumalalle puhdas ja saastuton jumalanpalvelus: oppia orpoja ja leskiä heidän murheessansa ja itsensä saastatonna maailmassa pitää." Tästä ei Liukaskielinen väliä pidä. Hän luulee, että kuulemisella ja puhumisella jo hyväkin kristitty ihmisestä tulee, ja näin hän viepi oman sielunsa harhaan. Kuuleminen on vain siemenen kylvämistä, eikä puhuminen ole läheskään todistus siitä, että hedelmä jo sydämessä ja elämässä kasvaa. Ja olkaamme vakuutetut siitä, että ihminen viimeisenä päivänä tuomitaan töittensä hedelmän jälkeen. Ei silloin kysytä: Uskoitteko? vaan: Olitteko tekijöitä vaiko puhujia vaan? Ja sen mukaan heidät tuomitaan. Maailman loppu on verrattu elonleikkuuden tässä maailmassa, ja tiedättehän, ett'ei eloa leikattaessa muuhun katsota kuin hedelmään. Ei niin, että mitään otolliseksi nähtäisiin, mikä ei uskosta ole, mutta minä tahdoin vaan osoittaa teille, kuinka mitätön Liukaskielisen tunnustus sinä päivänä on oleva. [Jak. 1: 27, katso vv. 23-26, Mat. 13: 18-23, 25: 14-46. Mat 13: 30,39]

Uskollinen: Tämä johdattaa mieleeni mitä Moses kirjoittaa puhtaista eläimistä. Puhdas eläin on se, joka halkaistun sorkkansa jakaa ja märehtii; ei se, joka ainoastaan sorkkansa jakaa, eikä se, joka ainoastaan märehtii. Jänis märehtii, mutta on saastainen, sillä se ei sorkkaansa hajota. Ja sama on todella laita Liukaskielisenkin: hän märehtii, hän hakee tietoja, hän märehtii sanaa, mutta hän ei hajota sorkkaansa, hän ei poikkea syntisten tieltä; hänellä on, niinkuin jäniksellä, aina vaan koiran tai karhun

käpälä. Siitä syystä hän on saastainen. [3 Mos 11: 3,6, 5 Mos. 14: 7]

Kristitty: Te olette ymmärtääkseni lausunut sen merkityksen, minkä Evankeliumi näille sanoille antaa. Siihen minä vielä lisään jotain. Paavali sanoo muutamia ihmisiä, niinpä noita paljonpuhuviakin, heliseväksi vaskeksi ja kiliseväksi kulkuseksi. He ovat, niinkuin hän toisessa paikassa sanoo, hengettömiä, jotka äänen antavat, hengettömiä, s.o. senkaltaisia, joilta puuttuu totinen usko ja Evankeliumin armo, ja jotka niin muodoin eivät ikinä pääse taivaan valtakuntaan elämän lasten pariin, vaikkapa heidän puhuessaan heistä hely kävisi kuin enkelin ääni. [1 Kor. 13: 1-3, 1 Kor. 14: 7]

Uskollinen: Ensi alussa olin hänen seuraansa kyllä ihastunut, mutta vielä enemmän olen nyt väsynyt siihen. Millä keinoin pääsisimme irti hänestä?

Kristitty: Ottakaa neuvoni varteen ja tehkää niinkuin sanon, niin saatte nähdä, että hänkin pian kyllästyy teidän seuraanne, elleihän Jumala saa liikuttaneeksi ja kääntäneeksi hänen sydäntänsä.

USKOLLINEN TUTKISTELEE LIUKASKIELISTÄ.

Uskollinen: Mitäs minun pitäisi tehdä?

Kristitty: Menkää hänen tykönsä ja ryhtykää hänen kanssaan vakavaan keskusteluun jumalisuuden voimasta ja sitten (jos hän suostuu, niinkuin kyllä suostuu), kysäiskää häneltä suoraan, onko sitä olemassa hänen sydämessään, kodissaan ja elämässään.

Uskollinen astui silloin taas eteenpäin ja sanoi Liukaskieliselle:
"No mitenkäs nyt on laita?"

Liukaskielinen: Kiitos kysymästä, hyvin. Olisi tässä tällä välin ennättänyt jo paljonkin haastella, luullakseni.

Uskollinen: Haastellaan vaan, jos mielitte. Ja koska te jätitte minun toimekseni kysymyksen tekemisen, niin kysynpä nyt: Millä tapaa Jumalan autuaaksitekevä armo ilmenee siinä ihmisessä, jonka sydämeen se on sijansa ottanut?

Liukaskielinen: Me käymme siis, huomaan minä, keskustelemaan asiain voimasta. No niin, kysymys on erittäin hyvä, ja mielelläni siihen vastaankin. Ja vastaukseni kuuluu lyhyesti näin. Ensiksi: Kun Jumalan armo on sydämeen sijansa ottanut, niin synnyttää se haikean valitushuudon syntiä vastaan. Toiseksi...

Uskollinen: Malttakaas! Keskustellaanpa yhdestä asiasta aina kerrallaan. Teidän olisi pitänyt pikemmin sanoa sen ilmenevän siinä, että sielu alkaa inhota syntiä.

USKOLLINEN TUO ESILLE OMAN KANTANSA.

Liukaskielinen: Mikäpäs on ero valitushuudon ja synnin inhoamisen välillä?

Uskollinen: Suuri ero onkin. Ihminen saattaa syntiä valittaa, maallisia tarkoituksia tavoitellen, mutta inhota hän ei sitä voi muutoin kuin jumalallisen synnin-kammon voimasta. Olen monenkin kuullut saarnatuolista vaikeroivan syntiä vastaan, ja itse he kumminkin ovat sietäneet sitä sydämessään, kodissaan ja elämässään. Josefin talon-emäntä huusi hänkin, ikäänkuin olisi ollut pyhä, mutta sittenkin olisi hän kernaasti tahtonut epäpuhtautta harjoittaa hänen kanssansa. Muutamat huutavat syntiä vastaan, niinkuin äiti huutaa lapselle sylissänsä, sanoen sitä kelvottomaksi ja pahankuriseksi tytöksi, mutta ei aikaakaan, niin jo hän hyväilee sitä ja suutelee. [1 Mos.39: 17-18]

Liukaskielinen: Te koetatte solmia minut, huomaan minä.

Uskollinen: En suinkaan. Tahtoisin vaan saattaa asiat oikealle tolalle jälleen. Mutta mikäs olikaan se toinen asia, jolla aioitte todistaa armon työn ilmenemistä sydämessä?

Liukaskielinen: Evankeliumin salaisuuksien tarkka tunteminen.

Uskollinen: Se tunnusmerkki olisi pitänyt mainita ensiksi, mutta tulipa se ensiksi tai viimeiseksi, — väärä se sittenkin on. Ihmisellä saattaa olla tietoja ja syviäkin tietoja Evankeliumin salaisuuksista, mutta sielu on silti armon töitä vailla. Todellakin, ihmisellä saattaa olla kaikkalainen tieto, eikä hän sittenkään mitään ole eikä siis Jumalan lapsikaan. Kun Kristus kysyi: "Tiedättekö kaikki nämät?" ja opetuslapset vastasivat: "tiedämme", silloin Hän lisäsi: "Te olette autuaat, jos niitä teette." Ei Hän siunaustansa anna tietämiselle, vaan tekemiselle. On olemassa tieto, jota ei teko seuraa: "Hän tiesi Herransa tahdon eikä tehnyt Hänen tahtonsa jälkeen." Ihmisellä saattaa olla tietoja kuin enkelillä eikä

eikä hän sittenkään kristitty ole. Niin muodoin ei teidän tunnusmerkkinne ole tosi. Tietäminen on otollista paljonpuhuville ja kerskaajille, mutta Jumalalle on otollista tekeminen. Ei niin, että sydän saattaisi olla hyvä ilman tietoa, sillä sitä vailla ei sydän mitään ole. Tietoa on näet kahdenlaista: toinen tyytyy pelkkään asiain tutkistelemiseen, toisella on mukanansa uskon ja rakkauden armo, ja tämä tieto se saattaa ihmisen sydämestänsä tekemään Jumalan tahdon. Edellinen tieto riittää paljonpuhuvulle, mutta ilman jälkimmäistä ei oikea kristitty ole tyytyväinen. "Anna minulle ymmärrys, kätkeäkseni sinun lakias ja pitääkseni sitä koko sydämessäni." [1 Kor. 13: 2, Joh. 13: 12,17, Luk. 12: 47, Ps. 119: 34.]

Liukaskielinen: Te koetatte jälleen saada minut solmituksi. Ei meille siitä virvoitusta lähde.

Uskollinen: Mainitkaapas joku toinen merkki armon työn ilmenemisestä.

Liukaskielinen: Enkä minä, sillä ei meistä näy olevan yhden köyden vetäjiksi.

Uskollinen: Ellette te tahdo sitä mainita, saanko minä sen tehdä?

Liukaskielinen: Niinkuin suvaitsette.

Uskollinen: Armon työ sielussa ilmoitakse itse joko sille, kenessä se on, tahi niille kuin hänen ympärillensä ovat.

Sille, kenessä se on, ilmoitakse se näin: Ihminen tulee vakuutetuksi synnistä, liiatenkin luontonsa turmeluksesta ja epäuskon synnistä, (jonka hän varmaan tietää vievän kadotukseen, ellei hän Jumalalta saa armoa uskon kautta Jesukseen Kristukseen). Tässä mielentilassa hän alkaa surra ja hävetä syntiä. Samalla hän myös tuntee itsessänsä maailman Vapahtajan ilmestyvän ja tuntee välttämättömän tarpeen liittyä Häneen koko elämänsä ajaksi. Ja silloin alkaa hänessä isoominen ja janoaminen Hänen peräänsä, se isoominen ja janoaminen, johon lupaus liitetty on. Sitä myöten kuin hänen uskonsa Vapahtajaan on vakaa tai heikko, sitä myöten on myös hänen ilonsa ja rauhansa, sitä myöten hänen rakkautensa pyhitykseen, sitä myöten myös hänen halunsa päästä yhä enemmän Häntä tuntemaan ja myös maailmassa Häntä palvelemaan. Mutta vaikka nyt armon työ, niinkuin sanoin, hänessä siten ilmoitakse, niin harvoin hän kumminkaan kykenee päättämään, että se armon työtä on, koska hänen turmeluksensa ja nurjaan suuntaan suistunut järkensä johtaa häntä näistä asioista väärin päin päättelemään. Niin muodoin, kenessä tämä armon työ toimii, hänellä pitää olla varsin terve arvostelukyky, voidaksensa varmasti päättää, että tämä kaikki on armon työtä. [Joh. 16: 8, Rom. 7: 24, Mark 16: 16, Ps. 38: 18, Gal. 2: 16, Ap. 4: 12, Mat. 5: 6, Ilm. 21: 16]

Toisissa se ilmoitakse näin:

1. Kokemuksesta havaitun uskon tunnustamisella Kristukseen. 2. Tämän tunnustuksen mukaisella elämällä, nimittäin pyhityksen elämällä: pyhitys sydämessä, pyhitys perheessä (jos hänellä perhettä on) ja pyhitys maailmassa liikkeessä, jolloin hän tämän pyhityksen kautta oppii sisällisesti kammoamaan syntiä yleensä ja inhoamaan omaa itseänsä erittäin, vastustamaan syntiä perheessänsä ja hurskasta elämätä maailmassa edistämään, ei pelkällä puhumisella, niinkuin teeskentelijät ja suupaltit, vaan toimeliaana antautuen uskossa ja rakkaudessa Sanan voiman alle. Ja kas siinä, hyvä herra, lyhyt selitys armon työstä ja sen ilmaumisesta, ja jos teillä on jotain sitä vastaan sanottavaa, niin sanokaa, ellei, niin sallikaa minun esittää toinen kysymys. [Rom. 10: 10, 1. Fil. 1: 27, Mat. 5: 19, Joh. 14: 15, Ps. 50: 23, Job. 42: 5, 6, Hesek. 20: 43]

LIUKASKIELINEN ASEETONNA.

Liukaskielinen: Ei ole nyt minun tehtävänäni väitellä vastaan; minun on kuunteleminen vain. Sanokaa siis toinen kysymyksenne.

Uskollinen: Se on tämä: Tunnetteko kokemuksestanne sen, mitä selitykseni edellisessä osassa toin esiin? Ja todistaako elämäenne ja toimenne sitä? Vai onko teidän uskontonne sanoja vain ja puhetta eikä työtä ja totuutta? Jos mielitte vastata näihin kysymyksiin, niin, minä pyydän, älkääkään muuta sanoko kuin sellaista, mihin Jumala taivaassa on sanova amen, älkääkään sellaistaakaan, mihin ei omatuntonne teitä oikeuta, sillä "joka itseänsä kiittää, ei se ole koeteltu, vaan se, jota Herra kiittää". Ja sitä paitsi, kovin on keinoa, jos minä sanon olevani sellainen ja sellainen, vaikka elämäni ja kaikki naapurini todistavat minun valhettelevan. [2 Kor. 10: 18]

Liukaskielinen punastui ensin, mutta toipui jälleen ja vastasi: "Nyt te jo puhutte kokemuksesta, omastatunnosta ja Jumalasta ja kutsutte Häntä todistamaan, mistä tässä on haasteltu. Senkaltaista keskustelua en ollut odottanut, enkä mieli moisiin kysymyksiin vastatakaan, kosk'en katso olevani velvollinen siihen, ellettehän ruvenne minun koulumestarikseni, ja vaikkapa rupeaisittekin, niin en minä salli teidän ruveta minun tuomarikseni. Mutta sanokaa, miksi te minulta tuollaista kysyette?"

Uskollinen: Siks'että näin teidän olevan kerkeän kieleltänne enkä tiennyt teillä muuta olevan kuin pelkkiä tietoja. Sitä paitsi, puhuakseni suuni puhtaaksi, minä olen kuullut teidän olevan sellaisen miehen, jonka jumalisuus on sanoissa vaan, ja jonka elämä tekee suun tunnustuksen valhettelijaksi. Sanotaan, että te olette häpeäpilkku kristittyjen joukossa, että teidän jumalaton elämänne tekee haittaa jumalisuudelle, että muutamat ovat jo pahenneet teidän vääriin teihinne ja useimmat ovat niitten kautta turmioon joutumaisillaan. Toisaalla teidän jumalisuutenne ja toisaalla juomingit ja ahneus ja epäsiveellisyys ja kiroileminen ja valhetteleminen ja huonojen seurojen etsiminen j.n.e. — ne pyrkivät vetämään yhtä köyttä. Tässä käy toteen se sananparsii, joka portosta sanoo: "Hän on kaikkien vaimojen häpeä." Niinpä tekin olette kaikkien tunnustajain häpeä.

Liukaskielinen: Koska te olette niin herkkä keräilemään huhuja ja niin nopsa tuomioillenne, niin en minä osaa teitä pitää muuna kuin äreänä ja raskasmielisenä miehenä, jonka kanssa ei maksa haastella. Niinpä jääkääkin hyvästi!

KRISTITTY JA USKOLLINEN JÄLLEEN KAHDEN KESKEN.

Silloin tuli Kristitty saapuville ja sanoi veljellensä: "Johan minä sanoin, miten se käy: teidän sananne ja hänen pyyteensä eivät sovi yhteen. Mieluummin hän hylkäsi teidän seuranne kuin otti elämänsä parantaakseen. Mutta nyt hän on mennyt, niinkuin minä sanoin, ja menköön. Ei siitä ole vahinkoa kellekään muulle kuin hänelle itselleen. Siten hän päästi meidät siitä epähauskasta toimesta, että me olisimme jättäneet hänet yksikseen. Jos hän edelleen olisi pysynyt entisellään (niinkuin kaiketi olisi pysynytkin), niin olisi hän ollut tahrana meidän seurassa. Sitä paitsi, sanoohan apostoli: 'Karta siis senkaltaisia'."

Uskollinen: Olen kumminkin iloinen tuosta lyhyestä keskustelusta hänen kanssaan. Toivottavasti hän vielä miettii sitä. Kaikissa tapauksissa olen ollut vilpittömän häntä kohtaan — ja niin olen viaton hänen verestänsä, jos hän hukkaan joutuu. [Ap. 20: 26,27]

Kristitty: Hyvin teitte, että niin peittelemättä hänelle puhuitte. Sellainen suoruus, joka on niin harvinaista nykymaailmassa, tekee sen, että jumalisuus niin monen nenään pahalta lemahtaa. On olemassa noita jaarittelevia hulluja, joitten jumalisuus on pelkissä sanoissa vain, mutta jotka itse viettävät irstasta ja turhamaista elämää. Ja kun sellaisia niin paljon päästetään jumalisten seuraan, niin siitäpä maailma harhaan joutuu, kristillisyyttä kärsii häväistystä ja vilpittömyyttä loukkausta. Soisinpa, että kaikki menettelisivät teidän tavallanne; silloin he enemmänkin taipuisivat jumalisuuteen tahi kävisi heille liian kuumaksi olla hurskasten seurassa.

Hän harjans' ensin nosti, Liukaskieli,
Ja suurin sanoin hällä oli mieli
Kaikk' alas painaa. Vaan kun sydämen
Sai töistä kuulla, silloin peittyen
Kuin kuu hän häipyi, katos kerrassaan.
Niin, syömmen työ — se yksin pysyy vaan.

Sitten he vaelsivat, haastellen siitä, mitä matkallansa olivat nähneet, ja näin oli heidän helppo astua tietä, joka muutoin varmaan olisi käynyt vaivalloiseksi, se kun nyt kulki erämaan läpi.

Heidän päästyänsä jo melkein erämaan toiseen päähän, sattui Uskollinen katsatamaan taaksensa ja huomasi jonkun tulevan heidän perässään. Hän tunsii tulijan.

"Kas", sanoi Uskollinen, "kukapas tuolta tulee?"

Kristitty loi silmänsä sinne päin ja sanoi: "Sehän on minun hyvä ystäväni Evankelista."

"Niin, ja minunkin hyvä ystäväni", sanoi Uskollinen, "sillä hänhän se minut ohjasi kulkemaan portille."

EVANKELISTA LIITTYY SEURAAAN.

Nyt oli Evankelista saavuttanut heidät, ja näin hän tervehti heitä:

Evankelista: Rauha olkoon teille, rakkaani, ja rauha teidän auttajillenne. [1 Aik. 12: 18]

Kristitty: Terve tuloasi, terve tuloasi, rakas Evankelista! Sinun kasvojasi katsellessani, muistuu mieleeni sinun entinen ystäväisyytesi ja väsymätön työsi minun iankaikkiseksi onnekseni.

Uskollinen: Terve tuhannesti! Sinun seurasi, suloinen mies, kuinka onkaan se mieluista meille, vaeltaja paroilille!

Evankelista: Kuinka teidän on käynyt, ystävät, siitä pitäin kuin viimeksi erosimme? Mitä olette matkallanne kohdanneet ja mitenkä menetteleet?

Kristitty ja Uskollinen kertoivat hänelle kaikki, mitä heille tiellä oli tapahtunut, ja mitenkä ja mitä vastuksia voitettuaan he olivat tähän paikkaan saapuneet.

Evankelista: Ylen olen iloinen, en siitä, että teillä koettelemuksia on ollut, vaan siitä, että voittajina niistä olette päässeet, ja että, monen heikkoudenkin jälkeen, yhä edelleen olette matkaanne jatkaneet hamaan tähän päivään asti.

Ylen iloinen olen, sanon minä, niin itsen? kuin teidänkin tähden. Minä kylvin, te olette niittäneet. Ja se päivä on tuleva, jolloin kylväjä ja niittäjä ynnä iloitsevat, se on, vahvana pysytte loppuun asti: sillä aikanaan te saatte niittää, ellette väsy. Kruunu odottaa teitä, katoamaton kruunu; niinpä juoskaat, jotta sen käsittäisitte. Muutamat lähtevät hakemaan kruunuansa, ja sittenkuin ovat jo kauaksi ennättäneet, tulevat toiset ja vievät sen heiltä. Siis pitäkää, mitä teillä on, ett'ei kenkään teidän kruunuanne ottaisi. Ette ole vielä päässeet ulkopuolelle perkeleen nuolten kantamaa, ette ole vielä hamaan vereen asti kilvoitellen syntiä vastaan olleet. Olkoon Valtakunta yhä edessäanne ja uskokaat lujasti niitä kuin näkymättömät ovat. Älkää päästäkö itsehenne mitään, mikä on tällä puolen tuon toisen maailman. Ja ennen kaikkea ottakaat vaari omasta sydämestänne ja sen himoista, sillä sydän on häijy ja pahan-elkinen kappale ylitse kaikkein. Pankaat sentähden kasvonne niinkuin limpsiö. Kaikki voima taivaassa ja maassa on teidän puolellanne. [Joh. 4: 36, Mat. 10: 22, Gal. 6: 9, 1 Kor. 9: 24-27, Ilm. 3: 11, Hebr. 12: 4, Jer 17: 9, Jes. 50: 7]

Kristitty kiitti häntä silloin hänen kehoituksistansa, mutta sanoi samalla heidän suovan, että hän vielä edelleenkin sanoillansa evästäisi heitä loppumatkalle, sitä enemmän kuin he hyvin tiesivät hänen olevan profetan. Hän osaa sanoa, mitä heille vielä tapahtuu, ja myöskin neuvoa, mitenkä he voivat esteitä vastustaa ja voittaa. Tähän pyyntöön yhdistyi Uskollinenkin.

Evankelista puhui sitten kuin seuraava:

"Rakkaat poikani! Te olette Evankeliumin totuuden sanasta kuulleet, että teidän pitää monen vaivan kautta Jumalan valtakuntaan tuleman sisälle, ja taas, että jokaisessa kaupungissa pitää siteitä ja murheita teidän edessäanne oleman. Ette siis saa odottaa pitkällekkään pääseväanne, ennenkuin ne päällenne tulevat muodossa tai toisessa. Muutamat näistä lauseista ovat jo käyneet teissä toteen, ja useampien pitää vielä toteutuman. Nyt, niinkuin huomaatte, olette juuri erämaasta pääsemäisillänne ja saavutte sitten kaupunkiin, joka vähitellen silmienne eteen esiintyy. Siellä viholliset ankarasti ahdistavat teitä ja kaikin voiminsa koettavat surmata teidät. Ja olkaat varmat siitä, että toisen teistä taikka kumpaisenkin pitää verellensä vahvistaa se todistus, josta te kiinni pidätte, mutta olkaat uskolliset kuolemaan asti, niin Kuningas teille elämän kruunun antaa. Se teistä, joka on siellä kuoleva, — vaikk'ei tämä kuolema ole luonnollinen, ja hän kenties saa koviakin tuskia kestää — se saavuttaa paremman osan kuin hänen toverinsa, ei ainoastaan siinä, että hän pikemmin pääsee Taivaalliseen Kaupunkiin, vaan siinäkin, että hän sen kautta välttää monet vaivat, joita toinen on vielä loppumatkallansa kohtaava. Mutta tultuanne edessäanne olevaan kaupunkiin ja nähtyänne täytetyksi sen, mitä minä olen sanonut, muistelkaat silloin ystäväänne ja olkaat miehuulliset ja antakaat sielunne Jumalalle, niinkuin uskolliselle Luojaalle hyvissä töissä." [Ap. 14: 22, Ap. 20: 23, Ilm. 2: 10, 1 Kor. 16: 13, 1 Piet. 4: 19]

TURHUUDEN MARKKINAT.

Senjälkeen minä näin unessani, kuinka he, erämaasta päästyänsä, kohta huomasivat edessänsä erään kaupungin. Sen nimi oli *Turhuus*, ja siinä pidetään markkinoita, joita sanotaan Turhuuden markkinoiksi, ja jotka kestävät vuoden umpeensa. Niitä sanotaan tällä nimellä siksi, että kaupunki, missä niitä pidetään, painaa vähemmin kuin ei mitään, ja että kaikki, mitä siellä myödään tai mitä sinne tulee, on turhuutta, niinkuin viisas mies sanoo: Kaikki mitä on, se on turhuus. [Ps. 62: 10, Saarn. 1: 2; 2: 11-17]

Nämä markkinat eivät ole nykyajan hankkeita. Ne ovat olleet olemassa jo ammoisista ajoista saakka. Kerronpa teille niitten alkuperästä.

Lähes viisituhatta vuotta sitten oli matkamiehiä vaeltamassa Taivaalliseen Kaupunkiin, niinkuin nämäkin kaksi kunnan miestä. Kun nyt Beelsebub, Apollyon ja Legion joukkoinensa huomasivat, matkamiesten polvusta päättäen, heidän tiensä käyvän Turhuuden kaupungin kautta, niin keksivät he sen, että toimittivat sinne markkinat. Niissä piti oleman kaupan kaikenlaisia turhuutta, ja markkinain oli määrä kestää vuosi umpeen. Ja näillä markkinoilla myötiin kaikenlaisia, niinkuin: taloja, tiloja, ammatteja, toimipaikkoja, kunniasijoja, ylennyksiä virassa, arvonimiä, maakuntia, valtakuntia, iloja ja huvituksia; samoin nautinnoita kaikenlaisia: porttoja, parittelijoita, vaimoja, aviomiehiä, lapsia, isäntäväkeä, palvelijoita, henkiä, verta, ruumiita, sieluja, hopeata, kultaa, helmiä ja kalliita kiviä ja ties

mitä kaikkea!

Sitä paitsi on siellä alituisen nähtävänä silmänkääntäjiä, pettureita, leikinlaskijoita, ilveilijöitä, narreja, apinoita, roistoja, maankulkijoita, ja kaikkia niitä jos minkä laatuista.

Nähtävänä siellä myös on, jopa ilmaiseksikin, varkauksia, murhia, avioliitonrikkomisia, väärän valan tekijöitä, ja kaikki tämä mitä veripunaisinta laatua.

Ja niinkuin muilla, vähemmänkin tärkeillä markkinoilla eri kadut ja kujat kantavat omat nimensä aina sitä myöten, mitä tavaroita niissä on kaupan, niin on täälläkin turkuja ja kujia ja katuja (nimittäin maakuntia ja valtakuntia), joissa itsekukin tavara näillä markkinoilla pikemmin on löydettävissä. Siellä on Britannian katu, Franskan katu, Italian katu, Espanjan katu, Saksan katu, joissa kaikenlaista turhuutta pidetään kaupan. Mutta niinkuin muilla markkinoilla se tai tämä kauppatavara on kaikkia muita tärkeämpi, niin saavat näilläkin Rooman tavarat ja kauppalut suurimman menekin. Ainoastaan Englannin kansa ja jotkut muut inhoavat niitä.

KRISTITTY JA USKOLLINEN TURHUUDEN MARKKINOILLA.

Niinkuin sanoin, tie Taivaalliseen Kaupunkiin kulki juuri sen kaupungin kautta, jossa noita iloisia markkinoita pidetään. Ja ken Taivaalliseen Kaupunkiin mennä mieli muuta tietä kuin tämän kaupungin kautta, hänen tulee maailmasta paeta pois. Herrain Herra, täällä maan päällä ollessaan, kulki hänkin omaan maahansa tämän kaupungin kautta, vieläpä markkinapäivänä. Silloin Beelsebub, näitten markkinain pää-isäntä, kehoitti Häntä, mikäli minä tiedän, ostamaan tuota turhuutta; lupasipa Beelsebub tehdä Hänet markkinain herraksikin, jos Hän vaan kunnioittaisi häntä, kaupungin läpi kulkiessansa. Ja koska Hän oli niin korkea-arvoinen Herra, niin kuljetti Beelsebub Häntä kadulta kadulle, ja näytti Hänelle vähässä ajassa kaikki maailman valtakunnat, saadaksensa Korkeimman Pyhän ryhtymään kauppoihin ja ostamaan joitakuita näistä turhuuksista. Mutta kauppatavarat eivät Häntä miellyttäneet, ja senvuoksi Hän läksikin kaupungista, panematta ropoakaan noihin turhuuksiin. Nämä markkinat ovat niin muodoin olleet olemassa jo ammoisista ajoista ja ovat hyvin suuret. [1 Kor. 5: 10, Mat. 4: 1-11, Luk. 4: 5-8]

Niinkuin sanottu, piti vaeltajain kulkea näitten markkinain kautta. Niin he tekivätkin, mutta tuskin he olivat sinne tulleet, niin, katso, kova liike syntyi koko markkinaväessä, ja koko kaupunki nousi ikäänkuin kapinaan heitä vastaan. Ja siihen oli monta syytä:

Ensiksi: Vaeltajilla oli yllään aivan toisellainen puku kuin kellään muulla siellä, jonka vuoksi markkinaväki suureksi ihmeeksensä heitä katseli. Muutamat sanoivat heitä houkiksi, toiset hulluinhuoneesta karanneiksi, jotkut muukalaisiksi. [Heb. 10: 33, 1 Kor. 2: 7,8, 4: 9,10, Job. 12: 4, 1 Joh 3: 1]

Toiseksi: Yhtä outoa kuin matkamiesten ulkoasu, oli heille heidän kielensäkin, jota vaan ani harva heistä ymmärsi. Matkamiehet puhuivat tietysti Kaanaan kieltä, mutta markkinaväki oli tämän maailman lapsia. Siksi heitä koko markkinoilla joka paikassa pidettiin outoina. [Jes 19: 18, 1 Kor. 14: 11]

Kolmanneksi: Varsinkin veti kaupustelijain huomiota puoleensa se, että vaeltajat niin vähän välittivät heidän tavaroistaan. He eivät edes huolineet katsahtaakaan niihin, ja kun kaupustelijat kutsuivat heitä ostamaan, niin he tukkivat korvansa, huutaen: "Käännä minun silmäni pois katselemasta turhuutta", ja nostaen silmänsä ylös, merkiksi, että heidän toimensa ja menonsa on taivaassa. [Ps. 119: 37, Fil. 3: 20]

Matkamiesten menettelyä katsellessaan, kysäisi yksi kaupustelijoista irvistellen: "Mitäs herrat ostaa?" Mutta he loivat häneen vakavan katseen ja vastasivat: "Me ostamme totuutta." Tämä pani markkinaväen vielä entistä enemmän halveksimaan heitä. Muutamat heitä ivailivat, muutamat pilkkasivat, muutamat alkoivat parjata, ja muutamat kiihoittivat toisia käymään heihin käsiksi. Ja vihdoin nousi semmoinen melu ja meteli, että markkinoilla joutui kaikki epäjärjestykseen. Nyt vietiin asiasta viesti markkinain päämiehelle. Hän tuli heti ulos ja antoi muutamain uskollisimpain ystäviensä toimeksi ottaa kuulusteltaviksi nämä miehet, jotka olivat niin suuren häiriön markkinoilla matkaansaaneet. [Sananl. 23: 23]

VAELTAJAT VANGITTAAN.

Vaeltajat vietiin nyt kuulusteltaviksi, ja tutkijat kysyivät heiltä, mistä he tulevat, ja minne heillä matka, ja miksikä heillä on niin outo puku yllään. Miehet vastasivat olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä ja matkalla omaan maahansa, nimittäin taivaalliseen Jerusalemiin. He eivät ole kaupunkilaisille eivätkä kauppiaille antaneet mitään syytä kohtelemaan heitä pahasti ja estelemään heidän matkaansa, elleihän siihen liene ollut syynä se, että, kun heiltä kysyttiin, mitä he tahtovat ostaa, he vastasivat tahtovansa ostaa totuutta. Mutta ne, jotka tutkijoiksi oli asetettu, eivät osanneet muuta luulla kuin että

miehet ovat hulluinhuoneesta päässeitä ja raivomielisiä tai muutoin semmoisia, jotka ovat tulleet tänne häiritsemään markkinoita. Ja niinpä he ottivat heidät kiinni, löivät heitä, tahrasivat heidät loalla ja sulkivat häkkiin, katsella koko markkinaväen. Siinä he olivat kotvan aikaa alttiina joka miehen pilkalle ja ilkeydelle ja kostolle, Markkinain päämies se vain nauroi, katsellessaan, mitä kaikkea heille tehtiin. [Hebr. 11: 13-16, 1 Kor. 4: 9.]

Mutta kun miehet tyyneesti vain kärsivät, solvaajiaan solvaamatta, jopa siunatenkin heitä, hyvillä sanoilla, vastaten pahoihin ja ystävällisyydellä vääryyteen, silloin muutamat markkinamiehet, jotka tarkemmin olivat asiain menoa katselleet eivätkä olleet niin ennakkoluuloisia kuin muut, alkoivat hillitä ja nuhdella toisia heidän halpamaisen ja yhä jatkuvan menettelynsä tähden. Mutta nämä närkästyivät nyt heihinkin, sanoen että he ovat yhtä kelvotonta väkeä kuin nuo tuolla häkissäkin, ja koska he lienevät heidän liittolaisia, niin ansaitsevat he samallaisen kohtalon kuin hekin. Mutta markkinamiehet vastasivat, että heidän mielestensä muukalaiset ovat rauhallista ja selväpäistä väkeä, jotka eivät kelienkään aio mitään pahaa tehdä, vaan että sitä vastoin näillä markkinoilla on monta sellaista, joka paremminkin ansaitsisi joutua häkkiin, jopa kaakinpuuhunkin kuin nuo miehet, joita tässä niin pahoin on kohdeltu.

Kun siinä sitten puolelta ja toiselta oli sanottu sana sanasta ja kaksi paraasta (jolla välin miehet häkissä käyttäytyivät varsin järkevästi ja säveästi), niin jo kävivät väittelijät keskenänsä käsikähmään, jossa iskujakin sateli kummaltakin puolen.

Nyt tuotiin nuo kaksi mies parkaa jälleen tutkijainsa eteen, ja siellä heitä syytettiin vikapäiksi markkinoilla viimeksi tapahtuneeseen epäjärjestykseen. Senjälkeen heitä lyötiin armottomasti, sitten heidät pantiin rautoihin, ja näin heitä kahleissa kuljetettiin turulla edes ja takaisin, pelottavaksi esimerkiksi muille, jott'ei kenkään enää uskaltaisi puhua heidän puolestansa tai liittyä heihin. Mutta Kristityn ja Uskollisen käytös oli entistä taitavampaa, ja he kestivät kaiken pilkan ja häväistyksen niin nöyrästi ja kärsivällisesti, että muutamia markkinamiehiä kävi heidän puolellensa, vaikka niitä olikin kovin vähän muuhun joukkoon nähden. Mutta tästäpä raivostui vastapuolue yhä enemmän, jopa niinkin hurjaksi, että se päätti surmata nämä kaksi miestä. Ja niin he uhkasivat, ett'ei häkki eikä kahleet heitä enää pelasta, vaan heidän täytyy kuolla vahingollisen menettelynsä ja markkinaväen yllytyksen tähden.

Nyt käskettiin panna heidät jälleen häkkiin ja pitää heitä siinä, kunnes heistä lähempi määräys annetaan. Heidät pistettiin häkkiin ja siellä jalkapuhun. [Ap. 16: 24.]

Siellä he johdattivat mieleensä, mitä heidän uskollinen ystävänsä Evankelista oli heille sanonut. Muistellessaan hänen puheitansa siitä, mitä tapahtuman piti, he tunsivat rohkaistusta pysymän lujina tiellänsä ja vaivoissansa. He lohduttivat toisiansa sillä, että se heistä, jolle kuoleman arpa sattuu, on saapa parhaimman osan, ja tätä etuoikeutta kumpainkin salaisesti toivoi. He jättivät itsensä kumminkin Hänen kaikkiviisaasen huostaansa, joka kaikki maailmassa ohjaa, ja tyytyivät olemaan nykyisessä tilassansa, kunnes heidän kohtalonsa ratkaistaan.

VAELTAJAT OIKEUDEN EDESSÄ.

Määrätyn hetken lyötyä, he tuotiin Oikeuteen tuomittaviksi. Siellä he asetettiin vihollistensa eteen ja pantiin syytöksen alaisiksi. Tuomarin nimi oli *Hyvänviha*. Syytös oli pääasiassa sama kuin ennen, vaikka hiukan toisellainen muodolleen. Sen sisällys oli seuraava:

"He ovat paikkakunnan liikkeen vihollisia ja häiritsijöitä. He ovat matkaansaaneet kaupungissa levottomuutta ja eripuraisuutta. Heidän peräti turmiollisille mielipiteilleen on ilmestynyt kannattajia vastoin maan ruhtinaan lakia."

Uskollinen rupesi nyt vastaamaan. Hän sanoi vastustaneensa vain sellaista, mikä on vastoin Häntä, joka on Korkeimmista korkein. "Levottomuutta", sanoi hän, "en minä ole aikaan saanut, itsekun olen rauhan mies. Jos meille puolustajia ilmaantui, niin ilmaantui niitä siitä syystä, että he huomasivat meidät vilpittömiksi ja viattomiksi, ja niinpä he ovat vain kääntyneet pahemmasta parempaan. Ja koska se kuningas, josta te puhutte, on Beelsebub, meidän Herramme vihollinen, niin halveksin minä häntä ja kaikkia hänen enkeleitänsä."

VIERAATMIEHET TODISTAVAT.

Silloin julistettiin: "Jos kellä on jotain sanomista herransa ja kuninkaansa puolustamiseksi tätä vankia vastaan väliaidan sisäpuolella, se astukoon heti esiin todistamaan." Kolme todistajaa ilmaantuikin, nimittäin *Kateus*, *Taikausko* ja *Imartelija*. Näiltä kysyttiin, tuntevatko he vankia väliaidan sisäpuolella, ja mitä heillä on sanomista herransa ja kuninkaansa puolustukseksi häntä vastaan.

Kateus astui silloin esiin ja lausui: "Korkea Oikeus! minä olen tuntenut tämän miehen jo kauan aikaa

ja todistan tämän arvoisan Oikeuden edessä valallani, että hän on..."

Tuomari: Seis! Hän tehköön valansa!

He ottivat häneltä valan, ja sitten hän puhui: "Korkea Oikeus! Tämä mies, vaikka onkin hänellä nimi niin korea, on kehnoimpia miehiä meidän maassa. Ei hän välitä ruhtinaasta eikä kansasta, ei laista eikä maan tavoista, vaan tekee kaiken voitavansa, saadakseen ihmisiä taipumaan maankavallusta tavoittaviin mielipiteisinsä, joita hän yleensä sanoo uskon ja pyhityksen perusteiksi. Erittäin kuulin hänen kerran minulle vakuuttavan, että kristillisyyden ja meidän kaupungin, Turhuuden kaupungin, tavat ovat ristiriidassa keskenään, niin että niitä on mahdoton yhteen sovittaa. Ja tällä tavoin, korkea Oikeus, hän kerrassaan tuomitsee sekä kaikki meidän kiitettävät tekemme että meidätkin, jotka senkaltaisia toimitamme."

Tuomari: Onko sinulla vielä mitä muuta sanomista?

Kateus: Olisi minulla vielä paljokin sanomista, mutta pelkään rasittavani korkeaa Oikeutta. Jos kumminkin, sittenkuin muut herrat ovat todistuksensa esiintuoneet, vielä jotain tarvitaan, niin olen minä täydentävä todistukseni, jott'ei mitään puuttuisi, joka auttaa saamaan asiata lukkoon.

Hänen käskettiin nyt astua syrjään.

Sitten kutsuttiin *Taikausko* esiin ja käskettiin katselemaan vankia. Sen jälkeen häneltäkin kysyttiin, mitä hänellä on sanomista heidän herransa ja kuninkaansa puolustamiseksi tätä syytettyä vastaan. Hän vastaten puhui näin:

Taikausko: Korkea Oikeus, minä en tätä miestä kovin paljoa tunne enkä tahdo hänestä sen enempää tietääkään. Sen minä kumminkin tiedän, haasteltuani tuonottain hänen kanssaan tässä kaupungissa, että hän on peräti vaarallinen mies. Kuulin näet hänen silloin sanovan, ett'ei meidän uskontomme ole minkään arvoista, ja ett'ei sen kautta saata millään muotoa Jumalalle otollinen olla. Korkea-arvoinen tuomari tietää varsin hyvin, mitä senkaltainen puhe ilmeisesti tarkoittaa, sitä nimittäin, että meidän jumalanpalveluksemme on turha, että me yhä edelleen pysymme synneissämme ja lopult joudumme kadotukseen. Muuta ei minulla ole sanottavaa.

Silloin päästettiin *Imartelija* todistajavalalle ja käskettiin puhumaan, mitä hän tietää heidän herransa ja kuninkaansa eduksi vankia vastaan väliaidan sisäpuolella.

Imartelija: Korkea Oikeus, hyvät herrat! Tämän miehen olen tuntenut jo kauan aikaa ja olen kuullut hänen puhuvan sellaista, mitä ei pitäisi puhua. Hän on solvannut jaloa ruhtinastamme Beelseubia ja halveksimalla haastellut hänen korkea-arvoisista ystävistänsä, joitten nimet ovat: herra *Vanha ihminen*, herra *Lihan himo*, herra *Ylellinen*, herra *Turhan kunnian pyyntö*, vanha arvoisa herra *Irtas*, hänen ylhäisyytensä herra *Ahnas*; samoin meidän muista ylhäisistä. Sanoi hän niinkin, että jos olisi mahdollista kaikkien ihmisten olla samaa mieltä kuin hän, niin ei näistä jalosukuisista herroista yhtäkään enää tässä kaupungissa olisi. Sitä paitsi ei hän kammonnut panettelemasta teitä, arvoisa herra, joka nyt olette määrätty hänen tuomariksensa, vaan sanoi teitä jumalattomaksi konnaksi, käyttäen vielä monta muuta parjaussanaa meidän etevimmistä säätyläisistämme.

Kun Imartelija oli puheensa päättänyt, kääntyi Tuomari vankiin väliaidan sisäpuolella, sanoen: "Sinä uskonkieltäjä, harhaoppinen ja petturi, kuulitkos, mitä nämä kunnialliset herrat ovat sinua vastaan todistaneet?"

USKOLLISEN VASTAUS.

Uskollinen: Saanko sanoa muutaman sanan puolustuksekseni?

Tuomari: Mies hoi! Sinä et ansaitsisi hetkistäkään enää olla hengissä; kuoleman sinä ansaitsisit tässä paikassa, mutta jotta kaikki näkisivät, kuinka lempeitä me sinua kohtaan olemme, niin anna kuulla, mitä sinulla on sanomista.

Uskollinen: Ensiksikin minä vastaan Kateuden puheeseen, ett'en ole milloinkaan muuta sanonut kuin tämän: jokainen sääntö tai laki tai tapa tai kansa, joka ilmeisesti sotii Jumalan sanaa vastaan, on ristiriidassa kristillisyyden kanssa. Jos olen siinä erehtynyt, niin näytettäköön puheeni vääräksi, ja minä peruutan sanani teidän edessänne.

Toiseksi herra Taikauskon syytösten johdosta. Minä olen sanonut ainoastaan, että jumalanpalvelukseen tarvitaan jumalallista uskoa, mutta että sellaista ei voi olla olemassa ilman Jumalan tahdon jumalallista ilmestystä. Siis, mitä ikänänsä jumalanpalvelukseen on saatettu sellaista, mikä ei pidä yhtä jumalallisen ilmestyksen kanssa, se on vain inhimillistä alkujuurta, eikä senkaltaisesta ole hyötyä iankaikkiseen elämään.

Kolmanneksi, mitä Imartelijan todistukseen tulee, en minä rupea uudistamaan sitä, mitä hän jutteli panettelemisesta ja sen semmoisesta; sanon vaan, että tämän kaupungin ruhtinas kaikkine joukkioineen ja seuralaisineen, jotka tämä herra nimiltä mainitsi, on paremmin omiansa olemaan helvetissä kuin tässä kaupungissa ja maassa. Ja niin olkoon minulle Herra Jumala armollinen.

TUOMARI PUHUU JURY'LE.

Silloin lausui Tuomari jury'lle, [jury'ksi sanotaan valamiehiä, jotka syytetyn julistavat joko vikapääksi tai viattomaksi. Suom. muist.] joka koko ajan oli ollut läsnä kuuntelemassa ja tarkastamassa: "Herrat valamiehet! Te näette tämän miehen, jonka tähden niin kova meteli kaupungissa on syntynyt. Olette niinkään kuulleet, mitä nämä arvoisat herrat ovat häntä vastaan todistaneet. Samoin olette kuulleet hänen vastauksensa ja tunnustuksensa. Teidän vallassanne on nyt joko hirtättää hänet tai pelastaa hänen henkensä. Minä katson kumminkin sopivaksi huomauttaa teille, mitä laki sanoo."

"Siihen aikaan kuin Farao Suuri, meidän ruhtinaamme palvelija, oli hallitsijana, kävi käsky: jott'eivät ne, jotka vierasta uskontoa tunnustavat, pääsisi lisääntymään ja kasvaisi liian voimallisiksi hänen hallita ja hillitä, piti heidän poikalapsensa viskattaman virtaan. Samoin kävi käsky Nebukadnetsar Suuren, myöskin ruhtinaamme palvelijan aikana, että joka ei maahan lankea ja kumarra kultaista kuvaa, se piti tuliseen pätsiin heitettämän. Ja Dareion päivinä kävi käsky myöskin, että jos ken määrätyn ajan kuluessa jotakuta jumalata paitsi häntä avuksensa huutaisi, niin piti hän heitettämän jalopecurain luolaan. Näitten lakien henkeä vastaan on tämä kapinoitsija rikkonut, ei ainoastaan ajatuksilla, mikä on sietämätöntä jo sekin, vaan myöskin sanoilla ja töillä; sitä ei siis millään muotoa saa sallia." [2 Mos. 1: 22, Dan. 3: 4-6, Dan. 6: 7-9]

"Mitä Faraon käskyyn tulee, niin se oli pelkän edellytyksen perustukselle laadittu laki onnettomuuden välttämiseksi; itse rikos ei vielä ollut tapahtunut, mutta tässähan on rikos ilmeinen. Mitä toiseen ja kolmanteen käskyyn tulee, niin kuulittehan tämän miehen vastustavan meidän uskontoamme, ja kavalluksesta, minkä hän on tunnustanut, pitää hänen kuolemalla kuoleman."

USKOLLINEN TUOMITAAN.

Silloin astui jury ulos, ja olivat valamiehinä seuraavat: hra *Sokea*, hra *Ei-hyvä*, hra *Ilkeys*, hra *Hekuma*, hra *Huima-elo*, hra *Itsepäinen*, hra *Kopea*, hra *Vihamielisyys*, hra *Valhettelija*, hra *Julmuus*, hra *Valonviha* ja hra *Leppymätön*. Kukin heistä antoi ensin heidän keskuudessaan oman yksityisen lausuntonsa häntä vastaan, ja sitten he yksimielisesti päättivät julistaa hänet tuomarin edessä vikapääksi. Heidän keskuudessaan lausui ensin herra Sokea, juryn esimies: "Minä näen selvästi, että tämä mies on harhappinen." — Herra Ei-hyvä sanoi: "Pois mokoma mies maan päältä!" — "Hyi!" sanoi Ilkeys, "yksin hänen ulkomuotonsakin jo herättää minussa vihaa". — Hekuma sanoi: "En ole ikinä voinut häntä sietää." — "En minäkään", sanoi Huima-elo, "sillä alituisen on hän minun teitäni tuominnut". — "Hirteen se mies, hirteen!" sanoi Itsepäinen. — "Viheliäinen vetelys", sanoi Kopeus. — "Sydämeni nousee kapinaan häntä vastaan", sanoi Vihamielisyys. — "Hän on konna", sanoi Valhettelija. — "Hirsipuu on liian hyvä hänelle", sanoi Julmuus. — "Toimitetaan vaan pois tieltä se mies", sanoi Valonviha. — Vihdoin sanoi Leppymätön: "Vaikka minä kaiken maailman saisin, en sittenkään voisi sopia hänen kanssaan. Julistakaamme hänet pitkittä puheitta vikapääksi kuolemaan."

Niin he tekivätkin. Ja silloin hän tuomittiin vietäväksi siitä paikasta, missä hän oli, siihen paikkaan, mistä hän oli tuotu, ja surmattavaksi niin julmalla kuolemalla kuin suinkin keksiä voi.

He veivät hänet ulos, tehdäksensä hänelle heidän lakinsa jälkeen. Ensin he ruoskitsivat hänet, sitten he rusikoitsivat häntä, sitten he pistelivät hänen lihaansa puukoillaan, senjälkeen he kivittivät häntä, sitten he lävistivät häntä miekoillansa, ja lopuksi he hänet roviolla tuhaksi polttivat.

Sellainen oli Uskollisen loppu.

Nyt minä näin kansan paljouden takana vaunut, kaksi hevosta edessä, odottamassa Uskollista. Heti kuin hänen vihollisensa olivat hänestä lopun tehneet, otettiin hän vaunuihin ja vietiin suoraa päätä pilvien halki, pasunain soudessa, lyhintä tietä Taivaan portille. [2 Kun. 2: 11]

Kristityn asia lykättiin toistaiseksi, ja hän vietiin takaisin vankeuteen, jossa sai vielä jonkun aikaa olla. Mutta Hän, joka kaikki asiat hallussansa pitää, ja jonka kädessä on vihollisen raivokin, asetti niin, että Kristitty sillä kertaa pääsi pakenemaan ja jatkamaan jälleen matkaansa. Ja näin hän lauloi kulkeissansa:

Niin, Uskollinen, luja oli tunnustukses;
Nyt Herran luona sulla suur' on siunaukses.
Kun uskottomilt' täällä ilot, riemut raukee,
Ja pian parkuinensa helvetti heill' aukee,

Niin veisaa, veisaa voitonvirttä riemumiellä,
Sun nimes elonkirjaan kirjoitettiin siellä.

Nyt minä näin unessani, ett'ei Kristitty vaeltanutkaan yksinänsä. Muuan mies nimeltä *Toivorikas* (sellaiseksi hän näet oli tullut, vaarin-ottaessaan markkinoilla Kristityn ja Uskollisen sanoja ja käytöstä ja kärsimyksiä) yhtyi nyt hänen kanssaan veljesliittoon ja sanoi lähtevänsä hänen seuraansa. Niinpä yksi kuoli, totuutta tunnustaaksensa, ja hänen tuhastansa nousi toinen Kristitylle matkatoveriksi. Tämä *Toivorikas* tiesi kertoa Kristitylle, että siellä markkinoilla vielä moni muukin aikoo ajasta vaarin-ottaa ja tulla perässä.

SIVUTIE LIITTYY KRISTITYN JA TOIVORIKKAAN SEURAAN.

Edelleen minä näin, kuinka he, heti markkinapaikalta lähdettyänsä, saavuttivat erään miehen, joka oli kulkenut heidän edellään. Hänen nimensä oli *Sivutie*.

He kysyivät häneltä: "Mistä olette kotoisin, arvoisa herra, ja kuinka pitkälle aiotte tätä tietä käydä?" Hän sanoi tulevansa *Korusanan* kaupungista ja olevansa matkalla Taivaalliseen Kaupunkiin. Nimeänsä hän heille ei kumminkaan ilmoittanut.

"Korusananko kaupungista?" kysyi Kristitty. "Asuuko siellä yhtään hyvää ihmistä?" [Sananl. 26: 25]

Sivutie: Asuuhan toki.

Kristitty: Sanokaas, arvoisa herra, mikä teidän nimenne on!

Sivutie: Minä olen teille outo, niinkuin tekin minulle. Jos lähdette tätä tietä, niin kernaasti kuljen teidän seurassanne; ellette, niin minkäs minä sille!

Kristitty: Olen kuullut puhuttavan tuosta *Korusanan* kaupungista. Varakas kuuluu olevan, muistaakseni.

Sivutie: On niinkin, sen voin vakuuttaa. Minullakin on siellä koko joukko rikkaita sukulaisia.

Kristitty: Sallisitteko kysyäni, ketä ne teidän sukulaisenne ovat?

Sivutie: Melkein koko kaupunki, mutta erittäinkin herra *Käännny-takaisin*, herra *Ajan-orja*, herra *Korusana* (hänen esi-isiltänsä on kaupunki nimensäkin perinyt), herra *Silkoinen*, herra *Kaksisuunta*, herra *Kaikenlainen* ja meidän seurakunnan pastori *Kaksikieli*, äitini lihallinen veli. Niin, sanoakseni kaikki, minä olen sukua suurta, vaikka vaarini isä olikin vain pursimies, joka puoleen katsoi ja toiseen souti. Ja samalla ammatilla minäkin olen suurimman osan omaisuuttani saanut.

Kristitty: Oletteko nainut mies?

Sivutie: Olen kyllä, ja vaimoni onkin erittäin kunnan ihminen. Hänen äitinsäkin oli kunnan ihminen, rouva *Teeskelijän* tytär. Vaimoni on siis arvoisata sukua ja päässyt niin korkealle sivistyksen kannalle, että osaa käyttäytyä kaikkien kanssa, niin ruhtinaitten kuin rahvaankin. Uskonossa olemme tosin vähän toista mieltä kuin muut, nimittäin siinä ylen vaativassa uskonossa, vaikk'emme siinäkään kuin parissa pikku seikassa: ensinnäkin emme haraa tuulta emmekä säätä vastaan, ja toiseksi me olemme erittäin innokkaita silloin, kuin uskonto tulla sipsuttaa sisään hopeisissa tohveleissa, ja ylen on meidän mieluista kävellä sen kera kadulla, kun aurinko paistaa, ja kansa sille käsiänsä paukuttaa. [Ap. 14: 13]

Kristitty astui nyt hiukan syrjään toverinsa *Toivorikkaan* puoleen ja sanoi: "Mieleeni johtuu, että tuo mies on muuan *Sivutie* *Korusanan* kaupungista, ja jos niin on laita, niin on meillä mukana niin suuri konna, ett'ei koko tienoossa toista."

Toivorikas: Kysykääs häneltä; eihän luulisi hänen toki nimeänsä häpeävän.

SIVUTIEN MIELIPITEITÄ.

Kristitty palasikin hänen luokseen ja sanoi: "Arvoisa herra, te haastelette, niinkuin tietäisitte jotain enemmän kuin koko maailma, ja, ellei kaikki merkit petä, luulenpa puoleksi arvanneeni, kuka te olette. Etteköhän vaan ole *Sivutie* *Korusanan* kaupungista?"

Sivutie: Ei se minun nimeni ole, vaikka sellaisen pilkkanimen olen saanut joltakin, joka ei minua siedä. Tyyneesti minä kumminkin tämän häpeän kannan, niinkuin moni muukin kelpo mies ennen minua on kantanut.

Kristitty: Mutta ettekö milloinkaan ole ihmisille antanut aihetta sanomaan teitä moisella nimellä?

Sivutie: En milloinkaan! en milloinkaan! Pahin, millä koskaan olen antanut heille aiheita moisen nimen panemiseen, on se, että minun on aina onnistunut edukseni sovittaa mielipiteeni ajan olojen mukaan. Mitä näin minun päälleni on heitetty, sen minä luen itselleni siunaukseksi, mutta ei tarvitsisi pahanilkisten ihmisten siitä minua moittia.

Kristitty: Ilmankos minä arvasin teidät juuri samaksi mieheksi, josta olin kuullut! Pelkäänpä todellakin, sanoakseni teille suoraan, mitä ajattelen, että tuo nimi sopii teille paremmin kuin soisitte meidän luulevankaan.

Sivutie: No niin, minkäs minä sille mahdan, jos niin tahdotte luulla? Kyllä te vielä huomaatte minut kunnolliseksi kumppaliksi, jos vaan minusta seuraanne huolitte.

Kristitty: Jos meidän kera mielitte käydä, niin pitää teidän kestää kaikki tuulet ja säät, mutta sehän, mikäli minä huomaan, ei käy yhteen teidän mielipiteittenne kanssa. Teidän pitää myös tunnustaa uskontoa, ryysyihin puettua yhtä hyvin kuin hopeisissa tohveleissakin sipsuttavaa, ja teidän pitää seisoa sen rinnalla, vaikka se olisi raudoissa, yhtä hyvin kuin jos kävelisi kaduilla kesken kätten paukutusia.

Sivutie: Te ette vaan saa tyrkyttää minulle mitään ettekä ruveta minun uskoni herroiksi. Antakaa minun pitää vapauteni ja sallikaa minun kulkea kerallanne.

Kristitty: Ei askeltakaan enää, ellette tahdo tehdä minun ehdotukseni mukaan, niinkuin mekin.

Silloin sanoi Sivutie: "En ole milloinkaan luopuva vanhoista periaatteistani, niistä kun ei ole mitään haittaa, pelkkää etua vain. Ellen saa tulla teidän seurassanne, niin minun täytyy tehdä, kuten tein ennen teidän tuloanne: kuljen yksinäni, kunnes joku jälleen minut saavuttaa, ja on oleva iloinen, saadessaan minut matkatoverikseen."

SIVUTIE HENKIHEIMOLAISINEEN.

Minä näin nyt unessani Kristityn ja Toivorikkaan jättävän hänet ja astuvan kappaleen matkaa hänen edellensä. Toinen heistä katsahti taaksensa ja näki kolme miestä seuraavan Sivutietä, ja katso, kun he olivat hänen kohdallensa tulleet, kumarsi hän heille syvään ja he tervehtivät häntä myöskin kohteliaasti. Näitten miesten nimet olivat: herra *Kiinni-maailmassa*, herra *Rahanrakas* ja herra *Saituri*. Nämä olivat Sivutien vanhoja tuttuja, nuoruuden-aikuisia koulukumppaleita. Heidän opettajanansa oli ollut muuan *Sieppaaja* niminen koulumestari *Voitonhimon* kauppalassa, *Ahneuden* kreivikuntaa pohjoisessa. Tämä koulumestari opetti pojille hankkimisen taitoa, neuvoen käyttämään siihen joko väkivaltaa, petosta, imartelua, valhetta tai tekopyhyyttä. Ja paljon nämä herrat olivat omistaneetkin mestarinsa taitoa, niin että kukin heistä olisi itsekin pystynyt sellaista koulua pitämään.

He tervehtivät, niinkuin jo sanoin, toisiensa. Senjälkeen sanoi Rahanrakas Sivutielle: "Mitäs miehiä tuolla meidän edellä kulkee?"

Kristitty ja Toivorikas olivat näet vielä näkyvissä.

Sivutie: Siinä on pari miestä meidän puolelta. He ovat vaeltamassa Taivaalliseen Kaupunkiin, tavallansa hekin.

Rahanrakas: Voi sentään! Miksi eivät he pysähtyneet, jotta olisimme päässeet hyvään seuraan, sillä yksihän tässä on matka itsekullakin, niin heillä kuin meilläkin, ja niin kaiketi teilläkin, arvoisa herra.

Sivutie: Niin onkin, mutta nuo miehet tuolla edessäpäin ovat ylen ankaraa väkeä ja pitävät niin paljon kiinni omista mielipiteistään ja niin vähän välittävät siitä, mitä muut ajattelevat, että sulkevat seurastaan jokaisen, joka ei heihin yhdy kaikissa asioissa, olkoon mies muutoin kuinka hyvä tahansa.

Saituri: Se on paha, se; mutta lukeehan sitä muutamista ylen vanhurskaista ihmisistä, että heidän ankaruutensa saattaa heitä arvostelemaan ja tuomitsemaan kaikkia muita, paitsi heitä itseänsä. Sanokaas kumminkin, missä ja kuinka monessa asiassa te olitte eri mieltä?

Sivutie: Itsepäisyydessään he pitivät velvollisuutenansa rientää eteenpäin, oli ilma millainen hyvänsä; minun mielestäni taas pitää odottaa myötätuulta ja sopivaa säätä. Heidän ajatuksensa mukaan pitää Jumalan tähden panna kaikki alttiiksi; minäpä arvelen, että ihmisen pitää käyttää hyödyksensä kaikki asianhaarat, joilla voi henkeänsä ja omaisuutensa turvata. Heidän katsoen pitää aina vaan pysyä mielipiteessänsä, vaikka kaikki muut ihmiset ajattelisivat toisin; minä taas puolustan uskontoa, mikäli asianhaarat ja oma turvallisuuteni sen sallivat. He ovat uskonnon ystäviä, vaikka se kulkisi ryysyissä ja häväistyksen alaisena; minä taas pidän yhtä sen kanssa silloin, kuin se sipsuttaa kultaisissa tohveleissa, ja kansa sille käsiänsä paukuttaa.

Kiinni-maailmassa: Niin on asia, hyvä herra Sivutie, ja pitääkää te vaan siitä kiinni. Hupsu se minusta

nähdessä on, joka saisi pitää sen, mitä hänellä on, mutta mielettömästi kyllä päästää sen käsistään. Olkaamme viisaita kuin käärmeet. Poudalla on paras heinää tehdä. Katsokaas, kuinka mehiläinen on yhdessä kohdin koko talven ja lähtee liikkeelle vasta sitten kuin voi saada hyötyä ja huvia yht'aikaa. Jumala antaa vuoroin sataa, vuoroin päivän paistaa. Jos nuo ovat sellaisia houkkia, että sateeseen syöksevät, niin malttakaamme me, kunnes pääsemme kauniilla ilmalla kulkemaan. Minun mielestäni on se uskonto paras, joka antaa meille vakuutuksen Jumalan armollisesta siunauksesta, sillä kukapas selväjärkinen ihminen voi luulla Jumalan antaneen meille tämän maailman hyvyttä muussa tarkoituksessa kuin että me säilyttäisimme sitä Hänen tähtensä! Abraham ja Salomo tulivat jumalisuudessansa rikkaiksi, ja Job sanoo, että hurskas kasaa kultaa kuin multaa. Mutta ei sitä sentään saa olla sellainen kuin nuo miehet tuolla edellämme, jos he sitä laatua ovat kuin te kerroitte. [Vert. Job 22:25]

Saituri: Emmeköhän liene kaikki yhtä mieltä tässä asiassa, niin ett'ei siitä sen enempää kannata jutella?

Rahanrakas: Ei vainkaan siitä sen enempää kannata jutella, sillä ken ei usko Raamattua eikä järkeä (ja näettehän, että ne ovat meidän puolellamme kumpainenkin), ei se omaa vapauttansaakaan tunne eikä pelastustansa etsi.

Sivutie: Veljet! Me olemme, niinkuin näette, vaeltamassa Taivaalliseen Kaupunkiin joka mies, ja paremmin välttääksemme sitä kuin paha on, sallikaa minun esittää teille tällainen kysymys:

Otaksukaa, että jollakulla, oli se sitten pappi tai kauppiamies tai muu, olisi hyvä tilaisuus saada tämän maailman etuja ja tavaroita, mutta hän ei voi niihin käsiksi päästä, ellei ainakin näyn vuoksi rupea harrastamaan muutamia jumalisuuden puolia, joista hän siihen saakka ei ole vähääkään välittänyt, — eikö hänen sopisi käyttää tätä keinoa, tarkoitustaan saavuttaakseen, ja pysyä sittenkin kaikin puolin kunnan miehenä?

Rahanrakas: Minä huomaan teidän kysymyksenne ytimen ja koetan, näitten herrain luvalla, antaa siihen vastauksen. Puhuaksemme nyt ensin siitä kohdasta kysymystänne, joka koskee pappia: oletetaanpa kunnian-arvoinen pappismies, jolla on niukat tulot. Hänellä on tiedossa parempi paikka, paljoa lihavampi ja rasvaisempi pala, ja olisi tilaisuus saadakin se, jos vaan olisi toimeensa huolellisempi ja saarnaisi entistä useammin ja innokkaammin ja muuttaisi muutamia periaatteitaan kansan mieltä myöten, — en minä puolestani ymmärrä, miks'ei hän (jos hänellä muutoin kutsumusta on) saattaisi tehdä kaikkea tuota ja paljon muuta vielä lisäksi ja pysyä rehellisenä miehenä yhtä kaikki? Sillä:

1. Hänen toivomuksensa päästä paremmille tuloille on laillista — sitä ei saata kukaan kieltää; — sallimushan on sen hänen eteensä asettanut. Saakoon sen siis, jos voi, tekemättä siitä omantunnon asiata.

2. Sitä paitsi tekee tällainen toivomus hänet huolellisemmaksi, saarnoissaan innokkaammaksi j.n.e., tekee niimuodoin hänestä paremman ihmisen, tekee hänet yhä soveliaammaksi kehittymään entistä enemmän, ja tähän on aivan Jumalan tahdon mukaista.

3. Mitä vihdoin siihen tulee, että hän mukautuu seurakuntansa mieltä myöten ja heidän mieliksensä luopuu muutamista periaatteistansa, niin tämä todistaa hänessä 1:ksi itsekieltäymystä, 2:ksi lempeätä ja puoleensa vetävää käytöstä ja 3:ksi, että hän on sitä soveliaampi papilliseen toimeen.

4. Minun ajatukseni niinmuodoin on, että jos pappi vaihtaa pienen palan suureen, ei häntä siitä syystä pidä ahnaaksi tuomita. Päinvastoin, koska hän siten on yhä enemmän kehittynyt taidossa ja ututteruudessa, on häntä pidettävä miehenä, joka noudattaa kutsumustansa ja käyttää hänelle suotua tilaisuutta, tehdäksensä hyvää.

Ja nyt kysymyksen toiseen osaan, joka koskee teidän mainitsemaanne kauppiamiestä. Ajateltakoon kauppias, jolla on varsin pienet tulot, mutta joka, jumaliseksi ruvettuansa, voisi laajentaa liikkeensä, saisi kenties rikkaan vaimon tahi runsaammalti ja parempia ostajia puotiinsa, — min' en ymmärrä, miksikä ei tämä olisi laillinen teko? Sillä:

1. Tulla jumaliseksi on hyvä avu, tultakoon siihen sitten miten hyvänsä.

2. Saada rikas vaimo tai enemmän ostajia puotiin, — ei sekään ole laitonta.

3. Mies, joka jumaliseksi tulemalla tämän on saanut, hän on saanut hyvää niiltä kuin hyvät ovat, tullen hyväksi itsekkin. Tässä on siis hyvä puoliso ja hyvät ostajat ja hyvät voitot saatu jumaliseksi tulemisella, mikä kyllä hyvä on. Siis: tulla jumaliseksi, kaikkea tuota saadakseen, on hyvä ja hyödyllinen aikomus.

Tämä Rahanrakkaan vastaus Sivutien kysymykseen sai osaksensa mitä vilkkaimman hyväksymisen

kaikkien muitten puolelta, ja niin he yhtyivät siihen päätökseen, että puheena-oleva menettely on järkevä ja edullinen. Ja kosk'ei heidän mielestensä kukaan kykene tätä kieltämään, ja koska Kristitty ja Toivorikas vielä olivat kuuleman päässä, niin suistuivat he yksimielisesti käymään heidän kimppuunsa tällä kysymyksellä heti kohta kuin saavuttavat heidät, sitä suuremmasta syystä kuin nuo edellä kulkijat äsken olivat vastustaneet Sivutietä. He huusivatkin heitä, ja Kristitty ja Toivorikas pysähtyivät heitä odottamaan. Perästä tulijat päättivät, ett'ei kysymystä esitä herra Sivutie, vaan vanha herra Kiinni-maailmassa, sillä silloin, arvelivat he, ei Kristityn ja Toivorikkaan vastauksessa ole enää oleva sellaista kiivautta, joka äskettäin oli leimahtanut tuleen Sivutien ja heidän välillensä.

KRISTITYN VASTAUS.

Pian he saivat yhteen, ja lyhyen tervehdyksen jälkeen herra Kiinni-maailmassa esitti kysymyksensä Kristitylle ja hänen toverilleen, ja pyysi heitä vastaamaan, jos voivat.

Kristitty: Joka uskonnon ensimmäiset alkeetkaan tuntee, pystyy vastaamaan tuhanteen tuollaiseen kysymykseen. Jos kerran on väärin seurata Kristusta leivän tähden, ja väärinhän se on, kuten lukee Joh. 6 luvussa, kuinka paljoo enemmän inhottavampi on käyttää Häntä ja jumalisuutta keinona, jolla tavoitellaan maailmata nautintoineen? Ei sillä tapaa ajattele muut kuin pakanat, tekopyhät, perkeleet ja velhot. [Joh. 6: 26]

1. Pakanat. Kun Hemor ja Sichem, himoitessaan Jaakobin tyttäriä ja hänen karjaansa, huomasivat, ett'eivät he millään muotoa niitä omaksensa saa, elleivät anna itseänsä ympärileikata, silloin he sanoivat kaupunkinsa miehille: "Jos kaikki miehenpuoli meistä ympärileikataan, niinkuin he ympärileikatut ovat, niin eikö heidän karjansa ja heidän omaisuutensa ja kaikki heidän eläimensä ole oleva meidän omaamme?" Israelin tyttäret ja karja olivat heidän himonsa esine, ja uskonto oli heillä keinona päästä tarkoitustensa perille. [Lue koko kertomus, 1 Mos. 34: 20, 21, 22, 23].

2. Tekopyhillä farisealaisilla oli samallinen uskonto heilläkin: pitkät rukoukset olivat heillä tekosyynä, mutta leskein talot heidän pyyteenänsä; sitä kovempaan kadotukseen oli Jumala heidät tuomitseva. [Luk. 20: 46,47]

3. Judas, perkele, oli myöskin samaa uskontoa: hän oli jumalinen kukkaron tähden, saadakseen omaksensa sen, mitä kukkaron sisässä oli, mutta hän hyljättiin ja joutui hukkaan, tuo kadotuksen lapsi. [Joh. 6; 70, 71.]

4. Simon velhon uskonto oli samaa laatua sekin, hänen, joka tahtoi saada Pyhän Hengen, siten rahaa voittaaksensa, ja senvuoksi kävi tuomio hänen ylitsensä Pietarin suusta, niinkuin lukee. [Ap. 8: 19-22]

5. Sitä mieltä minä olen, ja siinä minä pysyn, että ken maailman tähden jumaliseksi rupeaa, se myöskin maailman tähden jumalisuudestaan luopuu, sillä niin totta kuin se on, että Judaalla oli maailma tarkoituspärsänensä, jumaliseksi ruvetessaan, yhtä totta sekin on, että hän samaisen maailman tähden möi jumalisuutensa ja Mestarinsa. Vastata tuohon kysymykseen myöntävästi, niinkuin huomaa teidän tehneen, ja pitää sellaista vastausta paikkansa pitävänä — se on pakanallista, farisealaista, perkeleellistä, ja teidän palkkanne on oleva teidän työnne jälkeen.

Siinä he nyt seisoivat, toisiinsa tuijotellen, eivätkä he osanneet mitään vastata Kristitylle. Toivorikas myönsi oikeaksi Kristityn vastauksen, ja niinpä nyt pitkällinen äänettämyys vallitsi heidän keskensä. Sivutie ja hänen toverinsa olivat ymmällä ja jäivät jälkeen, päästääkseen Kristityn ja Toivorikkaan kulkemaan edellensä.

Silloin sanoi Kristitty matkatoverillensa: "Elleivät nämä miehet kestä ihmisten tuomiota, kuinkapa he voisivat Jumalan tuomiota kestää? Ja jos he ovat mykät, ollessaan tekemisissä saviastiain kanssa, mitenkö silloin, kuin heitä on nuhteleva kuluttavainen tuli liekeillensä?" [Hebr. 12: 29]

HETKINEN LEVOSSA.

Kristitty ja Toivorikas läksivät nyt astumaan heistä edelle ja kulkivat, kunnes saapuivat ihanalle tasangolle, nimeltä *Lepo*. missä heidän oli hyvin mieluista vaeltaa. Mutta niin vähäinen alallensa oli tämä tasanko, että he piankin olivat kulkeneet sen poikki. Sen toisessa päässä oli pieni *Voitto* niminen mäki ja mäessä *Hopeakaivos*. Muutamain, jotka ennen olivat tätä tietä vaeltaneet, oli tehnyt mieli mennä katsomaan tätä harvinaista kaivosta, mutta heidän astuttuansa lähelle kaivoksen suuta, oli maa pettänyt ja murtunut heidän altaan ja vienyt heidät surman suuhun. Muutamat olivat loukkautuneet siinä niin pahasti, että pysyivät raajarikkoisina hamaan kuolinpäiväänsä asti.

Minä näin unessani nyt, että vähän matkan päässä tiestä, hopeakaivoksen kohdalla, seisoi *Demas* niminen ylhäisen herran näköinen mies, kutsuen matkamiehiä sinne katsomaan.

Hän sanoi Kristitylle ja hänen toverilleen: "Hoi! Poiketkaapas tänne, niin minä näytän teille jotain."

Kristitty: Mitäs siellä on, jota varten kannattaisi tieltä poiketa?

Demas: Täällä on Hopeakaivos, ja täällä on ihmisiä, aarteita kaivamassa. Jos tulette tänne, niin täällä te voitte vähällä vaivalla tulla rikkaiksi tekin.

Toivorikas: Käydäänpä katsomaan.

Kristitty: En lähde minä. Olen kuullut tuosta paikasta ennenkin puhuttavan, kuinka siellä monikin on joutunut surman suuhun. Ja sitä paitsi ei tuo aarre muuta ole kuin paula, vireissä sille, joka sitä hakemaan lähtee, sillä se estää häntä hänen vaelluksessansa. [1 Tim. 6: 9]

Sen sanottuaan hän huusi Demaalle, sanoen: "Eikö se ole vaarallinen, tuo paikka? Eikö siitä ole ollut haittaa monenkin vaellukselle?" [Hos. 6: 9, Mat. 13: 22]

Demas: Ei tämä kovin vaarallinen ole muille kuin varomattomille.

Mutta Demas punastui sittenkin, tätä puhuessaan.

Silloin sanoi Kristitty Toivorikkaalle: "Ei nyt askeltakaan sinnepäin, vaan jatketaan matkaa vaan."

SIVUTIE KUUNTELEE DEMAAN HOUKUTUKSIA.

Toivorikas: Takaanpa, että Sivutie, tänne ennätettyään ja samallaiset kutsut kuultuaan, kylläkin poikkeaa tuonne katsomaan.

Kristitty: Siitä ei epäilemistä, sillä sinnehän hänen periaatteensa vievät, ja minä panen sata yhtä vastaan, että sinne hän hukkuu.

Demas huusi jälleen, sanoen: "Ettekö vainenkaan tule tänne katsomaan?"

Kristitty vastasi häntä suoraan ja peittelemättä: "Demas, sinä olet Herran oikeain teitten vihollinen. Sinä olet itse tieltäsi poikennut ja siitä syystä tuomiosi saanut Kuninkaan Tuomarilta. Miksikäs koetat saada meitäkin saman tuomion alaisiksi? Ja sitä paitsi, jos me sittenkin tieltä poikkeaisimme, niin tulisi se varmaan Herramme ja Kuninkaamme kuuluviin, ja silloin Hän saattaisi meidät häpeämään siellä, missä meidän pitäisi rohkeilla mielin seisoa Hänen edessänsä." [2 Tim. 4:10]

Demas huusi uudestaan ja sanoi olevansa heidän veljiänsä sekä lupasi tulla mukaan, jos he hiukan verran häntä odottaisivat.

Kristitty: Mikä sinun nimesi on? Eikö juuri se, jolla sinua puhuttelin?

Demas: Niin kyllä; nimeni on Demas. Minä olen Abrahamin poika.

Kristitty: Teidät tunnen kyllä. Gehazi oli teidän esi-isänne ja Judas teidän isänne, ja te olette heidän askeleitansa astuneet. Pirullisia ovat kuin ovatkin sinun vehkeesi. Sinun isäsi joutui pettäjänä hirsipuuhun, etkä ansaitse sinäkään parempaa palkkaa. Ole varma siitä, että me, Kuninkaan tykö tultuamme, kerromme, miten sinä olet menetellyt. [2 Kun. 5: 20, Mat. 26: 14,15, 27: 3-6]

He läksivät jatkamaan matkaansa.

Samassa tuli Sivutie seuralaisinensa jälleen näkyviin, ja ensi viittaukselta he poikkesivat Demaan luokse. Lienevätkö he sitten pudonneet kaivokseen, katsellessaan sen aukosta sisään, vai menivätkö alas kaivamaan, vai lienevätkö kaivoksen pohjalla tukehtunee: höyryihin, joita sieltä alinomaa nousee, sitä en osaa sanoa. Sen vaan tiedän, ett'ei heitä sen koommin enää milloinkaan tiellä näkynyt.

Kristitty lauloi silloin:

Yht' ovat mieltä Sivutie ja Demas tuo:
Kun toinen kutsuu, toinen heti rientää luo.
Näet voitost' osan ottais hänkin. Näin nuo kaks
Jää mailman teille, pääsemättä kauemmaks.

SUOLAPATSAS.

Nyt minä näin vaeltajain juuri tämän tasangon toisessa päässä tulevan erään vanhan muistopatsaan luokse, joka seiso ihan vallantien varrella. Tämän nähtyänsä, he kumpainenkin hämmästyivät sen kummallista muotoa: näytti, niinkuin se olisi aikoinaan ollut vaimo-ihminen, joka on muodostunut

patsaaksi. He katsoivat sitä katsomistaan, tietämättä hetkeen aikaan, mitä tehdä. Vihdoin huomasi Toivorikas kuvan päässä omituisen kirjoituksen. Hän kun itse ei ollut tiedemies, niin kutsui hän Kristittyä (joka kyllä oli opin käynyt) katsomaan, saisiko hän selvän tuosta kirjoituksesta. Tämä tuli, sovitteli kirjaimia yhteen ja sai kokoon seuraavat sanat: "Muistakaat Lotin emäntää." Hän luki sen kumppalilleen, ja silloin he päättivät, että tämä on se suolapatsas, joksi Lotin emäntä oli muuttunut, katsottuaan himo sydämessä taaksensa matkallaan Sodomasta, turmiota pakoon. Tämä äkkinäinen ja hämmästyttävä näky antoi heille aihetta seuraavaan keskusteluun. [Luk. 17: 32, 1 Mos. 19:26]

Kristitty: Ah, veljeni! Tämä näky sattui otolliseen aikaan, se kun tuli heti senjälkeen kuin Demas oli kutsunut meitä katselemaan Voiton mäkeä. Jos olisimme sinne menneet, niinkuin hän toivoi, ja niinkuin sinäkin, veli hyvä, olit taipuvainen tekemään, niin olisimme me, kuten tämä vaimokin, mikäli minä ymmärrän, tehneet itsemme näyksi, niitten katsella, jotka perässämme tulevat.

Toivorikas: Olen pahoillani siitä, että olin niin mieletön, ja onpa ihme, ett'ei minun käynyt kuin Lotin emännän, sillä mitäpä erotusta on hänen syntinsä ja minun syntini välillä? Hän vain katsahti taaksensa, ja minä olin mennä katsomaan. Ylistetty olkoon Herran armo, ja olkoon häpeäksi minulle, että moinen halu milloinkaan on saattanut sydämessäni syntyä!

Kristitty: Ottakaamme opiksi se, minkä tässä näimme, ja käyttäkäämme sitä hyödyksemme vast'edes. Hän vältti yhden tuomion, pelastumalla Sodoman hävityksestä, mutta toinen tuomio hänet saavutti. Hän muuttui, niinkuin näemme, suolapatsaaksi.

Toivorikas: Todellakin, olkoon tämä meille sekä varoituksena että esimerkkinä. Varoituksena välttämään hänen syntiänsä ja esimerkkinä siitä, minkäkaltainen tuomio sen ylitse on käypä, joka ei siitä varoituksesta huoli. Niinpä Korah, Datan ja Abiram ynnä ne kaksisataa viisikymmentä miestä, jotka synneissänsä hukutettiin, on pantu tunnustähtenä ja esimerkkinä vaarin-otettaviksi. Yhtä minä kumminkin ennen kaikkea kummastelen, sitä nimittäin, mitenkä Demas ja hänen joukkonsa yhä edelleen siellä huoletti aarrettansa katselevat, jota vastoin tämä vaimo muuttui suolapatsaaksi pelkästään siitä syystä, että kääntyi tuota samaa aarretta katsomaan, (sillä eihän missään lue, että hän olisi askeltakaan astunut tiestä syrjään). Sitä kummempaa se on, koska tuomio, joka tätä vaimoa kohtasi, on pannut hänet varoittavaksi esimerkiksi heidän näkyviinsä, sillä näkemättä sitä he eivät saata olla, kun vaan silmänsä nostavat. [4 Mos. 16: 27-35, 26: 9,10]

Kristitty: Kummasteltava se todella on ja todistaa heidän sydämensä epätoivoista tilaa tässä kohden, enkä minä osaa heitä mihinkään niin sattuvasti verrata kuin niihin, jotka tuomarin läsnä-ollessakin ihmisten taskuja tyhjentelevät ja hirsipuun juurellakin kukkaroita sieppaavat. Sodoman miehistä lukee, että he olivat erittäin pahoja, koskapa kovasti rikkoivat Herran edessä, s.o. Hänen silmänsä edessä, huolimatta siitä laupeudesta, mitä Hän oli heille osoittanut, sillä Sodoman maa oli niinkuin Herran yrttitarha. Siksi se yhä enemmän herätti Herran kiivautta ja teki heidän vaivansa niin kuumaksi kuin Herran tuli taivaasta sen suinkin saattoi tehdä. Ja järkevintä on ajatella niin, että sellaiset ihmiset, ja juuri sellaiset kuin nämä, jotka tekevät syntiä Herran silmäin edessä, välittämättä niistä esimerkeistä, mitkä alinomaa ovat heidän nähtävissään, varoittamassa heitä, että sellaiset ne ankarimman tuomion alaisiksi joutuvat. [1 Mos. 13: 10-13]

Toivorikas: Epäilemättä sinä olet sanonut totuuden, mutta mikä armo, ettes sinä enkä varsinkaan minä ole tehnyt itseämme tuollaiseksi esimerkiksi! Tämä kehoittaa meitä kiittämään Jumalaa, Häntä pelkäämään ja Lotin emäntää aina mielessämme pitämään.

ELÄMÄN VEDEN VIRRALLA.

Minä näin heidän sitten saapuvan erään ihanan virran rannalle. Kuningas David sanoi sitä Jumalan virraksi, mutta Johannes Elämän Veden virraksi. Heidän tiensä kävi juuri tämän virran rantaa myöten. Siellä nyt oli Kristityn ja hänen toverinsa ylen mieuiusta vaeltaa. He joivat tämän virran vettä, ja se maistui makealle sekä virvoitti väsyneitä mieliä. Virran kummallakin rannalla kasvoi viheriäitä puita, jotka kantoivat kaikenkaltaisia hedelmiä, ja joitten lehdet olivat hyvää lääkettä. Mielihyvällä he nauttivat näitten puitten hedelmiä ja söivät myös lehtiä, estääksensä kuvotusta ja muita tauteja, jotka tapaavat vaeltajaa, kun hänen verensä on matkasta kiihtynyt. Molemmilla rannoilla oli niinikään kaiken vuotta viheriöitsevä niitty, täynnään ihanoita liljoja. He laskivat niitylle lepäämään ja nukkuivat ja saivat siinä suruttomasti levätä. Herättyänsä he kokosivat taas puitten hedelmiä, joivat virran vettä ja panivat jälleen maata. Ja niin he tekivät monta päivää ja yötä. Siellä he lauloivat [Ps. 65: 10, Ilm. 22: 1, Ps. 23: 2, Jes. 14: 30]:

Kas kuinka välkkyin vuotaa virta tuo!
Se virvoitusta väsyneelle suo.
Ja niityn nuokkuu kukat tuoksuen
Niin sulosti. Jos kuvata vois ken

Herttaiset heelmät, lehdet lempeet, hän
Möis kaikki pois ja kedon ostais tän.

Kun he sitten olivat jälleen valmiit vaeltamaan (sillä heidän matkansa pää ei vielä saavutettu), aterioitsivat he ja joivat virran vettä ja läksivät liikkeelle.

HARHATIEN NIITYLLÄ.

Minä näin unessani, että vaeltajat tuskin olivat vielä kauksikaan ehtineet, niin jo erkanivat virta ja tie toisistaan. Siitä heille suuri suru, he kun eivät uskaltaneet astua tieltä pois. Tie alkoi nyt muuttua koleaksi, ja heidän jalkansa olivat käyneet astunnasta helliksi. Heidän sielunsa masentui tästä matkasta. He kulkivat kumminkin edelleen, mutta parempaa tietä yhä toivoen. Vähän matkan päässä edessäpäin, vasemmalla tiestä, oli niitty, johon pääsi aidan yli porraslautaa myöten. Sen nimi oli *Harhatien niitty*. Silloin sanoi Kristitty kumppalilleen: "Koska tuo niitty on meidän tiemme varrella, niin astutaan sinne." He nousivat porraslaudalle tarkastamaan, ja katso siellä oli polku pitkin tien vartta toisella puolen aitaa. [4 Mos. 21: 4]

"Aivanhan se on, niinkuin minä toivoin", virkkoi Kristitty. "Siellä on helpompi astua. Tule, ystäväni Toivorikas, käydään sinne."

Toivorikas: Mutta mitäs, jos tuo polku viekin meidät tieltä harhaan?

Kristitty: Tuskin vaan. Katsohan: eikös se kulje tiemme kanssa rinnan?

Toivorikas taipui toverinsa mielen mukaan ja nousi hänen jälkeensä aidan yli. Niitylle päästyänsä ja polvulle astuttuansa, he tunsivat, kuinka keveä sitä oli käydä. Katsellessaan eteenpäin, he huomasivat erään miehen astuvan myöskin samaa polkua myöten. Hänen nimensä oli *Turha Itseensäluottamus*. He huusivat hänelle ja kysyivät, minne hänen matkansa pitää. Hän vastasi: "Taivaan portille."

"Katso", virkkoi Kristitty, "enkös minä sitä sanonut? Siitähän näkee, että oikealla tiellä ollaan".

Vieras astui edellä, he perässä. Mutta katso yö yllätti ja tuli ylen pimeä, niin että taampaa kulkijat kadottivat näkyvistänsä tuon edellä kulkevan miehen. Ei aikaakaan, niin Turha Itseensä-luottamus, joka edellä kävi, eikä voinut tietä erottaa, lankesi syvään kuoppaan, minkä näitten seutujen ruhtinas oli kaivattanut sinne, turhaa kunniata hakevien hullujen pudota sisään. Ja siellä hän pudotessaan musertui palasiksi.

Kristitty ja hänen toverinsa kuulivat hänen putoamisensa. He huusivat hänelle, kysyen, mikä se oli, mutta vastausta ei tullut. Kuului vain voitoksia.

"Missähän oltaneekaan nyt?" kysyi Toivorikas.

Mutta Kristitty oli ääneti, sillä häntä alkoi pelottaa, että oli kumppalinsa kuljettanut tieltä syrjään. Samassa alkoi sataa, ukkonen rupesi jyrisemään, salammat leimahtelivat kauheasti, ja vesi nousi nopeaan.

Silloin alkoi Toivorikas voitotella itsekseen: "Voi jos olisin pysynyt tiellä!"

Kristitty: Kukas olisi luullut tämän polvun vievän meidät harhaan?

Toivorikas: Jo minä sitä pelkäsin heti alussa ja varoittelinkin teitä hiukan. Olisin puhunut enemmänkin, mutta tähän olette vanhempi minua.

Kristitty: Älä närkeästy minuun, hyvä veli. Mieleni on paha, että johdin sinut tieltä pois ja saatoin sinut niin kauheaan vaaraan. Anna minun anteeksi, rakas veli; en tehnyt sitä pahassa aikomuksessa.

Toivorikas: Ole rauhassa, veli hyvä, kyllä minä anteeksi annan, ja usko myöskin, että tämä on oleva meidän hyväksemme.

Kristitty: Minua ilahduttaa, että minulla on matkassani niin laupias veli. Mutta ei meidän enää auta viipyä tässä. Koetetaanpa palata takaisin.

Toivorikas: Mutta salli, veljeni, minun kulkea edeltä.

Kristitty: En millään muotoa, vaan anna minun astua edellä, sillä jos vaaroja sattuu, niin minua ne ensiksi kohdatkoot. Minun tähtenihän me kumpikin olemme joutuneet tieltä pois.

Toivorikas: Ei, sin'et saa kulkea edeltä. Mielesi kun on levoton, niin saattaisit jälleen eksyä tieltä.

Silloin muuan ääni heitä rohkaisi, sanoen: "Kohenna sydämesi oikealle tielle, jota sinun vaeltaman pitää, ja palaja." [Jer. 31: 32]

Sillä välin olivat vedet paisumistaan paisuneet, niin että paluumatka kävi ylen vaaralliseksi. (Minä mietin silloin: helpompi on tiellä kulkijan tieltä eksyä kuin eksyneen jälleen tielle osata). He uskalsivat kumminkin astua takaisin päin. Mutta niin oli pimeä ja tulva niin korkealle noussut, että he jo yhdeksän, mitäpä kymmenenkin kertaa olivat veteen vajoamaisillansa.

Niin taiten kuin he kulkivatkin, ei heidän sinä yönä onnistunut päästä porraslaudan kohdalle. Vihdoin he löysivät vähäisen suojapaikan, istahivat sinne odottamaan päivän valkenemista, ja väsyneitä kuin olivat, nukkuivat sinne.

EPÄILYKSEN LINNAAN.

Lähellä sitä paikkaa, missä he lepäsivät, oli muuan linna, nimeltä *Epäilyksen linna*, jonka isäntänä oli *Epätoivo* niminen jättiläinen. Tämän tiluksilla he nyt nukkuivat, ja niinpä kävi, että jättiläinen, noustuaan aamun sarastaessa ja kävellessään ketojansa pitkin ja poikki, yllätti Kristityn ja Toivorikkaan makaamasta hänen maillaan. Julmalla ja tuikealla äänellä hän herätti heidät ja tiedusti, ketä he ovat, ja mitä he tekevät hänen maillaan. He sanoivat olevansa vaeltajia ja eksyneensä tieltä.

Silloin sanoi jättiläinen: "Te olette tänä yönä tehneet rikoksen minua vastaan, polkemalla minun tiluksiani ja makaamalla minun maillani. Senvuoksi pitää teidän lähteä minun kanssani."

Heidän oli pakostakin lähteminen, hän kun oli väkevämpi heitä. Eikä ollut heillä juuri mitään sanomistakaan, he kun tunsivat olevansa syyllisiä. Jättiläinen ajoi heitä edellensä, vei heidät linnaansa ja pani siellä hyvin pimeään, kosteaan ja pahanhajuiseen vankihuoneeseen. Täällä he saivat olla keskiviikko-aamusta lauantai-iltaan. Ei annettu heille leivän palasta, ei pisaraakaan juomista. Pimeässä vain saivat olla, eikä kukaan tullut kysymään, mitenkä he voivat. Ylen oli nyt tukala heidän olla, kaukana ystävästä ja tuttavista. Kristityn tuska oli kaksin verroin suurempi, sillä hänenhän ajattelematon hätäilemisensä oli saattanut heidät tähän viheliäiseen tilaan.

JÄTTILÄINEN EPÄTOIVO.

Jättiläisellä Epätoivolla oli vaimo, nimeltä *Epäluulo*. Maata mennessään mies kertoi hänelle, mitä oli tehnyt, ottanut nimittäin kaksi miestä kiinni ja pannut ne vankikoppiin luvattomasta kuljeksimisesta hänen maillaan. Hän kysyi sitten vaimoltaan, miten olisi paras heidän kanssaan menetellä. Vaimo tiedusti nyt, mitä he ovat miehiänsä, mistä he tulevat ja minne heillä matka. Mies vastasi hänen kysymyksiinsä. Senjälkeen neuvoi vaimo miestänsä pieksämään heitä säälimättä heti aamulla, noutuansa.

Mies nousi huomenissa, otti ison muhkuraisen sauvan ja meni alas vankihuoneeseen. Siellä hän ensi työkseen alkoi säntä heitä kuin mitä koiria, vaikk'eivät toiset sanaakaan virkkaneet häntä vastaan. Sitten hän hyökkäsi heidän päällensä ja löi heitä niin kauheasti, ett'eivät he kyenneet puolustautumaan eikä kääntymään lattialla. Sen tehtyänsä hän meni pois, jättäen heidät vaivojansa valittamaan ja kovaa kohtaloansa surkuttelemaan. Ja niin se päivä kuluikin heiltä pelkkiin huokauksiin ja voitotuksiin.

Illalla sitten vaimo jälleen haasteli heistä miehensä kera ja, kuultuaan heidän vielä olevan hengissä, antoi sen neuvon, että mies kehoittaisi heitä surmaamaan itsensä omin käsin. Aamun tultua meni jättiläinen yrmeänä kuin ennenkin heidän luoksensa ja, huomattuansa heidän olevan kovissa tuskissa eilisistä lyömisistä, sanoi heille, että kosk'ei heidän ollut ajattelemistakaan milloinkaan enää päästä täältä pois, niin olisi parasta, että he piammiten itse päivänsä päättäisivät joko puukolla tahi nuoralla tai myrkyllä. "Sillä", sanoi hän, "miksipä te enää elämää toivoisittekaan, koska se on niin täynnään tuskaa ja vaivaa?" He sitä vastoin pyysivät häntä päästämään heitä pois. Silloin hän loi heihin kiivaan silmäyksen ja syöksi heidän päällensä ja olisi epäilemättä heistä lopun tehnyt, ellei hän äkkiä olisi saanut suonenvetoja. (Välistä hän kirkkaalla säällä sai suonenvetoja). Silloin häneltä käsi hetkeksi hervautti. Hän läksikin pois, jätettyään heidät mietiskelemään, mitä tehdä.

Vangit neuvottelemaan nyt keskenänsä, olisiko noudattaa hänen neuvoansa vai eikö. Ja näin he siitä haastelivat.

Kristitty: Mitäs tehdä nyt, veli? Onhan tämä meidän elämä kovin viheliäistä. Min'en puolestani tiedä, mikä tässä parasta olisi, eläkökö tällä tavoin edelleen vai kuollako kohta. "Minun sieluni soisi hänensä hirtetyksi ja minun luuni kuolleeksi." Haudassa on helpompi olla kuin tässä vankihuoneessa. Niinkö teemme kuin jättiläinen neuvoi? [Job. 7: 15.]

TOIVORIKKAAN SANAT ROHKASEVAT KRISTITTYYÄ.

Toivorikas: Nykyinen tilamme on tosin kauhea, ja mieluummin tahtoisin minäkin kuolla kuin aina tässä tilassa pysyä. Mutta muistakaamme, että sen maan Herra, jonne olemme matkalla, on sanonut: "Älä tapa". Toiselta emme saa henkeä ottaa, ja vielä ankarammin on meitä kielletty itseämme surmaamasta, kuten jättiläinen neuvoo. Ken toisen tappaa, se ainoastaan ruumiin murhaa, mutta joka itsensä tappaa, se on sekä ruumiinsa että sielunsa murhaaja. Ja sitä paitsi, veli! Sinä sanoit, että haudassa on helppo olla, mutta unhotitkos helvetin, jonne murhaajat varmaan joutuvat? Ei yhdessäkään murhaajassa ole iankaikkinen elämä pysyvä. Muistakaamme myös, ett'ei kaikki valta ole jättiläisen Epätoivon käsissä. Luullakseni on muitakin joutunut hänen käsiinsä, ja ovat päässeet kumminkin irti. Kukas tietää, vaikka Jumala, maailman Luoja, vielä asettaisi niin, että jättiläinen Epätoivo kuolee tahi unohtaa jonkun kerran panemasta meitä lukon taakse tahi ehkä piankin taas meidän nähtemme saapi noita suonenvetojansa eikä enää kykene jäseniänsä käyttämään. Ja jos se kerrankin vielä sattuu, niin silloin minä rohkaisen mieleni ja teen kaiken voitavani, päästäkseni hänen käsistensä. Mieleton minä, kun en sitä jo ennen yrittänyt! Mutta oli miten oli, olkaamme kärsivällisiä, veljeni, ja kestäkäämme vielä kotvanen: kenties lyöpi onnellinen pelastuksen hetki. Älkäämme vaan ruvetko oman itsemme murhaajiksi. [1 Joh. 3: 15]

Näillä sanoilla sai Toivorikas rauhoittaneeksi veljensä mielen, ja niin he sitten yhdessä odottivat sen päivää, pimeässä vankihuoneessa, raskaassa ja tukalassa tilassa.

Illan suussa tuli Jättiläinen jälleen vankihuoneeseen katsomaan, olivatko vangit noudattaneet hänen neuvoansa. Mutta sisään tultuansa, hän näki heidän olevan hengissä, todellakin paraiksi juuri hengissä, sillä leivän ja veden puutteesta ja haavain tähden, jotka hän oli heihin lyönyt, he tuskin enää jaksoivat hengittää. Hengissä hän heidän kumminkin näki olevan, niinkuin jo sanoin. Mutta silloin hän joutui hirveään raivoon ja sanoi heille, että koska he ovat olleet hänen neuvoillensa tottelemattomat, niin käy heidän paljoa pahemmin kuin jos eivät olisi milloinkaan syntyneetkään.

Tuosta he kauheasti vapisemaan, ja Kristitty meni luullakseni tainnoksiin. Hiukan toinnuttuansa hän alkoi jälleen puhua Jättiläisen neuvosta, olisiko noudattaa sitä vai olla noudattamatta. Näytti siltä kuin Kristitty taaskin olisi ollut taipuvainen tekemään hänen tahtonsa jälkeen, mutta toistamiseen haasteli hänelle Toivorikas seuraavaan tapaan:

Toivorikas: Etkö muista, veli, kuinka miehuullinen olet tähän saakka ollut? Apollyon ei saanut sinua masennetuksi eikä mikään muukaan, mitä kuulit tai näit tunsit Kuoleman Varjon laaksossa. Mitä vastuksia ja säikäyksiä ja hämmästyttä oletkaan jo kestänyt, ja nytkö sä olet pelkkää pelkoa täynnä? Näethän, että minäkin olen sinun kanssasi vankeudessa, minä, mies paljoa heikompi luonnoltani kuin sinä. Onhan Jättiläinen haavoittanut minua, niinkuin sinuakin; hän on minunkin suustani raastanut leivän ja veden, ja yhdessä minä sinun kanssasi vaikeroitsen tässä pimeässä. Vielä meidän pitää hiukan enemmän harjoittaa itseämme kärsivällisyydessä. Muistahan, kuinka sinä miehen lailla menettelit Turhuuden markkinoilla: et peljännyt kahleita etkä hääkiä etkä veristä kuolematakaan, ja vihdoin — välttääksemme häpeätä, joka ei Kristitylle sovelias ole — koettakaamme kärsivällisyydellä kestää, minkä suinkin jaksamme.

Yö tuli taas, ja kun Jättiläinen vaimonsa kanssa pani maata, kysyi viimeksi mainittu, mitenkä vankien laita oli, ja olivatko he neuvoa noudattaneet. Mies vastasi siihen: "He ovat itsepintaisia konnia, jotka kernaammin ottavat kestääkseen vaivoja jos mitä, ennenkuin panevat itsensä päiviltä pois." Siihen sanoi vaimo: "Vie heidät huomenna linnanpihalle ja näytä heille niitten luut ja kallot, jotka sinä jo tätä ennen olet toiseen maailmaan toimittanut, ja saa heidät uskomaan, että ennenkuin viikko on päähän päästy, sinä revit heidät palasiksi, niinkuin olet sellaiselle väelle ennenkin tehnyt."

Aamulla varhain Jättiläinen menikin heidän luokseen taas, vei heidät linnanpihalle ja näytti heille, mitä vaimo oli käsenyt. "Nämä", sanoi hän, "olivat aikoinaan vaeltajia, niinkuin tekin ja tunkeutuivat luvatta minun tiluksilleni, niinkuin tekin olette tehneet. Minä näin hyväksi repiä heidät kappaleiksi, ja kymmenen päivän kuluttua teen minä samoin teidänkin. Pois kuoppaan takaisin taas!" Ja sen sanottuaan, hän löi heitä sinne mentäessä koko matkan. Ja niin he viettivät koko lauantai päivän samassa surkuteltavassa tilassa kuin ennenkin. Illan tultua alkoi Jättiläinen vaimonsa Epäluulon kanssa, maata mennessään, jälleen puhella vangeista, ja vanha Jättiläinen se varsinkin kummasteli, ett'ei hän saa lyönneillä eikä kehoituksilla heitä päiviltä pois. Siihen sanoi vaimo: "Pelkäänpä, että he toivovat jonkun tulevan heitä pelastamaan tahi että heillä on tiirikoita, joitten avulla he toivovat pääsevänsä pakoon." "Niinkö luulet, kultaseni?" virkkoi Jättiläinen. "Minäpä otan ja tarkastan heidät huomenna."

Lauantaina, puolen-yön tienoissa, alkoivat vangit rukoilla ja pysyivät rukouksissa melkein hamaan päivänkoittoon asti.

POIS EPÄILYKSEN LINNASTA.

Silloinpa, vähää ennen päivän nousua, huudahti Kristitty parka hämmästyneenä: "Minua houkkaa! Istua tässä löyhkäävässä vankihuoneessa, vaikka yhtä hyvin voisin vapaanakin kulkea! Minulla on povessani avain, nimeltä *Lupaus*, ja se luullakseni aukaisee jok'ikisen lukon Epäilyksen linnassa."

"Sehän oli hyvä uutinen, veli", sanoi Toivorikas. "Ota avain povestasi ja koettele."

Kristitty veti avaimen poveltansa ja alkoi sitä koetella vankihuoneen oveen. Hän käänsi avainta, ja samassa laukesi lukonsalpa, ja ovi aukeni helposti. Siiloin astuivat Kristitty ja Toivorikas kumpikin ulos. Nyt he menivät ulko-ovelle, joka viepi linnanpihaan, ja avasi avaimellaan senkin. Tulivat tuosta sitten rautaiselle portille, joka piti myöskin saada auki. Siinä pani lukko kovasti vastaan, mutta aukeni se viimeinkin! Sitten he työnsivät portin auki, mennäksensä kiireimmiten pakoon, mutta auetessaan narahti portti niin pahasti, että Jättiläinen Epätoivo heräsi. Hän kavahti pystyyn, lähteäksensä ajamaan vankejansa takaa, mutta tunsu samassa jäsentensä puutuneen, sillä hän oli saanut jälleen suonenvetoja, niin ett'ei millään keinoin kyennyt lähtemään heidän jälkeensä. Vangit jouduttivat askeleitansa ja tulivat jälleen Kuninkaan vallantielle. Nyt he olivat päässeet Jättiläisen alueilta pois ja olivat siis pelastetut.

Astuttuansa porraslaudan yli, he alkoivat miettiä, mitä he porraslaudalle tekisivät, estääksensä perässä tulijoita joutumasta jättiläisen Epätoivon valtaan. He päättivät silloin pystyttää pylvään ja piirtää sen kylkeen tällaisen kirjoituksen: "Tätä porraslautaa myöten kulkee tie Epäilyksen linnaan. Sen isäntä, Jättiläinen Epätoivo, ylenkatsoo Taivaallisen maan Kuningasta ja pyytää hukuttaa Hänen pyhiä vaeltajiansa." Ja niinpä sitten moni heidän jälkeensä tulleista luki tuon kirjoituksen ja vältti vaaran.

127

Patsaan pystytettyänsä, he lauloivat:

Pois tieltä tuonnoin eksyimme me oikealta
Ja seutuun saimme kolkkoon, miss' on vieras valta.
Ah jospa toki ne, joit' tänne saapuu vielä,
Vois vaarat välttää tällä turmaisella tiellä,
Ett' Epäilyksen linna vangikseen ei veisi
Eik' Epätoivo siellä raukkaa raateleisi.

IHANILLA VUORILLA.

Matkamiehet vaelsivat nyt, kunnes ehtivät *Ihanain Vuorten* seutuun. Niitten omistajana on sen samaisen mäen Herra, josta ennen on ollut puhe. He astuivat ylös vuorille ja näkivät yrttitarhoja, hedelmäpuistoja, viinamäkiä ja vesilähteitä. Siellä he sammuttivat janonsa ja pesivät itsensä ja söivät vapaasti viinamäkien hedelmiä. Näitten vuorten kukkuloilla, vallantien varrella, oli paimenia laumojansa kaitsemassa. Matkamiehet astuivat heidän luoksensa ja kysyivät, sauvoihinsa nojaten — niinkuin väsynyt vaeltaja tekee, pysähtyessään haastelemaan jonkun kera matkan varrella, — kenenkä nämä Ihanat Vuoret ovat, ja kenenkä ovat lampaat laitumella täällä.

Paimenet: Nämä vuoret ovat Immanuelin Maata ja näkyvät Hänen kaupunkiinsa. Lampaat ovat myöskin Hänen, ja Hän on antanut henkensä niitten edestä. [Joh. 10: 11]

Kristitty: Viekö tämä tie Taivaalliseen kaupunkiin?

Paimenet: Oikealla olette tiellä.

Kristitty: Pitkältäkö on sinne vielä?

Paimenet: Hyvinkin pitkältä, paitsi niille, jotka sinne pääsevät.

Kristitty: Turvallinenko on tie vai vaarallinenko?

Paimenet: Turvallinen niille, jotka se turvaan viepi, mutta ylitsekäymärit siinä lankeavat. [Hos. 14: 10]

Kristitty: Onko siellä mitään suojaa väsyneelle ja uupuneelle matkamiehelle?

Paimenet: Vuorten Herra on antanut meille määräyksen, ett'emme muukalaisen huoneeseen-ottamista unhottaisi, ja siksi kaikki hyvä, mitä täällä löytyy, on teille alttiina. [Hebr. 13: 2]

Minä näin nyt unessani, kuinka paimenet, huomattuansa heidät vaeltajiksi, alkoivat tehdä heille kysymyksiä, joihin nämä vastasivat entiseen tapaansa. Niinpä kyseltiin: "Mistä te tulette? Miten teidän on matkalla käynyt? Miten olette matkan vaivat kestäneen sillä harvat tänne lähteneistä näille vuorille saapuvat?" Kuultuaan heidän vastauksena, paimenet tulivat hyvin iloisiksi, katsoivat heihin hyvin rakkaasti ja sanoivat: "Terve tuloanne tänne Ihanille Vuorille?"

Paimenet, nimeltään *Tieto*, *Kokemus*, *Valpas* ja *Vilpitön*, ottivat heitä kädestä, veivät heidät teltoihinsa ja asettivat heidän eteensä, mitä valmista sattui olemaan. Samalla he myös sanoivat: "Me soisimme teidän viipyvän täällä jonkun aikaa, jotta tutuiksi tultaisiin ja, liiatenkin, jotta saisitte virvoitusta näitten Ihanain Vuorten antimista." Toiset vastasivat mielihyvällä jäävänsäkin, ja niin he laskeutuivat levolle, koskapa jo hyvin myöhä oli.

Sitten minä näin unessani paimenten kutsuvan aamulla Kristittyä ja Toivorikasta lähtemään heidän kanssansa vuorille. Hetken aikaa he yhdessä kävelivät, ihana näky edessänsä joka haaralla. Senjälkeen puhuivat paimenet keskenänsä: "Näytettäiskö näille vaeltajille moniaita ihmeteltäviä seikkoja?" Päätettyänsä tehdä niin, he veivät heidät ensinkin erään *Erhetys* nimisen mäen kukkulalle, sille puolen, mistä mäenrinne jyrkkänä laskee laaksoon. Paimenet käskivät heidän katsahdamaan alas mäen juurelle. Siellä Kristitty ja Toivorikas näkivät muutamia ihmisiä, jotka olivat palasiksi ruhjoutuneet, mäen kukkulalta pudotessaan.

"Mitä tämä tietää?" kysyi Kristitty.

"Ettekö te ole kuulleet", vastasivat paimenet, "niistä, jotka erhetykseen joutuivat, kuunnellessaan Hymenaion ja Phileton harhaoppista puhetta ruumiitten ylösnousemisesta?" [2 Tim. 2: 17, 18]

"Kyllä", vastasivat he.

"Niin", sanoivat paimenet, "ne ne ovat, jotka te tuolla alhaalla murskautuneina näette. He ovat, niinkuin huomaatte, vielä tähän päivään asti hautaamatta, esimerkkinä muille, ett'ei kukaan ylen korkealle kiipeisi tai liian lähelle vuoren rinnettä astuisi."

Senjälkeen minä näin, kuinka paimenet veivät heidät toisen vuoren kukkulalle sen vuoren nimi oli *Varoitus* — ja käskivät heidän katsoa kauas. He katsoivatkin ja olivat näkevinään muutamia miehiä kulkemassa edes takaisin hautakumpujen välissä. Ja he huomasivat näitten miesten olevan sokeita, sillä tuontuostakin he kompastuivat kumpuihin eivätkä osanneet niitten välitse pois päästä. Kristitty kysyi silloin: "Mitäs tämä tietää?"

Paimenet vastasivat: "Ettekö te tuolla tasangolla nähneet porraslautaa, joka vei niitylle, tieltä vasempaan?"

He vastasivat: "Kyllä."

Paimenet jatkoivat: "Tuota porraslautaa myöten tullaan polvulle, ja tämä taas vie Epäilyksen linnaan, jonka isäntänä on Jättiläinen Epätoivo. Nuo miehet tuolla (ja paimenet viittasivat hautain välissä astuviin) olivat kerran vaeltamassa, niinkuin tekin, kunnes saapuivat samaiselle porraslaudalle. Koska nyt oikea tie sillä kohtaa oli kolea, niin he katsoivat parhaaksi astua niittyä myöten. Mutta sielläpä Jättiläinen Epätoivo otti heidät kiinni ja vei heidät Epäilyksen linnaan. Pidettyään heitä siellä jonkun aikaa vankihuoneessa, hän puhkaisutti heiltä silmät ja vei heidät tuonne hautain väliin, ja sinne hän on jättänyt heidät harhailemaan hamaan tähän päivään asti, jotta täytettäisiin viisaan miehen sanat: 'Ihminen, joka poikkeaa viisauden tieltä, pitää oleman kuolleitten joukossa'." [Sananl. 21: 16]

Silloin Kristitty ja Toivorikas katsahtivat toisiinsa, ja kyyneleitä tulvi heidän silmistänsä, mutta paimenille he eivät mitään virkkaneet.

Senjälkeen minä näin unessani paimenten vievän heidät laakson pohjalle eräisen paikkaan, missä oli ovi mäen kupeessa. Paimenet avasivat oven ja käskivät heidän katsoa sisälle. He katsoivat sinne ja näkivät, että siellä oli pimeä ja paljo savua. He olivat kuulevinaan myös rätinää ja räiskettä, niinkuin tulen palaessa, ja piinattujen huutoa sekä olivat samalla tuntevinaan tulikiven hajua.

"Mitäs tietää tämä?" kysyi Kristitty.

Paimenet kertoivat heille: "Tästä menee sivutie helvettiin, tie tekopyhain käydä, nimittäin sellaisten, jotka esikois-oikeutensa myövät, niinkuin Esau, jotka Mestarinsa myövät, niinkuin Judas, jotka evankeliumia pilkkaavat, niinkuin Aleksander, ja jotka vaikertelevät ja teeskentelevät, niinkuin Ananias ja Safira, hänen vaimonsa."

Toivorikas virkkoi silloin paimenille: "Ulkoasusta päättäen olivat nuo tuossa vaeltajia jok'ainoa, niinkuin mekin, eikö niin?"

Paimenet: Olivatpa kauan aikaakin.

Toivorikas: Kuinkahan kauaksi lienevät aikoinaan ehtineetkään, kunnes sittenkin niin surkealla tavalla tieltä siirtyivät?

Paimenet: Muutamat kauemmaksi, muutamat vain näille vuorille asti.

Silloin sanoivat vaeltajat toisillensa: "Meidän tulee pyytää Väkevältä voimaa."

Paimenet: Niin kyllä, ja saatuanne sen, tulee teidän käyttää sitä.

VAELTAMAAN EDELLEEN.

Tällöin teki vaeltajain mieli lähteä edelleen, ja paimenetkin tahtoivat päästää heidät menemään. Niin he sitten yhdessä kulkivat vuoriston päähän. Silloin puhuivat paimenet toisillensa: "Näyttäkäämme heille Taivaallisen Kaupungin portit, jos he sitä kysyvät meidän kaukoputkellamme näkemään." Vaeltajat suostuivat mielihyvällä. Ja paimenet veivät heidät korkean, *Kirkas* nimisen, mäen kukkulalle ja antoivat heille kaukoputken, katsella sillä.

He yrittivät katsella, mutta muistellessaan kaikkea sitä, mitä paimenet heille viimeksi olivat näyttäneet, tunsivat he kätensä vapisevan, eivätkä niinmuodoin voineet vakavasti kaukoputkeen katsoa. Jotain portin tapaista he kumminkin luulivat näkevänsä ja samalla myös jotain sen seudun ihanuudesta.

He läksivät nyt vaeltamaan jälleen ja lauloivat tämän laulun:

Mi muille vielä kätkettynä on,
Sen paimenet nää saattaa valohon.
Siis tänne käy, perille pääset vain
Sa salaisten ja syväin asiain.

Kun nyt matkamiehet olivat valmiina lähtemään edelleen, antoi yksi paimenista heille opaskirjan matkalle, toinen käski karttamaan liehakoitsijoita, kolmas varoitti panemasta maata lumotulle maalle, ja neljäs toivoi onnea matkalle.

Sillein minä heräsin unestani.

TIETÄMÄTÖN LIITTYISI SEURAAAN.

Minä panin maata, nukuin ja unessani näin noitten kahden vaeltajan laskeutuvan vuorilta vallantietä Kaupunkia kohden. Vuorten juurella, vasemmalla kädellä, on Luulottelun maa, josta vaeltajien tiehen yhtyy kaita ja monimutkainen kuja. Täällä he kohtasivat erään vilkkaan pojan, joka oli tulossa tuosta Luulottelun maasta. Hänen nimensä oli *Tietämätön*. Kristitty kysyi häneltä, mistä puolen hän on kotoisin, ja minne hän menee.

Tietämätön: Herra, minä olen syntyisin tuosta maasta tuolla vasemmalla ja olen matkalla Taivaalliseen Kaupunkiin.

Kristitty: Mutta kuinka luulette pääseväne portista sisään; siellä lienee sentään monta vastusta.

Tietämätön: Niinkuin muutkin kunnan ihmiset.

Kristitty: Mutta mitäs teillä on portilla näytettävänä, jotta se aukenisi teille?

Tietämätön: Minä tiedän Herrani tahdon ja olen kunnan mies. Minä annan kullekin omansa, minä rukoilen, paastoon, maksan veroni ja annan almuja. Olen lähtenyt maastani, tullakseni siihen maahan, mihin nyt matkani pitää.

Kristitty: Sinä et käyntykään ahtaan portin kautta tämän tien päästä, vaan tulit tuota mutkaista kujaa myöten, ja siksi minä pelkään — luulepa itsestäsi, mitä luuletkaan että tilinteon päivänä sinua pidetään varkaana ja murhamiehenä, eikä sinun sallitakaan päästä kaupunkiin.

Tietämätön: Hyvät herrat, aivan outoja te olette minulle; enhän teitä tunnekaan. Pitäkää te vaan oman puolenne uskonto, minä pidän sen, mitä minun kotimaassani tunnustetaan. Kaikki käy toivoakseni hyvin. Mitä taas teidän mainitsemaanne porttiin tulee, niin tietäähän koko maailma, että meidän maasta on sinne pitkä matka. Min'en usko, että meidän puolella kukaan tietää, missä se tie edes käykään, mutta tiesivätpä tuon tai olivat tietämättä, onhan meillä tässä, niinkuin näette, soma ja sievä, vehreä kuja, jota myöten meidän maasta on lyhin matka sille tielle.

Kristitty, huomattuansa hänen olevan omassa luulossansa viisaan, kuiskasi Toivo rikkaalle: "Enemmän on toivoa tyhmästä kuin hänestä." Ja edelleen hän sanoi: "Kun hullu tietänsä kulkee, silloin hänen viisautensa pettää hänet, ja hän pitää kaikki muut tyhmänä. Vieläkö me hänen kanssansa haastelemme vai joko lähdemme pois, jättäen hänet miettimään sitä, mitä hän jo on kuullut? Saatammehan myöhemmin pysähtyä hänen tähtensä ja katsoa sitten, voisimmeko jotain hyvää hänelle

Siihen sanoi *Toivorikas*:

Viel' hetken Tietämätön aatelkoon,
Min kuullut on, ja niinpä ottakoon
Myös varteen neuvot hyvät, jotta juuri
Vois käsittää, mik' ompi voitto suurin.
Ken, sanoo Herra, käsityst' on vailla,
Ei sijaa sillä ole taivaan mailla.

"Ei ole mielestäni hyvä" lisäsi *Toivorikas*, "sanoa hänelle kaikkea yhtä haavaa. Jos tahdotte, niin käymme nyt hänen ohitsensa ja sitten toisen kerran sanomme hänelle sen verran kuin hän sietää."

Niin he läksivät kulkemaan kahden kesken, ja Tietämätön astui perässä. Päästyänsä hänestä kappaleen matkaa edelle, saapuivat he hyvin pimeään kujaan. Siinä he näkivät miehen, jonka seitsemän perkelettä oli sitonut seitsemällä vahvalla köydellä, ja jota ne nyt laahasivat sitä ovea kohti, minkä matkamiehet olivat nähneet mäen kyljessä. Kristitty parka rupesi nyt vapisemaan ja samoin hänen toverinsa *Toivorikaskin*. Perkeleitten raastaessa tuota miestä, koetti Kristitty tunnustella häntä, ja luuli vihdoin tunteviensakin hänessä *Kieltäjän*, *Luopumuksen* kaupungista. Hän ei voinut kumminkaan tarkoin erottaa miehen kasvoja, tämä kun oli painanut päänsä alas, kuten kiinnisaatu varas. Mutta hänen mentyään ohitse, katsahti *Toivorikas* hänen jälkeensä ja huomasi hänen niskassaan lapun, jossa oli tällainen kirjoitus: "Kevytmielinen Tunnustaja ja tuomioon vikapää Uskonluopio."

VÄHÄUSKOISEN TARINA.

Silloin Kristitty virkkoi kumppalilleen: "Nyt muistuu mieleeni, mitä minulle kerran kerrottiin eräästä hyväntahtoisesta miehestä, *Vähäuskoinen* nimeltään, *Vilpittömyyden* kaupungista. Tällainen oli tarina: Tämän tien päähän yhtyy *Lavean tien* portilta muuan kuja, jota sanotaan *Kuolleen miehen kujaksi* siitä syystä, että siellä on monta murhaa tehty. Tämä *Vähäuskoinen* oli lähtenyt vaeltamaan, niinkuin mekin, sattunut istahtamaan maahan ja nukkunut siihen. Silloin osuu *Lavean tien* portilta päin tulemaan tälle tielle kolme rotevaa roistoa, nimittäin *Arka*, *Varoilija* ja *Vikapää* (kolme veljestä). Huomattuansa *Vähäuskoisen*, he kiiruhtivat juoksujalassa hänen luokseen. Mies parka oli juuri unestaan herännyt ja aikoi lähteä edelleen. He saavuttivat hänet ja uhkaillen käskivät hänen pysähtyä. *Vähäuskoinen* kävi kalpeaksi kuin aivinainen, eikä ollut hänessä miestä puolustamaan itseänsä eikä pakoontaan lähtemään. *Arka* sanoi silloin: 'Kukkaro tänne!' Mutta kun *Vähäuskoinen* ei pitänyt kiirettä, sillä hän ei olisi mielellään luopunut rahoistaan, niin karkasi *Varoilija* hänen päälleen, työnsi kätensä hänen poveensa ja veti sieltä ulos kukkaron, täynnä hopeata. *Vähäuskoinen* huutamaan: 'Varkaita! Varkaita!' Silloin *Vikapää* löi häntä kyhmyisellä sauvallaan päähän, niin että toinen kaatui maahan. Siinä nyt makasi *Vähäuskoinen* verissänsä ja oli vähällä vuotaa kuiviin. Varkaat olivat kaiken aikaa hänen äärellänsä, mutta kuultuaan vihdoin jonkun kulkevan tietä pitkin ja peljäten, että tulossa oli muuan *Armoitettu*, *Luottamuksen* kaupungista, saivat he jalat allensa ja jättivät mies paran siihen yksikseenä. Hetken perästä *Vähäuskoinen* toipui, nousi ylös ja koetti kontaten kulkea tietänsä. Sen pituineen se."

KESKUSTELU VÄHÄUSKOISEN VAIHEISTA.

Toivorikas: Ottivatko he häneltä kaikki, mitä hänellä oli?

Kristitty: Eivät. Sitä paikkaa he eivät tulleet tutkineeksi, missä hänen kalliit kivensä olivat; ne hän sai pitää. Mutta, kuten minulle on kerrottu, mies parka oli kovin pahoillaan siitä, mitä oli menettänyt, sillä varkaat olivat vieneet suurimman osan hänen eväsrahojansa. Kalliita kiviä he eivät saaneet, niinkuin jo sanoin. Hänellä oli vielä hiukan rahaa jäljellä, mutta niitä ei riittänyt koko matkaksi. Täytyipä hänen — ellen väärin kuullut — kerjätä tiellä, hengissä pysyäkseen, sillä kalliita kiviänsä hän ei tahtonut myödä. Mutta kerjäsipä hän tahi teki mitä hyvänsä, suurimman osan matkaansa hän kuuluu kulkeneen nälkäisellä vatsalla. [1 Piet. 4: 18]

Toivorikas: Mutta eikös ollut kumma, ett'eivät he käsiinsä saaneet lupakirjaa, joka oli päästävä hänet sisälle Taivaan portista?

Kristitty: Eivät, kumma kyllä, saaneet, mutta ei se heiltä saamatta jäänyt hänen oveluutensa tähden, sillä hän oli niin säikähtänyt heidän hyökkäystänsä, ettei kyennyt eikä ymmärtänyt edes panna mitään piiloonkaan. Hyvä Sallimus sen teki enemmän kuin hänen oma ponnistuksensa, ett'eivät varkaat tuota kallista kalua häneltä vieneet. [2 Tim. 1: 12-14, 1 Piet 1: 5]

Toivorikas: Oli toki lohdullista hänelle, että sai pitää kalliit kivensä.

Kristitty: Siitä olisi hänelle ollut paljokin lohdutusta, jos hän olisi käyttänyt sitä, niinkuin olisi pitänyt. Mutta nepä, jotka minulle tuota kertoivat, tiesivät hänen, vallon vähän käyttäneen sitä loppumatkallansa, hämillään siitä, että rahat oli häneltä viety. Suurin osa loppumatkaa kului häneltä niin, ett'ei hän sitä edes muistanutkaan. Ja sitä paitsi, jos se välistä hänen mieleensä johtuikin, ja hän jorupesi lohduttamaan itseänsä sillä, niin muisti hän jälleen, että rahat olivat häneltä menneet, ja silloin oli lohdutus lopussa.

Toivorikas: Mies parkaa! Eihän hänellä siitä ollut kuin sulaa surua vain.

Kristitty: Suruapa tietenkin. Eiköhän jokaisen meidänkin laita olisi samallinen, jos meiltäkin olisi ryöstetty ja meihin haavoja lyöty, vieläpä vieraassa paikassa, niinkuin hänen kävi? Ihme, ett'ei hän kuollut surusta, mies parka! Minulle kerrottiin, että koko hänen loppumatkansa oli yhtä haikeaa ja katkeraa valitusta. Kutka vaan tiellä hänet saavuttivat tai kenet hän saavutti, kaikille hän kertoi, missä ja miten hänet oli ryöstetty, ketä rosvot olivat olleet, ja mitä hän oli kadottanut, kuinka hänet oli haavoitettu, ja kuinka hän tuskin hengissä enää heidän käsistään oli päässyt.

VÄHÄUSKOISEN KALLIIT KIVET.

Toivorikas: Kumma kuitenkin, ett'ei hätä saattanut häntä myömään tai pantiksi panemaan muutamia kalliita kiviä, saadakseen edes jotain helpotusta matkallansa!

Kristitty: Niinhän sinä puhut, niinkuin olisi sinulla vielä munankuori pääläellasi. Mitä hän niistä olisi panttaamalla saanut tai kellekä hän ne olisi myönyt? Koko siinä maassa, missä hän oli ryövärien käsiin joutunut, ei hänen kalliilla kivillänsä ollut yhtään arvoa, eikä hän kaivannutkaan sellaista huojennusta vaivoissansa, mitä siellä olisi ollut hänellä saatavissa. Ja sitä paitsi, jos ei hänellä Taivaallisen Kaupungin portilla olisi ollut kalliita kiviänsä mukanaan, niin olisi hän (sen hän kyllä tiesi) menettänyt perintöoikeutensa siellä, ja se olisi ollut hänelle pahempi kuin kymmenen tuhannen rosvon hyökkäys ja väkivalta.

Toivorikas: Miksikäs olet niin ankara, veli hyvä? Esau möi esikoisuutensa herneherkkuun. Ja tämä esikoisuus oli hänen kalliin kivensä. Ja jos hän teki niin, miks'ei olisi Vähäuskoinen saattanut tehdä samoin? [1 Mos. 25: 29, Hebr. 12: 16]

Kristitty: Esau möi esikoisuutensa, ja niin tekee moni muukin ja jää siten parhainta siunausta vaille, niinkuin tämäkin viheliäinen mies. Mutta teidän pitää tehdä ero Esaun ja Vähäuskoisen välillä ja lukuun ottaa heidän erillaiset tilansa. Esaun esikoisuus oli esikuva, mutta niin ei ollut Vähäuskoisen kalliitten kivien laita. Esaulla oli vatsa jumalanansa, mutta niin ei ollut Vähäuskoisen. Esaun tarve tarkoitti lihanhimoa, Vähäuskoisen laita oli toinen. Esau ei sitä paitsi voinut nähdä himojensa tyydyttämistä loitommas. "Minä kuolen kumminkin", sanoi hän; "mitä minun esikoisuudestani on?" Mutta Vähäuskoinen, vaikk'ei hänen osallensa ollut tullutkaan kuin vähäinen määrä uskoa, sai tällä vähälläkin uskollansa välttäneeksi moiset mielettömät teot, ja piti kalliita kiviänsä niin suuressa arvossa, ett'ei suinkaan lähtenyt niitä myömään, niinkuin Esau esikoisuuttansa. Ei lue missään, että Esaulla olisi ollut uskoa rahtuistakaan. Ei siis ihme eikä mikään, jos hän, jossa liha yksistänsä valtikkata pitää (niinkuin laita on sen, jossa uskoa ei ole vastapainona), jos hän myöpi esikoisuutensa ja sielunsa ja kaikkensa perkeleelle. Heidän laitansa on, niinkuin metsä-aasin, joka "helteestä hengittää eikä kukaan taida häntä asettaa". Jos heidän mielensä palaa himoja tyydyttämään, niin sitä he noudattavat, maksoi mitä maksoi. Vähäuskoinen oli sitä vastoin toista laatua, sillä hänen mielensä pyrki jumalisten asiain perään; hän haki ravinnoksensa sellaista, mikä henkistä on ja ylhäältä tulee. Miksikäs siis sellainen rupeaisi myömään kalliita kiviänsä (vaikka joku siellä olisi niitä ostanutkin) ja ravitsemaan mieltänsä mitättömillä asioilla? Maksaisiko ihminen ropoakaan, täyttäkseen vatsaansa heinillä? Vai voitteko saada turtturikyhyksen elämään haaskasta kuni korppi? Vaikka uskottomat saattavatkin lihallisen himonsa tähden pantata tai velasta kiinnittää tai myödä kaikki, mitä heillä on, ja oman itsensäkin vielä päälle kaupan, niin ei sitä konsanaan tee se, jolla on uskoa, autuaaksi tekevää uskoa, olkoon sitä kuinka vähän tahansa. Siinä siis, veli hyvä, sinun erehdyksesi. [1 Mos 25: 32, Jer. 2: 24]

Toivorikas: Minä myönnän sen, mutta teidän ankara moitteenne on saanut minut melkein närkästyämään.

Kristitty: Enhän minä muuta kuin vertasin sinua muutamiin lystikkäisiin lintuihin, jotka juosta piipottavat sinne tänne pitkin poljettuja polkuja, munankuori vielä pääläella. Mutta se sikseen. Otahan lukuun vaan itse asia, josta on keskusteltu, niin on välimme jälleen hyvä.

MIKS'EI VÄHÄUSKOINEN OLLUT MIEHUULLISEMPI?

Toivorikas: Tiedäs, Kristitty, minä olen sydämeni pohjaa myöten vakuutettu siitä, että nuo kolme miestä ovat vain joukko pelkureita. Luuletkos, että he muutoin olisivat juosseet pakoon, kuultuaan jonkun

astuvan tiellä? Miks'ei Vähäuskoinen ollut hiukan miehuullisempi? Hän olisi, minun mielestäni, saattanut ryhtyä otteluun heidän kanssansa, ja olisi antautunut vasta sitten kuin ei enää muu neuvo olisi auttanut.

Kristitty: Moni on heitä pelkureiksi sanonut, mutta harva on sen huomannut koettelemuksen aikana. Mitä miehuuteen tulee, niin sitä ei Vähäuskoisella ollut. Sinä taas, veli hyvä, huomaan minä, arvelet, että jos sinun päällesi olisi hyökätty, sinä ensin olisit otellut ja sitten vasta antautunut. Asia on kumminkin se, että sinä luulet näin hyvää itsestäsi nyt, kun rosvot ovat kaukana meistä, mutta annas, että ne lähestyisivät sinua, niinkuin lähestyivät häntä, niin jopa ne saisivat mielesi muuttumaan.

Ajattelehan vielä, että nuo ovat vain maantienrosvoja, jotka palvelevat pohjattoman kuilun kuningasta, joka tarpeen vaatiessa itse tulee heille avuksi, ja jonka ääni on kuin "jalopeuran kiljunta". Minunkin päälleni hyökättiin kerran, niinkuin Vähäuskaisenkin, ja se oli kauheata. Nuo kolme konnaa karkasivat minun kimppuuni. Minä vastustamaan heitä, kuten Kristityn sopii, mutta he kun vaan kerran huudahtivat, niin jo oli mestari paikalla siinä. Henkeni olisi silloin — niinkuin sanotaan — mennyt menojojansa, ellen minä, Jumalan suomasta, olisi ollut puetettu koeteltuun sosisopaan. Mutta niin haarniskoittu kuin olinkin, huomasin ylen vaikeaksi miehenä kestää. Mitä kaikkea meille ottelussa saattaa tapahtua, sitä ei osaa sanoa kenkään muu kuin se, joka siinä itse on osallisena ollut. [1 Piet. 5: 8]

Toivorikas: Niin kyllä, mutta karkuunpa he vaan läksivät, katsokaas, luullessaan Armoitetun olevan tulossa.

Kristitty: Se on tosi. Pakoon he monasti ovat lähteneet, niin he, kuin heidän mestarinsakin, Armoitetun tullessa näkyviinkään. Eikä ihmekään, sillä Armoitettu on Kuninkaan sotasankari. Mutta tehnettehän toki jonkun erotuksen Vähäuskaisen ja Kuninkaan sotasankarin välillä. Eivät kaikki Kuninkaan alamaiset hänen sotasankareitaan ole eivätkä ratkaisevana hetkenä kykene tekemään sellaisia urostekoja kuin hän. Saattaako ajatella, että pieni lapsi kohtelisi Goliatia, niinkuin David, tai että västäräkki olisi yhtä väkevä kuin härkä? Toiset ovat väkeviä, toiset hikkoja; muutamilla on luja usko, toisilla vähäinen. Tämä mies oli heikkoja, ja siksi hän joutui tappiolle.

KUN ROSVOT RYNTÄÄVÄT.

Toivorikas: Olisinpa rosvojen tähden suonut, että siinä olisi ollutkin Armoitettu eikä Vähäuskoinen.

Kristitty: Kylläpä hänellä siinä silloin olisi ollut täysi työ ja tekeminen, sillä se minun täytyy sanoa teille — Armoitettu osaa taitavasti käyttää aseitansa, ja taistelussa hän kyllä puolensa pitää, niin kauan kuin voi vihollisiansa miekallansa torjua, mutta jos Arka ja Varoilija tai muu ken hyökkää häneen kiinni, silloin hänen on vaikea pysyä pystyssä. Ja eihän maassa makaavasta mihin ole, senhän ymmärrätte.

Ken ikänänsä Armoitettua tarkoin kasvoihin katselee, on siinä näkevä arpia ja iskunjälkiä, ja tämä todistaa selväksi sen, mitä minä vast'ikään sanoin. Kerran kuuluu hän taistelussa ollessaan sanoneen: "Me epäilimme jo hengestämme". Kuinkapas saivatkaan nuo julkeat konnat käytyreineen, Davidin valittamaan, vaikeroimaan ja parkumaan! Kuinka Heman ja Hiskia vaikka aikoinansa olivatkin sotasankareita, saivat ponnistella heidän ahdistaminansa ja joutuivat sittenkin perinpohjin allekynsin! Pietari koetti kerran hänkin tehdä voitavansa, vaikka moniaat sanovat häntä apostolien ruhtinaaksi, niin joutui hän noitten rosvojen kynsissä niin ahtaalle, että säikähti viheliäistä palkkapiikaa. [2 Kor. 1: 8,9, Ps. 88.]

Heidän kuninkaansa on sitä paitsi heitä lähellä viheltämän päässä; hän ei milloinkaan poistu heistä kuulemaa kauemmas, ja jos heidän joskus huonosti käy, tulee hän avuksi, mikäli mahdollista. Hänestä on sanottu: "Jos hänen tykönsä mennään miekalla tai keihäillä, aseilla tai haarniskoilla, niin ei hän itseänsä liikuta. Ei hän rautaa tottele enempää kuin kortta, eikä vaskea enempää kuin lahopuuta. Ei häntä nuolet karkoita, ja linkokivet ovat hänelle niinkuin akanat. Vasama on hänen edessänsä niinkuin korsi, hän pilkkaa liehuvia keihäitä." Mitäs sellaisessa tapauksessa voi tehdä? Totta kyllä, että jos ihmisellä joka kohdassa olisi Jobin ratsu, ja jos hän taitaisi ja rohkenisi sillä ratsastaa, niin silloin hän suuria aikaan saisi. "Hänen kaulansa on koristettu hirnumisella; hän ei peljästy, niinkuin heinäsiirikka; peljättävä on hänen sieraimiensa päristys. Hän kaivaa maata katioillansa, on riemuinen väkevyydessänsä ja menee sota-aseita vastaan. Hän nauraa pelkoa, ei hämmästy eikä pakene miekkaa. Vaikka vielä viine kolisisi häntä vastaan ja keihäät ja kilvet välkkyisivät, hän korskuu, pudistelee ja kaivaa maata eikä tottele vaskitorven helinätä. Koska vaskitorvi heliästi soi, luihkaa hän: hui, ja haistaa sodan taampaa, niin myös päämiesten huudon ja riemun." [Job. 41: 17, 20, Job. 39: 21-25]

Moiset jalkamiehet kuin sinä ja minä — älkäämme milloinkaan toivoko kohtaavamme vihollista, ja milloin kuulemme jonkun toisen joutuneen tappiolle, älkäämme kerskailko, että me muka olisimme paremmin menetelleet, älkäämme imarrelko itseämme omalla miehuudellamme, sillä sellaiset ne

ahdingossa tavallisesti pahimpaan pulaan joutuvat. Siitä on kyllä todistuksena Pietari, josta äsken mainitsin. Hän tahtoi ylvästellä, niinpä niinkin. Hän tahtoi — niinkuin hänen turhamainen mielensä saattoi hänet sanomaan — tehdä paremmin ja puolustaa Mestariansa tehokkaammin kuin muut, mutta ketä ovat nuo konnat niin raastelleet ja heitelleet kuin häntä?

LIEHAKOITSIJA YHTYY SEURAAAN.

Kun siis kuulemme senkaltaisista rosvouksista Kuninkaan vallantiellä, on meidän kaksi asiata varteen ottaminen:

Ensinnäkin käydä ulos haarniskoittuna, kilpi tietenkäin mukana, sillä kilvenpä puutteessa se, joka niin reippaasti kävi Leviatania vastaan, ei voinut häntä kukistaa. Ellei meillä ole kilpeä, niin ei hän meitä ensinkään pelkää. Siksi hän, joka taitava oli taistelussa, on sanonut: "Mutta kaikissa ottakaat uskon kilpi, jolla te voitte sammuttaa kaikki sen ruman tuliset nuolet." [Ef. 6: 16]

Hyvä myöskin on pyytää Kuninkaalta saattojoukkoa, jopa Häntä itseänsäkin matkalle mukaamme. Tämä se saattoi Davidin riemuitsemaan Kuoleman Varjon laaksossa, ja Moses tahtoi kernaammin kuolla siihen paikkaan kuin käydä askeltakaan ilman Herraa Jumalaa. Oi, veljeni, jos Hän vain tahtoo meidän kanssamme käydä, niin miksi pelkäisimme, vaikka kymmenet tuhannet meitä vastaan hyökkäisivät? Mutta ilman Häntä korskeat auttajat "lyötyin sekaan lankeavat". [Ps. 23: 4, 2 Mos. 33: 15, Jes. 10: 4]

Minä puolestani olen tätä ennen ollut taistelussa, ja vaikka minä, Herran hyvästä suomasta, vielä olen hengissä, niinkuin näette, en kumminkaan saata kerskailla miehuullisuudestani. Iloinen olen oleva, jos en enää moisiin ahdistuksiin joudu, mutta pahoin minä pelkään, ett'emme vieläkään ole kaikkia vaaroja vältäneet. Koska minä kumminkin tähän saakka olen pelastunut jalopeuran ja karhun kidasta, niin toivon Jumalan pelastavan meidät seuraavankin ympärileikkaamattoman filistealaisen käsistä. [Sam. 17: 37]

Ja silloin Kristitty lauloi:

O, Vähäuskoinen! Sua, raukka, raastettiin
Ja ryöstettiin. Mut muista: se, ken uskoo, niin,
Ja kasvaa uskossaan, se tuhannetkin torjuu,
Vaan muutoin miehen kolmenkin edessä horjuu.

He astuivat edelleen, ja Tietämätön seurasi heitä. Niin he sitten kuljivat, kunnes saapuivat sellaiseen kohtaan, missä näkivät erään toisen tien yhtyvän heidän tiehensä. Tämä toinen tie näytti yhtä suoralta kuin sekin, jota heidän oli määrä kulkea. Siinä he nyt olivat epätietoisia, kumpaan tietä käydä, kumpikin kun näytti yhtä oikoiselta. Miehet miettimään. Siinä heidän neuvotellessansa, katso muuan musta-ihoinen mies, mutta hyvin valoisa puku yllään, astui heidän luoksensa ja kysyi, miksi he siinä seisovat. [Tämä välikohtaus on hämäämpää paikkoja koko kirjassa. Sitä on koetettu selittää monellakin eri tavalla, mutta tämä selitystapain erillaisuus osoittaa juuri, kuinka vaikea tämä kohta on. Suomentajan muistutus.] He vastasivat olevansa matkalla Taivaalliseen kaupunkiin, mutta nyt joutuneensa ymmälle, kummalleko tielle lähtä.

LIEHAKOITSIJAN VERKOSSA.

"Seuratkaat minua", sanoi mies. "Sinne minäkin olen menossa."

He läksivät seuraamaan häntä pitkin tuota uutta tietä, joka viemistään vei heitä niin kauaksi siitä kaupungista, johon he pyrkivät, että hetken perästä heidän kasvonsa olivat kääntyneet kokonaan toisaanne siitä. He seurasivat häntä kumminkin, mutta vähitellen, ennenkuin huomasivatkaan, joutuivat he verkkoon ja, kietoutuivat kumpikin siihen niin pahasti, ett'eivät tienneet, mitä tehdä. Silloin putosivat valkoiset vaatteet mustan miehen päältä, ja silloin he huomasivat, mihin olivat joutuneet. Siinä he nyt jonkun aikaa huusivat ja vaikerivat eivätkä osanneet päästä irti.

Kristitty sanoi nyt toverillensa: "Nyt huomaan minä olevani itsekäin eksyksissä. Eivätkös paimenet käskeneet meitä karttamaan liehakoitsijoita? Tänäpäni olemme todeksi havainneet, mitä viisas mies on sanonut: 'Joka lähimmäisensä kanssa liehakoitsee, hän hajottaa verkon hänen jalkainsa eteen'." [Sananl. 29: 5]

Toivoriikas: Antoivathan he meille matkalle opaskirjankin, jotta tarkemmin osaisimme tiellä pysyä, mutta me olemme unhottaneet lukemasta sitä, emmekä ole varoneet joutumasta murhamiesten polvulle. Siinä kohden oli David viisaampi meitä, hän, joka sanoi: "Minä varjelen itseni sinun huultes sanoissa, ihmisten töistä murhaajan tiellä." [Ps. 17:4]

He vieriskelivät nyt verkossansa, vaikeroiden, kunnes vihdoin huomasivat erään loistavan olennon tulevan heitä kohti, hienosiimainen ruoska kädessä. Heidän luoksensa tultuaan, hän kysyi, mistä heillä matka, ja mitä he sinä tekevät. He kertoivat hänelle olevansa poloisia vaeltajia, matkalla Sioniin. Muuan musta mies valkoisissa vaatteissa, kertoivat he, oli johtanut heidät oikealta tieltä, käskien heitä seuraamaan häntä ja sanoen olevansa matkalla sinne hänkin.

Olento ruoska kädessä sanoi silloin: "Hän on Liehakoitsija, joka on muuttanut itsensä valkeuden enkeliksi." Senjälkeen hän repi verkon rikki, päästi matkamiehet ulos ja sanoi: "Seuratkaat minua, niin minä saatan teidät tiellenne jälleen." Ja niin hän johti heidät takaisin sille tielle, josta olivat poikenneet Liehakoitsijaa seuraamaan. [Dan 11: 32, 2 Kor. 11: 13 ja seur., 2 Piet. 2: 1 ja seur.]

Silloin hän kysyi heiltä: "Missä te vietitte viime yön?"

He vastasivat: "Paimenten luona, Ihanilla vuorilla."

Hän kysyi sitten, eikö heillä ole paimenten antamaa opaskirjaa.

He vastasivat: "On kyllä."

"Mutta", sanoi hän, "koska kerran pysähdyitte, otitteko kirjan esille ja luitteko sitä?"

He vastasivat: "Emme."

Hän kysyi: "Miks' ette?"

He sanoivat unohtaneensa sen.

Hän tiedusti edelleen, eivätkö paimenet käskeneet heitä karttamaan Liehakoitsijata.

He vastasivat: "Kyllä, mutta emmehän tuota liukaskielistä miestä sellaiseksi luulette." [Rom. 16: 17-20]

Senjälkeen minä näin unessani hänen käskevän heitä käymään pitkällensä maahan, ja heidän siihen käytyänsä, hän ruoskitsi heitä ankarasti, opettaaksensa heitä oikeata tietä vaeltamaan. Kuritettuaan heitä, hän sanoi: "Joita minä rakastan, niitä minä myös nuhtelen ja kuritan; niin ole siis ahkera ja tee parannus." [5 Mos. 25: 2, 2 Aik. 6: 27. Ilm. 3: 19]

Sen tehtyään hän käski heidän lähtemään edelleen ja mielessä pitämään paimenten muita opastuksia.

He kiittivät häntä kaikesta hänen ystävällisyydestänsä ja läksivät hiljalleen vaeltamaan tietänsä, laulaen:

Käy tänne, matkamies, ja katso, missä
Se vaarass' on, ken kulkee eksyksissä:
Hän paulaan painuu, verkkoon kietoutuu,
Kun hyvät neuvot hältä unhottuu.
Hän irti pääsee, mutta kurit kovat
Hän kestää ensin. — Opikses nuo ovat.

JUMALANKIELTÄJÄ.

Tuokion perästä vaeltajat huomasivat kaukaa erään miehen hiljalleen ja yksinänsä astuvan heitä vastaan vallantietä. Kristitty virkkoi silloin toverilleen: "Tuolta tulee mies, seljin Sioniin ja lähenee meitä."

Toivorikas: Kyllä minä näen. Ollaanpas nyt varoillamme: kun ei vaan olisi tuokin Liehakoitsija.

Mies läheni lähenemistään ja tuli viimein heidän luokseen. Hän oli nimeltä *Jumalankieltäjä* ja tiedusti, minne he ovat matkalla.

Kristitty: Olemme matkalla Sionin vuorelle.

Jumalankieltäjä purskahti silloin kovaan nauruun.

Kristitty: Mikäs teitä naurattaa?

Jumalankieltäjä: Naurattaahan minua, nähdessäni tuollaista typerää väkeä: lähteä moiselle vaivalloiselle matkalle, palkkana pelkät matkanvaivat.

Kristitty: Mies hoi! Ettekö luule, että meidät otetaan vastaan?

Jumalankieltäjä: Otetaan vastaan? Eihän sellaista paikkaa, jota te uneksitte, ole koko tässä maailmassa.

Kristitty: Onpa tulevassa.

Jumalankieltäjä: Kotona siellä meidän puolella kuulin haasteltavan tuosta, josta tekin nyt niin suurella varmuudella puhutte, ja läksin tiedustelemaan. Olen tuota kaupunkia haeskellut nämä kaksikymmentä ajast'aikaa, mutta enpä ole löytänyt siitä sen enempää kuin ensimmäisenäkään päivänä. [Saarn. 10: 15, Jer. 17: 15]

Kristitty: Me olemme kuulleet ja me uskommekin, että sellainen paikka on löydettävissä.

Jumalankieltäjä: Ellen minäkin kotonani olisi uskonut, niin en olisi näin kauaksi joutunut, sitä etsiessäni. Mutta kosk'en sitä ole löytänyt (niinkuin kyllä olisi käynyt, jos vaan sellainen paikka olisi löydettävissä ollut, minä kun olen haeskellut sitä kauempaakin kuin te), niin olen nyt paluumatkalla. Lähdän hakemaan virvoitusta niissä, mitkä olin hyljännyt, toivoessani senkaltaista, jota, niinkuin nyt näen, ei ole olemassakaan.

Silloin virkkoi Kristitty toverillensa Toivorikkaalle: "Puhuukohan tuo mies totta?"

Toivorikas: Kavahtakaa itseänne, sillä hän on liehakoitsijoita hänkin. Muistakaa, kuinka kalliisti tässä äskenkin saimme maksaa sen, että kuulahdimme moisten miesten puhetta! Mitenkä? Eikö Sionin vuorta ole olemassa? Emmekös me Ihanilta Vuorilta jo nähneet tuon Kaupungin porttia? Eikö meidän nyt pitäisi uskossa vaeltaman? Lähtekäämme, jott'ei mies ruoska kädessä jälleen meitä saavuttaisi. Teidän olisi pitänyt antaa minulle se opetus, minkä minä nyt teidän korvaanne kuiskaen: "Lakkaa, minun poikani, kuuntelemasta sitä neuvoa, joka sinua viettelee pois toimellisesta opista." Lakatkaa vainenkin, veli hyvä, kuuntelemasta häntä, ja uskokaamme sielumme tallella pitämiseen. [2 Kor. 5: 7, Sananl. 19: 27, Hebr. 10: 39]

Kristitty: En minä, veli hyvä, tuota kysymystä eteesi pannut siksi, että epäilisin uskomme totuutta, vaan koetellakseni sinua ja saadakseni sydämesi vilpittömyyden kantamaan hedelmää. Mitä tähän mieheen tulee, niin tiedän, että tämän maailman Jumala on hänet so'aissut. Lähtekäämme kulkemaan, sinä ja minä, tietäessämme, että me uskomme totuutta ja, "ett'ei yksikään valhe ole totuudesta". [1 Joh. 2: 21]

Toivorikas: Nyt minä riemuitsen, toivoessani sitä kunniata, kuin Jumala antava on.

Näin he erosivat tuosta miehestä, mutta hän meni matkoihinsa, naurain heitä.

LUMOTTU SEUTU.

Minä näin unessani heidän kulkevan, kunnes saapuivat seutuun, jossa ilma on senlaatuinen, että se tekee sinne tulleen muukalaisen uniseksi. Siellä alkoi Toivorikasta kovasti painostaa ja nukuttaa, jonka vuoksi hän sanoi Kristitylle: "Minua rupeaa nukuttamaan niin, että tuskin jaksan pitää silmiäni auki. Tähänpä nyt käymme pitkäksemme ja vetäisemme unta hiukan."

Kristitty: Ei millään muotoa, muutoin uuvumme uneen emmekä enää milloinkaan heräjä.

Toivorikas: Kuinka niin, veli hyvä? Suloista on uni työnsä tehneelle. Pieni uinaus virkistää meitä.

Kristitty: Etkö muistakaan, että yksi paimenista käski meitä kavahtamaan Lumottua Seutua? Hän tarkoitti, että varoisimme nukahtamasta. "Älkäämme siis maatko, niinkuin muut, vaan valvokaamme ja olkaamme raittiit." [1 Tess. 5: 6]

Toivorikas: Myönnänpä olleeni väärässä. Jos tässä yksin olisin ollut, niin olisi uni minut syössyt surman suuhun. Totta puhui viisas mies, sanoessaan: "Parempi on kaksi kuin yksi." Tähän saakka on minulla seurastasi ollut onnea. Ja sinä olet saapa hyvän palkinnon vaivastasi. [Saarn. 4: 9 ja seur.]

Kristitty: Nyt siis, välttääksemme uneen uupumista, ruvetkaamme haastelemaan hyödyllisistä asioista.

Toivorikas: Kaikesta sydämestäni.

Kristitty: Mistä aloittaisimme?

Toivorikas: Siitä, missä Jumala meissä työnsä alkoi. Mutta aloittakaahan te.

Kristitty: Ensinkin laulan minä tämän laulun:

Kun hurskast' uni uhkaa, tänne tulkoon
Ja matkamiesten haastelua kuulkoon
Ja oppikohon, kuinka valveill' aina
Voi pysyä, niin ett'ei uni paina.
Hurskasten viisas seura torkut karkoittaa
Ja Hornan julmat juonet häpeähän saa.

TOIVORIKAS KERTOO KÄÄNTYMISESTÄÄN.

Kristitty aloitti sitten, sanoen: "Teenpä teille kysymyksen. Mistä ensiksi johtui mieleenne tehdä, niinkuin nyt tehnyt olette?"

Toivorikas: Tarkoitatteko, mitenkä minä ensiksi tulin ajatelleeksi sieluni pelastusta?

Kristitty: Sitä juuri.

Toivorikas: Kauan aikaa minä löysin iloni sellaisissa asioissa, mitä oli nähtävänä ja kaupan meidän markkinoilla. Ja jos niissä edelleen pysynyt olisin, niin — siitä olen nyt varma — kurjuuden ja turmion oma olisin ollut.

Kristitty: Mitäs ne olivat?

Toivorikas: Maailman aarteita ja rikkauksia kaikki tyyni. Minun ilonani oli mässääminen, ylensyömys, ylenjuomus, kiroileminen, valhetteleminen, saastaisuus, sabatin rikkominen ja muu sellainen, mikä sielun saattaa turmioon. Mutta vihdoinkin minä sain kuulla jumalallisista asioista, juuri teiltä ja rakkaalta Uskolliselta, joka uskonsa ja hurskaan elämänsä tähden kuoletettiin Turhuuden markkinoilla, ja niinpä minä huomasin, että "niiden loppu on kuolema" ja että senkaltaisten tähden "Jumalan viha epäuskoisten päälle tulee." [Rom. 6: 21, Ef. 5: 6]

Kristitty: Ja pääsikö tämä vakuutus teissä heti voimaan?

Toivorikas: Ei. En ollut ensi alussa taipuvainen tuntemaan synnin turmelusta enkä sitä tuomiota, minkä se mukanaan tuopi; oikeinpa, kun sana ensiksi alkoi liikuttaa sieluani, koetin sulkea silmäni sen valolta.

Kristitty: Mutta mikä oli syynä, että sellainen olit Jumalan Pyhän Hengen ensimmäisille vaikutuksille?

Toivorikas: Siihen oli seuraavat syyt: 1. En tiennyt sitä Jumalan työksi minussa. En osannut koskaan ajatella Jumalan alkavan syntisen kääntämistä siten, että hän paljastaa hänelle hänen syntinsä. — 2. Synti oli vielä liian mieluista minulle, enkä hennonnut siitä luopua. — 3. En tiennyt, miten päästä irti vanhoista kumppaleistani, joitten seura ja toimet olivat minulle niin rakkaita. — 4. Ne hetket, joihin synnintunto päälleni tuli, olivat niin rauhattomia ja niin sydäntä kauhistuttavia, ett'en jaksanut niitä kestää, en edes senkään vertaa, että olisin kyennyt niitä mielessäni miettimään.

Kristitty: Näytte kuitenkin joskus päässeen tuosta levottomuudestanne.

Toivorikas: Totta kyllä, mutta välistä se valtasi minut jälleen, ja silloin olin mielestäni yhtä keho, jopa kehnompikin kuin ennen.

Kristitty: Mikäs se synnit jälleen mieleen johdatti?

Toivorikas: Monetkin seikat, niinkuin:

1. Kun vaan kohtasin ulkona jonkun hurskaan miehen; tahi
2. Kun kuulin jonkun lukevan raamattua; tahi
3. Kun alkoi päätäni pakottaa; tahi
4. Kun kuulin jonkun naapurini sairastavan; tahi
5. Kun kuulin ruumiskelloja soitettavan; tahi
6. Kun ajattelin omaa kuolemaani; tahi
7. Kun kuulin jonkun äkillisesti kuolleen.
8. Varsinkin, kun ajattelin, että minun pitää pian tulla tuomiolle.

Kristitty: Ja oliko sinun välistä helppo torjua pois synnintunto, milloin se syystä tai toisesta heräsi?

Toivorikas: Ei, ei ollut viime aikoina; päin vastoin se entistä lujemmin omaantuntoon otti. Jos minä ajattelinkaan palajamista syntiin (vaikka mieleni oli jo kääntynyt sitä vastaan), niin kasvoi tuskat kaksin verroin.

OMAN PARANNUKSEN MITÄTTÖMYYS.

Kristitty: Mitäs silloin teitte?

Toivorikas: Minä ajattelin: minun täytyy koettaa parantaa elämäni, sillä muutoinhan tässä varmaan joutuu hukkaan.

Kristitty: Koetittekos parantaa?

Toivorikas: Koetin kyllä. Minä pakenin en ainoastaan syntejäni, vaan syntistä seuraakin ja aloin täyttää uskonnollisia velvollisuuksia: rukoilin, luin, itkin syntejäni, puhuin totta lähimmäisilleni ja niin edespäin. Sitä tein ja paljo muutakin, jota kävisi pitkäksi tässä luetella.

Kristitty: Oliko mielestänne silloin hyvä olla?

Toivorikas: Kyllä hetkeksi, mutta vihdoon hyökkäsi levottomuus jälleen minun päälleni, kaikista parannuksen ponnistuksista huolimatta.

Kristitty: Mikäs sen matkaan saattoi, koskapa olitte elämänne jo parantanut?

Toivorikas: Monetkin seikat sen päälleni tuottivat, varsinkin sellaiset lauseet kuin nämä: "Kaikki meidän vanhurskaudemme on kuin saastainen vaate." — "Ei yksikään liha tule lain töiden kautta vanhurskaaksi." — "Koska te olette kaikki tehneet, niin sanokaat: me olemme kelvottomat palvelijat", — ynnä monta muuta sellaista. Mietiskelin tuosta sitten näin: Jos koko minun vanhurskauteni on saastaista vaatetta vaan; jos lain töitten kautta ei yksikään vanhurskaaksi voi tulla, ja jos kelvottomia sittenkin olemme, vaikka olemme kaikki tehneet, niin mielettöntähän on ajatella taivaasen pääsemistä lain kautta. Ajattelin edelleen: Jos joku on velkaantunut kauppamiehelle sata leiviskää, mutta sittemmin kyllä ostaa häneltä kaikki käteisellä rahalla, niin saattaa kauppamies sittenkin, niin kauan kuin tuo velka on kirjasta pois pyyhkimättä, hakea häneltä saatavansa ulos ja heittää hänet vankeuteen, kunnes velka on suoritettu. [Jes. 64: 6, Gal. 2: 16, Luk 17: 10.]

Kristitty: Niinpä niinkin, ja kuinkapa tuon sovititte itseenne?

Toivorikas: Näin minä mielessäni mietin: Syntini ovat saattaneet minut suureen velkaan Jumalan kirjoissa; uusi elämäni parannus ei voi tuota velkaa maksaa. Minun täytyy sittenkin, kaikkine parannuksinenikin, ajatella, millä tavoin minä väistän tuomion, joka minua uhkaa entisten ylitsekäymisteni tähden.

Kristitty: Varsin hyvin sovitettu; mutta jatkakaa, olkaa hyvä.

KRISTUKSEN VANHURSKAUDEN TARPEELLISUUS.

Toivorikas: Toinenkin seikka on tehnyt minua levottomaksi siitä pitäin kuin elämäni paransin, nimittäin tämä: tarkoin tutkistelllessani parhaimpiakin tekojani, huomaa sittenkin syntejä, yhä uusia syntejä sekaantuvan siihen, mihin parastani olin pannut. Niinpä täytyy minun tulla siihen päätökseen, että niin turhamaisia luuloja kuin minulla ennen olikaan itsestäni ja toimistani, niin olen yhtä ainoata velvollisuutta täyttäessäni tehnyt kylliksi syntiä, ansaitakseni helvetin, olkoon entinen elämä kuinka nuhteetonta tahansa.

Kristitty: Ja mitäs sitten teitte?

Toivorikas: Tein! Enhän tiennyt, mitä tehdä, kunnes avasin sydämeni Uskolliselle, sillä me olimme hyviä tuttuja. Hän sanoi minulle, että, ellen minä omakseni saa sen miehen vanhurskautta, joka ei milloinkaan syntiä tehnyt, ei minua pelasta oma eikä koko maailmankaan vanhurskaus.

Kristitty: Puhuiko hän mielestänne totta?

Toivorikas: Jos hän olisi minulle tuota sanonut siihen aikaan kuin omat parannukseni minua miellyttivät ja tyydyttivät, olisin häntä siitä hyvästä sanonut mielettömäksi. Mutta nyt, nähdessäni oman voimattomuuteni, ja kuinka synti takertuu parhaimpiinkin tekoihini, nyt minun täytyy olla yhtä mieltä hänen kanssaan.

Kristitty: Mutta luulitteko, kun hän ensi kertaa tuosta puhui, sellaista miestä olevan olemassakaan, josta täydellä syyllä saattaisi sanoa, ett'ei hän milloinkaan ole syntiä tehnyt?

Toivorikas: Täytyy tunnustaan, että nuo sanat ensi alussa soivat minusta oudoilta, mutta jonkun ajan perästä, haasteltuani ja seurusteltuani hänen kanssaan, minä olin täysin vakuutettu siitä.

Kristitty: Kysyittekö häneltä, kuka se mies on, ja mitenkä te voitte hänen kauttansa vanhurskaaksi tulla?

Toivorikas: Kyllä. Hän sanoi sen olevan Herran Jesuksen, joka Korkeimman oikealla kädellä istuu. "Hänen kauttansa" — sanoi Uskollinen — "sinä olet vanhurskaaksi tuleva, pannessasi uskalluksesi siihen, mitä Hän tehnyt on lihansa päivinä ja ristinpuussa kärsinyt." Edelleen minä kysyin häneltä, kuinka sen miehen vanhurskaus saattaa olla niin voimallinen, että se Jumalan edessä toisenkin voi vanhurskaaksi tehdä. Hän sanoi minulle Hänen olevan kaikkivaltiaan Jumalan, joka tehtävänsä teki ja kuolemansa kuoli — ei oman itsensä, vaan minun tähteni. Minkä Hän tehnyt on ja minkä teollansa ansainnut, se luetaan minulle hyväksi, jos uskon Häneen. [Hebr. 10. 12, 21, Joh. 16: 10, Rom. 4: 5, Kol. 1: 14, 20, 1 Piet. 1: 19, 1 Joh. 1: 7]

Kristitty: Mitäs sitten teitte?

Toivorikas: Minulla oli yhtä ja toista tätä uskomista vastaan, sillä minä ajattelin: Tokkopahan Hän tahtoo minua pelastaa?

ISÄ ON ILMOITTAVA POIKANSA.

Kristitty: Mitäs Uskollinen siihen sanoi?

Toivorikas: Hän käski minua menemään Hänen luoksensa ja katsomaan. Se olisi liian rohkeata, arvelin minä. — Ei, vastasi Uskollinen, ja sanoi minun olevan kutsutun. Samalla hän antoi minulle Jesuksen sanelun mukaan kirjoitetun kirjan, vielä enemmän rohkaistakseen minua menemään Hänen tykönsä. Ja tässä kirjassa, sanoi hän, on jok'ainoa piirto ja rahtu pysyvämpi kuin taivas ja maa. Minä kysyin sitten, mitä minun olisi tehtävä, sinne tultuani. Hän neuvoi minua polvillani ja kaikesta sydämestäni ja sielustani rukoilemaan, että Isä ilmoittaisi Hänet minulle. Minä kysyin vielä, kuinka minä anomukseni Hänen eteensä kantaisin. Mene, sanoi hän, ja sinä olet näkevä Hänen istuvan vuoden umpeen armo-istuimellaan jakamassa armoa ja anteeksi-antamusta kaikille, jotka sinne tulevat. Enhän tiedä, virkoin minä, mitä sanoakaan, sinne tullessani. Silloin hän käski minun sanoa näin [Mat. 11: 28, Mat. 24: 35, Ps. 95: 6, Dan. 6: 10, Jer. 29: 12,13, 2 Mos. 25: 22, 4 Mos 7. 89, Hebr. 4: 6]:

Jumala, ole minulle syntiselle armollinen ja saata minua tuntemaan ja uskomaan Jesusta Kristusta, sillä minä näen, että, ellei Hänen vanhurskauttansa olisi, ja ellei minulla olisi uskoa tähän vanhurskauteen, minä olisin auttamattomasti hukassa. Herra, minä olen kuullut Sinun olevan armollisen Jumalan ja lähettäneesi Poikasi Jesuksen Kristuksen maailman Vapahtajaksi. Olen myöskin kuullut, että tahdot Hänet lahjoittaa sellaiselle viheliäiselle syntiselle kuin minä, ja syntinen minä kyllä olen. Älä hyljää minua, Herra. Anna armosi suuren olla ja pelasta minun sieluni, sinun Poikasi Jesuksen Kristuksen kautta! Amen.

Kristitty: Teittekö, niinkuin käsketty oli?

Toivorikas: Tein ja uudestaan ja taas uudestaan.

Kristitty: Ilmoittiko Isä teille Poikansa?

Toivorikas: Ei ensi kerralla, eikä toisella, eikä kolmannella, eikä neljännellä, eikä viidennellä, ei, ei vielä kuudennellakaan kerralla.

Kristitty: Mitäs silloin teitte?

Toivorikas: Mitäkö? Enhän tiennyt, mitä tehdä.

Kristitty: Eikö jo johtunut mieleenne lakata rukoilemasta?

Toivorikas: Senkin sata kertaa, kaksin kerroinkin sata kertaa.

Kristitty: Miks'ettekäs lakannut?

Toivorikas: Minä uskoin todeksi sen, mitä minulle sanottu oli, nimittäin, ett'ei paitsi Kristuksen vanhurskautta koko maailmakaan voi minua pelastaa. Niinpä tuossa ajattelin itsekseni: Jos rukoilemasta lakkaan, niin kuolen, ja muutama kuin kuolla en saata armo-istuimenkaan juuressa. Muistivat silloin mieleeni myös nämä sanat: "Jos se viipyy, niin odota häntä: hän tulee totisesti eikä

viivyttele." Minä rukoilin rukoilemistani, kunnes Isä ilmoitti minulle Poikansa. [Hab. 2: 3]

KRISTUKSEN ILMESTYMINEN TOIVORIKKAASSA.

Kristitty: Kuinka Hän ilmoitti Hänet teille?

Toivorikas: En nähnyt Häntä ruumiillisilla silmilläni, vaan ymmärrykseni silmillä, ja näin se tapahtui. Olin kerran hyvin murheellinen, murheellisempi luullakseni kuin koskaan elämäpäivinäni, ja tämä murhe tuli siitä, että olin uudestaan nähnyt, kuinka suuret ja inhottavat minun syntini ovat. En nähnyt edessäni muuta kuin helvetin ja sieluni iankaikkisen kadotuksen, mutta silloin luulin äkkiä huomaavani Herran Jesuksen katselevan taivaasta alas minuun ja kuulin Hänen sanovan: "Usko Herraan Jesukseen Kristukseen, niin sinä tulet autuaaksi." [Ef. 1: 18,19, Ap. 16: 31]

"Mutta, Herra", vastasin minä, "minähän olen suuri, hyvin suuri syntinen". Hän vastasi: "Tyydy minun armooni." "Mutta, Herra", sanoin minä, "mikä on usko?" Silloin minä muistin nämä sanat: "Joka tulee minun tyköni, ei hän suinkaan isoo, ja joka uskoo minuun, ei hän koskaan janoo", ja näistä sanoista minä näin, että usko ja tuleminen on yhtä. Joka tulee, se on: joka sydämensä kaipauksella pakenee hakemaan pelastusta Kristuksessa, hän todella uskoo Kristukseen. Kyynelet kiertyivät silloin silmiini, ja minä kysyin edelleen: "Mutta, Herra, voitko vastaan-ottaa ja vapaata niinkin suuren syntisen kuin minut?" Ja minä kuulin Hänen sanovan: "Joka minun tyköni tulee, sitä en minä heitä ulos." Silloin sanoin minä: "Mutta, Herra, millaisena minun on Sinua pitäminen, tullessani Sinun tykösi, jotta uskoni Sinuun olisi oikea?" Hän vastasi: "Jesus Kristus on tullut maailmaan syntisiä vapahtamaan. — Hän on lain loppu, jokaiselle uskovaiselle autuudeksi. — Hän on meidän syntiemme tähden annettu ulos ja meidän vanhurskauttamisemme tähden herätetty ylös. — Hän rakasti meitä ja on meitä verellensä meidän synneistämme pesty. — Hän on välimies Jumalan ja ihmisten välillä. — Hän elää aina ja rukoilee alati meidän edestämme." Tästä kaikesta kävi minulle selväksi, että minun tulee hakea vanhurskautusta Hänen personassansa ja sovitusta synneistäni Hänen veresssänsä, ja että kaikki, mitä Hän on tehnyt Isänsä laille kuuliaisena ja syntien rangaistuksen alle antautuen, ei ole tapahtunut Hänen itsensä tähden, vaan sen, joka sen omistaa pelastukseksensa ja on siitä kiitollinen. Ja nyt oli minun sydämeni täynnä riemua, silmäni kyyneleitä täynnä, ja mun sydämeni sykki rakkautta Jesuksen Kristuksen nimeä kohtaan ja Hänen kansaansa ja Hänen tietänsä kohtaan. [2 Kor. 12: 9. Joh. 6: 35. Joh. 6: 37. 1 Tim. 1: 15. Rom. 10: 4. Rom. 4: 25. Ilm. 1: 5. 1 Tim. 2: 5. Hebr 7: 25.]

Kristitty: Se oli todellakin Kristuksen ilmestystä teidän sielussanne. Mutta kertokaas erittäinkin, mitenkä tämän teidän mieleenne vaikutti.

Toivorikas: Se saattoi minut havaitsemaan, kuinka koko maailma, omasta vanhurskaudestansa huolimatta, sittenkin on kadotuksen tilassa. Se saattoi minut näkemään, että Isä Jumala, itse vanhurskas, saattaa kumminkin vanhurskaaksi julistaa Hänen luoksensa tulleen syntisen. Se saattoi minut syvästi inhoamaan entistä elämäntäni ja häpeämään omaa tietämättömyyttäni, sillä sydämessäni ei ollut vielä milloinkaan herännyt ajatusta, joka olisi niin selvästi osoittanut minulle Jesuksen Kristuksen ihanuuden. Se saattoi minut rakastamaan pyhää elämää ja herätti minussa ikävöitsemisen saada jotain tehdyksi Herran Jesuksen nimen kunniaksi. Totisesti minusta tuntui, että jos ruumiissani nyt olisi vaikka tuhannen kannua verta, niin vuodattaisin sen kaikki tynni Herran Jesuksen asian tähden. [1 Joh. 5: 19.]

TIETÄMÄTÖN SAAVUTTAA VAELTAJAT.

Minä näin sitten unessani Toivorikkaan katsahtavan taakseen ja huomaavan, että Tietämätön, jonka he olivat jälkeensä jättäneet, astuu heidän perässänsä.

"Katsos", virkkoi hän Kristitylle, "kuinka tuo nuori mies astua laahustelee perässä."

Kristitty: Niinpä vainenkin. Ei hän meidän seuraa kaipaa.

Toivorikas: Eipä luullakseni, olisi ollut haitaksi hänelle, jos olisi pysynyt meidän rinnalla tänne saakka.

Kristitty: Totta kyllä, mutta hän itse on toista mieltä, sen takaan.

Toivorikas: Kaiketikin, mutta odotetaanpas häntä kumminkin.

Ja niin he tekivät.

Sitten sanoi Kristitty hänelle: "Tulkaa mukaan, mies! Miksi taampana seisotte?"

Tietämätön: Minua miellyttää kulkea yksin; onpa se koko lailla hauskempaakin kuin seurassa, ellenhän katso seuraa paremmaksi.

Kristitty sanoi nyt Toivorikkaalle, mutta hiljaa: "Johan minä sanoin, ett'ei hän meidän seurasta välitä, mutta käykääs kuitenkin, niin haastelemme tässä yksinäisessä tienoossa ajan ratoksi."

Kääntyen sitten Tietämättömän puoleen, hän virkkoi: "Mitäs kuuluu? Minkälainen on nyt Jumalan ja teidän sielunne väli?"

Tietämätön: Toivoakseni hyvä, sillä mieleni on täynnä hyviä ajatuksia, jotka minua matkallani lohduttavat.

Kristitty: Mitä hyviä ajatuksia? Kertokaas meillekin.

Tietämätön: No niin, minä ajattelen Jumalaa ja taivasta.

Kristitty: Niin perkeleetkin ja kadotetut sielut tekevät.

Tietämätön: Minäpä ajattelen heitä kaipauksella.

Kristitty: Samoin tekee moni, joka ei konsanaan taivaasen pääse. Laiska pyytää eikä saa. [Sananl. 13: 4]

HYVÄ SYDÄN JA HYVÄ ELÄMÄ.

Tietämätön: Mutta minä ajattelen Jumalaa ja taivasta ja hyljään kaikki heidän tähtensä.

Kristitty: Sitä minä epäilen, sillä hyljätä kaikki on varsin vaikea asia, paljoo vaikeampi kuin moni luuleekaan. Mutta miksi ja miten olet tullut siihen vakuutukseen, että olet kaikki hyljännyt Jumalan ja taivaan tähden?

Tietämätön: Sydän sanoo.

Kristitty: Viisas mies sanoo: "Joka omaan sydämeensä uskaltaa, hän on tyhmä." [Sananl. 28: 26]

Tietämätön: Tuo on häijyn sydämen puhetta tuo, mutta minun sydämeni on hyvä.

Kristitty: Milläs sen todistat?

Tietämätön: Se lohduttaa minut taivaan toivolla.

Kristitty: Siinä se saattaa sinut harhaankin viedä, sillä sydän lohduttelee ihmistä välistä sellaisillakin toiveilla, joihin hänellä ei ole mitään perustusta.

Tietämätön: Mutta minun sydämeni ja elämäni pitävät yhtä, ja siksi on minun toivollani perustusta kyllä.

Kristitty: Kuka sen sinulle sanoo, että sydämesi ja elämäsi pitävät yhtä?

Tietämätön: Sydän sanoo.

Kristitty: Kysy sitä, onko pappi kirjames! Vai sanoo vainen se sydän semmoista! Jumalan sana se tässä asiassa yksin todistuksen antaa; muu todistus on arvoton.

Tietämätön: Mutta eikö se sydän ole hyvä, jolla on hyviä ajatuksia? Ja eikö se elämä ole hyvä, joka on Jumalan käskyjen mukaista?

Kristitty: On kyllä se sydän hyvä, jolla on hyviä ajatuksia, ja se elämä hyvä, joka on Jumalan käskyjen mukaista. Mutta toista on olla kaiken tämän omistajana ja toista on vain ajatella niin.

HYVÄT AJATUKSET.

Tietämätön: Olkaa hyvä ja sanokaa, millaiset ajatukset teidän mielestänne ovat hyviä ja millinen elämä Jumalan käskyjen mukaista?

Kristitty: Hyviä ajatuksia on monenlaisia: muutamat koskevat meitä itseämme, muutamat Jumalaa, muutamat Kristusta ja muutamat muita asioita.

Tietämätön: Millisiä ne hyvät ajatukset omasta itsestämme ovat?

Kristitty: Jotka pitävät yhtä Jumalan sanan kanssa.

Tietämätön: Milloinkas meidän ajatuksemme omasta itsestämme pitävät yhtä Jumalan sanan kanssa?

Kristitty: Kun tuomitsemme itsemme samalla tavoin kuin Jumalankin sana. Sanonpa selvemmin: Jumalan sana sanoo luonnollisessa tilassa olevista ihmisistä näin: "Ei ole kenkään vanhurskas, ei yksikään. Ei ole yhtään, joka hyvää tekee, ei yhtäkään." Ja taas se sanoo: "Kaikki ihmisen sydämen aivoitus on ainoastansa paha joka aika." Ja taas: "Ihmisen sydämen aivoitus on paha hamasta lapsuudesta." Niinpä siis, jos näin ajattelemme omasta itsestämme ja sen myöskin tunnemme, silloin ovat ajatuksemme hyviä ajatuksia, ne kun ovat Jumalan sanan kanssa sopuoinnussa. [Rom 3: 10,12. 1 Mos. 6: 5. 1 Mos. 8: 21.]

Tietämätön: En usko ikinä, että minun sydämeni olisi niin paha.

Kristitty: Siksi ei sinussa ole yhtään hyvää ajatusta itsestäsi ollutkaan, ei ikinä. Mutta sallihan jatkaani. Samoin kuin sana tuomitsee ihmisen sydäntä, samoin se tuomitsee hänen teitensäkin. Jos nyt ajattelemme sydämestämme ja teistämme samoin kuin Sana niitä kumpiakin tuomitsee, silloin ne ovat kumpaisetkin hyviä, koskapa pitävät Sanan kanssa yhtä.

Tietämätön: Sanokaa selvemmin, mitä tarkoitatte.

Kristitty: Sanoohan Jumalan sana: "Ihmisen tiet ovat vääriä teitä, vastahakoisia ja häpeällisiä." Se sanoo: "He ovat luonnostansa poikenneet hyvältä tieltä eivätkä ole sitä tunteneet." Jos ihminen näin ajattelee teistänsä, jos hän, sanon minä, tekee sen syvällä sydämen nöyryydellä, silloin on hänellä hyviä ajatuksia teistänsä, ne kun silloin pitävät yhtä Jumalan sanan tuomioitten kanssa. [Ps. 125: 5, Sananl. 2: 14,15, Rom. 3:12]

Tietämätön: Mitkäs ovat hyviä ajatuksia Jumalasta?

Kristitty: Ajatuksemme Jumalasta, niinkuin ajatuksemme omasta itsestämmekin, ovat silloin hyviä kuin ne pitävät yhtä sen kanssa, mitä Sana Hänestä sanoo, s.o. kun ajattelemme Hänen olennostaan ja ominaisuuksistansa, niinkuin Sana neuvoo. Siitä en nyt saata sen laveammalti lähteä puhumaan. Hänen suhteestansa meihin sanon kumminkin: silloin meillä on oikeat ajatukset Jumalasta, kun ajattelemme Hänen tuntevan meidät paremmin kuin itse itsemme ja Hänen näkevän meissä syntiä silloin ja siinä kuin itsessämme emme niitäkään näe; — kun ajattelemme, että hän tuntee meidän sisimmäisetkin ajatuksemme, ja että sydämemme, kaikkine salaisine komeroineen, on alati avoinna Hänen silmäinsä edessä; — ja myös, kun ajattelemme, että kaikki oma vanhurskaus Hänen edessänsä haisee, ja ett'ei Hän siedä nähdä meitä edessänsä parhaimpiinkaan töihimme luottavina.

Tietämätön: Pidättekös minua niin tyhmänä, ett'en luulisi Jumalan näkevän kauemmaksi kuin minä, tai että aikoisin astua Jumalan eteen sen perustuksella, mitä parhainta olen aikoin saanut?

Kristitty: Mitäs mieltä sinä sitten tässä asiassa oletkaan?

Tietämätön: Lyhyesti sanoen, minun ajatukseni on se, että minun pitää uskoa Kristukseen, saavuttaakseni vanhurskautusta.

Kristitty: Kuinka! Pitääkö muka sinun uskoa Kristukseen, vaikk'et huomaa tarvitsevasi Häntä? Et sinä tunne perisyntiäsi etkä tekosyntiäsi, vaan on sinulla omasta itsestäsi ja töistäsi sellainen luulo, että selvään näkee sinussa miehen, joka ei milloinkaan ole katsonut tarvitsevansa Kristuksen personallista vanhurskautta, päästäksensä Jumalan edessä vanhurskaaksi. Kuinkasta saatat sanoakaan: Minä uskon Kristukseen?

Tietämätön: On minun uskoni sittenkin kyllin hyvä.

Kristitty: Mitäs sinä sitten uskot?

Tietämätön: Minä uskon, että Kristus on kuollut syntisten edestä, ja että minä pääsen kirouksen alta ja tulen vanhurskaaksi Jumalan edessä, joka armollisesti ottaa lukuun sen, että olen Hänen lailleen ollut kuuliainen. Tahni näin: Kristus saattaa ansionsa voimalla Isänsä katsomaan täytetyiksi minun uskonnolliset velvollisuuteni, ja niin tavoin tulen minä vanhurskaaksi.

TIETÄMÄTTÖMÄN VÄÄRÄ USKO.

Kristitty: Salli minun nyt vastata tuohon uskosi tunnustukseen:

1. Sinun uskosi on luuloteltua uskoa; senkaltaisesta ei Sana mitään tiedä.
2. Sinun uskosi on väärää uskoa, se kun tekee tyhjäksi vanhurskauttamisen Kristuksen personallisen vanhurskauden kautta ja sijaan panee sinun oman vanhurskautesi.
3. Tällaisen uskon mukaan Kristus ei vanhurskauttaisikaan sinua itseäsi, vaan sinun työsi, ja sinut

itsesi töitteesi tähden. Ja sellainen usko on väärä.

4. Tällainen usko on petollinen. Se jättää sinut vihan alle Jumalan Kaikkivaltiaan päivänä, sillä vanhurskauttava usko matkaan saattaa sen, että sielu, tuntiessaan lain kautta joutuvansa perikatoon, pakenee Kristuksen vanhurskauden turviin. Tämä Hänen vanhurskautensa ei kumminkaan ole mikään armon toimi, jolla hän kuuliaisuutesi tekisi Jumalan edessä otolliseksi, vaan se on hänen personallinen lainkuuliaisuutensa, jonka kautta Hän on meidän edestämme tehnyt ja kärsinyt kaiken sen, mitä meidän olisi pitänyt tehdä ja kärsiä. Tämän vanhurskauden, sanon minä, oikea usko omaksensa omistaa ja sen vaatteisin verhottuna sielu astuu tahratonna Jumalan eteen, joka hänet vastaanottaa ja kadotuksesta pelastaa.

Tietämätön: Jopa nyt! Teidän mielestänne meidän siis pitäisi panna luottamuksemme siihen, mitä Kristus omassa personassaan on tehnyt ilman meitä! Tämä harhaluulo päästäisi valloilleen meidän himomme ja sallisi meidän elää oman mielemme mukaan. Mitäpä sillä sitten onkaan väliä, miten täällä eletään, jos Kristuksen personallinen vanhurskaus meidätkin kaikesta vanhurskauttaa, kunhan vaan uskomme sen!

Kristitty: Tietämätön sinun nimesi on, ja nimesi mukainen sinä itekin olet. Tuo vastauksesikin todistaa olevani oikeassa. Sinä et tiedä, mitä vanhurskauttava vanhurskaus on, etkä sitäkään, mitenkä sinä, uskon kautta siihen, voisit sielusi pelastaa joutumasta Jumalan ankaran vihan alaiseksi. Et myöskään tiedä, mitä todellisia seurauksia on autuuttavasta uskosta tähän Kristuksen vanhurskauteen, joka sydämen taivuttaa ja voittaa Jumalan puoleen Kristuksessa, niin että se rakastaa Hänen nimeänsä, Hänen sanojansa ja teitänsä ja Hänen kansaansa. Toisin siis kuin sinä tiedottomuudessasi luulottelet.

Toivorikas: Kysy häneltä, tokko Kristus milloinkaan on hänelle taivaasta ilmestynyt.

Tietämätön: Vai niin! Oletteko tekin niitä ilmestysten miehiä? Minun mielestäni kaikki se, mitä te ja muut teidän kaltaisenne tästä asiasta sanovat, on pelkkää sairasmielisten aivojen luomaa.

Toivorikas: Mitä puhutkaan, mies! Kristus on Jumalassa niin salattu kaikelta inhimilliseltä käsittämiseltä, ett'ei ihminen saata päästä Häntä tuntemaan ja sen kautta pelastustansa saamaan, ellei Isä Jumala Häntä hänelle ilmoita.

Tietämätön: Se on teidän uskonne, vaan ei minun. Ja sittenkin — siitä olen varma — minun uskoni on yhtä hyvä kuin teidänkin, vaikk'ei minulla olekaan niin paljon kummallisia päänäpistöjä kuin teillä.

Kristitty: Sallikaas minun pistää sananen väliin. Teidän ei sovi puhua noin kevytmielisesti tästä asiasta. Minä väitän rohkeasti (niinkuin minun kelpo kumppalinikin on tehnyt), ett'ei kenkään pääse tuntemaan Jesusta Kristusta, ellei Häntä Isä hänelle ilmoita.

Ja jos uskokin, jolla sielu liittyy Kristukseen, oikeaa uskoa on, niin täytyy sen olla Hänen väkevän voimansa ylenpalttisen suuruuden vaikutusta. Mutta tämä uskon vaikutus näyttää olevan sinulle, mies parka, tuntematon asia. Heräjä siis unesta, huomaa oma viheliäisyytesi ja pakene Herran Jesuksen tykö. Hänen vanhurskautensa, joka Jumalan vanhurskaus on (sillä Hän itse on Jumala), pelastaa sinut kadotuksesta. [Mat 11: 27-,1 Kor. 12: 3. Ef. 1: 18, 19]

TIETÄMÄTÖN JÄÄPI JÄLJELLE.

Tietämätön: Te astutte niin nopeaan; en minä saata perässänne pysyä. Menkää tee siis vain edeltä; minun täytyy jäädä hiukan taammas teistä.

Kristitty ja Toivorikas puhuivat silloin näin:

Oi, Tietämätön! Aikaa sull' on, vielä
Tahdotkos omall' yhä käydä tiellä
Ja naurain neuvoja, näin rientää vain
Sokeena syviss' synneissäsi ain?
Heräjä, mies, pysähdy, pelkos heitä,
Käy neuvon jälkeen pelastuksen teitä.
Mut pilkaten jos jatkat, — muista, mies,
Jo ikiturmioon sun päättyy ties!

Kristitty kääntyi nyt matkatoverinsa puoleen, sanoen: "Käy, ystäväni Toivorikas, käy. Kahden kesken me nähtävästi jälleen saamme kulkea."

Minä näin sitten unessani heidän astuvan kiiruusti eteenpäin ja Tietämättömän hiljaa laahustavan perässä. Kristitty virkkoi tuossa toverilleen: "Kovin minun on sääli mies parkaa. Huonosti hänen lopulti sittenkin käy."

Toivorikas: Voi kuitenkin! Hänen kaltaisiansa on meidän kaupungissa viljalti; kokonaisia perheitä, kokonaisia katuja; ei puutu niitä vaeltajainkaan joukossa. Ja jos heitä löytyy niin runsaasti meidän puolella, kuinka paljo löytyneekään hänen synnyinseudullaan!

Kristitty: Niinhän sanotaankin sanassa: "Hän on soaissut heidän silmänsä, niin ett'ei heidän pidä näkemän" j.n.e. Mutta kun nyt olemme kahden kesken, niin sanokaas, mitä te arvelette moisista ihmisistä? Luuletteko, ett'ei heissä ole milloinkaan synnintuntoa, ja ett'eivät he siis koskaan pelkää olevansa vaarallisessa tilassa?

Toivorikas: Vastatkaas, hyvä veli, itse tähän kysymykseen; teidän olette vanhempi mies.

SYNNINTUNNON TUKAUTTAMINEN.

Kristitty: No niin, luulenpa, että sellainen tunto heissä kyllä joskus asuu, mutta he kun ovat luonnostaan tietämättömiä, niin eivät he käsitäkään sellaista tuntoa hyödylliseksi heille itselleen. Siitäpä syystä he niin mielettömästi koettavat saada sen tukautetuksi ja uhkarohkeina imartelevat itseänsä oman sydämensä teillä.

Toivorikas: Sitä minäkin, että pelko tekee heidän varsin hyvää ja saattaa heitä hankkiutumaan vaellusretkelle.

Kristitty: Epäilemättä se sen tekee, jos se vaan oikea on, sillä niinhän lukee Sanassa: "Herran pelko on viisauden alku." [Joh. 28: 28, Ps. 111: 10, Sananl. 1:7, 9:10]

Toivorikas: Mikä teidän mielestänne on oikea pelko?

Kristitty: Totisen ja oikean pelvon huomaa kolmesta seikasta:

1. Se syntyy terveellisestä synnintunnosta.

2. Se ajaa sielun tarttumaan Kristukseen, pelastajaansa.

3. Se synnyttää ja voimassa pitää sydämessä syvää kunnioitusta Jumalaa, Hänen Sanaansa ja Hänen teitensä kohtaan, ja saattaa sydämen arkana pelkäämään, ett'ei vaan kääntyisi niistä oikealle eikä vasemmalle mihinkään sellaiseen, joka saattaisi solvaista Jumalata, rikkoa sydämen rauhan, tehdä Pyhän Hengen murheelliseksi tai antaa pilkkaajain puheelle aihetta.

Toivorikas: Hyvin sanottu, ja minä uskon teidän totta puhuneen. Jokohan nyt olemme päässeet Lumotusta seudusta?

Kristitty: Oletteko siis jo väsynyt tähän keskusteluun?

Toivorikas: En suinkaan. Tahtoisin vaan tietää, missä ollaan.

Kristitty: Ei meillä enää ole kuin pari virstaa jäljellä. Mutta palatkaamme takaisin siihen, mistä tässä äsken haastelimme. Niin, Tietämätön ei tiedä, että tuollainen synnintunto, joka heissä synnyttää pelkoa, on heille hyödyksi ja siunaukseksi; hän koettaa sitä tukauttaa.

Toivorikas: Millä tavoin he koettavat saada sen tukautetuksi?

Kristitty: 1. He luulevat sellaista pelkoa perkeleen panemaksi (vaikka se onkin Jumalan lähettämä). He luulevat sen vievän heidät suorastaan perikatoon ja vastustavat sitä niin muodoin. 2. He luulevat niinkään tällaisen pelvon hävittävän heidän uskonsa (vaikk'ei heillä, ihmisparjoilla, uskoa edes olekaan!) Ja siinä luulossaan he paaduttavat sydämensä sitä vastaan. 3. He luulottelevat julkeina, ett'ei muka heidän ole tarvis peljätä, ja siitä huolimatta he julkeudessaan vain kasvamistaan kasvavat. 4. He huomaavat tällaisen pelvon kukistavan heidän entisen viheliäisen itsepyhytyensä, ja siksi he sitä kaikin voimin vastustavat.

Toivorikas: Jo minä jotain tiedän tuosta minäkin. Ennenkuin tulin tuntemaan oman itseni, oli minun laitani samallinen.

Kristitty: No niin, jätetäänpäs nyt naapuri Tietämätön yksikseen ja käydään pohtimaan jotain muuta hyödyllistä asiata.

Toivorikas: Kernaasti, kaikesta sydämestäni. Mutta teidän pitää nytkin aloittaa.

MIKSI MONI VAELLUKSENSA KESKEYTTÄÄ.

Kristitty: Tunsitteko te noin kymmenen vuotta sitten teidän puolella erästä *Sillointällöin* nimistä miestä?

Hänen jumalisuudestaan puhuttiin siihen aikaan paljon.

Toivorikas: Hänetkö? Tunsin kyllä. Hän asui *Armonpuutteen kaupungissa*, parin peninkulman päässä *Kunniallisuudesta*. Hänen lähin naapurinsa oli muuan *Käännytakaisin*.

Kristitty: Aivan oikein. He asuivat yhden katon alla. No niin. Tuo mies sai kerran ankaran herätyksen. Silloin hänellä luullakseni oli jonkun verran synnintuntoa ja samalla tietoa synnin palkasta.

Toivorikas: Sitä minäkin. Monasti hän tuli meille — meidän kotiemme väliä ei ollut kuin kolmen virstan verran, — tulipa usein katkerasti itkienkin. Minun oli todellakin miestä sääli, ja oli minulla välisti vähän toivoakin hänestä, mutta: eihän sentään jokainen, kuin huutaa Herra, Herra.

Kristitty: Hän sanoi minulle kerran päättäneensä lähteä vaellukselle, niinkuin mekin, mutta äkkiä hän tuli tuttavaksi erään *Oma-apu* nimisen miehen kanssa, ja siitä pitäin hän rupesi minua vieromaan.

Toivorikas: Kun nyt puhe kerran häneen kääntyi, tutkistellaanpa hiukan, mikä on syynä — että hän ja moni muu samallinen niin äkkiä ovat luopuneet.

Kristitty: Se saattaa olla hyvin opettavaista, mutta pankaa te alkuun.

Toivorikas: Olkoon menneeksi. Tuohon luopumiseen on mielestäni neljä syytä:

1. Vaikka sellaisten omatunto on herännyt, pysyy heidän mielensä kumminkin muuttumaton. Kun heissä syyllisyyden tunto hälvenee, niin ei enää ole olemassa mitään, mikä pakottaisi heitä jumalisuuteenkaan, ja niinpä he luonnollisesti palajavatkin entiseen menohonsa. Niinhän koirakin tekee, kun on syömästensä käynyt kipeäksi: sitä oksettaa ja se antaa ylen, niin kauan kuin kipeyttä kestää. Ei se sitä ehdoin tahdoin tee (jos koirasta ensinkään semmoista sopii sanoa), vaan siitä syystä, että vatsaa kivittää. Mutta kun vaiva on mennyt ohi ja vatsa kunnossa jälleen, silloin se ei enää oksennustansa viero, vaan kääntyy takaisin ja hurmii kaikki suuhunsa. Ja niinpä on totta, mitä kirjoitettu on: "koira syö oksennuksensa jälleen". Heissä leimahtaa, sanon minä, tulinen pyrkimys taivaasen, kun muistelevat ja pelkäävät vain helvetin vaivoja, mutta sitä mukaa kuin ajatus helvetistä ja kadotuksen pelko jäähtyy ja jähmettyy, sitä mukaa jähmettyy myös pyrkimys taivaasen ja pelastuksen saamiseen. Silloin käy niin, että kun syyllisyyden ja pelvon tunto on tiessään, silloin taivaan ja autuuden halajaminen kuolee, ja he palajavat entiseen elämäänsä. [2 Piet 2: 22]

2. Toinen syy on se, että orjallinen pelko saa heissä vallan. Minä tarkoitan nyt sitä pelkoa, joka heissä asuu ihmisiä kohtaan. "Joka pelkää ihmistä, hän tulee lankeemukseen." Vaikka heidän mielensä niin muodoin näkyy palavan taivaasen, niin kauan kuin helvetin liekit heidän silmänsä edessä leimahtelevat, niin hetipä he — kun pelko vähänkään helpottaa — jälleen muuttavat mieltään, arvelen, että parasta on menetellä viisaasti, sillä muutoinhan muka saattaisi kadottaa kaikki (eivätkä itsekään tiedä, mitä), tai lopulta joutuvat lakkaamattomaan ja pääsemättömään pulaan. Ja niin lyödään jälleen liitot maailman kanssa. [Sananl. 29: 25]

3. Jumalisuuden tuottama häpeä on loukkauskivenä heidän tiellään. He ovat ylpeitä ja korskeita, ja jumalisuus on heidän mielestensä halpaa ja ylenkatsottavaa. Siksi he, helvetin ja tulevaisen vihan pelvosta päästyänsä, palajavat entisiin menoihinsa.

4. Syyllisyys ja pelkoa miettiminen ovat heille kauhistus. He eivät siedä nähdä viheliäisyyttänsä, ennenkuin ovat siihen joutuneet. Ja sittenkin tuo ensimmäinen näkeminen, jos he vain nähdä tahtoisivat, saisi heidät kenties pakenemaan sinne, minne vanhurskas pakenee ja pelastuu. Mutta he menettelevät sillä tapaa kuin edellä viittasin, kartellen syyllisyyden ja kauhistumisen ajatuksia, ja siksi he, kerran päästyänsä mietiskelemästä kauhistuksia ja Jumalan vihaa, iloisella mielellä paaduttavat sydämensä ja valitsevat sellaisia teitä, joissa he vain paatumistansa paatuvat.

MIELENMUUTOKSEN TARPEELLISUUS.

Kristitty: Olettepa hyvin lähelle osannut oikeaan, sillä ytimenä tässä on juuri se, ett'ei heidän mielensä eikä tahtonsa ole muuttunut. Ja senvuoksi he ovat kuin pahantekijä tuomarin edessä: hänkin pelkää ja vapisee ja näyttää peräti katuvaiselta, mutta pohjimmaisena siinä sittenkin on hirttonuoran pelko eikä ensinkään rikoksen inhoaminen. Ja niinhän se on: päästä tuo mies irti, niin hän varastaa ja rosvoaa heti jälleen. Toisin olisi, jos hänen mielensä olisi muuttunut.

Toivorikas: Minä olen osoittanut syyt heidän luopumiseensa; näyttäkääpäs te nyt, millä tavoin se tapahtuu.

Kristitty: Mielelläni.

1. Kaikin voimin he koettavat olla ajattelematta Jumalaa, kuolemaa ja tulevaista tuomiota.

2. He laiminlyövät vähitellen yksityiset velvollisuutensa, niinkuin kammiassa rukoilemisen, himojensa hillitsemisen, valvomisen, murheen synnin tähden ja muut senkaltaiset.

3. Sitten he karttavat innokasten ja harrasmielisten kristittyjen seuroja.

4. Heissä laimenee yleistenkin velvollisuuksien täyttäminen, niinkuin Sanan kuuleminen, lukeminen ja harras tutkistelemineen ynnä muut sellaiset.

5. Sitten he aikovat, niinkuin sananparsi sanoo, heittää lokaa muutamain hurskasten ihmisten vaatteille, siinä pirullisessa tarkoituksessa, että heillä olisi joku tekosyy, jonka nojalla hyljäävät jumalisuuden kokonaan, (muutamain puutteellisuuksien vuoksi muka, joita ovat siinä näkevinään).

6. Senjälkeen he alkavat lyödä liittoja ja seurustella lihallismielisten, turhamaisten ja irstaitten ihmisten kanssa.

7. Sitten he pitävät salaisuudessa lihallisia ja irstaita puheluita. He iloitsevat, huomattessaan samallaista jossakin kunnollisenakin pidetyssä ihmisessä, jotta heidän esimerkkiänsä muka noudattaen voisivat yhä julkeammiksi yltyä.

8. Sen perästä he alkavat julkisesti leikitellä pienten syntien kanssa.

9. Ja niin he paatuneina vihdoinkin esiintyvät oikeassa valossansa. Sitten he syöksevät kurjuuden virran viedä, ja, ellei Armon ihme väliin tule, joutuvat itsepetöksessään ikuisen kadotukseen.

KIHLAUKSEN MAASSA.

Nyt minä näin unessani heidän päässeensä ulos Lumotusta seudusta ja astuvan *Kihlauksen maahan*. Ilma oli siinä erittäin suloinen ja miellyttävä. Tie kun kävi aivan sen halki, viipyivät he siinä hetkisen, virvoitellen itseänsä. Täällä heidän korviinsa kuului lintusten lakkaamattomat viserrykset, ja täällä he näkivät "kukkasten puhkeavan kedolla ja kuulivat maassa toukomettisen äänen". Tässä seudussa paistaa aurinko yöt päivät. He olivat niin muodoin ulkopuolella Kuoleman Varjon laaksoa ja olivat myös astuneet pois siitä piiristä, jossa Jättiläinen Epätoivo hallitsee. Ei tänne Epäilyksen linna edes näkyntäkään. Tänne hämmöitti jo se Kaupunki, jonne heidän matkansa piti, ja täällä he jo kohtasivat joitakuuta sen asukkaistakin. Tämä tienoo on Taivaan rajamailla, ja siksi siellä usein liikkuu Kirkkaita olentoja. Tässä maassa uudistettiin jälleen morsiamen ja yljän kihlaus. Niin, tuolla Jumala iloitsi heistä, niinkuin ylkä morsiamestansa iloitsee. Täällä ei puuttunut heiltä jyvää eikä viinaa, sillä täällä he löysivät yltäkyllin sitä, mitä pitkin koko matkaansa olivat etsineet. Tänne kuului ääniä Kaupungista, korkeita ääniä, jotka sanoivat: "Sanokaat Sionin tyttärelle, katso sinun autuutes tulee! Katso hänen palkkansa on hänen myötänsä." Täällä kaikki seudun asukkaat sanoivat heitä Pyhäksi kansaksi. Herran lunastetuksi, etsityksi j.n.e. [Jes. 62: 4-12, Kork. V. 2: 12, Jes. 62: 5, Jes. 62: 11, Jes. 62: 12]

Näissä tienoin kulkiessaan, he nauttivat suurempaa iloa kuin missäkään osissa sitä valtakuntaa, josta he tulleet olivat. Mitä likemmäksi he Kaupunkia lähenivät, sitä selvempänä se heidän eteensä kuvastui: se oli rakennettu helmistä ja kalliista kivistä, ja kadut siinä olivat kullalla lasketut. Katsellessaan Kaupungin luontaista ihanuutta ja auringonsäteiden kimaltelua siinä, kävi Kristitty sairaaksi pelkästä ikävöimisestä. Raukeaksi löi Toivorikkaankin pari kertaa. Niinpä he laskeusivatkin hetkeksi aikaa maahan ja kivuissansa huusivat: "Jos te löydätte minun ystäväni, niin ilmoittakaat, että minä olen sairas rakkaudesta." [Korkea V. 5:8]

Kotvasen kuluttua he tunsivat hiukan taas voimistuneensa ja jaksavansa nyt kestää sairauttansa. He läksivät jälleen vaeltamaan ja lähenivät lähenemistään Kaupunkia. Siellä oli hedelmäpuistoja, viinamäkiä ja yrttitarhoja, joitten portit antoivat vallantielle. Tänne tultuansa, he huomasivat puutarhurin seisovan tiellä, ja he kysyivät häneltä: "Kenenkä ovat omia nämä ihanat viinamäet ja yrttitarhat?" Hän vastasi: "Ne ovat Kuninkaan omia. Hän on istuttanut ne itsellensä iloksi ja vaeltajille virvoitukseksi." Ja hän vei heidät viinamäkiin ja käskei heidän ravita itseänsä niitten herkuilla. Hän näytti heille myös mielikujat, joita Kuningas kulkee, ja lehtimajat, missä Hän iloksensa istuu. Siellä he viivähtivät ja vaipuivat uneen. [5 Mos. 23: 24]

Nyt minä näin unessani heidän haastelevan maatessansa enemmän kuin tähän saakka koko matkallansa. Tuota minä miettimään, mutta puutarhuri puhui silloin minullekin, sanoen: "Miksis mietiskelet tätä? Näitten viinamäkien rypäleet ovat luonnostansa sellaisia, että ne huokeasti alas menevät ja niitä on mieluinen niellä ja saattavat uneliasten huulet puhumaan." [Korkea V. 7:9]

VIIMEISET VASTUKSET.

Senjälkeen minä näin heidän heräjävän ja hankkiutuvan Kaupunkiin. Mutta, niinkuin jo sanoin,

auringon kimaltelu Kaupungissa (tämä kun oli pelkästä kullasta rakettu) oli niin häikäisevää, ett'eivät he sietäneet sitä paljain silmin katsella, vaan ainoastaan lasin kautta, joka sitä tarkoitusta varten oli valmistettu. [Ilm. 21: 18, Kor 3: 10,18]

Heidän lähdettyänsä, minä näin, kuinka kaksi miestä tuli heitä vastaan kullankäydyissä vaatteissa ja kasvot kirkkaat kuin valkeus.

Nämä miehet kysyivät vaeltajilta, mistä he tulevat, ja he ilmoittivat sen. Sitten he tiedustelivat, missä he olivat pitäneet majaa, mitä vaivoja ja vaaroja sekä mitä lohdutusta ja mielihyvää he olivat matkansa varrella kohdanneet. Sekin heille kerrottiin.

"Nyt", sanoivat nuo vastaan tulleet miehet, "ei ole enää kuin kaksi vastusta voitettavana; sitten olette Kaupungissa."

Kristitty ja hänen toverinsa pyysivät heitä kanssansa. Miehet suostuivat, sanoen kumminkin: "Teidän täytyy omalla uskollanne perille päästä."

Minä näin heidän sitten astuvan yhdessä, kunnes portti tuli näkyviin.

Edelleen minä näin, että heidän ja portin välillä oli virta. Siltaa ei ollut, ja virta oli hyvin syvä. Nähtyänsä virran, vaeltajat hämmästyivät kovin, mutta heidän mukanaan tulleet miehet sanoivat: "Virran poikki teidän pitää mennä; muutoin ette portille pääse."

Vaeltajat tuosta tiedustamaan, eikö portille mitään muuta tietä löydy. Miehet vastasivat: "Löytyy kyllä, mutta maailman luomisesta saakka ei ole sitä polkua sallittu astua kenenkään muun kuin Enokin ja Eliaan eikä sallita hamaan siihen asti kuin viimeinen pasuna soi." Kovin masentui silloin heidän mieltänsä, varsinkin Kristityn. He rupesivat katselemaan puoleen ja toiseen, eikö missään mitään tietä näkyisi, mutta eivät voineet huomata mitään, jota myöten olisi käynyt virtaa välttäminen. He kysyivät sitten, oliko virta kaikkialla syvä. "Ei ole", vastasivat miehet, mutta eivät he tässä kohden sanoneet voivansa auttaa heitä, "sillä", sanoivat he, "virta on oleva syvämpi tai matalampi aina sitä myöten, millinen teidän rakkautenne Kuningasta kohtaan on."

He hankkiutuivat nyt veteen, mutta heti siihen astuttuaan, rupesi Kristitty vajoamaan ja huusi kumppalillensa Toivorikkaalle: "Minä hukun vetten syvyyteen, laineet pyörtävät minut ja aallot käyvät minun päällitseni. Sela!" [Joona 2:4 ja seur.]

Toinen sanoi silloin: "Ole hyvässä turvassa, veljeni! Minä tunnen pohjan jalkaini alla, ja se on luja." Siihen vastasi Kristitty: "Voi, veljeni! Kuoleman tuska on minut käsittänyt, enkä ole minä näkevä sitä maata, missä maitoa ja hunajata vuotaa." Samassa lankesi synkkä pimeys ja kauhistus hänen päällensä, niin ett'ei hän voinut eteensä nähdä. Siinä hän menetti tajunsakin niin suurena määrin, ett'ei kunnollisesti enää jaksanut muistaa eikä kunnollisesti puhua yhdestäkään suloisesta virvoituksesta, joita matkalla oli hänen osaksensa tullut. Mutta sekin vähä, minkä hän puhui, toi ilmi hänen mieltänsä kauhistuksen ja sydämen pelvon siitä, että hän kuolee tähän virtaan eikä milloinkaan saavu portille saakka. Mukana olivat huomasi siinä myöskin hänen käyvän hyvin levottomaksi syntiensä tähden, joita hän oli tehnyt sekä vaelluksensa aikana että ennen sitä. Täällä huomasi niinkään painajaisten ja pahain henkien häntä vaivaavan, sillä semmoista ilmaisivat silloin tällöin hänen sanansa.

VIIMEISEN VIRRRAN YLI.

Toivorikkaalla oli täysi työ ja tekeminen, kannatellensa Kristityn päätä vedenpinnan yläpuolella, sillä välistä oli hän kokonaan vaipumaisillansa, ja vasta tuokion perästä hän kohosi vähissä hengin pystyyn.

Toivorikas yritti lohduttaa häntä, sanoen: "valmiina vastaan-ottamaan meitä."

Mutta Kristitty vastasi: "Teitä, teitä vain ne siellä odottelevat. Te olette pysynyt toivorikkaana koko sen ajan kuin olen teitä tuntenut."

"Niinhän tekin", virkkoi toinen.

"Voi, veli armas!" lausui Kristitty, "Jos laitani olisi oikea, niin olisi Hän noussut minua auttamaan, mutta nyt on Hän syntieni tähden saattanut minut paulaan ja on hyljännyt minut."

Toivorikas sanoi siihen: "Veli, oletpa unhottanut, mitä Sanassa sanotaan jumalattomista: 'Ei he ole missään kuoleman hädässä, vaan heidän voimansa pysyy vahvana; ei he ole vastoinkäymisessä niinkuin muut ihmiset, eikä heitä vaivata niinkuin muita ihmisiä.' Tuska ja hätä, jota teidän täytyy näissä vesissä kestää, ei osoita sitä, että Jumala olisi teidät unhottanut, vaan niitten kautta teitä koetellaan, tokko muistatte, mitä hyvää Herralta tähän saakka olette saanut, ja panetteko hädässänne luottamuksenne Häneen." [Ps. 73: 4,5]

Senjälkeen minä näin Kristityn vaipuvan hetkeksi mietteisensä. Toivorikas kääntyi nyt hänen puoleensa näillä sanoilla: "Ole hyvässä turvassa; Jesus Kristus on sinut terveeksi tekevä." Silloin puhkesi Kristitty kovalla äänellä puhumaan: "Oi, minä näen Hänet jälleen, ja näin Hän minulle sanoo: 'Jos sinä vesissä käyt, niin minä olen sinun tykönäs, ett'ei virrat sinua upota.'" [Jes. 43: 2]

Silloin he rohkaisivat mielensä kumpainenkin, ja vihollinen oli sen perästä ääneti kuin kivi siihen asti kuin he ehtivät virran yli. Kristitty löysikin lujan pohjan jalkainsa alla, ja siitä ruveten virta olikin matala. Ja niin he kulkivat sen poikki. [2 Mos. 15: 16]

LOISTAVAT OLENNOT SAATTAJINA.

Virran toisella rannalla he näkivät jälleen nuo kaksi miestä kirkkaissa vaatteissa heitä odottelemassa. Vaeltajain astuessa rannalle, he tervehtivät tulijoita, sanoen: "Me olemme palvelevaisia henkiä, palvelukseen lähetetyt niille, joitten pitää autuus perimän." Ja he läksivät käymään porttia kohden. [Hebr. 11: 4]

Nyt on huomattava, että Kaupunki sijaitsi valtavan korkealla vuorella, mutta sittenkin astuivat vaeltajat ylös mäkeä helposti, heitä kun nuo kaksi miestä käsivarsista kannattelivat. Kuolevaiset vaatteensakin he olivat jättäneet jälkeensä virtaan, sillä vaikka he olivat puku yllään virtaan astuneet, niin vaatteita he olivat siitä nousseet. Niinpä he nyt kevein ja kiirein askelin astuivat, vaikka perustus, jolle Kaupunki rakettu oli, asui pilviäkin korkeammalle. He kulkivat yläilmaisten seutujen kautta, suloisissa puheluissa ja iloiten siitä, että olivat niin onnellisesti virran yli päässeet, ja että heitä niin herttaiset seuralaiset palvelevat.

Keskustelu koski tämän tienoon ihanuutta, ja loistavat olennot kertoivat, ett'ei tätä kauneutta ja ihanuutta voi sanoin selittää. "Siellä", sanoivat he, "on Sionin vuori, siellä taivaallinen Jerusalem, siellä monen tuhannen enkelin ja täydellisten vanhurskasten joukko. Te olette nyt", haastelivat he, "menemässä Jumalan paratiisiin. Siellä te saatte nähdä elämän Puun syödä sen lakastumattomia hedelmiä. Ja sinne tultuanne, teille annetaan valkoiset vaatteet, ja te saatte joka päivä olla ja elää Kuninkaan kanssa, niin aina iankaikkiseen. Siellä ette enää senkaltaista näe kuin tuolla alempana, maan päällä ollessanne, ette surua ettekä sairautta, ette tuskaa ettekä kuolemata, sillä ne entiset pois menivät. Te tulette nyt Abrahamin, Isakin ja Jaakobin tykö ja profettain tykö, miesten tykö, jotka Jumala on korjannut pois tulevaisesta pahasta, ja jotka nyt sijoillansa lepäjävät, vaeltaen Hänen vanhurskaudessansa." [Hebr. 12: 22-24, Ilm. 2: 7, 3: 4,5, 22: 4,5, Ilm. 21: 3,4]

Vaeltajat kysyivät senjälkeen: "Mitä meidän pitää tekemän siinä pyhässä paikassa?" Ja heille vastattiin: "Teille on tuleva lohdutus kaikista tuskistanne ja riemu kaikista murheistanne; teidän pitää niittämän, mitä kylväneet olette, hedelmiä kaikista rukouksistanne ja kyyneleistänne ja huokauksistanne, joita teillä Kuninkaan tähden matkallanne ollut on."

"Siellä teidän pitää kantaman kultaista kruunua ja riemuiten lakkaamatta näkemän ja katseleman Pyhää, jonka saatte nähdä 'niinkuin Hän on'. Siellä saatte taukoamatta palvella ylistyksellä ja riemuhuudoilla ja kiitoksella Häntä, jota maailmassakin tahdoitte palvella, vaikka se vaikeatakin oli lihanne heikkouden tähden. Siellä ihastuvat teidän silmänne, nähdessänne, ja korvanne, kuullessanne Kaikkivaltiaan ääntä. Siellä iloksenne taas kohtaatte ystävänne, jotka ennen teitä ovat sinne menneet, ja siellä tekin riemuiten vastaanotatte jokaisen, joka siihen pyhään paikkaan teidän jälkeenne tulee. Siellä te myös puetaan kunnialla ja majesteetilla ja sijoitetaan vaunuihin, jotka ovat soveliaat Kunnian Kuninkaan seuralaisten ajella. Koska Hän pasunan soidessa tulee pilvissä, niinkuin tuulen siivillä, silloin te ynnä Hänen kanssansa ilmaannutte. Ja koska Hän tuomio-istuimelle istuu, silloin te istutte Hänen kanssansa. Ja koska Hän tuomionsa julistaa kaikille kuin pahaa tehneet ovat — olkoot enkeleitä tai ihmisiä —, niin on teilläkin äänenvalta siinä tuomitsemisessä oleva, sillä he olivat sekä Hänen että teidän vihollisianne. Ja koska Hän Kaupunkiin palajaa, silloin tekin sinne menette pasunan soidessa ja olette lakkaamatta Hänen kanssansa." [Gal. 6: 7,8, 1 Joh. 3: 2, Jud. 15, 1 Kor. 6: 2,3, 1 Tess. 4: 13-17]

PORTILLE.

Tuossapa heidän kulkiessansa porttia kohti, katso Taivaallisen sotaväen joukko tuli heitä vastaan, ja toinen noista kahdesta loistavasta olennosta sanoi tälle joukolle: "Nämä ovat ne miehet, jotka rakastivat meidän Herraamme, maailmassa ollessaan, ja hyljäisivät kaikki Hänen pyhän Nimensä tähden. Hän lähetti meidät heitä noutamaan, ja me olemme heidät tuoneet niin lähelle heidän ikävöimäänsä matkan määrää, että he pääsevät sisälle käymään, ilolla nähdäkseen Vapahtajansa kasvoista niin kasvoihin." Silloin riemuitsi Taivaallinen sotajoukko, sanoen: "Autuaat ovat ne, jotka ovat Karitsan häihin ehtoolliselle kutsutut." Samalla tuli heitä vastaan myös muutamia Kuninkaan pasunansoittajia, valkoisiin ja kiiltäviin vaatteisiin puettuina, ja nämä saivat pasunainsa kirkkaisin ja heleisin sulosointuihin itse taivaatkin kajahtamaan. Riemuiten ja pasunainsa pauhatessa he lausivat tuhannet

tervetuliaiset Kristitylle ja hänen toverillensa. [Ilm. 19: 9]

Sen jälkeen he asettuivat vaeltajain ympärille joka puolelta: muutamat eteen, toiset taakse, jotkut oikealle puolelle, toiset vasemmalle, ikäänkuin suojellakseen heitä ylempiin seutuihin mentäessä. Ja niin heidän kulkeissansa riemu lakkaamatta raikui ja suloinen soitto kaikui korkeammassa kuorossa, niin että ken sen nähdä olisi voinut, olisi luullut itse Taivaan tulleen alas heitä vastaan-ottamaan. Yhdessä he yhä kulkivat, ja pasunansoittajat ne sekä suloisilla sävelillä että katseilla ja liikkeillä myötäensä osoittivat Kristitylle ja hänen veljelleen, kuinka tervetulleita he olivat heidän seuraansa, ja kuinka iloista heidän oli tulla heitä vastaan. Ja silloin tuntui noista kahdesta vaeltajasta kuin oltaisiin jo taivaassa, ennenkuin olivat sinne saapuneetkaan; niin yleni heidän mielensä, kun enkeleitä katselivat ja heidän ihanata soittoansa kuuntelivat. Täällä oli itse Kaupunkikin heidän näkyvissäänsä, ja he olivat kuulevinaan, kuinka siellä kaikki kirkonkellot soittivat tervetuloa heille, mutta ennen kaikkea täytti heidät se ihana ja suloinen ajatus, että he saavat asua siellä senkaltaisessa seurassa iankaikkisesta niin iankaikkiseen. Oi missä on se kieli tai kussa se kynä, joka kyllin kykeneisi kuvailemaan heidän riemuansa!

Ja näin he saapuivat portille.

Portille tultuansa, he näkivät sen kamanaan kultaisilla kirjaimilla kirjoitettuna: "Autuaat ovat ne, jotka hänen käskynsä pitävät, että heidän voimansa elämän puussa olisi, ja he porteista kaupungin sisälle menisivät." [Ilm. 22: 14]

SISÄÄN.

Silloin minä näin unessani, kuinka nuo loistavat olennot käskivät vaeltajia ääntämään portilla. Sen he tekivät, ja silloin ilmaantui muutamia miehiä portin päälle katsomaan, nimittäin Enok, Moses, Elias ynnä muita, joille ilmoitettiin: "Nämä vaeltajat ovat tulleet Turmion kaupungista rakkauden tähden tämän paikan Kuningasta kohtaan." Senjälkeen antoivat vaeltajat esiin kumpikin pääsykirjansa, jotka he olivat jo matkansa alussa saaneet. Kirjat vietiin sitten Kuninkaalle, joka, luettuansa ne, kysyi: "Missä ovat nämä miehet?" Hänelle vastattiin: "He seisovat portin ulkopuolella." Silloin käski Kuningas: "Avatkaat portit, vanhurskaan kansan, joka uskossa pysyy, käydä sisälle." [Jes. 26: 2]

Nyt minä näin unessani näitten kahden miehen käyvän portista sisälle, ja heti kuin he olivat sisälle menneet, niin katso he muutettiin ja puettiin vaatteilla, jotka kiilsivät kuin kulta. Ja heitä vastaan tuli miehiä, kantaen kanteleita ja kruunuja, ja antoivat ne heille, kanteleet ylistystä varten ja kruunut kunnian merkiksi. Ja minä kuulin unessani, kuinka kaikki kirkonkellot Kaupungissa jälleen rupesivat riemuisasti soimaan, ja kuinka heille sanottiin: "Käykää teidän Herranne iloon." Ja minä kuulin heidän itsensä kovalla äänellä veisaavan, sanoen: "Siunaus ja kunnia ja ylistys ja voima Hänelle, joka istuimella istuu ja Karitsalle iankaikkiseen." [Mat. 25: 23, Ilm. 5: 13,14]

Juuri kuin portit avattiin miesten mennä sisälle, katsahdin minä heidän jälkeensä, ja katso Kaupunki paistoi kirkkaana kuin aurinko; kadutkin olivat kullalla lasketut, ja siellä kulki paljo ihmisiä, kruunut päässä, palmut ja kultaiset kantelet käsissä, ylistystä veisaten.

Siellä oli niitäkin, joilla oli siivet, ja jotka lakkaamatta toisillensa huusivat, sanoen: "Pyhä, pyhä, pyhä on Herra." [Jes. 6: 2,3]

Ja senjälkeen he sulkiivat portit. Kaiken tuon nähtyäni, olisin minä itsekin halainnut olla heidän joukossansa.

Kaikkia näitä näkemiäni muistellessani, minä käänsin päätäni ja katsahdin taakseni ja näin silloin Tietämättömän kävelevän pitkin virran rantaa. Pian hän virran yli pääsi, eikä se ollut hänelle puoleksikaan niin vaikeata kuin noille toiselle kahdelle. Sattui näet siinä sillä kohtaa olemaan lautturi, nimeltä *Turha toivo*, joka venheelläänsä auttoi hänet virran yli. Ja niinpä minä näin hänen, niinkuin noiden muittenkin, astuvan mäkeä ylös ja tulevan portille. Mutta yksinäänsä hän sinne saapui, eikä kenkään tullut antamaan hänelle vähintäkään apua. Portille päästyänsä, hän katsahti kirjoitukseen sen kamanassa ja rupesi kolkuttamaan, luullen pian pääseväänsä sisälle. Mutta miehiä ilmaantui portin päälle, ja he kysyivät häneltä: "Mistäs te tulette? Ja mitä täältä tahdotte?" Hän vastasi: "Minä olen syönyt ja juonut Kuninkaan seurassa, ja Hän on opettanut meidän kaduillamme." Senjälkeen he kysyivät häneltä pääsykirjaa, viedäkseen sen Kuninkaan nähdä. Silloin hän rupesi haparoimaan sellaista poveltansa, mutta ei hän sieltä mitäkään löytänyt. Miehet kysäisivät: "Eikö teillä ole?" Mutta ei hän sanaakaan vastannut.

TIETÄMÄTTÖMÄN LOPPU.

Miehet ilmoittivat asian Kuninkaalle, mutta Hän ei tahtonut tulla alas häntä katsomaan. Hän antoi vaan

käskyn niille kahdelle loistavalle olenolle, jotka olivat Kristityn ja Toivorikkaan saattaneet Kaupunkiin, ja sanoi: "Menkää, ottakaat Tietämätön ja sitokaat hänet käsistä ja jaloista ja viekää hänet ulos." Ja he ottivat hänet ja veivät ilman kautta ovelle, jonka minä huomasin mäen kyljessä, ja heittivät hänet siinä sisään. Silloin minä näin, että tie kävi helvettiin Taivaan portiltakin, niinkuin Turmionkin kaupungista.

Sitten minä heräsin, ja katso se oli ollut unta.

"Ja katso se oli ollut unta."

LOPUKSI.

Näin, lukija, nyt unen' kerroin sulle.
Saa nähdä, voitko selittää sen mulle
Tai itselles tai naapurilles. Varo vaan,
Sä ettes väärää selitystä annakaan.
Se vahingon sinulle suuren toisi,
Sen sijaan kuin se muutoin hyödyks' oisi.

Äl' arvostele sitä ylen määrin,
Sen ulkoasua käsittäin väärin.
Älkööhän kuvaukset, vertaukset siin'
Ivanauruun sua viekö, saako suutuksiin.
Se poikain, tyhmäin vain on tehtävätä,
Sa yksin ydin omaksesi jätä.

Sä syrjään vedä verho, katso syvään
Ja kielenkuvat käännä, käännä hyvään.
Ken hyvää niistä etsii, se myös hyödyn saa,
Mi mieltä vilpítőntä nostaa, lohduttaa.

Pois pane siitä pelkäämättä kuona
Ja pysy pelkän puhtaan kullan luona.
Mitäs, jos kulta vielä kiinni kivess' ois?
Ei heelmää heitä kenkään kuoren vuoksi pois.
Mut turhana jos kaikki hyljääät sinä,
Niin tokko toiste unta näänkään minä?

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KRISTITYN VAELLUS: TÄSTÄ MAAILMASTA SIIHEN
KUN TULEVA ON ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than

“Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement

violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.